

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conciliis Generalibvs Approbatis Ac Reprobatis Breve Compendivm.

Longo, Francesco

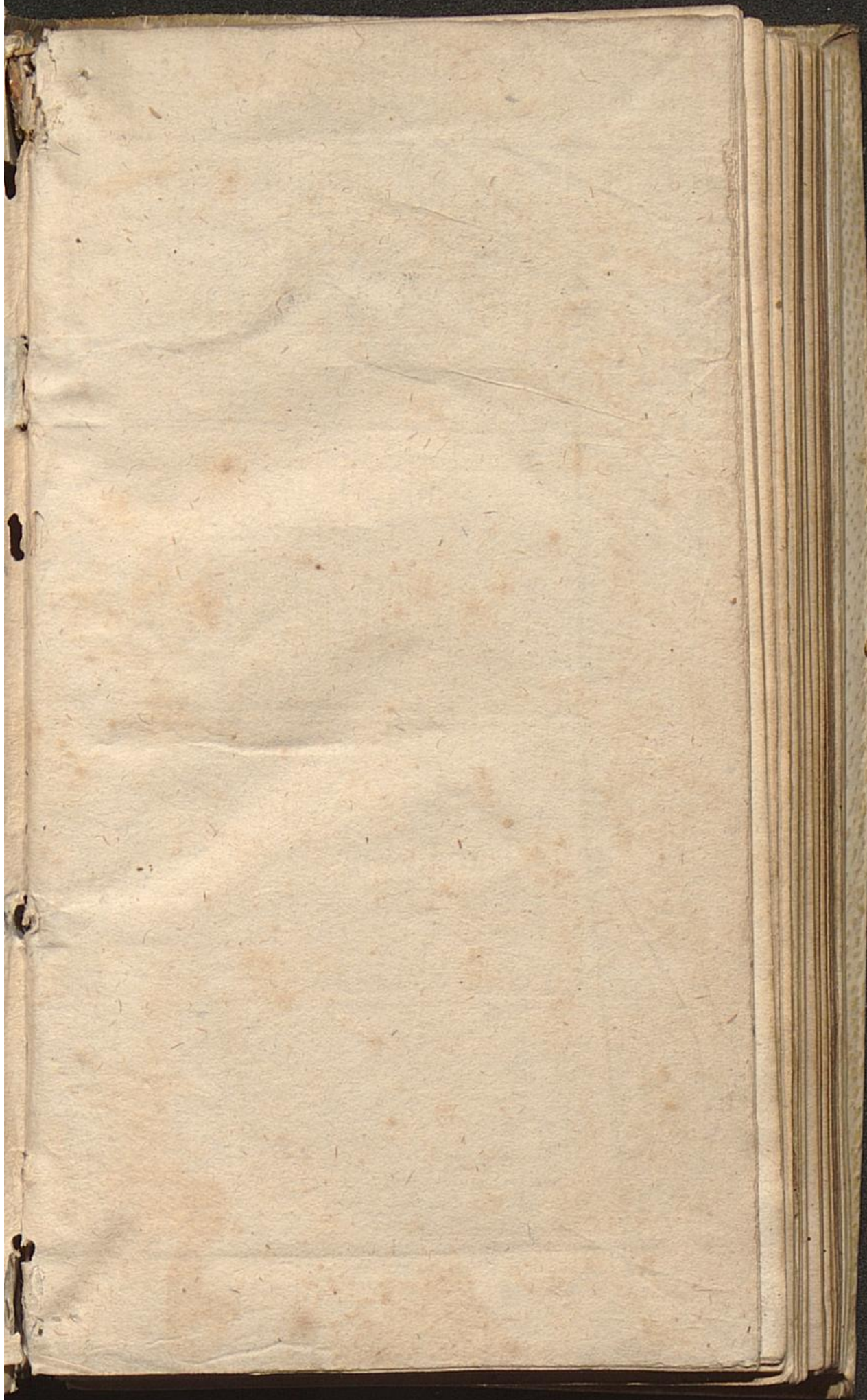
Romae, 1624

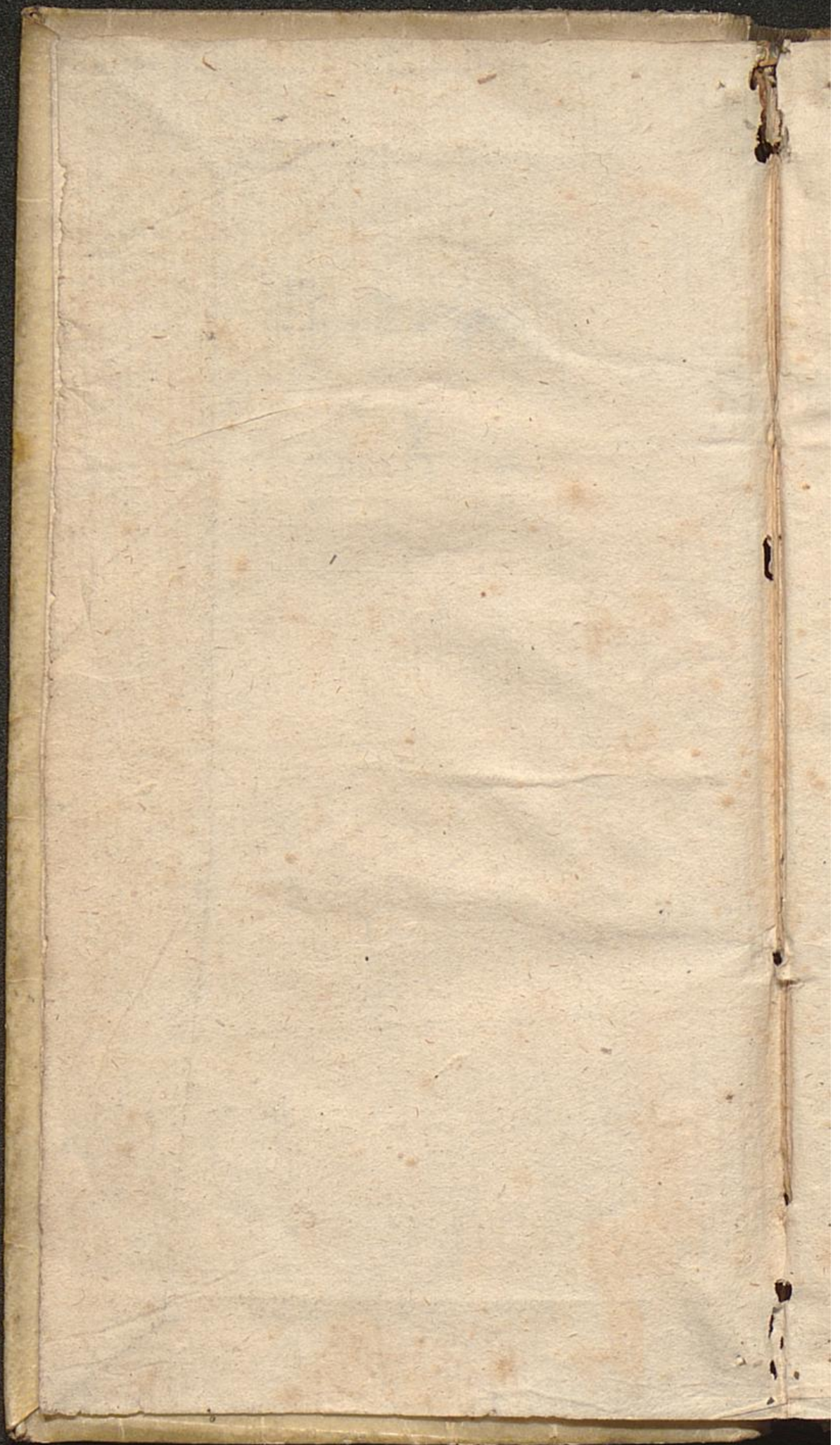
urn:nbn:de:hbz:466:1-10467

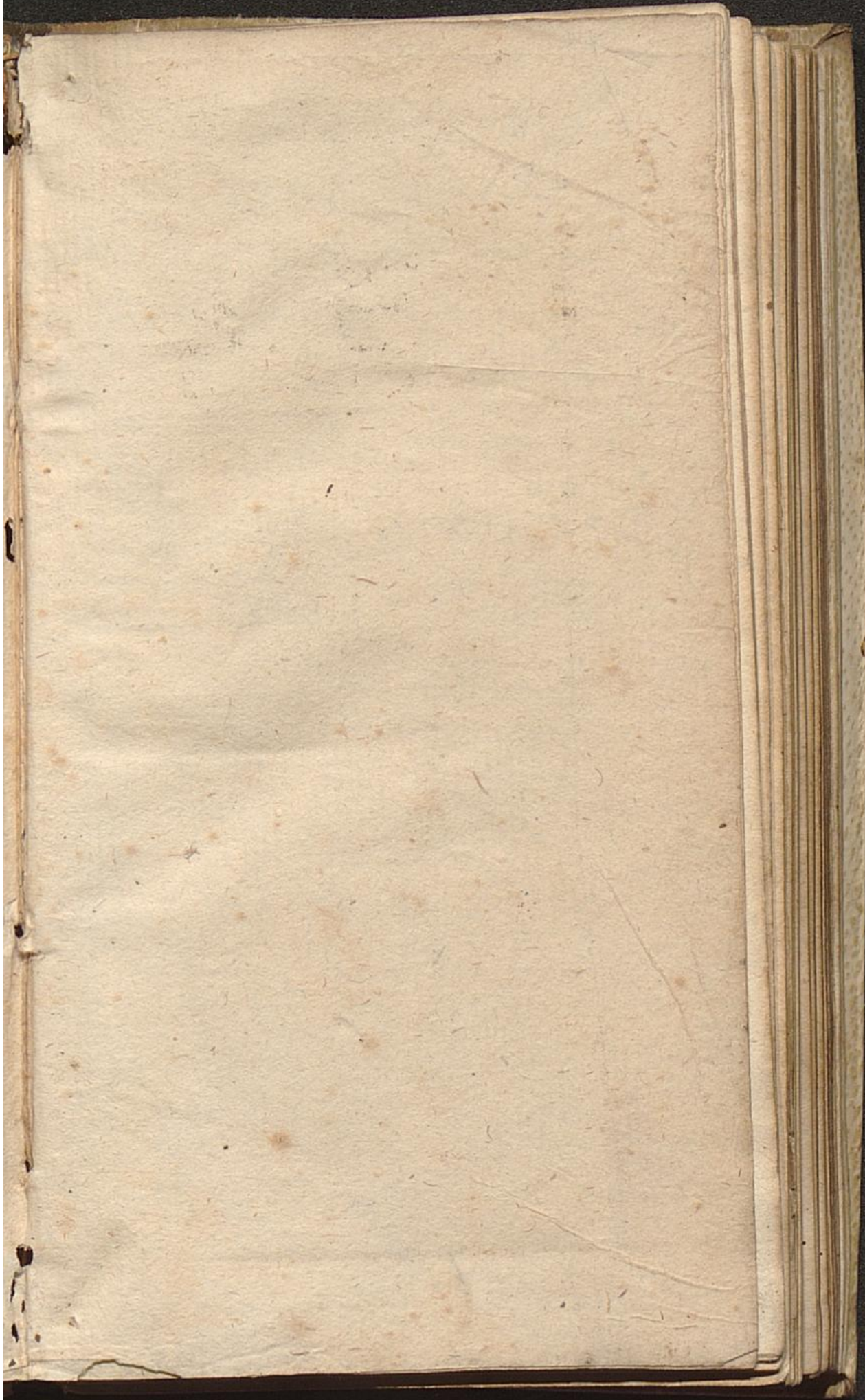
SCULPT
ALTE
IN COR
10
124

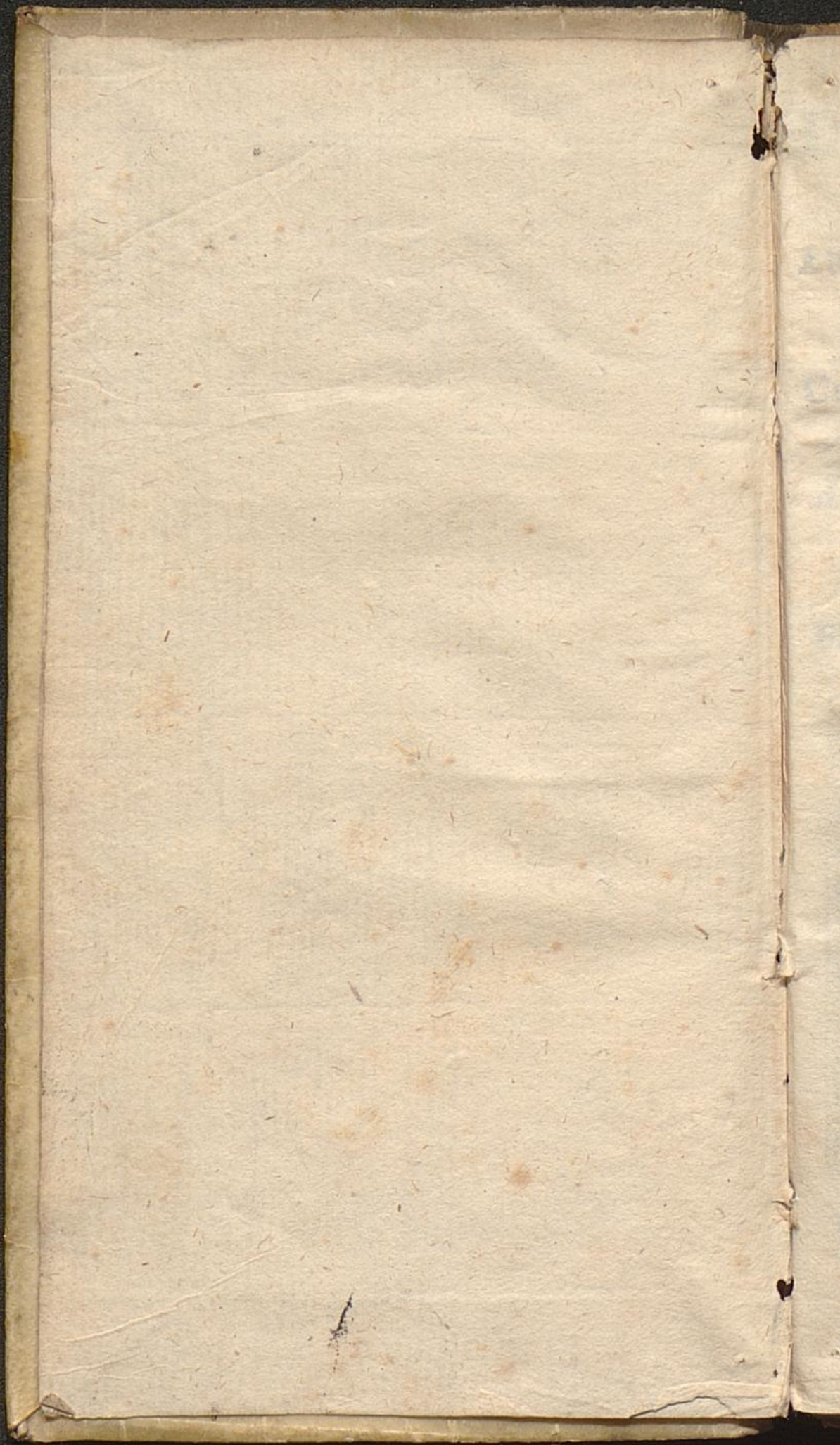
Th. 2240.

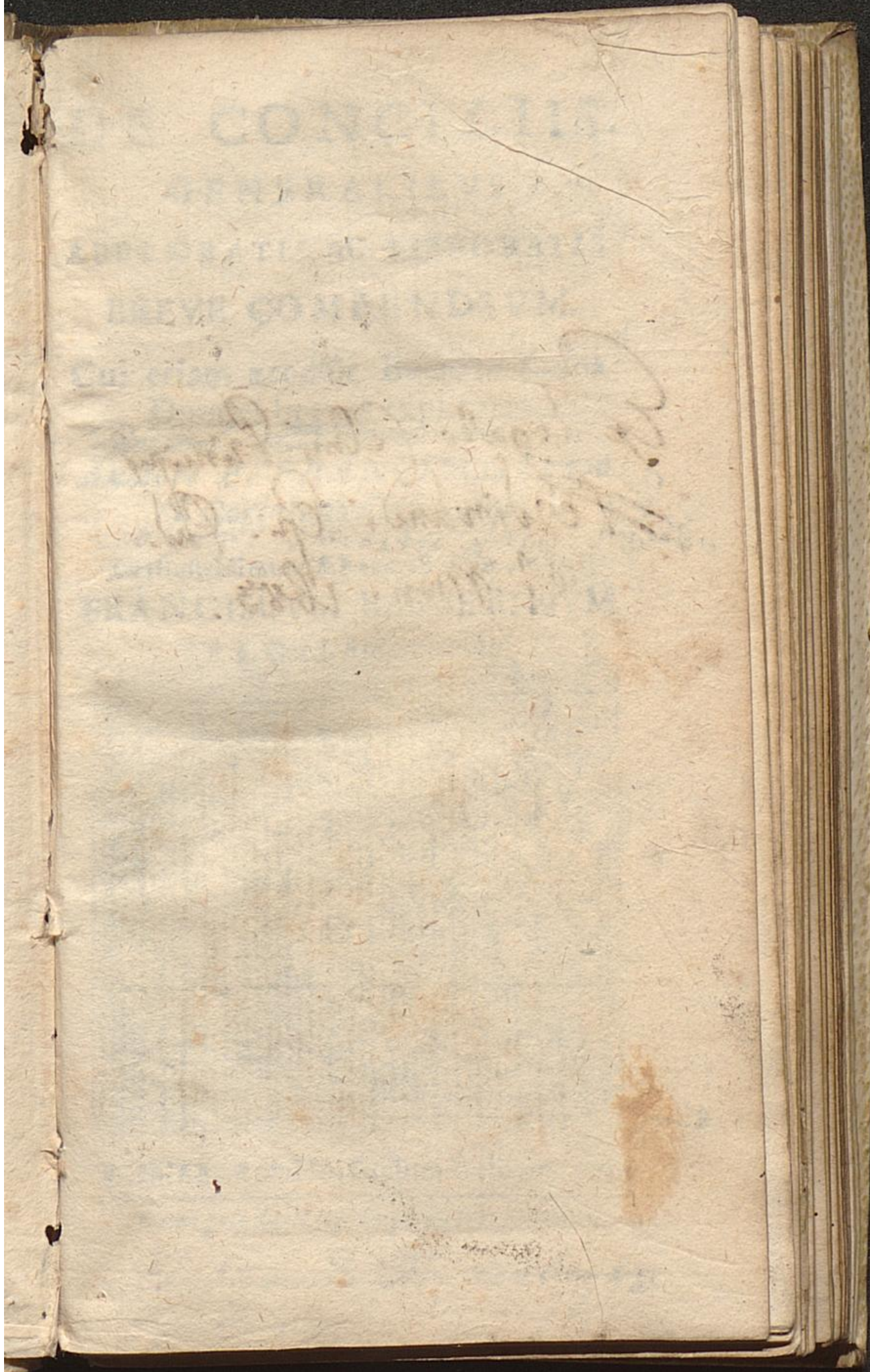
G. X. 2

Ex legato Selmi Principis
Ferdinandi: Ep. Pad.
et Mon. 1683.

DE CONCILIIIS

GENERALIBVS

APPROBATIS AC REPROBATIS

BREVE COMPENDIVM.

Cui etiam accessit Bullæ in Coena
Domini brevis explicatio.

~~David Comenarius~~
Auctore P. FRANCISCO Longo

à Coriolano Capuccino.

Colleg. Societ. In Pab. b.

Ad Illustrissimum & Reuerendissimum D.D.

FRANCISCVM BARBERINVM

S.R.E. Card. Amplissimum.

ROMAE, Apud Io. Paulum Gellium. 1624.

Cum privilegio, & Superiorum permissu.

Ferdinand Fürstenbergj

BRITISH COMMERCE

1872

18

ILLVSTRISSIMO, ET
REVERENDISSIMO
PRINCIPI

D. D.

FRANCISCO
BARBERINO

S.R.E. Cardinali.

FRANCISCVS GELLIVS F.

ON ignoro, Prin
ceps Illustrissi-
me, vt me tibi in
vestibulo libri huius ape-
riam,

riam, quem tuo auspica-
tissimo nomini dicandum
censui, quid istam Purpu-
ram, quid Parentem meū,
qui nuncupandi auctor
fuit: quid me deniq. ipsum
deceat. Fastigium eius
personę, quam propitijs
Cęlitibus iustines amplif-
simę cuiusdam dignitatis
est. Rem quidem tantum
tantulus audere non de-
bui, Patris detrectare im-
perium non potui. Sum-
ma est ipsius erga Claritu-
dinem tuam obseruantia:
haud minor meus erga
can-

eandem cultus; imò, vt in
Puerò, longè candidior,
flagrantiorque. Et verò
omnis Sacræ doctrinæ in-
structissimo, eidemque
humanissimo Principi
Francisco Barberino, quæ
de Concilijs P. Fraciscus
à Coriolano Capuccino
contracto in opere elegan-
ter scripserat, par erat, vt
Franciscus Gellius omni
demissione animi, quam
effusissimâ exhibet, offer-
ret. Tuæ comitatis, & cle-
mentia erit, adeuntem nō
reijcere, audaciæ veniam

+

3

non

non negare. At enim si
meum, & Patris debitum
spectes, quos tot, tantisq.
beneficijs hactenus one-
rasti, & oneraturus in po-
sterum videre, suspicio
cessabit audacię: tū in ob-
sequentissimo cliētulorū
perspectus affectus, vt ob-
lati muneris exilitatem
contemnas, haudquaquā
patietur. Hoc igitur Car-
dinalis amplissime, quæ
gentilitiarum Apum sua-
uitas est, benignissimè ex-
cipe, suauissimè intueri,
meque, & Parentem meū
in

in ijs numera, qui toto af-
se tui sunt, tua dici man-
cipia gloriantur. Vale.

4

AD

AD LECTOREM

PRAEFATIO.

*Conciliorum sacro-
rum legitimè con-
gregatorum De-
creta, cùm, testan-
te Athanasio epist. ad E-
pis. Afric. Dei Verbum à Pri-
mi Concilii Nicæni Patrib.
appellètur. Et Cyrillus lib. i.
de Trin. eiusdem Concilii Ca-
nones eo honore prosequatur,
ut diuinorum, ac sanctissi-
morum oraculorum appel-
latione dignos existimet. Ve-
teres quoq. Patres ea venera-
tione legitima Concilia affi-
ciunt, ut eorum Decreta, ve-
lut à Spiritu Sancto profecta
Euangeliorum instar, sibi
am.*

amplectenda, ac sequenda
proponant. Si quidem nota
omnibus est Apostolica vox,
qua Sacrorum Conciliorum
auctoritas olim in Ierosolymi
tano Concilio celebrata fuit,
cum ita rescriptum sit: Vi-
sum est Spiritui Sancto, &
nobis Act. 15. Vnde à nobis
religione coli æquum est, ut
non secus, quam Dei ipsius
lex, ac verbum quotidie ante
oculos nostros versari debeant.
Hinc, ut ad volumina illa
nouem in, quibus longa ora-
tione, ea, quæ in quolibet Cō-
cilio acta sunt, continentur,
cuilibet, maximè verò Eccle-
siastico, via faciliior paretur
hoc breue Compendium, ve-
luti Isagogen, & Introductio-
nem

nem

nem quandam, ex nostra ma-
gna Conciliorū Summa de-
promptum, ad maiorem Dei
gloriam, Ecclesięque Sanctę
utilitatem prelo damus. In
quo ea solū, quę in quoli-
bet Generali Concilio acta
sunt: breuiter perstringimus,
assignata nihilominus cuili-
bet reprobato Concilio, siue
Conciliabulo sua nota, ut sic
granum purum excussa pa-
lea, ex huius libelli lectione,
unusquisque colligere possit.
Vale lector beneuole.

Con-

Conciliorum Omnium Genera-
lium Oecumenicorum in
hoc libello contento-
rum Elenchus.

*Litera A. approbatum. litera R.
reprobatur. litera A. & R.
illud partim approbatum,
partim reprobatur
esse indicant.*

1 Nicænum I.	A. pag. 17
2 Antiochenum.	R. 39
3 Sardicense.	A.R. 48
4 Mediolanense.	R. 59
5 Sirmienſe.	A.R. 64
6 Ariminense.	A. 75
7 Constantinopolitanum I.	A. 81
8 Ephesinum I	A. 112
9 Ephesinum II.	R. 112
10 Chalcedonenſe.	A. 130
11 Constantinop. II.	A. 142
12 Constantinopolitanum III. ſeu ſexta Synodus.	A. 151
13 Quiniſextū, ſeu Trull.	A.R. 167
14 Con-	

14 Constantinopolitanum IV.	
sub Philippico.	R. 177
15 Constantinopolitanum V.	
sub Copronimo.	R. 182
16 Nicænū II. seu V. Synod. A.	190
17 Francofordiense.	A. 197
18 Constantinop. IV.	A. 201
19 Lateranense I.	A. 209
20 Lateranense II.	A. 224
21 Lateranense III.	A. 240
22 Lateranense IV.	A. 249
23 Lugdunense I.	A. 262
24 Lugdunense II.	A. 269
25 Viennense.	A. 274
26 Pisanum.	A. 289
27 Constantiense.	A. R. 295
28 Basileense.	A. R. 313
29 Florentinum.	A. 323
30 Pisanum tēpore Iulij II. R.	329
31 Lateranense V.	A. 336
32 Tridentinum. A.	344

Indexe

*Index Conciliorum Generalium,
non Oecumenicorum.*

- 1 Lateranense sub Nicolao II.
- 2 Melphitanum sub Alex. ij.
- 3 Lateranum sub Alex. ij.
- 4 Placentinum sub Urban. ij.
- 5 Lateranum sub Paschali ij.
- 6 Lateranum sub eod. Paschali.
- 7 Rhemense sub Callixto ij.
- 8 Rhemense sub Innoc. ij.
- 9 Pisanum sub Innoc. ij.
- 10 Turonense sub Alex. iij.
- 11 Veneticum sub Alex. iij.

*Index Conciliorum Provincia-
lium à Papa approbatorum.*

- 1 Ancyranum sub Siluestro
- 2 Neocæsariense sub eod. Siluestro
- 3 Loadicense sub eodem
- 4 Gangrense sub eodem
- 5 Carthaginense sub Siricio
- 6 Carthaginense sub Anastasio
- 7 Arelatense sub Siluestro
- 8 Arelatense sub Siricio
- 9 Are-

- 9 Arelatense sub Ioanne j.
10 Arelatense sub Leone iij.
10 Agathense sub Symmacho
11 Arausicanum ij. sub Felice iiij.
12 Aurelianense sub Vigilio
13 Aurelianense sub eodem
14 Aurelianense sub eodem
15 Matisconense sub Pelagio ij.
16 Aluernense , seu Claromonta-
num sub Urb. ij.

Fa

Facultas Adm. Reu. P. Gene-
ralis pro opere impri-
mendo.

NOs F. Clemens à Noto Ge-
neralis Minister Ordinis
Fratrum Minorum S. Francisci
Capuccinorum, Summam Con-
ciliorum Generalium R. P. F.
Francisci à Coriolano eiusdem
instituti, à quibusdam nostris
Theologis de mandato nostro
renisam, & approbatam, serua-
tis seruandis, typis mandari
concedimus. Datum Veronę die
12. Ianuar. MDCXXI.

F. Clemens à Noto Minister Ge-
neralis,

*Imprimatur si videbitur Reueren-
dissimo P. Mag. Sac. Pal.*

A. Episcopus Hieracen. Vicefg.

Compendium hoc Concilio-
rum Generalium cum fide,
& diligenter concinnatum à F.
Francisco Longo Coriolanense
Capuccino, mandante Reueren-
dissimo Sacri Palatij Apostolici
Magistro perlegi, nec quidquam
in eo reperi, quod sanæ, & Ca-
tholicæ doctrinæ non consonet.
saluo meliori iudicio. ita restor
hac die 23. Iulij 1623.

Hier. Aleander.

Imprimatur. Fr. Nicolaus Rodul-
fus Ord. Præd. Sac. Pal. Mag.

I
DE
CONCILIORVM
PARTITIONE,
eorumque requisitis.

QU^{IA} in hoc Com-
pēdio Oecumenica
tantum Concilia
perstringere sta-
tui, vt ex hac lectione veluti
ex Isagoge ad maiora illa vo-
lumina, in quibus Concilia
ipsa integrè continentur, via
paretur; operæpretium duxi
ante omnia hic Conciliorum
omnium partitionem, eorum-
que requisita ponere. Concilia
igitur, quæ hucusque celebra-
ta reperiuntur, sunt in quadru-
plici differentia: quædā enim
sunt Oecumenica: quædam
Nationalia: quædam Prouin-
cialia, quædam Dicecesana.
Oecumencia sunt illa, qui-

A bus

*Conciliorū
omniū par-
titiō.*

*Concilia
Oecumeni-
ca quæ.*

2 DE CONCILIOR.

bus interesse possunt, & debent Episcopi totius Orbis, nisi legitime impediuntur, & quibus nemo recte præsides, nisi summus Pontifex, aut alius eius nomine. Inde enim dicuntur Oecumenica, idest orbis terræ totius Concilia.

Ad Concilia Oecumenica conditiones quatuor requiruntur.

1. Vt euocatio Episcoporum sit generalis.

2. Vt nullus Episcopus excludatur.

Ad quæ ex consuetudine Ecclesiæ quatuor conditiones, & sufficere, & requiri, colligimus.

Prima est, vt euocatio sit generalis, itaut innotescat omnibus maioribus Christianis Prouincijs, Id enim constat semper fuisse seruatum, adeo vt VII. Synodus Aët. VI. ideo iudicauerit Concilium Constantinopolitanum contra Imagines, non fuisse generale, & Oecumenicum, quia non exijt sonus eius in omnem terram. Secunda est, vt ex Episcopis nullus excludatur, vndecumque veniat, modò

PARTITIONE. 3

modò constet , eum esse Epi-
scopum , & non excommuni-
catum . Tertia , vt adsint per
se , vel per alios quatuor præ-
cipui Patriarchæ , præter sum-
mum Pontificem , videlicet
Constantinopolitanus , Ale-
xandrinus , Antiochenus , &
Hierosolymitanus , quia istis
suberant omnes alij Episcopi.
Id patet tum ex usu , tum ex
vij. Synodo , Aët. vj. Vbi cen-
setur , Constantinopolitanum
contra Images , non fuisse
Oecumenicum ; quia non ha-
buit Patriarchas . Et in viij.
Synodo , Aët. 9. recipitur cum
gaudio Vicarius Patriarchæ
Alexandrini , tanquam sine il-
lo aliquid defuisset Synodi ple-
nitudini . Verùm hæc tertia
non omnino necessaria , sed
tantum ad bene esse iudicaba-
tur . Nam Synodus iij. sine
Patriarcha Antiocheno dam-
navit Nestorium Constanti-

3. Vi Pa-
triarche si-
ue p se, siue
p alios in-
terueniāt.

A 2 nopo-

4 DE CONCILIOR.

4. *Ut ex
maiori
parte Chri-
stiani Or-
bis aliqui
adueniant.*

nopolitanum : & Synodus Chalcedonenſis ſine Patriarcha Alexandrino omnia ferè concludit : & nunc non ſunt neceſſarij iſti Patriarche, quia Hæretici, vel certè Schiſmatici ſunt. Quarta, vt ſaltem ex maiori parte Chriſtianarum Prouinciarum aliqui adueniant : & ſiquidem Concilium fit in Oriente, ſemper viſum eſt ſufficere, ſi ex Prouincijs omnibus Orientis Epiſcopi conueniant multi : ex toto autem Occidente mittantur aliqui à ſummo Pontifice, qui ſuppleant aliorum locum. Et e contrario, ſi celebretur in Occidente, conueniant ex omnibus Prouincijs Occidentis multi; ex Oriente autem pauci aliqui veniant nomine aliorum. Sic in Concilio Nicæno I. ex Occidente ſolùm fuerunt duo Presbyteri miſſi ex Italia, vnus Epiſcopus

PARTITIONE. 5

pus, ex Gallia, vnus ex Hispania, vnus ex Africa. In Concilio II. & III. nulli fuerunt ex Occidente; sed tamen Pontifex Damasus, & Cœlestinus Concilia illa confirmarunt, nomine suo, & aliorum Episcoporum Occidentis, quos ipsi Romæ collegerant.

In Concilio iv. solum fuerunt Legati Leonis: & præterea misit ipse consensum aliorum Episcoporum Hispaniæ, Galliæ, & Italiæ, qui in suis Prouincijs celebratis Concilijs ad Leonem scripserant, se in omnibus sententiam eius sequi. E contrariò verò ad Concilia Occidentis, vt Lateranen. sub Innocentio III. Lugdunense sub Gregorio X. Vienneuse sub Clemente V. ac nuper Tridentinum venerunt Episcopi frequentes ex toto Occidente: ex Oriente verò pauci quidam dumtaxat.

A 3 Na-

6 DE CONCILIOR.

*Nationalia
Concilia
quæ.*

*Nationalia
Concilia
sæpè
Generalia
vocalantur.*

Nationalia verò Concilia dicuntur ea, in quibus conueniunt Archiepiscopi, & Episcopi vnius Regni, vel Nationis, quibus præest aliquis Patriarcha, vel Primas, qualia sunt multa Concilia Romana, Toletana, & Africana: de quibus illud notandum est, ea licet sint reuera distincta à Generalibus, & Pronincialibus; tamen utrorumque nominibus interdum appellari. Vocantur enim sæpe Concilia Vniuersalia, vt patet ex Concilijs Romanis sub Symmacho, vbi semper dicitur: *Symmachus Concilio Generali præsidens*: & tamen aderant solum Episcopi Italiae. Sic in Concilio Toletano III. cap. 18. dicitur: *Præcipit hæc Sancta & Vniuersalis Synodus*: & tamen solum aderant Episcopi Hispaniæ. Idem patet ex Concilio IV. Carthaginensi.

Sic

CONCILIORVM. 7

Sic Athanasius Alexandrinum appellat. Apolog 2. In Gallia Concilium Matisconense II. constituit, vt quolibet triennio vniuersalis Synodus celebraretur. Animaduertendum est, tamen quòd interdum talia Concilia Nationalia sunt multò maiora Generalibus Oecumenicis, quoad numerum Episcoporum: & tamen minora quoad auctoritatem: nam Concilium II. Oecumenicum habuit tantum centum quinquaginta Episcopos ex varijs Prouincijs, & Nationibus: & nihilominus Concilium Carthaginense Nationale ex sola Africa, tempore B. Augustini, habuit Episcopos ducentos, & septemdecim; vt refert Prosper in Chron. anni 420.

Dicuntur ergo ista Generalia, siue Vniuersalia, quia sunt Generalia in eo Regno,

A 4 non

8 DE CONCILIOR.

non autem absolute . Dicuntur autem Prouincialia ista eadem à Gratiano , dist. 3. ean. Porro , quia certis Prouincijs continentur , non autem ad omnes Christianos pertinent , sicut verè Generalia , & Oecumenica .

Prouincialia Concilia, quæ.

Prouincialia dicuntur , in quibus conueniunt tantum Episcopi vnius Prouinciæ , quibus præest Archiepiscopus , siue Metropolitanus : & huius generis sunt plurima in Tomis Conciliorum , de quibus etiam vide in nostra Summa Conciliorum . De his videtur loqui vij. Synodus Act. 3. cum ait , se amplecti etiam decisiones localium Conciliorum .

Dicecesana Concilia, quæ.

Dicecesana sunt , in quibus conueniunt tantum Presbyteri vnius Episcopatus , & ijs Episcopus præest : cuius generis paucissima exstant , nec imme-

PARTITIONE. 9

immeritò nam vix dici possunt Concilia, cum in eis ordinariè nullus sit, qui iurisdictionem habeat, præter vnum Episcopum, qui præest.

Nos ergo in hoc nostro Compendio de Generalibus tantum distinctè agimus, & ex his solum de Oecumenicis: nam de cæteris, quæ sub nomine Generalium Conciliorum circumferuntur, reuera

autem Nationalia sunt, in

fine libelli huius si-

mul differe.

mus.

A 5 De

10 DE DIFFERENTIIS
De differentia Conci-
liorum Generalium
à Nationalibus, &
cæteris.

*Cœc. gen. à
cæteris in
duobus dif-
ferunt.*

Lura sunt, in qui-
bus Generalia Cō-
cilia à Nationali-
bus, & cæteris
Concilijs diuersificantur, præ-
cipuè verò in duobus.

*1. Quia Ge-
neralia er-
rare non
possunt.*

Primo, quia Generalia Con-
cilia errare non possunt, cū
totam Ecclesiam repræsen-
tent: vnde si ipsa errarent, &
tota Ecclesia pariter, quod est
contra illud D. Pauli asser-
tum, quo prædicat, Eccle-
siam Dei esse columnam, &
firmamentum veritatis. Et
præterea non possunt errare,
quia sine summo Pontifice mi-
nimè fiunt, pro quo Christus
orauit, vt non deficeret fi-
des

CONCILIORVM. 11

des eius . In Nationali verò
Concilio de per se , nulla ha-
rum causarum locum habet ,
quando sine summ. Pont. cele-
brantur. Ex quo fit, vt non so-
lum possint errare ; verum, &
de facto aliquādo errauerint.
Testis est Concilium Cartha-
ginense sub Cypriano anno
258. celebratum, quod qui-
dem celeberrimum fuit, & le-
gitimum , nempe octoginta
quinque Episcoporum, quo-
rum plerique Martyres , aut
Confessores erant , vt patet
ex Epistola Cypriani ad Iuba-
ianum . Et tamen errauit de-
terminando , vt qui ab hære-
ticis baptizati essent ; iterum
baptizarentur. Testis est Quin-
ta Synodus Romana sub Sym-
macho , vbi legimus , Conci-
lia prouincialia, quia præsen-
tiam Papæ non habent , vali-
tudinem perdidisse . Præterea
Prosper in Chronico anni 420

*Natioua-
lia verò de
per se erra-
re possint .*

*De facto
aliqua Na-
tional. Cō-
ci. errarūt.*

A 6 dicit,

12 DE DIFFEREN.

dicit hæresim Pelagianam à Concilio Africano ducentorum, decem, & septem Episcoporum damnatam, non prius ab Ecclesia totius Orbis damnatam, quàm Zosimus Papa decreta illius Concilij probasset. Vnde etiam S. Augustinus lib. 2. retract. cap. 30. non dicit, hæresim Pelagianam à Concilijs Africanis, quæ particularia erant damnatam; sed à Pontificibus Innocentio, & Zosimo, cooperantibus Africanis Concilijs. Illa ergo Nationalia Concilia, quæ præsentia Papæ habuere, aut ab eo confirmata fuere, nulla erroris macula affecta reperiuntur; quæ verò tali præsentia, aut confirmatione caruere, errare potuerunt.

*National.
Conc. cum
p̄sentia Pa-
pæ, vel ab
eo cōfirma-
ta, errare
nō possunt
Differūt et
Cōc. Gen.
à Nat. q̄a
Gen. res
fidei defi-
niunt. Na-
tio. nō sic.*

Differunt etiam Generalia Concilia à Nationalibus, quia Generalia res fidei definiunt; Na-

CONCILIORVM. 13

Nationalia verò, & particularia non sic. At contra hoc videtur obstare cap. *ad abolendam extra de hæreticis*, vbi excommunicantur qui iudicantur hæretici ab Ecclesia Romana, vel à Concilio prouinciali, aut diœcesano. Ergo Concilia prouincialia, & diœcesana faciunt dogmata de fide, alioqui non esset hæreticus, qui ea negaret. Ad hoc respondetur, duobus modis posse iudicari de hæresi. Vno modo de ipsa heresi secundum se, & quasi in abstracto, vt cum quæritur, an sit hæreticum, hoc, aut illud dicere. Altero modo, in ordine ad hominem hæreticum, vt cum quæritur, an hic inciderit in hæresim ab Ecclesia damnatam.

Dico ergo primò, Concilia prouincialia, vel diœcesana, quamuis non possint dogmata

*Cœc. Prou.
iudicare
possunt, an
q̃ incide
rit in hære
sim.*

mata

14 DE DIFFEREN.

mata fidei constituere ; pos-
sunt tamen iudicare , an ali-
quis inciderit in hæresim ma-
nifestam, sicut etiam iudicant
Inquisitores . Exemplum hu-
ius habemus in Concilio A-
quileiensi anno 381. sub Da-
maso celebrato, in quo à tri-
ginta duobus Italis , Gallicis,
& Pannonicis Episcopis nihil
aliud definitum est, nisi , Pal-
ladium quendam , verum esse
Arrij discipulum . Et de hoc
præcipuè videtur agere caput
illud *ad abolendam. ext. de*
hæret. nam licet hoc iudicium
non sit infallibile ; sufficit ni-
hilominus ad excommunican-
dum .

*Concilia
particula-
ria iudica-
re de hære-
si possint,
quando
res est fa-
cilis .*

Dico secundò , posse etiam
Concilia particularia censere
de hæresi secundum se, quan-
do res est facilis, & in qua om-
nes ferè Doctores conveniunt .
quomodo Concilium Antio-
chenum anno Dom. 266. sub
Dio-

CONCILIORVM. 15

Dionysio Papa celebratum,
de hæresi Pauli Samosatani
iudicauit, apud Baronium sub
anno 266. num. 2. & seqq. Con-
uenerunt enim vndique Epi-
scopi, non tanquam ad rem
dubiam, sed tanquam ad ma-
nifestum lupum de ouili Chri-
sti eiiciendum.

Dico tertio, posse etiã Con-
cilia particularia definire dog-
mata verè dubia, & eorum
decreta esse firma, si id fa-
ciunt ex commissione Sedis
Apostolicę, vt fecerunt Patres
Concilij Arausici II. Tole-
tani I, tempore Leonis I. Sy-
nodi Complutensis, tempore
Sixti IV. Vel saltem, si deci-
sionem suam ad summum Pon-
tificem mittant, ab eoque con-
firmationem accipiant. quo-
modo constat factum esse in
Concilijs Mileuitano, & Car-
thaginensi, ex Augustino E-
pist. 90. 91. 92. & 93. imo cre-
dibile

*Concilia
particula-
ria ex com-
missione
Sed. Ap. do-
gmata du-
bia defini-
re possunt.*

*Idem face-
re valent,
si à Pnpe
confirman-
tur.*

16 DE DIFF. CONC.

dibile est, nullum Concilium particulare definiuisse aliquid de fide, sine approbatione Sedis Apostolicæ. Et de his omnibus intelligi potest citatum cap. *ad abolendam*.

*Concilia
particula-
ria à Pa-
pa non cō-
firmata,
argumen-
tum proba-
bile faciūt*

Cætera verò Concilia particularia à summo Pontifice non expressè confirmata, faciunt argumentum adeò probabile, vt temerarium sit ei non acquiescere, sic in vij. Synodo act. 3. & in viij. Synodo act. vlt. can. 1. honorantur Synodi locales, & suscipiuntur: nec fit ibi mentio confirmatorum, vel non. Quòd si aliquot sancti Patres casu in eandem sententiam conuenientes faciunt argumentum probabile, quantò magis quinquaginta, aut sexaginta Episcopi simul conuenientes, & Spiritu sancto inuocato, aliquid communi consensu statuentes?

De

De Concilio Nicæ-
no.

Primum Concilium
generale fuit Nica-
num, quod celebra-
tum fuit ab anno
Domini 327. vsque ad annum
330. qui fuit annus 15. Silue-
stri Papæ, & 20. Constantini
Imperatoris. Contendunt He-
retici, infcio Siluestro, illud
à Constantino fuisse indictum
& probare se dicunt ex Russi-
no, lib. 10. cap. 1. *Ex sacer-*
dotum sententia, inquit iste,
apud Urbem Nicæam Sacer-
dotale Concilium cōuocat Con-
stantinus. Sic ille. Sed quod
iussu Siluestri Papæ à Constan-
tino Imperatore totum factū
fuerit, patet ex Sexta Synodo
Act. 18. vbi Patres ita dicunt:
Constantinus semper Augu-
stus,

Anno Do-
mini.

327.

Constanti-
nus iussu
Siluestri
Papæ Con-
cilium Ni-
cænum cō-
g.

stus, & Siluester laudabilis,
magnam, atque insignem in
Nicaea Synodum congrega-
bant. Quinimo Rhegino a-
 pertè indiétionem Concilij
 Nicæni Siluestro adscribit.
 Et probabile est, quod Cardi-
 nalis Baronius circa annum
 Domini 325. annotatum reli-
 quit, Constantinum cum Sil-
 uestro egisse de Synodo egen-
 da, & de ea re inter eos con-
 uenisse potissimum ad reprimen-
 dos Arianos: de quorum
 insolentia Alexander Alexan-
 drinus Episcopus iam tum
 Pontifici, tum Imperatori Ro-
 mano conquestus erat. Ante-
 quam autem Concilium indi-
 ceretur, missus est à Siluestro
 Osius in Orientem ad Constā-
 tinum Imperatorem (indubiè
 cum mandatis de adhibendo
 remedio communibus votis
 Arianismo iam gliscenti) qui
 Constantinus eundem Osum

Ale-

Alexandriam misit ad sedandas turbas Schismaticorum (testis Eusebius, lib. 2. cap. 62. in vita Constant.) Re autem infecta redeunte Osius Constantinopolim, progressus est Constantinus ad indicationem Generalis Concilij, cui idem Osius praesedit ex parte Pontificis, tanquam Apostolicae Sedis primus Legatus: cui etiam in hoc munere adiuncti fuere alij duo Presbyteri Urbis Romae, Victor, & Vincentius, ut patet ex subscriptionibus. Hi enim tres primi omnium subscripserunt. Et confirmat Cedrenus in Compend. Hist. & Photius, in lib. de septem Synodis, qui dicunt, Siluestrum per suos Legatos Concilio Nicæno auctoritatem contulisse.

Idem habet Athanasius, in Epist. ad solit. vitam agentes, ubi dicit: Osiū Principem fuisse

Osius Concilij Nicæni Praeses.

Osius Symbolum Nicænum composuit.

fuisse in eo Concilio, & ipsum esse, qui composuit Symbolum, quod dicitur Nicænum. Ex quibus nō solum habemus, quod contra hæreticos volumus; sed etiam obiter colligimus falsum esse, quod ait Pighius, lib. 6. c. 1. de Eccle-

*Concilio
generalit
inuentum
non Imp.
Constanti
ni, sed sum
mi Pontif.
fuit.*

*Cause cur
in primis
reporibus
Concilia
generalia
absque Im
peratoris
consensu
non cele
brabatur.*

fiaſt. Hierarch. Conciliorum Generalium conuocationem eſſe inuentum Magni Conſtanti- ni. Non enim hoc ipſe per ſe excogitauit; ſed ſacerdotum ſententiam ſecutus eſt; & præter Ruſſinum ſupra citatum, Damasus quoque in Pontificali ſcribit, nempe cum Silueſtri conſenſu habitum eſſe in Nicæa Concilium. Cur autem hoc Concilium, & quatuor alia ſequentia generalia approbata, ſcilicet Conſtantinopolitanum I. Ephelinum I. Chalcedonenſe, & Sardicenſe non ſolus Pontifex indixerit, vt poſtea factum eſt,

est, ratio non erat, quia sine auctoritate Imperatoris Concilium coactum non esset futurum ratum apud Christianos, ut somniant aduersarii: cum aperte dicat Athanasius in Epist. ad solit. *Quando unquam iudicium Ecclesiae ab Imperatore auctoritatem habuit?* sed propter alias iustissimas causas.

Quarum prima erat, quia tunc adhuc vigeat lex illa Imperialis antiqua, quae prohibebat, omnia Collegia, & frequentes hominum Conuentus sine Imperatoris auctoritate; eò quod metuerent Imperatores, ne aliqua fieret. Vide l. i. Colleg. illicitis. Et l. Conuenticula. C. de Episcopis, & Presbyteris.

Secunda; quia etiam si lex illa non fuisset, cum Imperatores eo tempore in magna

Trima causa propter legem, quae id vetabat.

Secunda, quia Imp. tunc in magna parte Orbis terrarum imperabatur.

parte

parte Orbis terrę imperarent non poterat fieri Concilium, nisi in aliqua Vrbe Imperiali. nulla autem ratio finit, vt in aliquo loco ex toto Orbe Conuentus fiat, sine licentia Domini illius loci: sicut etiam modò si Concilium non fieret in Terris Pontificis, sed in Gallia. in Hispania, vel Germania, sine dubio peteretur consensus eius, cuius est illa Ciuitas, vel Prouincia.

*Tertia
quia tunc
Concilia
generalia
fiabant sū
ptibus pu
blicis.*

Tertia; quia eo tempore Concilia Generalia fiebant sumptibus publicis, præsertim quoad transuersiones Episcoporum ad locum Concilij: vehebantur enim equis, aut vehiculis ciuitatum sine dispendio Ecclesiarum. vt constat ex lib. 3. de vita Constant. vbi etiam Eusebius addit, *toto tempore Concilij Imperatoris sumptibus omnes Episcopos viuisse*. Idem etiam patet

ex

ex Theodoreto, lib. 2. cap. 16.
 ubi cum Liberius peteret Con-
 cilium, respondit quidam,
*non sufficere censum publi-
 cum subuectioni Episcoporum.*
 Item ex Epist. Constantini IV.
 ad Pont. Roman. quæ habetur
 initio VI. Synodi idem pa-
 tet.

Quarta ratio est; quia eo
 tempore Pontifex etsi in spi-
 ritualibus esset Caput omnium
 etiam Imperatorum; tamen
 in temporalibus subiiciebat
 se Imperatoribus: & ideo non
 poterat inuito Imperatore al-
 liquid agere. Et cum tantum
 debuisset petere ab Imperato-
 re auxilium ad conuocandum
 Synodum, vel ut permitteret
 Synodum conuocari: tamen
 quia Dominum suum tempo-
 ralem eum agnoscebat, sup-
 plicabat, ut iuberet, conuoca-
 ri Synodum. At post illa tem-
 pora istæ omnes causæ muta-

tæ

*Quarta
 quia tunc
 Pontifex
 in tempo-
 ralibus Im-
 peratori
 subiiciebatur.*

tæ sunt : nam nec lex illa nunc
viger : nec Imperatores in to-
to Orbe dominantur : nec sum-
ptibus publicis fiunt Conci-
lia : nec sunt Gentiles, qui im-
pedire possint : & Pontifex,
qui est Caput in spiritualibus,
non est vlli subiectus in tem-
poralibus : cùm etiam ipse in
suis Prouincijs sit Princeps su-
premus temporalis, sicut sunt
Reges, & Principes alij. Id
quod diuina prouidentia fa-
ctum est, vt Pontifex liberè
munus suum exequi possit.

Conuenerunt ad hoc Con-
cilium, vt refert Athanasius

*Patrum
numerus
qui ad Cō-
cilium cō-
uenerunt.*

(qui etiam interfuit, in Epist.
ad Iouianum Imp.) tercentum
decem & octo Episcopi. Qui
numerus, Auctore S. Ambro-
sio in Præfat. librorum de fide,
Sacer est, & mysticè præfigu-
ratus 318. militibus illis, qui-
bus Abraham de quinque Re-
gibus victoriam reportauit.

In

In hoc Concilio non minus *- Euangelio*
quàm Ephesino, & Chalce- *- rum liber*
donensi Sacrosanctum Euan- *- in medio*
gelij Codicem, qui Dei Iudi- *- confessu cū*
cis personam repræsentaret, *- dignitate*
Sede Regia in medio confes- *- collocatur.*
sus Episcopalis, vt eum om-
nium vultus intuerentur, col-
locatum fuisse, non dubium
est. Vide Baron. anno 325.
num. 60.

Causæ conuocandi hoc Cō-
cilium duæ primarię fuerunt.
Vna, vt de Cristi Domini Di-
uinitate blasphema Arii sen-
tentia in iudicium Ecclesię
vocata, discuteretur, & quid
de ea fideles sentire deberent,
definitio iudicio decidere-
tur. Arrius enim, cū Theo-
logiæ professor esset in schola
Alexandrię apud Aegyptios,
eius hæresi, & errore mirabi-
liter Ecclesię concordia di-
uulsa est: eius enim error ita
placuit Orbi, vt doctissimi

Causa
conuocan-
di Concilij

Arrij vita

Arrij er-
ror, quam
late diffu-
sus sit.

B Epi-

26 DE CONCILIO

Episcopi, & vniuersa ferè Orientalis Ecclesia, plurimi etiam in Occidente, eum amplexi sint. Tuit nempe huius impietatis tam incredibilis successus, vt omnes ferè Romani Imperij Ecclesias hæc lues peruaserit magna nimirum facilitate, ac plausu id cunctis sequentibus, quod Imperatoribus, quod Episcopis ferè omnibus probari videretur. Scribit enim sanctus Hilarius lib. cont. Constantium Augustum, centum, & quin-

*Centum et
quinque
Episcopi
Arriani.
Alexander
Alexandrie
Episcopus,
Arriana
hæresis ma-
ximus im-
pugnator.*

que Episcopos fuisse, qui Arrii perfidiam lequebantur.

Inter cæteros verò Orthodoxos Patres, qui se se huic errori infracta animi constantia opponerant, primus Alexander Alexandria Episcopus fuit, qui à Constantino impetravit, vt Nicænum Concilium cogeretur, in quo damnata est hæresis Arriana. Proinde

inde proscriptus , & eiectus
 est à regno Arrius . At mor-
 tuo Constantino , presbyter
 quidam apud Constantium
 summa familiaritate , & cui
 omnia sua consilia crediderat
 effecit , suo suasu apud Impe-
 ratorem , vt reuocatus Arrius ,
 pristino suo officio fungere-
 tur . Sopitum vtcunque incen-
 dium antea , iterum exarde-
 scere cepit vehementius : adeò
 vt Cæsar Constantius etiam
 hunc errorem Arrij amplecte-
 retur . Cæterum , statuto tan-
 dem die , à Constantio , quo
 Alexander , & Arrius inter se
 publicè conferrent de scriptu-
 ris , totam noctem in oratio-
 nibus consumpsit Alexander ,
 in templo orans Deum , ne
 Arrianæ sectæ contagium ser-
 peret latius . Quare mane sub
 constitutam disputationis ho-
 ram , cum in auditorium per-
 geret Arrius , cepit inter eun-

B 2 dam ,

28 DE CONCILIO

Arrij horrenda mors

dam, ventris dolore laborare, & exonerandę alui causa cloacam ingressus est, vbi præter omnium opinionem fatalitèr illicò periit. vnā enim cum excrementis, viscera, diuino miraculo effudit, vt habet Athan. ad Serap. orat. i. contra Arr.

Arrij hæresis damnatur.

Gloria P. & Fil. & Spiritui S. dicitur glorificationis hymnus.

Symbolum fidei statuitur.

In hoc ergo Concilio Nicæno damnata est hæresis hæc Arrij, negantis diuinitatem, coæqualitatem, nec non & æternitatem Filij cum Patre: & statutum, vt post hymnum glorificationis, qui est, *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto*, adderetur: *Sicut erat in principio, & nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.* Editum etiam est symbolum fidei, in quo Filij Diuinitas est planè explicata: additaque est illa particula, *Consubstantialem Patri*: cum Arriani contenderent, non

nō esse dicendum, Filium esse
eiusdem substantiæ, sed simi-
lem.

Altera causa celebrandi Cō-
cilium fuit, vt antè sæpius op-
pressa Quartadecimanorum
secta, nunc reuiuiscens, semel
radicitus euelleretur. Vetus
namque hæc cōtrouersia fuit
iam tempore Polycarpi agita-
ta: sub Victore autem Roma-
no Pont. celebrato in Palæsti-
na Concilio, definita. At quā-
vis plurimi resipuissent, Syri
tamen, Apostolicam tradi-
tionem prætexentes, adhuc in
schismate persistebant, more
Iudæorum, die 14. Lunæ, san-
ctum Pascha celebrantes, non
autem die Dominico, post di-
ctam Lunam, vt ceteræ omnes
Ecclesiæ. Fuit autem magno
cum labore eadem causa ad
finem perducta, & omnes spō-
te ad Ecclesiæ consortium re-
dierunt, & pro Ecclesia ad-

*Quartade-
cimanorū
hæresis dñ
natur.*

*Pascha die
dominico;
post 14. lu-
nam Mar-
tij celebra-
da.*

30 DE CONCILIO

uersus Arrianam hæresim strenuè depugnarunt.

*Numerus
Aureus cō
stituitur.*

Ad facilius autem inueniendum cuiuslibet anni Paschalem diem, constitutus est in Nicæno Concilio *Numerus* ille, qui *Aureus* nominari consuevit, decem, & nouem annorum periodum continens.

*Romana
Ecclesiæ
Primatus
proficitur.*

Præterea, recognouerunt Patres, Ecclesiam Romanam primatum habere super omnes alias Ecclesias; *Perpendimus*; inquiunt, *omnem quidem Primatum, & honorem præcipuum secundum Canones, antiquæ Romæ Deo amantissimo Archiepiscopo conseruari*: Vnde mirum est, quid in mentem venerit aliquibus Græcis (in quibus fuit Theodorus Balsamen) dicere, Romanam Ecclesiam à Nicæno Concilio, priuilegia, quibus potitur, esse sortitam, & tunc esse institutum Romanum

num Patriarchatum , atque
tres alios , quo nihil insulsius
dici potuit : cum Nicolaus
Papa scribens ad Michaellem
Imp. Romanæ Sedis aduersa-
rium , hæc inter alia dicat :

*Proinde animaduertendū est, Romana
quia non Nicæna, non deni-
que ulla Synodus, quidquam
Romanæ Ecclesiæ contulit pri-
uilegijs, quæ in Petro noue-
rat, eam totius veræ potesta-
tis pleniter meruisse, & cun-
ctarum Christi ouium regi-
men accepisse : Sic ille.*

*Romana
Sedes à
nullo Con-
cilio sed à
Christo in
Petro pri-
matum
habuit.*

Præter prædicta de fide, alia
quoq; determinata sunt in Sy-
nodo ad correctionem morū.
Inter quæ est, non esse Conci-
lia celebranda, nec Episcopi
damnandī, absque Romani
Pont. sententia. De quibus me-
minit Athanasius cum Syno-
do Alexandrina, epist. ad Feli-
cem II. prout refert Leo X. in
constitut. quæ incipit, *Pastor*

*Episcopi
non dānt
dī absque
Ro. Pon-
tif. aucto-
ritate.*

*æternus. S. Nec illud.**Mulieres
extraneæ
in domib.
clericorum
versari,
prohiben-
tur.*

Interdixit itidē magna Synodus, non Episcopo, non præbytero, aut diacono, nec alicui omnino, qui in clero est, licere subintroducere mulierem, nisi forte aut matrem, aut sororem, aut amitam; vel eas tantum personas, quæ suspitiones effugiunt.

*Excom-
municati ab
vno, ab al-
tero nō re-
cipiantur.*

Item statuunt, vt excommunicati ab vno, ab altero non recipiantur. Vtq. bis in anno Antistites Concilia celebrent, ad quæ causæ deferrentur eorum, qui ab Episcopo se iniuste passos aliquid, con-querentur. Hæc, & alia plura vtilia statuuntur in hoc Concilio.

*Concilia
bis in anno
celebrētur.*

Subscripserūt S. Synodo omnes Patres, excepto Eusebio Nicomediensi, & Theogni Nicæno. Sed Deus pacis, & non dissensionis, duorum illorum dissensum, duorum Episcoporum

rum

rum iam vita functorum admirabili, & miraculoso consensu voluit confundere, trecentorumq. illorum, & amplius Patrum consensum miraculo illustrare. *Nicephor. lib. 8. cap. 23.*

Duo Sancti Episcopi Chrysostomus, & Mufonius, cum nondum decisioni suas adiecissent subscriptiones, accidit, ut diuina prouidentia ab humanis excederent. Diuini Patres ad locum sepulturæ illorum accesserunt, & quod purius vita functi in cœlis cernerent, subsignationem tanquam à uiuentibus petentes, Canonum libellum loculo superimposuerunt, totamq. illam noctem in orationibus vigilarunt. Die sequenti, cum ad loculum venissent, solutis, quæ erant imposita, signaculis, cum Sanctam reuoluissent decisionem, inueniunt Sanctorum Patrum adiectas illis subscriptiones; adeo

*Synodus
Nicana etiam miraculose formatur.*

34 DE CONCILIO

vt citra dubitationem vnusquisque, etiam ex eis, qui erāt extrinsecus, fateretur, Sanctorum illorum Patrum Chorum constare presentia, & ope Sanctissimæ Trinitatis. Subscriptio autem fuit hæc: Chrysostomus, & Musonius, qui cū Patribus omnibus in S. Prima Oecumenica Synodo consensus, quamuis corpore translati, manu tamen propria nos quoque libello subscripsimus.

Confirmatur Concilium à Siluestro Pap.

Patres Concilij à Papa confirmationem petunt.

Confirmatum est præterea Concilium hoc à Siluestro Papa in Concilio Romano II. cū 272. Episcopis, petentibus id Patribus eiusdem Nicæni Concilij iuxta Canonem Apostolicum, quod ne decreta aliqua absque sententia Episcopi Romani in Ecclesia sanciantur, & promulgentur, prohibitum est, vt refert Socrates, lib. 2. c. 13. Sic autem confirmationem petierunt

tierunt Patres. *Quicquid con-*
stituimus in Concilio Nica-
no, precamur vestro oris con-
sortio confirmetur. Oret Bea-
titudo tua pro vniuerso Con-
cilio. Sic illi. Quam confirma-
tionem impetrarunt his ver-
bis: Quicquid in Nicaea Bi-
thynia constitutum est, ad ro-
bur Sanctae Matris Ecclesiae
Catholicae, à Sanctis Sacerdo-
tibus 318. nostro ore confir-
mamus. Omnes qui ausi fue-
runt dissoluere definitionem
Sancti, & magni Concilij
quod apud Nicaeam congre-
gatum est sub praesentia p̃ys-
simi, & venerandi Principis
Constantini Augusti, anathe-
matizamus. Et dixerunt om-
nes, Placet.

Huius autē Concilij aucto-
 ritas in tāta veneratione fuit
 semper apud Patres, vt eius de-
 creta, *caelestia mandata*, alij
 appellarint. August. lib. 1. de

Papa con-
 firmat Cō-
 cilij decre-
 ta.

Cōcilij hu-
 ius auctori-
 tas quan-
 ta.

Baptismo, c. 18. Alij, *Verbum Dei*: alij, *Diuinum*, & *Sanctissimum oraculum Spiritus Sancti*: utpote cuius Canones per Spiritum Sanctum ordinati fuerint. Ita Athanas. epist. ad Episcopos Africanos. Leo epist. 53. ad Anatolium. Cyrillus, 1. de Trinit. Hoc sicut, & tria sequentia Oecumenica Sacrosancta Concilia, se non minus, quam quatuor Euangelia venerari affirmat S. Gregorius, lib. 1. epist. 24. *Qui huic Concilio contradicit, non esse Catholicum, ideoq. excommunicandum*, scribit Leo, epist. 77. & 78. Athan. epist. ad Africanos: *Verbum*, inquit, *Domini per Oecumenicam Nicææ Synodum manet in æternum*. Ambrosius epist. 32. *sequor tractatum Nicæni Concilij, à quo me nec mors, nec gladius poterit separare*. Et denique Hila-

Hilarius re ipsa exilium passus est propter Nicænam fidem, ut ipse testatur in fine libri de Synodis.

In hoc Concilio admirabile factum Principis Constantini, non puto reticendum. Etenim cum ex omnibus penè locis Episcopi cõuenissent, & diuersis ex causis inter se diuersa iurgia detulissent, interpellabatur frequenter a singulis. Offerebantur libelli, culpæ proferebantur, & magis ad hæc, quàm ad id, ad quod fuerat ventum, animos dabant. At ille suscepit à singulis libellos, quos simul omnes in sinu suo continens, nec in eis quod contineretur, aperiens, ait ad Episcopos: *Deus vos constituit Sacerdotes, & potestatem vobis dedit de nobis quoque indicandi; nos à vobis rectè iudicamur: vos autem non potestis ab hominibus*

Constantini admirandū exemplum, & à cunctis Principibus imitandum.

Iudices Seculares de causis Ecclesiasticis propria auctoritate iudicare non possunt.

37 DE CONCILIO

bus iudicari . Propter quod
 Dei solius inter vos expecta-
 te iudicium, ut & vestra iur-
 gia, quaecunque sunt, ad illud
 diuinum reseruentur examē.
 Vos enim nobis à Deo dati es-
 stis Dñj. Conueniens non est,
 ut homo iudicet Deos, sed il-
 le solus, de quo scriptum est:
 Deus stetit in Synagoga Deo-
 rum, in medio autem Deos
 discernit. Et ideo, his omissis,
 alia quæ ad fidem Dei perti-
 nent, absque vlla animorum
 contentione discutite . Cum
 hæc dixisset omnes simul quæ-
 rimoniarū libellos iussit exu-
 ri, ne innoresceret vlli odium,
 & fugillatio Sacerdotum, &c.
 Atque vtinam hoc omnes i-
 mitentur . Dicent : Ergo Cle-
 ricorum delicta remanere de-
 bent impunita ? Sed talibus
 respondetur, quod longe vti-
 lius censet Ecclesia Christia-
 na seruare bonam famam Cle-
 rici,

rici, qui deliquit, quàm punire delictum, dissipando eius famam. *Plus enim nocet exemplum delinquendi, quod ex delicto reuelato per punitionem præbetur, quàm condonatio delicti secreti præteriti facta pœnitenti.*

De Concilio Antiocheno.

Anno 341 vel ut alij 344. vel 345. anno V. Constantij Imperatoris congregatum est Concilium Antiochenum, quod iuxta opinionem Arianorum, secundum Generale est, sed decipiuntur, cum sit reprobatum. In hoc Concilio Eusebiani Ariani Athanasium deposuerunt, & Gregorium Cappadocem substituerunt peregrinum, & externum hominem, neque Alexander.

Anno
341.

40 DE CONCILIO

*Arianorū
Legati de
calumniā
cōuicti ad
Concilium
prouocant.*

*Occasione
Encenio-
rum Epif-
copi Antio-
chie congre-
gati*

*Quot E-
piscopi, &
quales An-
tiocheno Cō-
cilio inter-
fuerint.*

lexandria baptizatum, neque plebi cognitum, neque à Presbyteris postulatum, ut con- quæstus est Iulius Papa. Res sic se habuit. Cum Iulius Pontifex anno Christi 340. Concilium, quod Arianorum Legati per Alexandrinæ Synodi deputatos conuicti, ad causam Athanasij ab exilio reuocati latius discutiendam, Romæ indici, ac celebrari petiuerant, indixisset, eosque ad præfinitum terminum citasset iamque Athanasius ultra annum eorum aduētum præstolatus fuisset, ut honesto prætextu indictum Romę conuentum subterfugerent; auctore Constantio procurarent, ut Antiochiæ nobilissimi illius templi, quod à Constantino Magno incæptum; quodque sub Constantio postmodum absolutum, præ sui excellentia Dominicum aureum appellatum

ANTIOCHENO. 41

Iatum fuit, encænna, & dedicatio celebraretur. Callidum Imperatoris inuētum placuit. Conuocantur à Constantio per literas Episcopi nonaginta, teste Athanasio. lib. de Synod. Ex his triginta sex Ariani erant; verum quam occultam in pectore gerebant hæresim, ac fraudem, mirificè admodum tegebant. Ne etenim viderentur non Catholici huius Conuentus principio, Arianum nomen publicis scriptis auersati sunt, atque extrinsecus insignes sese fidei, ac morum vindices iactitarunt, eo ipso quod Eustathium ob adulterium, & impij Sabellij hæresim condemnatum, Episcopum deposuissent. Mirum igitur videri non debet; quod cum Arianis Catholici conuenerint, simulque in vno, eodèq. Concil. cōsederint.

Peracta igitur Templi dedica-

*Ariani se
Arianos esse
se negant.*

Acta Cōc.

dicati celebritate, in eodem
Episcoporum conuentu causa
Athanasij in iudicium dedu-
cta est: post repetitas eas ca-
lumnias, quæ in Tyrio Con-
uentu propositæ, ac refutatæ
fuerant, accusatur, quod con-
tra Canones ab exilio reuoca-
tus, & pristinae Alexandrinæ
Ecclesiæ restitutus sit: nam
Episcopatu amotum non ali-
ter, quam per Concilium re-
stitui oportere, aiebant: hoc
modo cum Athanasius restitu-
tus non fuisset, Eusebianorum
calculo dumtaxat diiudicatus
est, eum iustè depositum à Se-
de Alexandrina, cui non legiti-
mè restitutus esset, deturban-
dum, aliumque in eius locum
subrogandum esse. Huic de-
creto, quantumuis Episcopi
Catholici maioris numeri vo-
to suo contradicerent, Con-
stantij tamen Imperatoris nu-
ru, fauore, ac voluntate, illud
sar-

*Athana-
sius Sede
Alexandri-
na deponi-
tur.*

fartum, testumque habitum est, quod Eusebiani numero pauciores constituerant. Post multa de subrogando in locum eius alio Episcopo, ex sententia Eusebij Nicomediensis olim, nunc Constantinopolitani, Euseb. Emis. *quē S. Hier. Arianae factionis signiferū appellat*, ad Sedem Ecclesiae Alexandrinae capeffendam designatus est: nam putabat illum tum propter piaē vitæ institutionem, tum propter singularem in dicendo facultatem, animos Aegyptiorum à benevolentia, quæ Athanasium complectebantur, facile auocaturum. At vbi Episcopatum capeffere recusauit ratione secum inita, quod paratum in odium apud Alexandrinos incurreret, qui videre non poterant alterum in locum Athanasij subrogatum, Ecclesiae Alexandriae Episcopatus Gregorio

44 DE CONCILIO

*Gregorius
Athanasio
suffectus
quis, et
qualis.*

gorio tributus est; homini nimirum Ariano peregrino Capadoci, quem Philagrius, & Arsaccius præfecti, magna Catholicorum strage, anno Christi 342. introduxerunt: Sardensis Concilij Patres deposuerunt: quem denique populus Alexandrinæ Ecclesiæ decimo mense post habitum Sardicense Concilium occiderunt.

*Eusebiani
nouam fidei
formulam odant
quam Catholici
reijciunt.*

In hoc eodem Concilio Eusebiani nouam fidei formulam cæteris prolixiorē ediderunt, qua se ab Ariano contagio procul abhorreere significarent: cum tamen suis verborum inuolucris, omisso *Consubstantialitatis* nomine, eo se maximè infectos probarent; quam propterea Occidentales Episcopi fidei, imò perfidiæ formulā reiecerunt; in primis verò Iulius Romanus Pontifex, Athanasius, lib.

2. de

ANTIOCHENA. 45

2. de Synod. cap. 20. Socr. lib.

2. cap. 15.

Gratianus male hanc Synodum inter Concilia à Catholicis habita recenset, dist. *Gratiani,*
16. cum ait. *Quinta est Antiochena;* Pro quo, sciendum, *et Carran*
quod tam à Gratiano, quam *re lapsus.*
à Carranza in sua Summa confunditur Concilium hoc cum *Concilia*
alijs quibusdam ibidem celebratis: Septem enim fuerunt *Antiochos*
ibi habita Concilia. *na septem*

Primum sub Principe Apostolorum, anno 57. Pamphilus enim Martyr (prout refert Turrianus, lib. 1. c. 21. aduers. Magdeburg.) testatur, Antiochia ab Apostolis ad sedandas controuersias illic exortas, habitam esse Synodum, atq. in ea editos fuisse Canones, in Bibliotheca Origenis postea repertos. Cuius etiam rei firmissimum testimonium dat Synodus Nicæna II. Act. 1. his
verbis

verbis: *In Synodo Sanctorum Apostolorum, quæ apud Antiochiam congregata est, dicitur. Et ne ultra errent hi, qui salvi fiunt, circa idola: sed pro eis imaginentur Dei virilem statuam Domini nostri Iesu Christi.* De qua Synodo meminit etiam Innocentius I. epist. 18. quæ habetur in 1. par. 1. tom. Concil. Coloniz impressorum. pag. 617. col. 2. sub num. 1.

Secundum & tertium Concilium Antiochenum fuit contra Paulum Samosatenum tempore Dionysij Papæ, circa annum Domini 266. Vide Euseb. lib. 7. hist. c. 23. 24. 25. & 26.

Quartum fuit Arianorum tempore Iulij I. Pont. de quo hic loquimur. Quintum est Macedonianum, pro sua hæresi anno 347. tempore Liberij Papæ. Hieron. in Chron. Sextum est Catholicum Pro-

uin-

ANTIOCHENA. 47

uinciale Episcoporum 30. cuius Canones habentur in to. 1. Conciliorum. Videtur fuisse tempore Ioviniani, & Liberij, Vide Sozom. lib. 6. c. 4. Secundum est insertum Actioni 14. Concilij Chalcedonensis.

In hoc Concilio constitutæ sunt 25. regulæ, seu Canones, qui propterea quod ab Eusebianis instituti essent, ab antiquioribus reiecti fuerunt. *Canones huius Concilij ab Ecclesia reiecti &c. ur.* Horum nonnulli antiqua fidei dogmata, fideiq; Nicænæ decreta confirmant: nonnulli vero, tanquam orthodoxæ fidei, & bonis moribus ab Ecclesia receptis contrarijs exploduntur. Vide Baron. anno 341. num. 29. 32. 34. & 37.

De

De Concilio Sardicensi.

Anno Do.
376.

Nno Domini 376. celebratum est Cōcilium Sardicense Episcoporum Occidentalium 300. Oriētalium verò 76. tempore Constantij Imperatoris, & Iulij Papæ I. Res sic gesta est.

*Synodus
hæc à Pa-
pæ indicta.*

Iulius Pontifex Romanus cum literis apud Episcopos Orientis de rebus, propter quas scripssisset, nihil proficeret, neque Arianos frequentissime ad Romana Concilia vocatos, ad comparendum inducere posset, hanc vniuersalem Synodum Sardicę celebrandam indixit: à qua ne Arianis Concilia detrectantibus impunè abesse liceret, Episcopos quosdam ad Constan-

tem

SARDICENSI. 49

tem Mediolani agentem ablegauit, qui peterent, vt Imperator literis ad fratrem Constantium scriptis impetraret, ne Ariani, quod hactenus fecerant, iudicium Ecclesiæ, & vniuersalis Concilij subterfugerent.

Cardinalis Bellarminus, lib. 1. de Concilijs, cap. 7. scribit, hoc Concilium partim confirmatum, partim reprobatum esse: quia ex 376. Episcopis, Sardicæ congregatis, pars maior fidem Catholicā, & orthodoxam Nicæni Concilij confirmauerit, eaque, quæ Nicæna Synodo obscurius constituta erant, explicauerit: ex iisdem verò 76. reliqui Orientales Episcopi Arianam fidem scripserint, nouamque formulam à prioribus diuersam, iterum ediderint: ac promulgauerint.

Verius est, quod ipsemet

C Bel.

Sardicēſia
Concilia
duo fuerunt.

50 DE CONCILIO

Bellarminus, lib. 2. de Roman. Pont. cap. 21. & 25. & Baronius anno 347. num. 62. tradunt, duo fuisse Sardicensia Concilia, vnum legitimum ex orthodoxis dumtaxit Episcopis congregatum: alterum spurium, & illegitimum ab Arianis Philippopoli celebratum, e mentito nomine, Sardicense appellatum. Illud Catholicum vniuersale, totoque orbe iure receptum; hoc autem posterius Arianorum dumtaxat malignantium Conuentum, illegitimum, atque ideo meritò reprobatum esse. De vtroque dicamus aliqua, breuiter tamen.

Concil. Sardicēse Catholicum Oecumenicum fuit.

Concilium Sardicense Catholicum, Oecumenicum fuit tum quia à Iulio Romano Pontifice fuit indictum, tum quia vniuersale, tum quia in eo Legati summi Pontificis interfuerunt, Archidamus scilicet,
&

SARDICENSI. 51

& Philoxenus Presbyteri .
 Gratianus , can. 11. dist. 16. affirmat , Osium Cordubensem Episcopum in hac , sicut in Nicæna , alijsque quibusdam in Synodis legationis Pontificiæ munere , & officio functum præsidisse: maior tamen hac in re fides attribuenda , est Athanasio , qui prædictos tantum duos Romanæ Ecclesiæ Presbyteros , tanquam Apostolicæ Sedis Legatos commemorat . Osium patronum Synodi egisse , definienda nimirum proposuisse , & singulorum sententias (quod ad officium patroni Synodalis pertinet) rogasse , acta Concilij manifestissimè indicant . Baron. ann. 347. num. 3. 4. 5. 6. & 10.

In hoc Concilio auxilio Imper. Constantini effectum est , ut Eusebiani Ariani convenirent : qui comparuerunt , at-

*Legati sū-
mi Pōnti-
ficis.*

*Concilij
acta .*

C 2 que

que ut quærelas suas aduersus
 Athanasium proponerent, ab
 Ofio, ipsaque Synodo citati
 fuerunt; sed ut rem iusto iuris
 ordine agendam viderunt,
 causæ suæ diffisi, fugam arrip-
 uerunt. Ne itaque accusa-
 torum contumax absentia,
 Reo innocenti grauius præju-
 dicaret, continuatum est iu-
 dicium: Athanasius iniurias
 sibi ab Eusebianis illatas ex-
 ponens, & ad acta Tyria, &
 Mareotica sese referens, au-
 ditus est; Patres Concilij post
 diligentem actorum omnium
 inquisitionem, ac demum to-
 tius causæ cognitionem Euse-
 bianorum calumnijs, dolis, &
 fraudibus exactè perspectis,
 Athanasium iuxta sententiam
 Iulij Romæ ante prolatam,
 communi omnium consensu
 suffragante, absoluerunt: Gre-
 gorium verò in Sedem Ale-
 xandrinam, ab iisdem Euse-
 bianis

*Athana-
 sius audi-
 tur, sed ab-
 solutus se
 di suæ re-
 stituitur.*

bianis per vim militarem intrusum nō solum deposuerūt; verum etiam planè execrati sunt, atque omnes ab eo in Sede Alexandrina collatos ordines, aliaque eius gesta prorsus irrita esse constituerunt.

De his, & alijs pluribus in Concilio benè gestis Iulium Romanum Pontif. per literas ad eum scriptas, iuxta consuetudinem ab Ecclesia receptam certiores reddiderunt. Constantem verò, & Constantinum Impp. non tantum per epistolas Synodales ad eos scriptas rogarunt, vt sacrosanctam Concilij sententiam, Episcopis ab exilio reuocatis, atque in Sedem, pristinamque dignitatem restitutis exequantur; verum etiam eosdem seriò, & piè admodum monuerunt, ne iudicijs Ecclesiasticis in posterum se immisceant, sed cuncta potius ex Ecclesiasticarū

54 DE CONCILIO

legum præscripto agi permit-
tant . Quæ quidem epistolæ
licet non extent ; earum ta-
men argumentum ex alijs e-
iusdem Synodi literis, satis est
manifestum . Baron. num. 19.
20. 21.

*Canones
Sardicen-
sis Concilij
sub nomi-
ne Nicæ-
næ allegan-
tur, et cur.*

Huius Concilij aliquot Ca-
nones, cap. 3. Carthaginensis
VI. & cap. 101. Africani Con-
cilij, sub nomine Nicænæ Sy-
nodi citantur, & allegantur,
vel quia Sardicensis Synodus
Nicænæ confirmatio, eiusque
tantum quasi interpret, ideo-
que cum Nicæna una, eadem-
que Synodus habita fuerit.
Vel quod à Nicæna verè ea-
dem ante quidem constituta
fuerunt ; sed ab ipso Nicæno
Concilio hi cum multis alijs
exciderint . Vel demum quia
utriusq. Synodi canones Col-
lector nomine, & titulo Sar-
dicensis, quod ab Arianis val-
de diffamatum fuerat expun-
cto,

Et ita coniunxerit, ut omnes vnus, eiusdemque Nicæni Concilij Canones esse viderentur. Posterior ratio Baronio, & Bellarmino, vbi supra, magis arridet, Concilium hoc receptum, & approbatum est à summo Pontifice Leone IV. ut patet ex can. de libellis, dist. 20. Cur autem à B. Augustino explosum fuerit, dicam infra. Et hæc de Sardicensi Concilio Catholico, & legitimo, nunc de Conciliabulo dicendum.

Conc. huius approbatio.

Semiariani Sardica per fugam elapsi, ut dictum est supra, ideo quòd in legitimo Sardicensi Concilio iusta iudicij forma constituto, de futura victoria nihil sibi pollicerentur, in vrbe Philippi, quæ est in Thracia, anno Christi 347. vel saltem 348. seorsim conuenerunt, ibique instar canum petram eam, à

De Sardicensi Conciliabulo, & eius actis.

56 DE CONCILIO

qua læsi fuerant, frustra mordentium, in Iulium Romanum Pontificem, Osum Cordubensem, Maximum Treuirenssem, aliosque orthodoxæ fidei Episcopos, quòd cum Athanasio, Paulo, Marcello, & Asclepa iudicio condemnatis communicassent, anathematis sententiam pronunciarunt, eamque subito per literas encyclicas ad diuersos Episcopos scriptas promulgatam denunciarunt. Post quatuor fidei regulas Antiocheno Conuenticulo in Encanijs celebrato editas, hoc eodem malignantium congressu, quintam perfidiæ formulam, e mentito Sardicensis Concilij nomine insignitam fabricarunt; in qua Arii positionibus quibusdam damnatis, nomen *Consubstantialitatis*, Filij cum Patre omittentes, hoc callidè more suo egerunt, vt instar ludionum

Semiariani quintam fidei formulam fabricant.

num in scena, suo vultui, alia
forma, & persona superindu-
cta Arii hostes, & Catholi-
cæ fidei propugnatores vide-
rentur; atque ita vniuersam
Ecclesiam deciperent: eosdem
intus Arium inclusum habuif-
se, monstrum illud deforme,
quod de neganda Spiritus san-
cti diuinitate iam concepe-
rant; postea verò pepererunt;
manifestè satis ostendit.

De quibus omnibus Socra-
tes, lib. 2. cap. 16. sic habet:
Episcopi Orientales cōfestim
decedunt: cumque ventum
esset ad urbem Philippi, quæ
est in Thracia, priuati in-
ter ipsos Concilium consti-
tuere: de cætero apertè ver-
bum *Consubstantialē* anathe-
mate damnare, opinionemq.
quod Filius Patri dissimilis
esset, per litteras scriptas v-
biq. disseminare cœperunt. Vi-
de etiam Sozom. lib. 3. c. 10.

C 5 Non

58 DE CONCILIO

*D. Augu-
stinus qua-
re Sardicē
se Conci-
lium Aria-
num ap-
pellet.*

Non est ergo mirum, si de Concilio Sardicensi dicat B. Augustinus, lib. 3. contra Cresconium, cap. 34. *Disce quod nescis Sardicense Concilium Ariatorum fuit, &c.*

Ipse enim loquebatur de Conciliabulo hoc, quod quidem ementito nomine sub titulo Sardicēsis Concilij circumferebatur; non autem de Concilio vero, & legitimo Sardicensi, quod quidem ad manus suas non peruenit: nam ut supradictum est, Sardicense Concilium in duas diuifum est partes, & quidem vna, quæ erat Occidentalium, trecentorum Episcoporum cum quibus etiam erant Legati Iulij Papæ, pro fide Catholica, & Athanasio restituendo fuit, ut patet ex Hilario, lib. de Synodis, & ex Athanasio in Apolog. 2. Atque hanc partem confirmavit Leo IV. Altera pars fuit

SARDICENSI. 59

fuit Orientalium 70. Episcoporum, qui seorsim conuenientes, fidem Catholicam, & Athanasium damnauerunt. Et de hac loquitur Augustinus, qui etiam non videtur legisse aliud ex Concilio Sardicensi, quam id quod Orientales miserant ad Africam, ut Donatistas sibi vnirent.

De Concilio Mediolanensi.

Nno 354. vel 355. congregatum fuit Concilium Mediolanense (trecentorum amplius Episcoporum ex Occidente, paucorum ex Oriente, ut est apud Sozomenum lib. 4. c. 8.) fuit autem exoptatum Concilium hoc à Libero Papa ab Imperatore Constantio, ut cognita ex confla-

Anno
354.

C 6 tis

60 DE CONCILIO

tis in Athanas. calumnijs Arianorum perfidia tum à subscriptione in ipsum, tum à communicatione cum Arianis, ac multo magis ab eorum hæresi, Occidentales omnes procul abhorrerent Episcopi: à Constantio verò eo consilio concessum, ut collectos in vnum, quos posset, Catholicos Episcopos, ipse præsens ad subscribendum in Athanasium, adhibita vi, quoque compelleret, quod & infelicissimè præstitit. Conuenerunt ferè Catholici Episcopi, omnia quæ Ariani postularent esse facturos, & in Athanasium subscripturos, modò illi Nicænæ fidei subscripsissent, quod diserte negarunt; qua re in populum vulgata, magna indignatio orta est. Cuius populi iudicium, & impetum timentes Ariani, è Dominico in Palatium Concilium transferunt,

vbi

*Populi ru
multus de
Athanasii
damnatio
ne*

MEDIOLANENSI: 61

vbi omnia pro libidine agunt,
Constantio ad omnes eorum
nutus consentiente, & coope-
rante, Accusatorem, & Iudi-
cem in Athanasium agente, &
edicto publico eum condem-
nante. Ibi igitur adacti om-
nes ad subscribendum in Atha-
nassium interminatione exilij,
qui subscribere recusarunt. Le-
gati Sedis Apostolicæ Lucifer
Calaritanus in Palestinam re-
legatur (qui miræ constantiæ,
& præparati animi ad marty-
rium contra Constantium Im-
peratorem scriptum librum
ad eum misit legendum) Pan-
cratius Presbyter in exilium
agitur, Hilarius Diaconus nu-
datus cæditur, & in exilium
eijcitur. Dionysius item Me-
diolanensis Episcopus, & Euse-
bius Vercellensis recusantes
subscribere in Athanasium, ne
cum damnatione Athanasii, fi-
dem quoq. Nicænam damna-

re

*In Conci-
lio Medio-
lanensi E-
piscopi adi-
guntur ad
subscriben-
dum in
Athanasium
recusantes
exulare in-
bentur.*

re viderentur, relegati. Hæc de Actis in Concilio Mediolanensi breuiter ex Athanasio, epist. ad Solit. & Hilario ad Constantium.

*Liberius
Papa E-
piscopus in
exilium
actos per
epistolam
consolatur*

His auditis Liberius Pontifex epistolam encyclicam ad Episcopos exules misit, qua gloriam eorum laudans, conqueritur, se cum ipsis esse non posse. Cogitantes autem Arianæ se breui omnes superaturos, si in suam sententiam Liberium Romæ Episcopum pertrahere possent, Constantium Imperatorem ad eum alliciendum, & trahendum impellunt. Sed Constantius nihil ab eo impetrat, infracto animo, & ingenti cum libertate pro fide, & pietate, Liberio procurante, & exilium potius eligente, iussus est deportari vsq. Beroeam Thraciæ. Constantius mittit illi in sumptus quingentos aureos: totidem

*Liberius
Papa in-
fracto ani-
mo ipsi Cō-
stantio re-
sistit unde
in exilium
mittitur.*

dem Eusebia Imperatrix, quos omnes remisit cum illis verbis: *Tu Ecclesias Orbis terræ expilasti, & iam mihi, ut damnato, ut egenti offers elemosynam? Abi primum, & Christianus ipse fias.*

Oblatam à Constantio pecuniam refutat Liberius.

In locum relegati Pontificis Fœlicem Diaconum Liberij Catholicum Schismaticum Pontificem Arianum suffecerunt. Cuius communionem, licet fidem Nicænam integrè seruaret, vniuersus populus Catholicus cum Clero Romano vsque ad lapsum Liberij vitauit: ut potè quod Schismaticus esset, ab Arianis intrusus, eorumque communione pollutus. De qua re plura in sequenti Sirmiensi Concilio, & in nostro Breuiario Chronologico.

In locum Liberij Pontifex sufficitur ab Arianis, et fit schisma.

De

De Concilio Sirmienſi.

Anno
357

Nno 357. celebratum fuit Conciliū Sirmienſe ſub Conſtantio Imp. dum

*Arianorū
fraus ut
ſe Catholicoſ
oſtenderent.*

Acta Concilij.

Sirmij ageret ea occasione ab Arianis coactum, quod Catholicum nomen affectantes, id ſe poſſe conſequi putarunt, ſi Hæreticoſ de filio Dei humiliter, & abiectè nimis ſentientes impugnarent. Ea propter, ut ſcribit Gregorius Nazianzenus in laudem Athanaſij Photinum, & ſequaceſ per ſimulationem, & veteratoriè dumtaxat condemnarunt; editaq; aduerſus eum fidei quadam formula à Marco Arethufio Græcè compoſita, Photini hæreſim condemnarunt.

Huic

Huic primæ formulæ 27. anathematismos contra Photionos, & Arianos inferuerunt, vt Catholici viderentur.

*Formula
fidei in
hoc Conci-
lio tradita
ab Hilario
explicatur*

Hanc Catholicæ veritati consentientem, ideoque ab Hilario explicatam fuisse, ipse Hilarius aperte testatur: quæ si nomine *Consubstantialitatis* non caruisset, nullo modo culpari potuisset.

Liberius Romanus Pontifex Athanasio, Hilario, & Hieronymo attestantibus per vim, & minas sollicitatus huic primæ fidei formulæ subscripsit: Athanasium condemnauit, & cum Arianis communicauit, idq. per litteras ad Valentem, aliosue scriptas significans ab exilio liberari, Sediq. suæ restitui petijt. Itaque contra fidei confessionem ac iustitiæ legem peccans, adeoq. turpissimam sibi morum

*Liberius
Papa la-
psum mise-
rabilis.*

66 DE CONCILIO

rum, ac vitæ maculam inu-
rens, Arianorum communio-
ne pollutus, quamquam ip-
se infidelis, & hæreticus non
esset, a communione tamen
Catholicorum excidit. Ex
quo factum est, ut Fœlix Dia-
conus in Papam, eius loco
subrogatus sit. Quod quomo-
do acciderit, quoue iure fa-
ctum fuerit, breuiter est hic
recensendum.

Sciendum igitur, quod Li-
berio in exilium ob causam fi-
dei deportato, Romanus Cle-
Fœlix Pa-
pæ brevis
bistoria. rus iurauit, se nullum alium,
vino Liberio in Pontificem ad-
missurum. Opera deinde A-
rianorum; ac præsertim Aca-
cij Cæsariensis Episcopi, Fœlix
Diaconus, Romanus Episco-
pus creatur in locum Liberij.
Qui propter hoc beneficium
liberè cum eis communica-
bat, licet ipse Arianus non es-
set.

let. Et quamuis Fœlix Ari-
 nus fuisset, nihil id Apo-
 stolicæ Sedi obesset; constat
 enim eo tempore Fœlicem
 Schismaticum Papam, non
 verum, & legitimū fuisse, cū
 duo legitimi Pontifices simul
 esse non possint. Viuebat au-
 tem tunc vt verus Pontifex
 Liberius quo circa nemo Ca-
 tholicorum Romę cum Fœli-
 ce, eo tempore communicare
 volebat.

Biēnio post deinde successit
 Liberij lapsus; de quo paulō
 ante dictū est: & tunc Roman.
 Clerus abrogata Liberio Pōti-
 ficia dignitate, ad Fœlicem se
 contulit, quem Catholicum
 esse sciebat. Et ex eo tempo-
 re cœpit Fœlix verus esse Pa-
 pa. Et licet Liberius hæreti-
 cus tunc non esset, habeba-
 tur tamē talis à Clero Roma-
 no propter pacem cū hæreti-
 cis

*Duo legiti-
 mi Ponti-
 fices simul
 esse non
 possunt.*

*Liberius
 licet non
 esset hære-
 ticus pro
 tali tamen
 habebatur*

68 DE CONCILIO

cis facta. Et ex ea presumptione merito potuit ei Pontificatus abrogari: non enim homines tenentur, aut possunt corda scrutari; sed quem externis operibus hæreticum esse vident, simpliciter hæreticum iudicant, ac ut hæreticum damnant. Et hoc est quod S. Hieronimus in Chronico ait, permultos ex Romano Clero peierasse, quia iuramentum non seruauerunt, quod de non recipiendo alio Pontifice fecerunt.

*Felix in
Concilio
Constanti-
um Imp.
& Episco-
pos Vrsa-
cium, &
Valentem
tanquam
hæreticos
damnat.*

Porro Fœlix iam verus Papa animaduertens periculum Ecclesie, & fidei, Deo sine dubio inspirante, qui Ecclesiam suam non deserit, non solum a communione Arianorum recessit, verum & coacto Concilio, declarauit, Imperatorem Constantium, & Episcopos Vrsacium, & Valentem, cum quibus Liberius pacem fecerat, verè

verè esse hæreticos, Et propterea redeunte Liberio in Urbē, Fœlix cum suis ab Ariani eiectus est, & non diu post mortuus, siue capite cæsus, siue ærumnis cōfectus fuerit.

Id enim non certò constat. Huius autem S. Fœlicis corpus anno 1582. inuenta est arca marmorea in Basilica Sanctorum Cosmæ & Damiani cum hac inscriptione in marmore incisa, characteribus antiquis.

Felix Papa Martyr.

Fœlicis corpus in capsula marmorea inventum anno 1582.

Hic iacet corpus Sancti Fœlicis Pape, & Mart. qui Constantium hæreticum damnauit.

Iam vero mortuo Fœlice, Liberius iterum sibi reconciliauit Romanum Clerum, & Catholicum Præsulem se præstitit. Quòcirca, omnium consensu iterum legitimè sedere

coe-

cœpit, ac sedit vsque ad mortem. Atque hæc est causa, cur in Cathalogo Pontificum aliqui veterum non posuerunt Fœlicem: quia videlicet, totum Fœlicis tempus in Liberij Pontificatu positum fuit. Sed ad Concilij breuem historiam redeamus.

*Semiariani
ni secundam
fidei formulam
ediderunt
qua Dei filium
non Deum, sed
creaturam
confessi
sunt.*

His peractis, Semiariani hi qualisnam essent, larua deposita, palam prodidere. Nam vt Dei filius non Deus ex Deo sed creatura ex nihilo, vel saltem ex creatura genitus esse credatur, secundâ fidei formulam, & confessionem Latino sermone conscriptum à Marco Arethufio Episcopo Græcè translata ediderunt, qua nomen *Substantia*, prorsus abdicarunt, decernentes ne voces *Substantiæ*, & *Omouſion*, quarum nulla mentio fit in scriptura, in sermonibus vsurparentur.

Vtque

Vtque impietati à se conscri-
ptæ auctoritatem adderent,
Athanasio, Socrate, & Sozom.
attestantibus, Osiū Corduben.
Episcopum Sirmij loco exilij
ab Imperatore detentum, ad
subscribendum sollicitarunt:
qui dum aliquandiū id face-
re recusasset, vir imbecillis,
prope centenarius senio con-
fractus, tandem per vim, tor-
menta, & plagas inductus
(proh scelus) ignominiosè
subscripsit, luctuq. & horrore
immenso fidelibus incussio.
Huius tanti viri lapsus fuit su-
pra omnium casus miseran-
dus, siue Origenis, siue Ter-
tulliani, siue quorumuis alio-
rum: cū is per tot annos
tantisque publicis actionibus
in Oriente, & Occidente spe-
ctatus fuisset tot summis lega-
tionibus perfunctus, tot Con-
ciliorum magna ex parte Au-
ctor extitisset, Elibertini, A-
re'a-

*Osiū Cor-
dubensem
tali formæ
læ subscri-
bere com-
pulerunt.*

*Osi lapsus
omnium
maximi
miseran-
dus.*

relatensis, Neocesariensis, Alexandrini, & duorum magnorum, atque Oecumenicorum Nicæni, & Sardicensis, & aliorum, quorum memoria excidit: quem in suo Christianæ fidei tyrocinio Constantinus Imperator adhaerentem suo lateri habere voluisset monitorem, quem parentem dixisset, & affectu filiali coluisset, cum ipsum Osius, quem, & Ariani Synodorum Principem dicerent, & Nicæni Symboli formulam concepisse omnes scirent; hunc, inquam, in Conciliabulo Sirmienti ignominiosè prostratum, turpissimè factum esse eiusdem Nicænæ fidei proditorem, miserando, nec alias audito exemplo. Qui tamen paulò post de vi, & iniuria sibi illata protestatus, Ariano-
rum hæresi condemnata, eorumque communione fidelibus

Osius resipiscit, poenitentiaq. agit.

bus interdicta pœnitentiam
egit, atq. ita Dei vindicis irā
anteuertit. Tantum, inquit
Athanafius ad Solitar. vim in-
tulit seni, quem Sirmij pro
exilio detinebat, & ita eum
arctè tenuit, vt afflictus, attri-
tusque malis, tandem egrè
cum Vrsacio, & Valente com-
municaret; sed tamen, vt con-
tra Athanasium non subscri-
beret. Verùm ne ita quidem
eam rem pro leui habuit: mo-
riturus enim (post biennium
circiter, aut annum) quasi in
testamento suo eorum vim
testatus est, & hæresim Aria-
nam condemnauit, vetuitque
eam à quocumque probari, &
recipi.

*Ofius mo-
ribundus
Arianam
hæresim de
testatur.*

De auctoritate verò huius
Concilij Bellarm. lib. 1. de Con-
cilijs, cap. 7. Oecumenicum
fuisse, ait sed ex parte repro-
batum, quia sententiam con-
demnatoriam in Photinum

*Concilij
auctoritas
quanta.*

D hic

74 DE CONCILIO

hic pronunciatam, omnes
orthodoxi approbarunt. Ego
tamen Baronium sequutus,
Conciliabulum potius, quàm
vlla ex parte probatum Con-
cilium fuisse, verius esse puta-
rim; tum quod manifestum,
in prima fidei formula, quæ
Catholica esse indicatur, no-
men *Consubstantialis* ad fidē
Nicænam explodendam omis-
sum esse, eamque veteratoriē,
& per summam simulationem
editā fuisse; tum etiam quod
Liberij communionem Catho-
lici vitarint; ideò maximè,
quod fidei confessioni primæ,
quæ videbatur Catholica, sub-
scribens, Ariana communio-
ne pollutus, ab unitate Eccle-
siæ meritò exciderit.

DE

De Concilio Arimi-
nenſi.

Nno 359. congregatum fuit Concilium Ariminense. Sed maximoperè aduertendum, duo Concilia Ariminensis Synodi nomine insignita reperiri; vnum legitimum, & germanum, Arimini verè habitum, in quo Arianæ confessione Sirmij edita, omnium Patrum consensu explosa, Nicæna fides stabilita fuit; quoue Ariani cum Ursacio, & Valente, socijsq; eorum præsentibus, communi Patrum sententia condemnati fuere. Alterum spurium, & illegitimum post multos menses etiam Arimini habitum; vel vt verius alij, alibi, quam Arimini habitum, sed hoc

Anno
359.

*Ariminensis
ſia duo Concilia fue-
runt: legitimum,
vnum alterum,
ſpurium.*

D 2 no.

nomine appellatum .

*Bellarmino
nas quare
Conciliū
Ariminen
se inter re-
probata
enumerat
uerit .*

Prius Catholicum est , & summa laude dignum : posterius verò Arianorum Conciliabulum fuit, in quo, vt Hieronymus in Chronico affirmat, sublatum est de Symbolo nomen *Homousios* : meritoque à Bellarmino inter reprobata eiectum . Sicut igitur ad obscurandam gloriam, & auctoritatem duorum vniuersalium Conciliorum Catholicorum , Nicæni , & Sardicēsis, Ariani alibi eiuldē nominis Synodos coēgerunt: ita ad abolendam hanc priorē ritē, verēque peractam Ariminēsem Synodum Catholicam, & orthodoxam , aliam alibi celebrarunt, quam, priore abrogata , Ariminensem nominarunt , & summis laudibus extulerunt. Vnde sicut Sardicēse ab Augustino , alijsue doctis viris planē reiectum fuit .

ARIMINENSI. 77

fuit, quod ignorarent, duplicis generis Sardicensia reperiri, ita etiam fortasse accidit, ut Bellarm. lib. 1. cap. 6. nulla facta distinctione Ariminensis Concilij legitimi ab illegitimo, illud inter reprobata enumerarit. Hæc ex Athanasio lib. de Synodis, & Ambros. epist. 32. Baronius anno 359. num. 49. 50. & 51.

In hoc Concilio conveniunt quadringenti Episcopi, quibus omnibus annonas, & cellaria dari Imperator præceperat: sed repudiatis fiscalibus, proprijs sumptibus vivere maluerunt. Ex his, iuxta Athanasium, lib. de Synodis 50. iuxta Seuerum, 80. tantum Arianis; reliqui omnes Catholicæ fidei defensores fuerunt.

Petierunt Arianis, ut antiquatis fidei formulis omnibus alijs anterioribus, Sirmiana

Episcoporum numerus, qui ad Ariminense Concilium venerunt.

Petitio Arianorum Episcoporum.

D 3 fides

fidei confessio tertia, Sirmij edita, & à Constantio approbata, & per Valentem hic recitata, retineretur, idq. propterea in primis, quod in ea Filius Patri per omnia similis esse diceretur. Verùm cum eadem nomina *Substantia*, & *Consubstantialitatis*, dolose suppressissent, ut scilicet, his vocibus abdicatis, Nicænam fidem auerterent, & ad Arianam blasphemiam aditum patefacerent, fraude, & improbitate cognita, Patres. Orthodoxi, nihil de Orientalibus, sicut per literas Imperator petiuerat, statuentes, Arianam hæresim cum suis

*Relucitur
Arianorū
petitio, &
reiectis cæ-
teris fidei
formulis
Symbolū
Nicænam
comproba-
tur.*

*Imperator
res gestas
grauiter
tulit, &
Legatos
ad se mis-
sos, cum e-
riam Epif-
copis ne-
glexit.*

sestatoribus damnarunt: atque reiectis alijs fidei formulis vnicum dumtaxat Nicænum fidei Symbolum comprobant.

Hoc grauiter tulit Imperator, unde Legatos Catholico-

cos

cos ad se missos contempsit, eosque longa mora fatigatos neglexit, iubens eos Adrianopoli, Episcopos ceteros Arimini per hyemem expectare, donec ab expeditione, quam contra barbaros parabat reuerteretur.

Interea Ariani Episcopi, qui Nicæ Thraciæ iussu Imperatoris nouam fidei formulam ex eiusdem Constantij sententia, sub Nicæno nomine vulgatam ediderunt, & ad perfidiam hanc, subscriptione sua approbandam, non tantum Legatos Adrianopoli, & Episcopos omnes Arimini detentos; verum etiam præter Liberium Pontificem, Seruarium Tungrensem, aliosque decem & octo Episcopos fortiter resistentes, omnes penè totius Orbis Antistites metu exilij, & tormentorum per vim induxerunt: adeo quod,

Fidei nouæ formulam Ariani Episcopi componunt, & ad eam subscribendam legatum Adrianopolitum Episcopum Arimini detentum per vim inducunt.

auctore Hieronymo Dial. cōt.
Luciferian. *totus penè Orbis
Arianum se esse miratus, tunc
verè ingemuerit.*

*Conciliabu
lam Arimi
ni quando
celebratum
& quid in
eo gestū est.*

Hæc Arimini post legitimā
Synodum, multis ante men-
sibus absolutam contigerunt,
in illo Arianorum Conuentu,
quo nomine *Consubstantiali-
tatis* abdicato, Christus ex
praua Arianorum consequen-
tia, creatura asserabatur: quo
Liberius recusans subscribere,
per Valentem relegatus est:
quo denique Gaudentius A-
riminensis Episcopus per mi-
lites, fustibus, & lapidibus ap-
petitus, glorioso martyrio oc-
cubuit.

Hunc Conuentum illi verā
Ariminensem Synodum nomi-
narunt, summisque preconijs
extulerunt, vt eiusdem nomi-
nis Concilium Orthodoxum,
& legitimum, vel abolerent:
vel saltem (quod etiam tem-
pore

CARIMINENSI. 81
pore Sardicensis Concilij fe-
cerant) eius gloriam obscu-
rarunt. Vide Baronium, anno
359. num. 27. 32. & seqq.

De Concilio Constan- tinopolitano I.

Anno 381. celebra-
tum fuit Conciliū
Generale, & Oe-
cumenicum Con-
stantinopolitanum I. Conue-
nerunt eò 150. Patres aucto-
ritate Damasi Papę, & fauen-
te Theodosio Imperatore Se-
niore, vt apparet ex Syno-
dica eiusdem Concilij ad Da-
masum, & reliquos Occiden-
tales Episcopos Romę congre-
gatos: Et ex peruetusto Co-
dice, qui in Vaticano, alijs-
ue, qui in quibusdam Biblio-
thecis extant, in quibus hæc
scripta leguntur. *Sententiam*

Anno

381.

D 5 de

de damnatione Macedonij, & Eunomij Damasus confirmari praecepit, etiam in sancta Secunda Synodo, quae praecepto, & auctoritate eius apud Constantinopolim celebrata est. Vide Baronium.

Macedonianis quare Semiariani appellantur.

Quia verò Synodus hæc celebrata est contra Macedonium, eiusque asseclas, qui Spiritum sanctum creaturam esse non Deum asseriebant, merito canon primus eos Semiarianos vocat. Nam cum Ariani Filium quoque cum sancto Spiritu inter creatas res numerarent, ac diuersam à Patris substantia naturam utrique tribuerent, Macedoniani, de Filio nihil opinati secus, sanctum Spiritum in ordinem creati operis redigere, ac tota Diuinitate eximere nitebantur.

Semiarianorum genus alterum

Fuit & aliud Semiarianorum genus, qui cum utramque Filij, Spiritusque sancti personam

CONSTANTINOP. 83

nam inter creatas res non sicut Arius, & cæteri, sed alia quadam, minus ab ipsis explicata ratione constituerent, eo tantum, ne in Patre, propterea, quod genuisset, mutationis aliud, admittere cogerentur, easdem Verbi, ac sancti Spiritus personas, non Patri consubstantiales, sed tantum substantiæ similes esse assererent. Quæ igitur ad orthodoxam fidem spectantia in Nicæna Synodo promulgata sunt, ea primò rata, firmeque haberi: deinde omnes hereticorum errores anathemati subiectos esse, Synodus hæc sacrosancta decernit.

Ex omnibus notantur Eunomiani primò nominatim: ab Eunomio Cyzici Episcopo sic nuncupati, qui iisdem cum Arrio, quin & pluribus, & grauioribus multò erroribus tenebatur, Filium quip

Eunomiani quare sic dicti

pe mutabilem, seruum & rebus omnibus Patri dissimilem constituebat, quique animum ad ipsius opiniones appullissent, eos, elatis in sublimē pedibus, capite in aquam demisso, demersione vna, contentus, rebaptizabat. Futura supplicia, gehennæq. cruciatum, nihil aliud, quam fabulas ad errorem hominum excogitatas esse nugabatur.

*Eudoxiani quare
sic dicti.*

Eudoxiani quoque ab Eudoxio, qui eadem opinionum prauitate infectus, Constantinopoli cum esset Episcopus, Eunomium Antistitem Cyzicenæ vrbi præfecerat, appellati. Idem, propterea quod Filio, ac Spiritui Sancto, spectata substantiæ ratione, nihil cum Patre simile intercedere vellent, Dissimiles nuncupati.

*Sabelliani à Sabellio
sic nuncupati.*

Notati etiam sunt hic Sabelliani, qui à Sabellio, quendam

dam Lybico, nomen accepere. Is Ptolemaidis, quæ vrbs in Pentapoli fuit Episcopus, concretione quadam, coalitio neq. excogitata, tres hypostas, in vnam substantiam, diuinitatemq. miscebat, ac vnam in Trinitate, tribus, licet, variâ nominibus, personâ agnoscebat. Cùm vnum idemq. Numen, nunc Patris specie, nunc Filij, nunc Sancti Spiritus, idē alio alias habitu mutatum, se se mortalibus videndum exhibuisse contenderet.

*Sabellius
distinctionem
inter
personas
diuinas
tollebat.*

Inde Marcellianorum, cui nomen Marcellius hæresiar-cha dedit, hæresis quoq. dam nata. Hic ex Ancyra Galatiæ vrbe transmissus, eiusdem postea vrbs Episcopus, & quidē Sabelliana peste infectus fuit.

*Hunc ta-
men excu-
sat Ath.
apol. 2. 25.
Epiphani.
hær. 71.*

Eodem Photiniani quoque (nomen ijs à Photino auctore) decreto iugulati. Porro Photinus ortus ē Syrmio, mo-

*De hoc E-
piph. hær.
71.*

re

36 DE CONCILIO

*Pauli Sa-
mosateni
errores.*

re in eadem vrbe Episcopatus
honore perfundus est. Sed
ijsdem cum Samosateno Pau-
lo erroribus deprauatus, ne-
que personarum in eadem hy-
postasi multipliciter ad-
mittebat, solumq. pro Deo, re-
rum omnium conditore ac pa-
rente, spiritum agnoscebat.
Verbum quiddam esse prola-
tum extrinsecus, videlicet
ipsum diuinæ mentis impe-
rium, ipsi Deo ad rerum mo-
litionem, fabrilium instru-
mentorum more deferuiens,
opinabatur. In Christo nihil,
præter hominem agnoscebat.
Illi, Dei Verbum, non essentia
le quidem, sed illud profecti-
tium tantummodo insedis-
se: neque Christum aliud sui ini-
tium, quàm à Maria parente
habuisse, asseuerabat, Nam,
& hoc, & alia plura, conuitij
plena, ac petulantia, Samo-
iatenus ille Paulus effutiebatur
quem

CONSTANTINOP. 87

quem depositione Synodus,
Antiochena mulctauit. Suffe-
cto Domno auctoritate Dio-
nysii Papæ. Euseb. lib. 7. c. 23.
& 24.

Eadem postremò, quæ in cæ-
teros, in Apollinaristas quoq.
anathematis pœna constituta.
Fuit Apollinaris, Loadicenæ,
eius, quæ in Syria est, vrbis
Episcopus; qui de sacro diui-
ne Incarnationis mysterio pra-
uè omnino, peruerseque loque-
batur. Si quidem filium Dei,
corpus quidem anima infor-
matum ex Deiparæ visceribus
sibi adiunxisse fatebatur; ve-
rùm, mentis, & rationis ex-
pertem, quasi mentis locum
Diuinitas expleret: & Christi
Domini animam esse opinaba-
tur. Ac proinde, & ab homi-
nis perfectione Christum abes-
se, & vnā in Salvatore natu-
ram constare prædicabat. Vi-
de in nostra Summa Concilio-
rum

rum Sanctorum Apostolorum
canonem quartum, & quadra-
gesimum quintum : & Antio-
chenæ Synodi tertium deci-
mum, & vigesimum secun-
dum. Omnes ergo hi Hære-
tici, eorumq. hæreses in pri-
mo Canone huius Synodi dam-
nantur.

*Acta Syno-
di Constā-
tinop. quo
ordine con-
tingerunt.*

Acta verò Synodi, hoc or-
dine contigerunt. Primò
declaratum est, Maximum, ab
Episcopis Aegyptijs Constan-
tinopolitanæ Ecclesiæ Episco-
pum ordinatum, Episcopali-
bus muneribus hætenus fun-
ctum, neque fuisse, neque esse
Episcopum. De hoc sciendū,
quod ipse fuit Aegyptius, Cy-
nicherum sectam professus. Is,
cum se ad Gregorium Theo-
logum contulisset, imbutus ab
eo fidei mysterij, ac postea
baptizatus, demum etiam Cle-
ro adscriptus, sãcto viro adeò
familiaris fuit, vt ad mensē
quo.

CONSTANTINOP. 89

quoque communionem ab eodem admitteretur. Postea, cum Patriarchalem Constantinopolitanæ sedis dignitatem concupijisset, pecuniæ summam mittit Alexandriam sibi, inde subornat Episcopos, quorum opera, suffragante etiam sibi ex Theologis intimis quodam, in optatæ Sedis fastigio collocaretur. Qui quidem cum in Ecclesia iam constitissent, nondum perfectare deprehensi, atq; à pijs hominibus eiectioni, non propterea qui euehant; sed choraulæ domum ingressi, Maximum, quâvis irritò postea successu Patriarcham decernunt. Hunc ergo hominem huius Synodi Patres notauere, nec Episcopum esse aut fuisse, quippe contra leges dictum, nec vel quibus ordines contulisset, in clericorum numero habendos esse definiunt.

Eun-

*Naz. Ser.
dilatam
cat.*

Eundem de Apollinaris hæresi conuictum, ideoque Ecclesiastico Canone priuatum asserit Theodoretus. Eiecto ab Ecclesia Maximo, ante perperam intruso, fideliumq. cœtu interdicto, communi Patrum calculo, probata, & confirmata est electio Gregorij Nazianzeni: atq; ita Constantinopolitanę Ecclesię schisma hoc sublatum fuit.

*Definitio
pro Spi-
ritu San-
cto diuini-
tate, & e-
qualitate
cum Pa-
tre, & Fi-
lio.*

Deinceps, de fide acturis Patribus, volumen Occidentaliū continens professionem illam fidei, quam Damasus ex Concilio Romano ad Paulum Episcopum Antiochenum misit, exhibitum fuit. Quo perlecto, vnanimi consensu, paribusq. votis contra Macedoniū definierunt, Spiritum Sanctū non seruum, sed Dominum esse, viuificantorem omnium; ex Patre, & Filio coadorandum, & conglorificandum.

Ad

CONSTANTINOP. 91

Ad alias vero hæreses Euno-
mianorum, Arianorum,
& Semiarianorum condem-
nandas, Nicænum fidei ortho-
doxæ symbolum omnes sine
cunctatione receperunt. Sed
cùm in eo parcius de diuini-
tatē Spiritus Sancti actum es-
set, eo quod nulla tunc hære-
sis ei aduersaria emerfisset,
placuit S. Synodo de Spiritus
Sancti diuinitate (vt olim de
Filio in Nicæno Conc. factum
fuerat) aliqua addere, quibus
aduersus oēs hæreticos eiusdē
Spiritus Sancti vna, eademque
cum Patre, & filio diuina sub-
stantia prædicaretur, idemq.
Dominus diceretur, quem
seruum esse impij hæretici
blasphemabant. Sic autem fi-
dem professi sunt in can. 7.
huius Conc.

*Credimus in vnum Deum
Patrem omnipotentem, facto-
rem celi, & terra, visibilium*

&

*Spiritum
Sanctum
seruum es-
se impie
asserunt
hæretici.*

*Symbolū
fidei in
Conc. reci-
tatum.*

& inuicibilium, Et in unum
Dominum Iesum Christum,
filium Dei unigenitum, ex Pa-
tre natum ante omnia secula
Deum de Deo, lumen de lu-
mine: Deum verum, ex Deo
vero, natum, non factum, O-
mouision Patri, hoc est, eius-
dem cum Patre substantia, per
quem omnia facta sunt. Qui
propter nos homines, & pro-
pter nostram salutem descen-
dit, & incarnatus est de Spi-
ritu Sancto ex Maria Virgi-
ne, humanatus est, & Crucifi-
xus pro nobis, sub Pontio Pi-
lato, & sepultus, & tertia die
resurrexit. Ascendit in ca-
los, & sedet ad dexteram Pa-
tris: & iterum venturus est
cum gloria iudicare viuos, &
mortuos, cuius regni non erit
finis. Et in spiritum sanctum
Dominum, & viuificantem,
ex Patre procedentem, cum
Patre, & filio coadorandum

&

CONSTANTINOP. 93

& conglorificandum, qui locutus est per Prophetas. Et in unā Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confitemur unum baptisma in remissionem peccatorum; & expectamus resurrectionem mortuorum. Et vitam futuri seculi. Amen.

Hoc Symbolum recitatum est coram Patribus huius Concilii, Chalcedonensis Act. 2. auditoq. eo, omnes Patres exclamauerunt. *Hæc omnium fides, hæc Orthodoxorum fides Omnes sic credimus.* Hoc etiam Symbolum recitatum est coram Patribus Concilii Generalis V. collat. VI. & coram Patribus Concilii Generalis VI. Act. 17. Illud quoque de verbo ad verbum Concilium Toletanum VIII. repetit cap. 1. statim initio, præmittens illud rebus omnibus definiendis. Quod & fecit Concilium

Symbolum hoc à Pluribus Conciliis præbatur.

94 DE CONCILIO

lium Bracarense III. statim in
limine. Deniq; Eugenius IV.
hoc Symbolum Constantino-
politianum in Concilio Floren-
tino Græcis, & Armenis de-
dit, vt ex decreto eiusdem
liquet, ad calcem Concilij
addito, cum illa aditione, *Ex
Patre filioq.* declarandæ ve-
ritatis gratia, & urgente ne-
cessitate licitè, & rationabi-
liter apposita.

*Symbolum
hoc libel-
lus fidei
vocatur.*

Hunc libellum fidei, vt ipsi
Patres appellant, epist. ad Da-
masum, & Roman. Concilium
apud Theodor. lib. 3. cap. 9. si-
ue dixerimus symbolum, hu-
mana deliberatione Sanctorū
Patrum examinatum, atque
decretum, tradit Niceph. lib.
12. cap. 13. scriptum fuisse à
Gregorio Nysseno Episcopo,
quod recitatur in Concilio
Chalcedonensi hoc titulo, *Sā.
Etā fides, quam exposuerunt
150. Patres, consona est sanctæ*

*Symb. Con-
stantinop.
à S. Greg.
Nysseno
scriptum.*

CONSTANTINOP. 95

& *magne Nicane Synodo*
Credo, &c.

Et cum Patres huius Concilij Constantinopolitani cap. 2. dicant, conseruandum esse Nicænum Symbolum, cum postea cap. 7. dictam fidei professionem emittunt, insinuant non nouum in substantia Symbolum edere. sed Nicænum explicatius tradere. Ex quo factum putatur, vt in seqq. Concilijs, fidei professionem, prout habetur in Concilio Constantinopolitano registrata, vocarunt Nicænam filiem, vt patet in Concilio Ephesino, & Chalcedonenfi.

Eidem Symbolo decursu temporis additum est dogma speciale, exprimens processionem Spiritus Sancti etiam de Filio; & apponendam decreuerunt Patres vocem illam, *Filioque*, quod quando factum sit, non constant. Manifestum est

*Symb. b. Cō-
stantinop.
idest est,
quod Sym-
bolum Ni-
cænum.*

*Symb. Cō-
stant quā
do fuerit
particula
illa. filio-
que.*

96 DE CONCILIO

est autem ante VI. Synodum
generalem additam esse, non
surreptione, vt Græci men-
tiuntur, sed auctoritate Ro-
manæ Ecclesiæ in quodam
Occidentali Concilio, vt di-
cit S. Thomas 1.p.q. 36. art.
2. ad 2. Vel ab eadem Eccle-
sia Romana id factum puta-
tur, vt placet S. Bonauenturæ
in 1. Sen. d. 11. art. 1. q. 1. & in
1.p.q. 36. art. 2. Ad ipsam. n.
spectat dogmatizare, declara-
re, & addere omnia, quæ ne-
cessaria sunt pro instructione
suorum fidelium. Eò magis,
quia, vt dicit idem Seraphicus
Doctor, hoc non fuit, Symbo-
lum corrumpere, sed perfice-
re; vnde nec excommunica-
tionis sententiam à Concilio
latam incurrit, quæ non con-
tra perficientes, sed contra
corrumpentes data est. Vel di-
cendum cum S. Anselmo vt
idem S. Bon. quod Ecclesia
Ro-

*S. Bon. re.
sponsio ad
Græcos pro
illo addita
mento, Fi
liq.*

Romana potuit etiam nouum
 Symbolum edere, cum pleni-
 tudinem potestatis à Petro
 Apostolorum Principe acce-
 perit, & Caput, Magistraq.
 omnium Ecclesiarum sit: vn-
 de tanquam suprema potuit
 absq. eo, quòd Græcos voca-
 ret; asserere, statuere, & de-
 cernere, Spiritum Sanctum
 procedere etiam à Filio. Nam
 postquã orta fuit hæresis, quæ
 Spiritum Sanctum à solo Pa-
 tre procedere asseribat; de-
 buit Romana Ecclesia reme-
 dium per explicationem ad-
 hibere, vt errandi occasio-
 nes tolleret. Vnde licet ante
 determinationem, satis fue-
 rit credere, Spiritum San-
 ctum à Patre procedere; or-
 ta tamen quæstione, multisq;
 errantibus, necesse fuit reme-
 dium adhibere. Quod etiam
 Concilium Florentinum defi-
 nit his verbis: *Definimus*

E explici-

*Ecclesia
 Romana
 potest etiã
 nouum
 Symbolum
 edere, cū
 ad hoc po-
 testatis ple-
 nitudinẽ
 habeat.*

explicationem illorum verborum (Filioq.) veritatis declaranda gratia, & imminente tunc necessitate, licite et rationabiliter Symbolo fuisse appositam. Sic autem ab Ecclesia Romana præfatum Symbolum proponitur, in Concilio Tridentino, sess. 3.

Symbol.
quod ab
Ecclesia
Romana
proponi-
tur.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, visibilium omnium, & invisibilium. Et in unum Dominum Iesum Christum, filium Dei unigenitum, Et ex Patre natum ante omnia secula. Deum de Deo, lumen de lumine: Deum verum, de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantiallem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo.

mo

CONSTANTINOP. 99

mo factus est, Crucifixus etiā
pro nobis, sub Pontio Pilato,
passus, & sepultus est. Et re-
surrexit tertia die secundum
Scripturas. Et ascendit in ca-
lum, sedet ad dexteram Pa-
tris: & iterum venturus est
cum gloria iudicare viuos, &
mortuos, cuius regni non erit
finis. Et in Spiritum sanctum
Dominum, & viuificantem,
qui ex Patre, Filioq; procedit
Qui cum Patre, & Filio si-
mul adoratur, & conglorifi-
catur: qui locutus est per Pro-
phetas. Et unam sanctam,
Catholicam, & Apostolicam
Ecclesiam. Confiteor unum
baptisma in remissionem pec-
catorum; Et expecto resurre-
ctionem mortuorum. Et vi-
tam venturi seculi. Amen.

Hoc Symbolum vocat San-
cta Tridentina Synodus, Scu-
tum fidei, ac fundamentum fir-
mum, & vnicum, contra quod

*Symbolū
hoc est scu-
tum fidei.*

E 2 portæ.

portæ inferi numquam præua-
lebunt.

*Addita-
mentum
illud filio-
que, cur
Ecclesia
Romana
diu non
recepit.*

Est tamen hic magnopere
animaduertendum, quòd Ro-
mana Ecclesia antiquitatis te-
nacissima, antequam addita-
mentum illud, *Filioq;* in Sym-
bolum referret, diutissime
cunctata fuit. Scribit. n. Magi-
ster in primo Sententiarum
dist. 11. Leonem III. à Caro-
lo Magno rogatum, vt verba
prædicta ad Symbolum adde-
rentur: & non modò id facere
recusasse, verùm etiam illud
ipsum absq; eo additamēto in
argentea tabula exaratum,
in altari post corpus B. Petri
perpetuò custodiri voluisse, ne
quibuslibet liberum esset, ali-
quid ad Sanctum Symbolum
superaddere. Postquam verò
Hispani, Franci, & alii omnes
Boreales populi, offendebar, &
periculum schismatis orie-
batur, quòd Romana Ecclesia
eam

CONSTANTINOP. 101
eam doctrinam publicè confi-
teri nollet quam ad proban-
dos Catholicos, & constituen-
dos Hereticos, Magnus Leo
ante tot sæcula Hispaniarum
Episcopis tradidisset. Placuit
tandem Benedicto VII. huius
nominis Romano Pontifici, vt
idem Symbolum cum hoc eo-
dem additamento Romæ in
Ecclesia caneretur: idque ad
petitionem Henrici Impe-
ratoris. Cùm enim Romano-
rum. Presbyteri ab Henri-
co Imperatore interrogaren-
tur, cur non post Euange-
lium (vt in alijs Ecclesijs fie-
bat) Symbolum canerent; re-
sponsum dedere, quod Roma-
na Ecclesia non fuisset aliquan-
do vlla hæreseos fece infecta:
sed iuxta S. Petri doctrinam
in soliditate Catholicæ fidei
permaneret inconcussa. &
ideo magis his necessarium ef-
se illud Symbolum sæpius can-

*Romani
Presbyte-
ri cur post
Euange-
lium, Gre-
do, non ce-
cinerint.*

tando frequentare, qui aliquando vlla hæresi labe potuerunt maculari. At Imperator Domino Benedicto Papæ persuasit, vt ad publicam Missam illud decantaretur. Baron. anno 447. nu. 22. &c.

*Symbolū
hoc in Oc-
cidentalī
Ecclesia à
Damaso
Papa non
est inue-
ctum.*

Graviter itaque aberrant, qui putant, ex Damasi Papæ decreto profectum, vt hoc Symbolum in Occidente intra missarum solemnias decantaretur. Nam auctoritate Ruffini in expositione Symboli, qui his temporibus scribebat, liquet, nullum aliud Romanam Ecclesiam in sacris ritibus nouisse, quàm Symbolum Apostolicum. Tantum abest, vt id Damaso tribui possit, vt Toletanum III. Concilium profiteatur, se laudabilem illum vsum ab Orientali Ecclesia accepturum; ideo quòd Occidentalis Ecclesia hac consuetudine careret.

Post

CONSTANTINOP. 103

Post scriptum hunc fidei libellum, communi omnium Patrum sententia, Eunomianorum, Arianorum, aliorumq. hæreses cum suis Auctoribus, edito desuper Canone, damnatas fuisse, eorundem epist. Synodica ad Damasum, anno sequente scripta restatur.

Postea quæ ad mors Ecclesiæ reformandos pertinent, alia decreta addiderunt. Quibus omnibus absolutis, ad Theodosium Imperatorem Synodicam Epistolam transmiserunt, eo fine, ut fidem Imperatoris stabilem duraturam sibi oppignerarent. Deum, Synodum hoc modo absolutam, præsentis Episcopi sua subscriptione confirmarunt, & comprobarunt.

De Præsidente vero huius Concilii, hæretici contendunt, quod neque Romanus Episcopus,

Præses Concilij quis.

E 4 pus,

pus, neque ulli eius Legati præfuerunt; Sed Nectarius Episcopus Constantinopolitanus. At contra hoc est, quia Nectarius in locum Gregorii se ipsum abdicantis, nondum successus fuerat. Vnde dicendum, vel Gregorium Nazianzenum Constantinopolitanæ Ecclesiæ Episcopum, vel Meletium Antiochenum eidem præsidisse.

*Synodus
hæc Oecumēnica
fuit.*

Fuit autem hæc Synodus Oecumēnica: Damasus enim Pontifex, eam in iis, quæ sunt fidei approbaturus, nominat eam Oecumenicam: quia in id quod Occidens, ac demum vniuersa Ecclesia cum Romano Pontifice de Spiritus Sancti diuinitate sentiendum esse docebant, paribus votis, vnaque sententia omnes etiā Orientales ediderunt. Tantū enim roboris, & firmitatis qualibet Synodus consequi solet

CONSTANTINOP. 105

folet, quantum auctoritatis illi Apostolica Sedes imper- tit. Cum itaque, Auctore Pho- tio in libello de Septem Syno- dis, Damasus non modò eam approbarit, verum etiam Oe- cumenicam nominet ipse, om- nesque posteri appellarint, Oecumenicam fuisse, dubium non est. Ex hoc ergo sic dicta est; non autem quod vniuer- saliter sit indicta, vocatiq. ad illam fuerint tam Orientales quàm Occidentales Episcopi, adeoque Romanus Pontifex, saltim per Legatos interfue- rit. Res sic se habuit.

Imperator Theodosius (nò tamen sine Romani Pontifi- cis auctoritate, vt supra di- ctum est) occasione schisma- tis, quod in Ecclesia Constan- tinopolitana conflatum fue- rat à Maximo Cynico, qui il- lam Sedem inuaserat, Grego- rio Nazianzeno, vero illius

*Synodi ro-
bur, & au-
thoritas ab
Apostolica
Sede ema-
nat.*

E 5 pos-

possessore, in suburbijs ægro-
 tante, vel sanè post Concilium
 Aquiliense, Damasus cum Oc-
 cidentalibus Episcopis Syno-
 dum habens ob alias causas, &
 præsertim pro extirpanda he-
 resi Macedonij, vt Synodus
 Orientalium Constantinopoli
 haberetur, cum Theodosio
 per litteras egerat; quod Im-
 perator, etiam pro alijs Ec-
 clesiæ necessitatibus interim
 ingruentibus executus est.
 Verùm cum postea Damaso
 cum Concilio Romano vide-
 retur Oecumenicum Conci-
 lium Romæ habendum esse;
 eoque etiam Orientales, qui
 iam tum Constantinopoli Cō-
 cilium celebrabant, ope Im-
 peratoris euocandos; accidit,
 vt Orientales in hac vocatio-
 ne difficiles se se probauerint;
 fortè quòd nonnulla à se nos-
 sent factitata, & decreta;
 quorum rationem in genera-
 lis

*Concilium
 Constanti-
 nopolita-
 num I. vn
 de genera-
 lis nomen
 ac ceperit.*

*Orientalis
 Episcopi
 ad Conci-
 lium gene-
 rale Ro-
 mæ con-
 gregatum
 venire re-
 sistant.*

is Orbis iudicio coram Sede Apostolica, non facile essent reddituri; quale erat, quod accidit in amotione (sponte alioquin cedentis) Gregorij Nazianzeni à Sede Constantinopolitana, & subrogatione Nectarij, viri quidem boni, sed Neophytij, imò dum eligeretur, nondum baptizati; adeoque Ecclesiasticarum rerum non satis gnari: in summa, tanto oneri longè imparis. Item quòd admiserant in electione Flauiani in Sede Antiochena in locum Meletij, in contumeliam Paulini, veri Episcopi Antiocheni, iam olim creati à Lucifero Sedis Apostolicæ Legato. Res enim, probante id, & agente Concilio Antiocheno ita transacta erat inter Meletium, & Paulinum, ut qui ex duobus istis superstes alteri esset, solus, nullo alio de-

signato Episcopo, Antiochenam Sedem occuparet. Contigit, priorē mori Meletium, & contra Ecclesiastica decreta, præterito Paulino, subrogatus est defuncto Flavianus. Cuius electionem constat semper improbasse Damasum quamvis humaniùs cum electoribus egerit. Potuit & alia esse causa huius tergiuersionis, quòd Imperiali residentia noua Roma superbior, ægrius veteris Romæ prærogatiuam iam tum ferre cœpisset. Quicquid sit, alias ipsi in Synodica epistola excusationes obtendunt, quòd Ecclesiæ recens hæreticis adhuc præ foribus stantibus ademptæ, pastorum diuturnam absentiam non ferrent: quòd à suis coëpiscopis, qui in Prouincijs remāserant, non nisi Constantinopolim dimissi, quo etiam tantum Imperatoris

toris literis euocati essent ;
adeoque Romanum iter suscipere , eis inconsultis , non possent : Consuli autem eos , breuitatem temporis non permittere . Suaserunt itaque Imperatori , & persuaaserunt satisfactum iri desiderio Damasi , & Synodi Romanæ , si ipsi similem Synodum celebrent Constantinopoli , quæ cum Romana , quasi in vnâ Oecumenicam coalescat , vtrò , citròque mutuis decretis transmissis , & hinc inde receptis , & probatis , quod eò facilius successum habuit , quòd Orientales in negotio fidei , Damasi literas adamussim sint sequuti , & tres ex suo ordine Episcopos Romam destinauerint , Eusebium , Cyriacum , & Priscianum : quo factum est , vt ea , quæ circa fidem Constantinopoli constituerant , Romanus Pontifex ,

&

110 DE CONCILIO

& Occidentalium Romæ consistens Synodus approbauerit, & Oecumenicorum decretorum auctoritatem habere voluerit, vt patet ex epistola Damasi ad Paulinum Episcopum Antiochenum, quam refert Theodoretus, lib. 5. hist. c. 10. quamuis perperam vocet Paulinum Episcopum Thessalonicenlem. Hoc ergo modo, quod neque ex forma, & ordine gestorum per se habuit Constantinopolitana hæc Synodus, Oecumenicæ nomen accepit: cum alioqui sui natura, Romana, quæ eodem tempore habebatur, potius fuerit Oecumenica dicenda, nisi eius acta intercidissent; præsertim cum ei non tantum prædicta trium Episcoporum ex Synodo Constantinopolitana missa fuerit legatio; sed conuenerint & alij ex Oriente Episcopi, inter quos fuit Paulinus Episcopus

An-

CONSTANTINOP. 111

Antiochenus , & celeberrimus ille scriptis, & sanctitate
Diuus Epiphanius, Episcopus
Constantiæ in Cypro ; quibus cum venit etiam tunc san-

ctus Hieronymus , qui de hac
Romę coacta Synodo scribens
ad Principiam, epist. 16. meminit his verbis: *Cum Orien-*

*S. Hieron.
huic Con-
cilio inter-
fuit.*

*tis , & Occidentis Episcopos
ob quasdam Ecclesiarum dis-
sensiones ; Romam Imperia-
les literæ contraxissent , &c.*

Omnibus his adde ex Theo-
doreto, ubi supra c. 9. Theo-
dosium Imperatorem nō tam
indixisse Constantinopolita-
nam hanc Synodum, quā li-
teras Pontificis Damasi, qui-
bus Concilium indicebatur,
ad Episcopos misisse. Sic enim
scribunt Episcopi congregati
in illo Concilio ad Damasum
Pontificem apud Theodore-
tum. *Mandato, inquit, li-*
terarum superiore anno à Ve-

stra

stra Reuerentia ad sanctiss.
Imperat. Theodosium missarū
ad iter dumtaxat Constanti-
nopolim usque faciendum nos
preparauimus, Sic illi. Licet
ergo Theodosius Concilium
hoc indixerit; ex mandato ta-
men Apostolicarum literarum
indixit.

De Concilio Ephesi. no I.

Anno Do
431

Celestinus
Papa ad
Imp. opr
Concili ce.
celebrando
scribit

Anno 431. conuoca-
tum fuit Conciliū
Ephesinum I. au-
toritate Celesti-
ni Papæ, petente, & fauente
Theodosio iuniore Imperato-
re. Ad quem Cœlestinus in-
ter alia sic scripsit: *Maior vo-*
bis fidei causa esse debet, quàm
Regni, ampliusque pro pace
Ecclesiarum clementia ve-
stra debet esse sollicita, quàm
pro

pro omni securitate terrarū.
 Subsequuntur enim omnia
 prospera, si primitus, quæ Deo
 sunt cariora seruentur. Et in-
 fra. Pro vestri enim Imperij
 salute geritur quicquid pro
 quiete Ecclesiæ, vel sanctæ Re-
 ligionis reuerētia laboratur.

Ad hanc Synodum conue-
 nerunt Episcopi plusquam du-
 centi ex Oriente, & nomine
 Pontificis Romani Cyrillus
 Episcopus Alexandrinus præ-
 fuit. Ad quos omnes Coelesti-
 nus Papa inter multa sic scri-
 bit. Accingatur armis Dei Ve-
 stra Paternitas: scitis quæ ga-
 lea caput nostrū muniet quæ
 lorica pectus includat: non
 vos nunc demum Ecclesiasti-
 ca rectores castra cœperunt.
 Agendum est nunc labore com-
 muni, ut credita, & per Apo-
 stolicam successionem hucusq.
 detenta seruemus.

In hoc Concilio damnata
 est

Pro Impe-
 rij salute
 geritur,
 quicquid
 pro Eccle-
 siæ quiete
 laboratur
 Episcopo-
 rum nu-
 merus qui
 ad Conci-
 lium vene-
 runt.

Acta Con-
 cilij.

114 DE CONCILIO

*Brevis hi-
storia 20-
tus progre-
ssus Nesto-
rii hae-
resis.*

est hæresis Nestorij. Res sic se
habuit. Nestorius Constanti-
nopolitanam Sedem adeptus,
duxerat secum Antiochia A-
nastasium Presbyterum, fidif-
simum comitem, quo admo-
dum familiariter utebatur.
Hic Presbyter, cum aliquan-
do verba faceret ad populum
in tantum scelus erupit, vt
Beatam Mariam *Theotonon*,
hoc est Deiparam vocandam
esse, impudentissimè negaue-
rit; propterea, quòd ab homi-
ne Deus nasci non posset. Ex-
citauit impia vox magnos po-
puli tumultus, ac turbas.
Nestorius autem suum præ-
sbyterum tantę seditionis au-
ctorem, diro alioquin ana-
themate, & vltimo dignū sup-
plicio, aduocata cōcione, ma-
gnificè collaudauit: vtq. sacri-
legia sacrilegijs affirmaret,
sublato *Deiparæ* nomine,
Christum Dominum in duas
di

distraxit hypostasēs, ac personas, in eoque asseruit, sicut naturas duas; ita & filios duos, & Christos duos, vnum quidem Deum ex Patre Deo, hominem alterum ex Matre, quam idcirco non *Theotocon*, se *Christotocon* appellabat.

Sed & Dorotheus quidam Episcopus spe sordidi quæstus Religionem prodidit: nam in Ecclesia coram Nestorio Sacris operante, cum in editiorem cathedram irrupisset, ex ea repente omnibus, qui *Deipara* vocem usurparent, anathema conclamavit. Facinus comprobat Nestorius, impiumque impius Sacrorum mysteriorum communionem dignatur.

Attollitur continuo irati populi clamor, ac fremitus aduersus Episcopum, obstreperitur docenti, decurritur per urbem magno tumultu ab nefarij

Ex heretica doctrina excitatur tumultus plebis Senatus, Monachorum, & Archimandritarum.

farij hominis confortio se-
cessio fit, non modò plebis, &
Senatus, sed Monachorum
quoque & eorum, qui Archi-
mandrite dicebantur: Mœstis
demum vocibus inclamatur
per vicos, esse quidem in Vr-
be regulum, Episcopum non
esse. Quas ob causas ira, ac
metu furere cepit Nestorius,
rapere quos posset ad indi-
cum tribunalia, Clericos re-
ctè sentientes ab aris, & focis
anellere, vexare fame, vincu-
lis, calcibus Archimandri-
tas.

*Cyrillus
aduersus
Nestorij
se opponit:
librosque
tres contra
suam hæ-
resim enu-
gat.*

Vulgantur interea per O-
rientem Nestorij conciones,
sanie, & veneno diffuentes:
fremunt aduersus eas ortho-
doxæ plebes, & Antistites,
Cyrillus in primis Alexan-
drinus Episcopus: Is primùm
Aegypti Monachos per lite-
ras de Nestorio docuit, eius-
que detestabilem doctrinam,
prout

prout par erat, detexit: deinde cum Nestorianum malum magis, ac magis inualesceret pullulantem hæresim doctissimè confutavit libris tribus, ad Theodosium, & ad Reginas hoc est Pulcheriam, & Eudoxiam missis.

Re cognita à Cœlestino Papa, statim coëgit Romæ Concilium, Nestorijq. exitialem, hæresim damnat. Deinde per litteras primarijs Orientis Episcopis Catholicæ fidei patrocinium aduersus Nestorianos fu. ores grauissimis verbis commendat, Cyrillo in primis, cui etiam partes; vicesque mandat, vt Apostolicæ Sedis nomine sententiam contra Nestorium (nisi intra legitimum tempus facti pœniteat) euulget, atque exequatur: pestilentemque hominem à fidelium communione depellat. Et cum multa

*Damna-
tur Nesto-
rius in Cō-
cilio Ro-
mano.*

*Cyrillo à
Papa totū
negotium
demanda-
tus in O-
rien.*

118 DE CONCILIO

multa tentasset, vt eum ad meliorem frugem reduceret, & ipse nihilominus obstinatio fieret, congregatur Concilium Oecumenicum: damna-

*Damna-
tur Nesto-
ri impiet-
as.*

V. Dei Mater proclamatur; quippe quæ verè genuerit Deū: nam ille, quem genuit, personam humanā non habe-

*Additio
particulæ
S. Maria
mater Dei
ora pro no-
bis peccato-
ribus &c.*

bat, sed diuinam. Et ex tunc in Salutatione Angelica addita fuit particula illa infine: *S. Maria Mater Dei, Ora pro nobis peccatoribus, &c.*

*quādo Sa-
lutatione
Angelicæ
& diuinctæ.*

Hanc Nestorij condemnationem Apostolicæ Sedis Legati, qui post latam sententiā aduenire, cū Acta Synodi recognouissent diligenter, suo etiam suffragio, & chirographo munierunt.

*Damnato
Nestorio,
sunt accla-
mationes.*

Post damnatum Nestorium secutæ sunt acclamations, quibus Cælestinum, qui iam antea in Conc. Rom. Nestorij,

eun-

eundem damnauerat, mirificè laudauerunt.

Scriptum est deinde fidei decretum: cui ne quid adderetur, vel detraheretur, sub anathemate præceptum est. Porro egredientes ab Ecclesia Episcopos populi deduxerunt cum lampadibus ad diuersoria, & facta est lætitia magna: luminariaque in Ciuitate posita: quin & mulieres ipsæ adolentes thymiamata cum thuribulis Episcopos præcesserunt.

His & alijs in Concilio peractis, Legatos ad Cœlestinum, Papam miserunt: quos Sûmus Pontifex, summa totius Ecclesiæ exultatione excepit, & litteras Episcoporum apud Confessionem S. Petri, præsentem vniuerso Clero, & Populo Romano legi præcepit. Factus autem voti compos, encyclicas ad omnes Patres, qui Ephesi -

Egredientes Episcopos mulieres thuribulis eos præcedunt & honorifice ad diuersoria deducunt.

Patres Concilij legatos ad Papam pro confirmatione decretorum mittunt.

120 DE CONCILIO

Ephesino Concilio interfuerunt, misit: in quibus post gratulationem mutuam, hortatur, ut ad Ioannis Antiocheni, aliorumque Nestorianorum conuersionem sedulam operam impendant: fidemque in S. Synodo stabilitam, violari, vel infamari, cum populos, hæresi damnata, corrumpi non sinant.

*Nestorius
quod po-
stea egerit.*

*Nestorij li-
ber igni di-
catæ.*

Interea verò Nestorius cū quibusdam suæ factionis Sæarijs cū sua peccata deflere, ac tandem resipiscere debuisset, aduersus veritatem Catholicam, & Cyrilli capitula calamum armauit; sed frustra. Nam ea volumina, quæ in monasterio S. Euprepij apud Antiochiam relegatus, maledicè, & cōtumeliose scripserat, Imperatoris edicto conquisita, eiusdem iussu igni data sunt; eundemque tanquam malorum omnium

omnium huius temporis au-
ctorem, in exilium ablegare
mandauit. Ita Nestorius non
solum decreto Sanctorum Pa-
trum Ephesi congregatorum,
Sacerdotio eiectus est; ve-
rum etiam Imperatoris iussu
in exilium damnatus, poenas
debitas luit. Ibi enim degens,
& sæpè sæpius loca mutans;
tandem putredine totum cor-
pus occupante, consumptus,
lingua à vermibus exesa, eam
ex huius vitæ miserijs ad gra-
uora supplicia iusto Dei iu-
dicio infligenda, eaque sem-
piterna transiit.

*Nestorius,
in exiliū
mittitur,
et demū
putredine
consumitur.
prius vitā
cū Infer-
no commu-
tauit.*

De Concilio Ephe- sino II.

Nno 449. Euty-
chete damnato in
Concilio Constan-
tinopolitano I.
F Chry-

Anno
449.

Chrysaphius Eunuchus Imperatorij cubiculi præfectus, nullum non mouit lapidem, ut Acta Synodalia à Flauiano legitimè confecta, plenè irrita renderet, & in ipsum Flavianum damnationis pœnam conuerteret. Huius ergo fraude, & dolo inductus Theodosius Imperator, usurpata sibi Pontificia potestate, Synodum Oecumenicam contra ius, & consuetudinem Ecclesiæ indixit: datoque ad Dioscorum Alexandrinum rescripto, eum Synodi Præsidentem constituit, concessa eidem facultate adducendi quos vellet Episcopos, quique Eutychetis causæ contra Flavianum fuerunt.

Theodosius Imp. usurpata iurisdictione Concilium Oecumenicum indicit.

Concilium nullum Oecumenicum legitimum fore absq. Romani Pontificis auctoritate congregatum, etiã ipse Imperator nouit.

Quoniam verò Imperator non ignorabat, Concilium Oecumenicum nullum fore, quod absque Pontificis auctoritate indictum esset; illud

illud iniit consilium, vt eum
 quidem vocaret, sed tamen
 ne vel per se, vel etiam per
 Legatos adesset, cautè admo-
 dum præcaueret, angustissi-
 mum terminum ei præfigen-
 do: sed frustrà hoc; nam Pon-
 tífex tres Legatos à latere
 misit, Iulianum Puteolanum
 Episcopũ, Renatum Presbyte-
 rũ Cardinalẽ tituli S. Clemen-
 tis, atq. Hilariũ, seu Hilarum
 S. R. E. Card. Diaconum. Qui
 postquam de sua commissio-
 ne, & legatione Synodum in-
 formarunt, encyclicam epis-
 tolam Leonis de Verbi Incar-
 natione ad Synodum, & ad
 Flavianum transmissam legen-
 dam obtulerunt. Et dum in-
 starent, vt legeretur, cùm
 Eutyches oppositam Legato-
 rum contradictionem susce-
 ptam allegasset, eo suspicio-
 nis argumento, quòd apud
 Sanctum Flavianum mansis-

124 DE CONCILIO

sent, & cum eo pransi fuissent; Dioscorus incompetente exceptione attenta, Legatorum petitionem repulit, ipsisque inuitis, Acta Constantinopolitana legi permisit. Quæ dum legerentur, illi, qui Dioscoro abblandiebantur, bis, teruè Eutychianam hæresim clamoribus suis interpositis confirmarunt. Lectione Actorum absoluta, à Dioscoro, eiusque Sæcutoribus, reclamante Flauiano, Eutyches est absolutus. Cui sententiæ, vt subscriberet, Donnus Antiochenus, Iuuenalis Hierosolymitanus, Stephanus Ephesinus, alijque insignes Episcopi, minis exilij, & depositionis inducti fuerunt: impijque Hæresiarchæ abolutionem ratam habuerunt.

Eutyches absolutus, eiusque hæresis proclamatur.

S. Flavianus deponitur, sicut & ceteri sequaces.

Quibus peractis, Flavianus Constantinopolis, Eusebius Dorilei, Ibas Edessenus, Theodoretus

doretus Cyri Episcopi condē
nati, Sedeq. Episcopali surro-
gatis alijs, amoti fuerunt.
Quod qua ratione acciderit,
in Synodo Calcedonē. Diosco-
ro præsente restatus est Aca-
cius Episcopus his verbis.

*Puræ chartæ subscripsimus
compulsi, & violenter, &
multa mala perpeffi nolentes:
sed & per potentiam perpeffi
subnotauimus. Vsq̃ue enim ad
vesperam tenuerunt nos re-
cludentes in Ecclesia, & agro-
tantes nos neque quiescere per-
miserant, neque concedere, ut
aliquātulum refocillaremur:
sed milites nobis cum fusti-
bus, & gladijs imposuerunt,
& sic fecerunt nos subnotare.*

In hoc tam horrendo Epif-
coporum naufragio, sola na-
uicula Petri incolumis emer-
gens saluatur. Legati enim A-
postolicæ Sedis Dioscoro au-
dacissimè in faciem restite-

*Episcopi
Catholici,
ut subscri-
bant per
vim impel-
luntur.*

*Legati A-
postolicæ
Sedis Dio-
scoro in fa-
ciem resi-
stunt.*

F 3 runt,

*Quæ per
vim, &
metum
extorquen-
tur nul-
lius robo-
ris jun-
t.*

*Flavia-
nus post
appellatio-
nem factâ
cæsus, &
multis in-
iurijs affe-
ctus mi-
grat ad
Dominũ.*

*Reproba-
ta est y-
modus.*

runt, contestantes, nullius roboris esse, quæ per vim, & metum extorquerentur. Constat hoc tum ex literis Leonis Romani Pont. ad Theodosium, tum ex literis Pulcheriæ Augustæ ad ipsum Leonem Romanum Pont. quæ extant inter præambulares Concilij Chalcedonensis. Sanctus verò Flavianus post interpositâ viua vocè appellationem, animo prosequendæ eiusdem appellationis, scriptum libellum appellatorium Legatis cum obtulisset, cæsus est, (inquit Liberatus in Breuiario, cap. 12.) & multis iniurijs affectus, dolore plagarum, migravit ad Dominum.

Hunc tandem finem consecuta est Synodus Oecumenica, quam à S Leone improbatam, Maiores nostri iure *Prædatoriam* appellarunt, in qua omnia per vim, & metum ex-
torta

torta: in qua loco Sacrorum
 librorum gladij, atque fustes:
 in qua suffragiorum libertas
 fuit vincta catenis: in qua
 pro Dei laudibus auditæ sunt
 militum ruinæ: in qua perfidus
 Hæresiarcha Præses, &
 Patronus: in qua hæresis est
 stabilita: in qua nullus iudi-
 cij sacri ordo seruatus: nulla
 viguit censura Canonum, &
 Decretorum: in qua filue-
 runt Episcopi, clamauerunt
 hæretici: in qua de oppressa
 fide Catholica impietas triū-
 phauit, & de manubijs lapso-
 rū Epōrū Diabolus trophæa
 erexit, atq. tandem de cæde
 Martyris, superbus tyrannus
 Dioscorus triumphauit. De
 qua in vniuersa Ecclesia Ca-
 tholica auditi sunt vndique
 gemitus, luctus, & clamor.
 De qua iidem ipsi, qui sub-
 scripserunt Orientalis Eccle-
 siæ Episcopi, repleti sunt vn-

*Synodus
 hæc præ-
 datoria,
 vocata est
 & quare.*

128 DE CONCILIO

dique lachrymis, semetipfos erubescences, suorumque aspectum vitantes, quod tam ignauiter fidem Catholicam perdidissent, infamem Hæresiararcham restituisent, & innocentissimum Flavianū vnā cum alijs Sanctis Episcopis condemnassent. Baron. anno 449. num. 77. & seqq.

In Concilio Romano damnatur Dioscorus.

Dioscorus congregato conuentu audet in Summum Pontificem excommunicationem ferre.

In Concilio autem Romano, quod eodem anno ad Kal. Octobr. congregatum fuit, omnia quæ in Concilio Ephesino ab Eutychianis gesta sunt, penitus condemnata fuerunt. Quod cum Dioscorus resciuisset, vix Alexandriam reuersus, habito Episcoporum conuentu, in S. Leonem Pontificem Romanum excommunicationis sententiam protulit: idq; scelus perpetravit, quod nullus perditorum hominum cogitasset.

Mirum est dictu, quod cum Euty-

Eutychianam fidem, præcedente Conciliabulo confirmasset, Dioscorus Episcopos plus minus nonaginta inuenirit, qui latam à se sententiam subscribendo confirmarint; & non potuerit, nisi decem damtaxat, eosque lachrymantes, & inuitos inducere, vt latā à se in Romanum Pontificem excommunicationis sententiam chirographo suo approbarent. Adeo. n. omnes inauditum hæcenus exhorruere facinus, portentumque insolitum execrati sunt, vt licet hæretici facti essent, & Catholice fidei aduersarij, sublimitatem tamen, & maiestatem Throni Apostolici veriti, & reueriti fuerint. Baron. num. 145 & seqq.

De Concilio Calcedonenſi.

Anno
450.Nno 450. & 451.
congregatum eſt
Concilium Oecu-
menicum Chalce-done auctoritate Leonis Pa-
pæ, inſtante, & vrgente Mar-
ciano Imperatore, qui de hac
re ſic ſcribit ad Leonem Sum-
mum Pontificem (vt conſtat
ex literis præambularibus
Concilij Chalcedonenſis)

*Marcia-
nus Imp.
à ſummo
Pont. im-
petrat ce-
lebrationē
Synodi ge-
neralis.*

*Superest, inquit in 2. epist. vt
ſi placuerit Beatitudini tue
in has partes aduenire, & Sy-
nodum celebrare, hoc facere
religionis affectu dignetur.*

*Et paulò poſt: Si vero hoc
onerofum eſt, vt Tu ad has
partes aduenias, hoc ipſum
proprjſ literis tua Sanctitas
manifeſtet, quatenus, & in*

omnia

CHALCEDONENSI. 131

omnem Orientem, et in ipsam
Thraciam, & Illyricum no-
stra litera dirigantur, & ad
quendam destinatum locum,
ubi vobis placuerit (ergo ad
Papam pertinet eligere lo-
cum) omnes Sanctissimi E-
piscopi debeant convenire, &
qua Christiana Religione, &
Catholica fidei profint, sicut
Sanctitas tua, secundum Ec-
clesiasticas regulas definierit,
(ergo res in Concilio definien-
da, à Papa prius debent de-
finiri, cum sit Ecclesiae totius,
& illius Congregationis Ca-
put) sua dispositione decla-
rent.

Ad Papā
pertinet lo-
cum Con-
cilij elige-
re, & de-
putare.

Electa est autem Ciuitas
Chalcedonensis, ad quam Sū-
mus Pontifex Legatos misit,
Paschasium scilicet, & Lucen-
tium Episcopos, Bonifacium,
& Basilium Presbyteros. Con-
stat hoc, quia ipsi in omni-
bus Actionibus, primi nomi-

Chalcedo-
nē. Ciuitas
eligitur
Ad quam
Legati m-
tuntur à
Papa.

132 DE CONCILIO.

nantur, primi sedent, primi loquuntur, primi subscribunt: ipsi sententiam diffinitiuam in Dioscorum proferunt nomine Papæ, & totius Concili, Act. 3. his verbis. Sanctissimus, & Beatissimus Papa, Caput vniuersalis Ecclesiæ, Leo per nos Legatos suos, Sancta Synodo consentiente, Petri Apostoli præditus dignitate, qui Ecclesiæ fundamentum, & petra fidei, & cælestis Regni ianitor nuncupatur, Episcopali dignitate Dioscorum nudauit, & ab omni Sacerdotali opere fecit extorrem.

Marcianus sedit ibi, sed non præfedit.

Interfuit etiam, & Marcianus Imperator, & sedit in primo loco, non tamen præfedit, ut index, ut ipsemet testatus est in oratione ad Synodum. quæ extat, Act. 1. ubi ait, se venisse ad confirmandam fidem, sicut olim fecerat Constanti-

stantinus Magnus : idest non
venisse ad explicandam fidem
& controuersias iudicandas,
sed ad hoc vt fides à Concilio
explicata firma ac tota cōsi-
deret, defēsa videlicet Impe-
ratoris ope, & auctoritate.

Interuenerunt denique no-
mine Imperatoris in alijs a-
ctionibus quidam Iudices læ-
culares, qui non erant Iudices
controuersiarum fidei ; sed
tantum vt omnia fierent legi-
timè, sine vi, & fraude ; ac tu-
multibus. Quia enim in Con-
cilio Ephesino II. Dioscorus
Episcopus militibus introdu-
ctis, vi cœgerat Episcopos ad
subscribendum : in hoc Con-
cilio interfuerunt, vel Impe-
rator, vel Vicarij eius ad im-
pediendam violentiam. Id
quod in toto Concilio appa-
ret : nunquam enim senten-
tiam ferunt, nunquam sub-
scribunt, & in omnibus sen-
ten-

*Interfue-
runt &
Imperato-
ris Vicarij
cum mili-
tibus, ne
tumultus
fierent.*

134 DE CONCILIO
tentijs Episcoporum acquie-
scunt.

*Numerus
Episcopo-
rum, qui
ad Syno-
dum vene-
runt.*

*Patriar-
chæ om-
nes Pri-
matum
Ecclesiæ
Romanæ
profiten-
tur.*

*Eutychetis
hæresis
damnata.*

Conuenerunt in hac Cui-
tate sexcenti, & triginta Epi-
scopi: ex quibus erant Patriar-
chæ Dioscorus Alexandrinus
qui tamen mox eiectus est:
Maximus Antiochenus, Ana-
tolius Constantinopolitanus,
& Iuuenalis Hierosolymita-
nus. Qui omnes ad Leonem
Primum legationem miserunt,
eum recognoscentes Pastorem
vniuersalem totius Ecclesiæ.
Ex quo conuincitur heretico-
rum perfidia, qui quamuis se
recipere quatuor generalia
Concilia asserant; Primatum
tamen Ecclesiæ Romanæ reco-
gnoscere nolunt.

Damnata est in hac Synodo
hæresis Eutychetis Archiman-
dritæ, quæ vnā tantum in
Christo naturā asserabat post
Incarnationem, humanam, sci-
licet; eamq. passam, atq. mor-

LEON

tuam esse, &c.

Sed mirum accidit hoc eodem tempore: nam aduersus hunc Agiomachorum ducem, non fulgur intorserit, sed canticum duntaxat præparaue- rit Deus, quo Diuinitatis im- mortalitas vbiq. gentium præ- dicaretur, & per ipsum offensi- numinis imploratio concilia- retur. Quod qua ratione, quo- ue tempore acciderit, tum ex antiquo Græcorum Menolo- gio, tum ex Damasceno de Trifagio, & ex alijs, paucis hic perstringendum est. Die 24. Sept. imperante Theodo- sio. (anno Imperij illius 39. qui erat Christi 446. terræmo- tus factus est magnus, & talis, qualis nunquam antea factus fuisse commemoratur. Quo fa- ctum est, vt totus populus vnâ cum Imperatore, & Patriar- cha Proclo exierit extra urbē

in

*De Trifa-
gio brevis
historia.*

*Terremo-
tus ma-
gnus qua-
lis nun-
quā antea
Constan-
tinopolita-
ni ciues. si-
mul cum
Imp. &
Patriar-
che in Cā-
pti eueit.*

*Puer in
Coelum di
uina vi ra
pitur.*

*Audit An
gelos can
tare trisa
gium.*

in locum, qui dicitur, Cam-
pus, propterea quod sine ces-
satione aliqua erat illa terra-
rum commotio: & totus po-
pulus Litanijis, & supplicatio-
nibus diuinam opem implora-
ret.

De repente autem, di-
uina quadam vi, spectanti-
bus cunctis, puerulus è me-
dia turba eripitur, & in
Coelum vsque, vt humanum
omnem effugeret obtutum, ra-
pitur. Diuinam audit vocem,
qua Angeli Deum laudabant:
arrigit aures, exaudit dicen-
tes. *Agios ò theos, agios ischi-
ros, agios athanatos, eleison
imas. Sanctus Deus, Sanctus
fortis, Sanctus immortalis,
miserere nobis.* Et post cantum
sibi imperantis vocem excipit,
ut hymnum illum protinus re-
nunciet in terra.

Tremuli, ac mirabundi fla-
bant

bant omnes, Dei misericordiam implorantes, & dicentes *Kyrie eleison*. Descendit puer, & voce magna populum compellans, petit, vt Trisagium in hunc modum decanter *Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus immortalis, miserere nobis*. Quæ cum dixisset, animam Deo reddidit, & terræ-motus quieuit.

Ecclesia autem Latina idcirco in 6. fer. Parasceues tale Trisagium repetit, quia quidam Petrus Gnaphens Episcopus Antiochenus hereticus ad errores Eutichetis addidit vt in Trisagio Crux poneretur, & diceretur, *Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus immortalis, qui crucifixus es pro nobis*. Ex quo videbatur, totam Trinitatem fuisse crucifixam. Propterea S. Elias Ierosolymitanus Episcopus ordinavit, vt sanctus ille hymnus

Græ

*Puer è
lo den
sus, re
lat au.
Trisagi.*

*Trisagii
canatur,
& terræ-
motus qui
escit.*

*Ecclesia
Latina in
fer. 5. Pa-
rasc. qua-
re Trisa-
gium repe-
tit.*

*Petri Gna-
phei haresi*

138 DE CONCILIO

Græca lingua caneretur, in qua nullum additamentum patiebatur. Qui mos, etiam in Ecclesiam Occidentalem manavit, ut die Sancto Parasceves is hymnus Græco sermone concineretur.

*Ecclesiæ
res non Se-
cundum
Pragmatics,
sed
secundum
Canones
iudican-
de sunt.*

In hoc eodem Concilio, ut habetur in sess. 5. dum disputaretur, an quædam causa de usurpatis ab Eustathio Ecclesijs Tyriæ Metropolis, deberet iudicari secundum Pragmaticas sacras; an verò secundum regulas Patrum. Sancta Synodus dixit: *Contra Canones nil pragmaticum valebit. Regulæ Patrum teneant.* Gloriosissimi Iudices dixerunt. *Nunc tempus est, edoceri nos à S. Synodo, an liceat ex sacro Pragmatico, alienæ Ecclesiæ iura ab alijs Episcopis auerti.* S. Synodus dixit: *Non licet hac: est præter Regulas.*

Decernitur pariter in hac
eadem

eadem Synodo, vt Hierosoly-
mitana Ecclesia Patriarcha-
lem honorem habeat: vnde ex
eo tempore Episcopus Hiero-
solymitanus Patriarchæ no-
men obtinuit post Constanti-
nopolitanum; Alexandrinum,
& Antiochenum: antea enim
Cæsariensi subijciebatur, qui
Syriæ Metropolitanus erat.

Abloluta Synodo, Patres
confirmationem à summo Pó-
rifice petiuere. Illa autem, quæ
à Leone Papa confirmata fue-
runt, hæc sunt. *Omnia*, sci-
licet, *quæ de fide incarnatio-
nis Domini nostri Iesu Chri-
sti contra heresim Eutychia-
nam communi Patrum Orbo
doxorū sententia definita fue-
runt*. Id verò, quod instigan-
te Anatolio Constantinopoli-
tano Antistite, ambitiosè, ab-
sentibus, & postea contradi-
centibus Legatis, de Primatu
Sedis Constantinopolitanæ cō-

tra

*Hieroso-
lym. Eccl.
Patriar-
chalem di-
gnitatem
obtinet.*

*Patres
Conc, con-
firmatio-
nem a Pa-
pa petunt.*

*Constanti-
no. Eccl. nō
habet, secū-
dum locū
post Ro-
manam,
itaquod ei
equetur.*

140 DE CONCILIO

tra decreta Nicæni Concilij
constitutum fecit, vt post Ro-
manam Sedem secundum locū
Patriarchalis honoris, ac di-
gnitatis Constantinopolitana
Ecclesia haberet; id, inquam,
Sanctus Leo Pontifex impro-
bauit, cassauit, atque irritum
reddidit.

*Primatus
non est da-
tus Eccl.
Rom. ab
hominib.
sed a Cbri-
sto.*

Præterea habentur in Can.
27. hæc verba: *Etenim anti-
quæ Roma Throno, quod vr-
bi illa imperaret, iure Patres
priuilegia tribuerunt.* Hæc,
inquam, verba falsa sunt, & sup-
posititiū esse Canonem osten-
dunt, vt latè in nostra Conci-
liorum Summa demonstramus:
nam ipsa Romana Ecclesia non
à Concilijs, vel à Christianis
Imperatoribus, sed à Christo
Domino Primatum obtinuit.
Ita enim exorditur Canon sex-
tus Concilij Nicæni: *Ecclesia
Romana semper habuit pri-
matum.* Sic etiam fateatur

Ana

CHALCEDONEN. 141

Anacletus Papa, epist. 3. & Vigilius Papa in epist. ad Euthe-
rum dicit : *Quamobrem sancta Romana Ecclesia eius me-
rito, voce Domini consecrata,
& Sanctorum Patrum aucto-
ritate roborata, Primatum te-
net omnium Ecclesiarum: ad
quam tam Summa Episcopo-
rum negotia, & iudicia, atq;
quærelæ, quàm, & maiores
Ecclesiarum quæstiones, quasi
ad caput semper referenda
sunt.* Idem quoque habetur
in Præfatione Nicæni Conci-
lij in principio scilicet, quòd
*Ecclesia Romana nullis Syno-
dicis decretis prælata est cæ-
teris Ecclesiis, sed Evangelicæ
voce Domini, & Salvatoris
nostri Primatum obtinuit.*
Vide nostram Summam Con-
ciliorum in annotat. can. 17.
Concilij Chalcedonensis.

*Eccl. Ro.
semper ha-
buit pri-
matum.*

De

De Concilio Constantinopolitano II.

Anno Do.

553.

Anno Domini 553.

celebratum est Cōcilium Oecumenicum Constantinopolitanum II. quod communi-

*Animad-
uersio pro
V. Synodo.*

ter dicitur, *Quinta Synodus* generalis. Sed animaduertendum, hanc non esse eam, quæ sub Agapito, & Menna celebrata est; quæque in tom. 2. Cōciliorum sub nomine Quinta Synodi quatuor actionibus continetur: siquidem illa particularis fuit, & Quintam Synodum antecessit, vt disertis verbis docet Zonaras in Iustiano, & Nicephorus lib. 17.

*Synodus
vera ubi,
et qua au-
thoritate
coacta.*

cap. 9. Vera autem Quinta Synodus coacta est apud Constantinopolim, Vigilio summo Pō-
rifice

CONSTANTIN. II. 143

tifice, & Iustiniano Seniore Imperatore anno 12. post consulatum Basilij, vt initio eiusdē Synodi legimus, qui est annus Dominicę Incarnationis 553. vel 556. iuxta Psellum, qui annis 102. vult posteriorem esse Quintam Synodum Quarta. *Enagr. lib. 4. cap. 37.*

Conuenerunt Episcopi 165. *Episcoporum numerus in hac Synodo cōgregatorum.*
vt idem Psellus tradit: ē quibus erant Patriarchę, Eutichius Constantinopolitanus, Apollinaris Alexandrinus, Dōnus Antiochenus, & Eustochius Hierosolymitanus, qui tamen non per se, sed per Legatos interfuit.

Congregata est hęc Synodus contra Petrum Antiochenum Episcopum Antimum Patriarcham Constantinopolitanum, Seuerum, Theodorum, & Zoaram Episcopos hęreticos *Acta Cōcilij.*
Origenistas: & auctoritate Episcoporum damnatione facta *Damnantur, Origenes & sequaces.*

cta, constitutionem edidit Imperator, qua præfatos quinque hereticos iussit è suis sedibus eijci, iuxta sententiam Agapiti Papæ, & Sanctorum Episcoporum.

Errores autem, qui in Origenis operibus damnantur, sunt sequentes.

Origenis, I
errores dā
nati.

QUOD Adam post peccatum imaginem Dei prorsus perdidit. *Epiphani. epist. ad Ioannem Episcopum Hierosolym.*

2 Dicebat quoq. Origenes, eodem Epiphanio auctore, animas ante infusionē corporis peccasse, & in pœnam peccati, in corpora, tanquam in carcerem fuisse inclusas.

3 Afferit rursus, nec beatitudinem, nec miseriam, esse perpetua, sed omnium impiorum.

CONSTANTIN. II. 145

piorum hominum, ipsorumque etiam dæmonum tormenta finem habitura.

- 4 Docet quoque inæqualitatem Trinitatis Filij, & Spiritus Sancti: ex quo Pater ille, fons, & origo Arrianorum ab Epiphanio appellatus est: (is enim ferè centum annis præcessit Arrium) de quo loquens D. August. lib. de hæresib. cap. 43. ita ait: Dicit præterea Origenes, quòd filius Dei Sanctis hominibus comparatus, veritas sit: Patri collatus, mendacium: & quantum distant Apostoli à Christo, tantum Filius à Patre. Vnde nec orandus est Filius, inquit, cum Patre, quia non est auctor indulgentiarum petitionem, sed supplicator. Hæc de Origene Augustinus.

- 5 Impingit quoq. Filio ignoran-

*Origenes
Pater, fons
et origo A-
rianorum.*

146 DE CONCILIO

rantiam, cū ait (teste E-
piphanio) Filium non posse
videre Patrem : nec Spiri-
tum Sanctum posse videre
Filium Contra id quod ha-
betur Matt. 11. *Nemo no-
uit Filium, nisi Pater; neq;
Patrem quis nouit, nisi Fi-
lius, & cui voluerit Filius
reuelare.*

5 Quòd corpora post resur-
rectionem iterum erunt
mortalia, & multis sæculis
trāsactis in nihilum redi-
genda.

6 Ad hæc, Cælum, Solem, Lu-
nam, stellas, & aquas, quæ
supra cælos sunt, animatas
& rationales quasdam vir-
tutes esse dicebat.

7 Quòd in resurrectione cor-
pora hominum rotunda, &
orbiculari specie excita-
buntur.

8 Insuper, quòd pro dæmo-
nibus quoque Christum
cruci-

CONSTANTIN. II. 147

crucifigi, atque id ipsum sæ-
pius sæculis futuris pati
oportebit à Spiritibus ma-
lignis, qui in cælestibus
sunt. Quæ omnes blasphemie
in hac Synodo damna-
tæ sunt.

Damnauit quoque Syno-
dus multa in Theodoro Mo-
psuesteno, quòd diceret, duas
esse in Christo personas, Dei,
scilicet, & hominis: vnionem
Verbi cū natura humana fa-
ctā esse, nō secundū personā,
sed secundum gratiam. Bea-
tissimam Virginem non esse
Dei genetricem, sed Christi
hominis.

Præterea damnauit Syno-
dus ipsum Theodorum, eo
quòd dixerit, alium esse Dei
Verbum, alium Christum,
passionibus animæ, & carnis
concupiscentijs vexatum, &
à malis infestatum: atque à

G 2 malis

*Damna-
tur etiam
aliæ ipso-
rum hære-
ses.*

malis separantem se paulatim : & ita ex promotione operum meliorem effectum : & ex vitæ conuersatione incontaminatum constitutum : tanquam purum hominem baptizatum in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Et per Baptismū gratiā Spūs S. accepisse, & adoptionem promeruisse : & in similitudinem materialis imaginis adorari in persona Dei Verbi : Et instar Platonis, Epicuri, & Marcionis, qui propria inuenta Secta suos discipulos nominari fecerunt Platonicos, Epicuros, Marcionistas, Christum propriam Sectam instituisse, ex qua vocati sunt Christiani.

Condemnavit itidem Synodus impia scripta Theodoretī, quæ contra duodecim Sancti Cyrilli capitula conscripsit.

Item Epistolam Ibe Episcopi

CONSTANTIN. II. 149

copi Edeffeni ad Marium Per
sam, in qua Nestorium, &
Theodorum Mopsuestenum,
& eorum impia dogmata de-
fendit, damnatq. duodecim S.
Cyrilli Capitula, & ipsum Cy-
rillum hæreticum appellat.
Vide Zonaram in vita Insti-
niani, Nyceph. lib. 17. cap. 27.
& Liberatū in Breuiario, cap.
23. & 24. qui, vt optimè mo-
net Bellarminus, cautè legen-
dus est; quæ enim hic dicit,
aut sua non sunt, aut ipse fal-
sa alia relatione deceptus
fuit. Certè non congruunt
cum aliorum Catholicorum
Patrum narrationibus.

Damnatis omnibus paulò
ante dictis, magnisq; propte-
rea inter ipsos Catholicos
excitati motibus, cōmissis in-
ter se Oriente, & Occidente:
eò tandem adactus est Impe-
rator, vt Vigilij monitis ces-
serit, qui nolebat quidquam

150 DE CONCILIO

de his capitulis statui ante Concilij Generalis cognitionem, suumque edictum reuocauerit. Et in Concilij ea de recognituri, (quod fuit hoc Quintum generale) conuocationem consenserit.

In eo tamen studio suarum partium excessit contra Vigilium Imperator, quod conatus sit, solos suæ opinionis aduocare Episcopos, exclusis illis, qui aliter sentirent. Verum & in eo iterum à Vigilio correctus fuit. Et quamuis in hac Synodo non per omnia Vigilio satisfactum fuerit; eam tamen approbando postea Sedes Apostolica, fecit Oecumenici nomen obtinere. Quam tum quod de personis potius, quam de fide disputaret: tum quod obtinere non potuerit Romani Pontificis, ne quidem in Legatis suis, præsentiam, licet sæpe imploratam,

*Oecumenici nomen
quare obtinuerit.*

CONSTANTIN II. 151

tam, supparis vix cum quatuor primis auctoritatis habita fuerit. Romanus enim Pontifex, quamuis Constantinopoli praesens, noluit adesse Concilio, eo quod pauci ex Occidente aduenissent Episcopi, cum tamen causa, quae potissimum tractabatur, controuersa esset inter Orientales, & Occidentales, Ideoque in propria causa Iudices impari lance cōsedissent Græci.

De Præsede vero huius Concilij quisnam fuerit, variant historici: aliqui enim Mennam Patriarcham Constantinopolitanum praefuisse huic Concilio affirmant, sed auctoritate Vigilij Papæ, qui ut dictum est, Constantinopoli tunc erat. Alij verò Eutychem Menne successorum fuisse Præsidem asseuerant. Vtraque sententia habet graues auctores. Nos in nostra Con-

*Præses Cō
cilij q̄r.*

G 4 cilio.

152 DE CONCILIO

ciliorum Summa hanc secundam opinionem amplexati sumus.

*Synodus
hac à plu-
ribus Pon-
tificibus ap-
probata
fuit.*

Fuit autem hæc Synodus probata à Pelagio Papa, Sancti Gregorii antecessore, ut patet ex illo libro, quem, teste Gregorio lib. 2. epist. 36. conscripsit aduersus Schismaticos. Eam etiam probauit S. Gregorius, lib. 1. epist. 24. Leo I. scribens ad Constantium Imp. Idem præstitit Adrianus Papa in epist. ad Nectarium. Et denique à Vigilio ipso per libellum. Vide Niceph. lib. 17. c. 27. Euagrium lib. 4. cap. 37. & nostram Summam Conciliorum.

Nec propter hoc de inconstantia, aut alia labe Vigilius debet redargui, ut impiè faciunt hæretici: quia, teste S. Gregorio, lib. 3. epist. 37. non fuit hic disceptatio vlla de fide, sed tantummodo de personis,

CONSTANTIN. II. 153

sonis, quæ pro diuersitate
circumstantiarum, citra pe-
riculum hæresis, vel etiam
vllius alterius criminis, quan-
doque affirmari, quandoque
negari poterat.

De Concilio Constan-
tinopolitano III.
seu de Sexta
Synodo.

Nno Domini 680.
& 681. celebrata
est Sexta Synodus,
quæ fuit Constan-
tinopolitana III. & res sic ge-
sta est. Constantinus Impe-
rator Pogonatus huius nomi-
nis, V. summo studio cona-
tus est, vt Constantinopoli
Generalis Episcoporum con-
uentus haberetur, quo dam-
naretur hæresis Monothelita

Anno D.
680.

Conuen-
tus genera-
lis congrega-
tur con-
tra hære-
sim Mono-
thelitarum

F 5 rum,

154 DE CONCILIO

rum, idest, hæreticorum, vnâ tantum in Christo voluntatem ponentium: & vt Constantinopolitana Ecclesia cum Romana coniungeretur; præfuerunt enim ei Sergius, Paulus, Pyrrhus, & Petrus Monothelitæ omnes.

*Imperator
petit à Pa-
pa Legatos
vt Con-
cilio præsi-
deant.*

Vnde Imperator Indictione 6. Prid. Idus Augusti epistolam ad Donum Pontificem Romanum misit, qua petebat, vt ad se Legatos mitteret,

*Imperato-
ris verba.*

qui Generali Concilio præfideret. Hæc sunt verba ipsius: *Postquam igitur tempus recipit, perfectam Congregationem fieri adhortamur vestram paternam Beatitudinem per presentem nostram piam Sacram, dirigere viros utiles, modestos, notitiam habentes totius à Deo inspiratæ doctrinæ, & peritiam irreprehensibilem habentes dogmatum, indutos personam,*

CONSTANTIN. III. 155

nam vestra Apostolica Sedis, eiusque Concilij: deferentes, & libros, quos oportet proferri, & omnem auctoritatē habentes, &c. Et infra. Nū Theodoro Exarcho mandavi, congregatis & Episcopis ad Concilium venientibus, naues idoneas, & sumptus necessarios suppeditandos curet. Extat Epistola in ipsius Concilii Actis intexta.

Interim Romæ Dono Papa mortuo, ei successit Agatho, anno Dom. 678. qui Romæ Conuentum Episcoporum Occidentalium centum viginti quinque habuit. In eo definitum est, in Christo duas esse naturas, & duas voluntates: quod decretum omnes Episcopi sua manu firmarunt. Qua re peracta, Pontifex Episcopis quibusdam diu, sed frustra ex longinquis regionibus expectatis, Legatos tres

Con-

Episcopis ad Concilium cantibus naues, & sumptus ab Imp. suppeditantur.

Romæ fit conuētus, & damnatur Monothelitarum hæresis.

356 DE CONCILIO

*Legati ad
Oecumeni-
cum Con-
cilium mis-
suntur.*

Constantinopolim misit, qui
vices suas implerent, Theo-
dorum, & Sergium Presbyte-
ros, & Ioannem Diaconum: &
totidem Episcopos misit ipse
Conuentus Romæ habitus, vi-
delicet Ioannem Portuensem,
Abundantium Paternensem,
& Ioannem Rheginum. Hi
magno Clericorum, & Mona-
chorum numero associati, con-
scendentes naues, in Mense
Octobris Constantinopolim
peruenerunt, & honorificè ab
Imperatore in Palatio exce-
pti, literas ei Pontificis, &
Conuentus Romani reddide-
runt, quibus excusatio de Lega-
tis serius missis, & fides Epif-
coporum de duabus Christi
voluntatibus continebatur.

Imperator, his lectis, Lega-
tos hortatus est, vt verita-
tem, remotis omnibus Philo-
sophorum concertationibus,
ex Sanctarum scripturarum
monu-

CONSTANTIN. III. 157

monumentis, & Patrum testi-
monijs conarentur eruere :
& eis hospitia parata distri-
buit, quotidianosque sum-
ptus assignauit. Mox Grego-
rium Constantinopolitanū, &
Macharium Antiochenum Pa-
triarchas, vt primo quoq. tem-
pore suos Metropolitās, &
Episcopos Constantinopolim
aduocarent, admonuit.

Die inde Dominico, sacra
pompa (Spiritus Sancti inuo-
candi gratia) per Urbem du-
cta, ad eum Legati, equis stra-
tis missis, mira benignitate
Principis inuitati sunt. Tan-
dem septimo idus Nouembr.
in penetrabile Palatii, qui Trul-
lus dicebatur, Concilium
conuocatum est. Legati Pon-
tificis, & Conuentus Romani,
& omnes Orientalium Eccle-
siarum Metropolitæ, & Epif-
cni excepti, suo quisque or-
dine confederunt.

Qui-

*Spiritus
Sancti gra-
tia inuoca-
tur.*

158 DE CONCILIO.

Quibus ritè perfectis, Georgio, & Machario mandatum est, vt quibus suam sententiam de vna Christi voluntate, Conciliorum auctoritatibus fulcissent, exprimerent. Illi tria superiora Concilia protulerunt: verùm multa eos de suo effinxisse conuicti, risum omnibus præbuerunt.

Decimoseptimo Kal. Decembr. Decretum Catholici Pontificis Agathonis, Conuentusq. Romani de duabus Christi voluntatibus Legati ediderunt. His vtrunque prolatis, & sanctorum Patrum testimonia in medium producta sunt. Idibus Febr. testimonia recognita sunt: quorum multitudine, & auctoritate Georgius Patriarcha permotus, statim è sententia destitit. Itaque reuocatis quinto Nonas Martias in Concilium Patribus, cùm surrexisset, clara

*Georgius
Patriar. et
sequaces
ad veram
finem re-
deunt.*

ra

CONSTANTIN. III. 159

ra voce se cum Metropolitibus,
& Episcopis suis, decreto de
duabus Christi voluntatibus
assentiri dixit, & continuo
in partes Catholicorum tran-
siit.

Macharius autem Patriar-
cha, quid sui iudicii esset, ro-
gatus, se cum suis Metropo-
litis, & Episcopis in pristino
manere proposito affirmavit:
citiùsque milles moriturum,
quàm de suscepta sententia di-
scessurum. Quam vocem ubi
Imperator, & Catholici audie-
runt, ira perciti, Orarium
collo detrahi iusserunt, eum-
que cum suis ex Concilio eie-
ctum, facto anathemate per-
secuti sunt.

Factum est autem, teste
Anastasio Bibliothecario, ut
eadem hora atræ omnes ara-
nearum telæ, è laquearibus
Conclavis deciderent. Qua re
conspecta, cuncti Catholici

fir-

*Macha-
rius, & se-
quaces in
prauitate
perdurant,
& puniun-
tur.*

*Orar. stola
erat.*

*Prodigiū
apparet.*

160 DE CONCILIO

subitò nigras ipsas hæretico-
rum sordes euanuisse, lætis a-
nimis, & vocibus exclamaue-
runt. Condemnati sunt Ser-
gius, Pyrrhus, Petrus, & Cy-
rillus, omnes Monothelitæ.

*Hæretici
damnati.*

*Die Re-
surrectio-
nis missa,
solemniter,
sed latinè
celebratur,
cum ma-
gno populi
applausu
&c.*

Die inde Resurrectionis Ioā-
nes Episcopus Portuensis Le-
gatus in æde S. Sophiae, Mis-
sarum solennia, Imperatore
populoque presente, Latinè
celebrauit tanto cum populi
applausu, & lætitia, ut his quo-
que latinè nouo more Impera-
toris laudibus acclamaret.
Ex quo omnes dirum tandem
duarum Ecclesiarum diffidiū
penitus esse sublatum iudican-
tes, maximas Deo de con-
ciliata concordia gratias ege-
runt.

*Decretis
Cōcilij om-
nes subscri-
bunt.*

Postremò, quinto idus Sept.
professio fidei à Concilio edi-
ta, & post quinque dierum spa-
tium singulorum Episcopo-
rum subscriptionibus firmata
est.

CONSTANTIN. III. 161
est. Decimo Kal. Ianuar. Im-
perator Constantinus, remis-
sis Legatis, literas ad Pontifi-
cem, & Conuentum Roma-
num dedit: quibus se rem ex
animi sententia confecisse si-
gnificauit. Sequēti anno 682.
Agatho Pontifex 4. Idus Ia-
nuarij morte absumptus est.
In eius locū Leo II. successit;
qui mense Iulio Legatos à Cō-
cilio reuersos cum literis Im-
peratoris, & ipsius Concilij
Actis accepit, eaque sua au-
toritate firmavit. Et cūm La-
tinè, & Græcè peritus esset,
Acta Concilij in latinum ter-
monem conuertit.

*Leo II. Pa-
pa Concilij
acta con-
firmat.*

Cardinalis Bellarminus, lib.
4. de Summo Pōtifice cap. 11.
propendit ad sentiendum, Sex
tam hanc Synodum vitiatam
esse ab æmulis Romanæ Eccle-
siæ, quia inter damnatos ab
illa, ponitur nomen Honorij I.
Summi Pontificis; & per mul-
tas

*Huius Cō-
cilij Acta
deprauata
fuerunt.*

tas rationes id probare niti-
tur. Idem etiam asserit Alber-
tus Pighius in Diatriba. Con-
tra verò Franciscus Turria-
nus in Apologia pro VI. &
VII. Synodo, veras, & germa-
nas esse docet.

*Obiectio cō-
tra VI. Sy-
nodum, quod Ho-
noriū Pa-
pam dam-
navit.*

*Obijcies; quòd in hac VI. Synodo damnatur Honorius tanquam hereticus & combu-
runtur eius epistolæ, & in se-
quentibus Actionibus omni-
bus repetitur eius damnatio.
Et idem habetur in VII. Sy-
nodo Act. ult. Ergo vel est as-
ferendum, Honorium fuisse
hæreticum, quod hæretici
contendunt: quod etiam ali-
qui Catholici affirmant, vt
Melchior Canus, lib. 6. de lo-
cis, cap. ult. Vel quòd ipia
Synodus errauerit, quod nul-
lo pacto est affirmandum.*

*Responsio
prima.*

Ad hoc respdetur, sine dubio
Honorij nomen inter eos, qui
damnantur in VI. Synodo, in-
sertum

CONSTANTIN. III. 163

sertum esse ab æmulis Romanæ Ecclesiæ, & similiter quidquid aliud ibi dicitur contra Honorium. Id latè probat Bellarminus, lib. 4. de Summo Pontifice cap. 11. Et præterea in epistolis Honorij nullus error continetur. Honorius enim ibi confitetur, quod ad rem attinet, duas in Christi voluntates, & operationes: & solum prohibet nomina vnus, vel duarum voluntatum, quæ tunc erant inaudita: idque prudentissimo consilio. Nam tunc initium erat huius hæresis, nec ab Ecclesia aliquid de his nominibus erat definitum. Metuens igitur Honorius id, quod postea euenit, ne ista contentio in graue aliquod schisma cresceret, & simul videns sine his vocibus posse fidem esse saluam, voluit conciliare vtramque opinionem, & simul tollere de medio scandalum,

*Honorij
Pape sententia explicatur.*

164 DE CONCILIO

dali, & cōtentionis materiam. Itaque scripsit in prima epistola, ideo debere abstineri à vocabulo, vnius operationis, ne videamur cum Eutychianis vnā naturā ponere in Christo: & rursus à duarum operationum vocabulo, ne videamur cum Nestorio duas personas ponere. In secunda verò docet modum loquendi, & conciliat opiniones. Vel dicendum cum Turrecremata, lib. 2. de Ecclesia, cap. 93. Patres VI. Synodi damnaſſe quidem Honorium, sed ex falsa informatione, ac proinde in eo iudicio errasse. Quamnis enim generale Concilium legitimū non possit errare, vt neque errauit hoc VI. in dogmatibus fidei definiendis; tamen errare potest in quæſtionibus de facto. Itaque tutò dicere possumus, hos Patres deceptos ex falsis rumoribus, & non intel-

*Responsio
secunda.*

*Concilium
gener. po-
test errare
in quæſt.
de facto.*

CONSTANTIN. III. 165
intellectis Honorij epistolis,
immeritò cum hereticis con-
numerasse Honorium.

Dices: ergò ne tu melius, *Occurritur
tacitè obie-
ctioni.*
Honorij epistolas intelligis,
quàm intellexerūt tot Patres?
Respondeo, non quidem à me,
sed à Ioanne IV. Martino I.
Agathone, & Nicolao I. Sum-
mis Pontificibus, & à toto
Concilio Romano sub Marti-
no congregato, eas epistolas
melius esse intellectas, quàm
à Græcis in Concilio VI. Et si
non reclamarent tunc Legati,
id factam fuit ad euitandum
maius malum. Verebantur
enim, si reclamarent, ne im-
pediretur definitio rectæ fi-
dei: & non posset tolli schis-
ma, quod annis 60. iam dura-
uerat: nam damnabantur in
eo Concilio Patriarchæ mul-
ti Constantinopolitani, Ale-
xandrini, & Antiocheni, quo-
rum successores non acquie-
uissent

166 DE CONCILIO

uissent, nisi etiam Honorius
damnaretur, qui vnà cum il-
lis accusatus fuerat.

*Responsio
ad confir-
mationem
primę oñie
tionis.*

Ad confirmationem de VII.
Synodo, dicendum, Patres il-
lius Synodi lequutos esse Sy-
nodum VI. & solum repetiui-
se, quod in ea legerant. Proin-
de deceptos fuisse ex VI. Sy-
nodo, quæ vel corrupta erat,
vel per errorem, Honorium
damnauerat. Et eodem modo
dicendum de Melchiorre Ca-
no, qui vtique sequutus est
Carranzam in sua Summa Cõ-
ciliorum, & sicut errauit Ma-
gister, ita pariter & discipu-
lus.

De

De Concilio Quini-
sexto, seu Trul-
lano.

Nno 692. celebra-
tum est Conciliū
Quinifextum, in
quo continetur Ca-
nones Trullani. Pro qua re
sciendum ex Tharasio disputan-
te in septima Synodo, act. 4.
Sextam Synodum, quæ sub
Agathone, & tempore Con-
stantini IV. celebrata est, nul-
los Canones edidisse: sed post
annos quinque ab ea Synodo
dissoluta, iterum cōuenisse ne-
scio quot Episcopos Gracos
auctore Iustiniano iuniore Im-
per. ac multos Canones edidisse
sub nomine VI. Synodi. Id
quod manifeste colligitur, tū
ex principio horum ipsorum
Canonum, tum ex confessione
Tha-

Anno
692.

Canones
Trullani
qua occa-
sione editi.

*Synodus
hæc errati-
ca fuit.*

*Synodus
hæc aut nō
fuit gener.
aut non le-
gitima.*

Tharasilj Episcopi Constanti-
nopolitani in Octaua Syno-
do, Act. 4. quos eosdem Ca-
nones erraticam Synodum Be-
da appellat, & à Sergio Papa,
qui tunc sedebat reprobatos
fuisse scribit in lib. de sex æta-
tibus in Iustiniano iuniore.

Ex quo fit, istam fallam Sy-
nodum Sextam non fuisse Ge-
neralem, aut non fuisse legiti-
mam. Nam Generalis legiti-
ma esse non potest, vbi deest
auctoritas primæ Sedis, vt ip-
sime Græci fatentur in Sep-
tima Synodo, Act. 6. Et præ-
terea quo pacto generalis le-
gitima dici potest, ad quam
ne vnus quidem Latinorum
est vocatus? Si autem legiti-
ma non fuit; planum est, nullā
auctoritatem habere potuisse.
Si verò legitima fuit, sed par-
ticularis, non generalis, non
potuit leges ferre, nisi in ho-
mines sibi subiectos: non po-
tuit.

QVINIS. SEV TRVL. 169

tuit igitur Sedem Romanam
deprimere, ac priuilegijs spo-
liare, quod tamen fatere co-
nata est, cum ei Sedem Con-
stantinopolitanam, alioqui in-
feriorem, atque subiectam, æ-
quare tentauit.

Hinc factum est, vt orta sit
quæstio, vtrum Trullani Ca-
nones sint Canonici, & an Ec-
clesiasticam auctoritatem ha-
beant? De qua quæstione Ca-
nus lib. 5. de locis, cap. vlt. in
responsione ad 6. argumen-
tum, negat, eos Canonica, &
Ecclesiastica auctoritatis ef-
se. Primum, quia Anastasius
Apostolica Sedis Bibliotheca-
rius in Proëmio ad VIII.
Synodum, ad quam iussu A-
driani II. missus est, testatur,
eos Canones non esse in Eccle-
sia Romana receptos, vt habe-
tur, cap. 2. dist. 63. Idem dicit
Umbertus Syluæ candidæ E-
piscopus Legatus Leonis IX.

*Trullani
canones nō
sunt ab Ec-
clesia Ro-
mana rece-
pti, et pro-
batur mul-
tis.*

H in

170 DE CONCILIO

in libello contra epistolam Michaelis Patriarchæ Constantinopolitani. Idem Theophanes Græcus Historicus, Theodorus Balsamo in interpretatione eorundem Canonum, Matthæus Monachus Græcus in Historia Conciliorum, & virorum Illustrum. Item Iustinianus Imper. eo nomine II. bis Synodum Constantinopoli coëgisse legitur, prius sub Sergio Romano Pontifice, posterius sub Ioanne VII. & de priori quidem Synodo Beda de nat. rer. cap. 67. ait: Iustinianus, Romanæ Ecclesiæ Pontifice Sergio, quia erraticæ suæ Synodo, quam Constantinopoli fecerat, suadere, & subscribere noluiſſet, iussit Constantinopolim deportari. Qui tamē ob culpam perfidiæ, Regni gloria postea privatus, exul in Pontum secessit. Idem scribunt Paulus Diaconus,

lib.

QVINIS. SEV TRVL. 171

lib. de gestis Romanis in Iustiano, & Anastasius Bibliothecarius in vita Sergij Pontificis. Insuper Platina in vita Ioannis VII. sic scribit: Iustinianus eadem stultitia vexatus, qua fuerat, ante amissum Imperium, Sergio Pontifice, duos Metropolitanos Romam misit, qui Ioannem adhortarentur, vt habita Synodo, quæ de *Homoufio* crederent Orientales, eadem etiam Occidentales affirmarent, propositis libellis, in quibus ei subscribendum erat. Homines tamen, re infecta, ad Imperatorem Pontifex remisit.

Præterea in can. 2. suscipit, & confirmat huiusmodi Synodus octuaginta quinque Canones Apostolorum. At Sedes Apostolica non tot Canones approbat, vt auctor est Isidorus, cap. Canones, dist. 17. & Leo IX. cap. Clementis, ead. dist. & Gelasius in cap. sancta

H 2 Ro-

Romana, dist. 15. Item huiusmodi Synodus in eodem can. 2. approbat Concilium Cypriani Martyris de rebaptizandis hæreticis, quasi secundum traditam Africanis consuetudinem lex illa constituta sit. Sed Cypriani decretum ab vniuersali Ecclesia reprobatum est: Cur igitur in Trulano canone approbatur?

In can. 3. Ecclesiæ Romanæ lex de bigamis non ordinandis, tanquam summum ius, & ex rigore seuerum appellatur.

In can. 13. decernitur, ut Subdiaconi, Diaconi, Presbyteri à suis vxoribus ante sacros Ordines susceptis non separentur. Ea consuetudo Græcanica est, non Romana, aut vniuersalis Ecclesiæ.

In can. 36. statuitur, ut Constantinopolitana Sedes æqualia priuilegia cum Apostolica teneat. Aduersus hoc priuile-

le-

QVINIS. SEV TRVL. 173

legium pugnaverunt olim Ro-
mani Pontifices. Leo I. Pela-
gius I. Gregorius I. & Nico-
laus I. Et quanquam iure, &
ratione pugnaverint, conni-
uentibus tamen postea, & co-
lerantibus Romanis Pontifi-
cibus, Constantinopolitanus
Patriarcha post Romanum
Pontificem cæteris tribus Pa-
triarchis Alexandrino, Antio-
cheno, & Hierosolymitano præ-
latus est, vt paret ex cap. *Anti-
qua* de priuilegijs. Huic Con-
stantinopolitanæ tamen, &
Græcanicæ ambitioni, & vani-
tati, noluerunt sequentes Ro-
mani Pontifices diutiùs repu-
gnare.

Can. 62. præcipitur, vt in
omnibus Quadragenarij ieiu-
nij diebus per Sabbatum, &
Dominicam nonæ hostiæ non
consecrentur; sed fiat præsan-
ctificatarum sacrificium, vt
apud Latinos fieri solet in die

H 3 Para-

174 DE CONCILIO

Parasceues . Hic Græcanicus
est ritus, non Romanus .

Can. 65. sic habetur: Quo-
niam intelleximus in Romana
Ciuitate in sanctis Quadrage-
simæ diebus, & in eius Sabba-
this ieiunare ; præter Eccle-
siasticam traditam consuetu-
dinem: S. Synodo visum est, vt
in Romanorum Ecclesia , si
quis fuerit inuentus Sabbatho
ieiunans , Clericus depona-
tur, Laicus segregetur . Quis
Rom. Pontifex ferat hūc cano-
nem æquo animo? Ecclesiasti-
cam appellant cōsuetudinem,
quæ apud Græcos viget , non
apud Latinos, & tacitè repro-
batur vsus Romanorum in Sab-
batho Quadragesimæ seruian-
tium ieiunium : & lex Eccle-
siæ Romanæ præscribitur sine
vilo Pontificis consensu .

Can. 67. sic dicitur. Sacra
Scriptura nobis præcipit , vt
abstineamus à suffocato, &
fan-

QVINIS. SEV TRVL. 175

sanguine : meritò igitur dam-
namus eos , qui cuiuscunque
animalis sanguinem arte ali-
qua condiunt, & sic comedunt.
Audacter sanè Græci Latino-
rum consuetudinem impro-
bant, & Apostolicum præcep-
tum ad breue tempus datum ,
volunt esse perpetuum .

At dicent : Gratianus no- *Obiectio præ-*
mine VI. Synodi Trullanos Ca *ma ex Græ-*
nones perpetuò citat, vt con- *tiana.*

stat ex cap. placuit, dist. 16. &
cap. Quoniam . dist. 31. cap.
Si quis, dist. 32. cap. ult. dist.
93. cap. Iacobus . de consecr.
dist. 1. cap. dicimus, de conse-
crat. dist. 2. cap. si quis Epi-
scopus 35. quæst. 1. S. Synodus
sine dubio Ecclesiasticam au-
toritatem habet. Respondeo,
falsò Gratianum prædictos ca-
nones citare tanquam canoni-
cos , & Ecclesiasticos, & à VI.
Synodo constitutos. Potuit il-
le quidem horum canonum

Resoluitur

auctoritate vri, sed non tanquam Canonica.

Obiectio secunda ex Innocentio III.

Resoluitur.

Obiectio tertia.

Resoluitur.

Dicent, Innocentius tertius, in cap. à multis. de aetat. & qual. dicit, In VI. Synodo esse decretum, ut si quis eorum, qui ad Clerum accedunt, nuptiali iure mulieri voluerit copulari, hoc ante Subdiaconatus ordinem faciat. Patet autem, hunc esse sextum Canonem Trullanum. Respondeo, Innocentium in hac parte, iuxta vulgi opinionem locutum fuisse: & appellavit Canones Trullanos nomine Sextę Synodi, quia sic vulgariter nominari solent.

Dicent etiam, quod Adrianus Papa, in cap. Sextam. dist. 16. & in cap. Sextam de consecrat. dist. 3. prædictos Canones recipit, & approbat. Respondeo non Adrianum Papam, sed Tharasium Patriarcham Constantinopolitanum eos canones recipere, & approbare;

vt

QVINIS. SEV TRVLL. 177
vt constat ex Synodo VII. Act.
1. & 2. Adrianus verò Papa re-
fert verba Tharasiij, & falsus
est Gratianus, dum allegat, &
accipit ea verba tanquam A-
driani Papæ.

De Concilio Constan-
tinopolitano sub
Philippi-
co.

Anno 712. excæca-
tus quidam corpo-
ris, & mentis ocu-
lis Monothelita Mo-
nachus, qui scilicet astrono-
micis inspectionibus futura
prædicere consueuerat, veniē-
ti ad se Philippico, teste Theo-
phane, dixit: *Imperium tibi
est repositum.* Quibus cum ille
turbaretur, ait Monachus:
Si iubet Deus, tu quamobrē

Anno
712.

Monachus
Monotheli-
ta Astrono-
mus Phili-
pico prædi-
cit Impre-
it & facit eū
turare,
quod dele-
ret VI. Sy-
nodum.

H 5 cor-

178 DE CONCILIO

*tradidit? Hoc autem dico, quia
VI. Synodus malè facta est
Si ergo imperaueris, hanc
proijce, & imperium fiet tibi
forte, atque longauum. Credēs
Philippicus impostoris vani-
tati. iuramento spondit, se
hoc facturum.*

*Philippicus
Imp. hære-
ticus.*

*Pop. Rom.
Imp. fidei
confessionē
hæreticam
respuit.*

Factus igitur Imperator, dum ex more, professionem Catholicæ fidei emittere deberet, hæreticam emisit, execratione dignam, quam Constantinus Pontifex, cum Sedis Apostolicæ Concilio respuit. Populus Romanus zelo fidei accensus, nomen, literas, imaginem, figuram eius in nummis suscipere recusauit: nec in Missarum solemnibus nomen eius prolatum est. Cumque ille sex Synodos Oecumenicas in pariete depictas Constantinopoli abradi iussisset, Constantinus Papa contra, Romæ pingi iussit. Missum ab eo ducem,

CONSTANTINOP. 179

ducem, zelo fidei magna pars
populi Romani recipere re-
cusavit: inter quem, & alium,
qui antea Dux erat, in ipsa vr-
be armis concursus est, & cæ-
des facta. Ex quo habemus,
Rempublicam Romanā guber-
nari his temporibus solitam
per Duces ab Imperatore mis-
sos: hincque Ducatum Roma-
num dictum.

*Rom. Res-
publ. tunc
per Duces
missos ab
Imper. gu-
bernaba-
tur.*

Philippicus Imperator, ubi
sibi Imperium stabilisse visus
est, occisis omnibus, qui Iu-
stiniano fauerant, damnandæ
Catholicæ fidei in VI. Synodo
expositæ, & Monothelitarum
hæresi restituenda, ex promif-
sione, iuramento firmata, ani-
mum intendit. Primum igi-
tur Cyrum Patriarcham de-
positum, trudit in exilium, re-
posito in eiusdem locum Ioan-
ne quodam Monothelitarum
antesignano. Nam qui in eam
promouendus erat Monachus,

*Philippicus
crudelis, et
hæreticus.*

*Cyrus Pa-
triar. depo-
nitur.*

H 6 qui

180 DE CONCILIO

*Conciliab.
Constanti-
nop. aduer-
sus legiti-
mam VI.
Synodum.*

qui Philippico Imperium prædixerat, cæcitate percussus fuerat. Inde indicta Synodo, potius Pseudo Synodo, ex Episcopis dumtaxat Orientis, quam numerosissimam curasse, credibile est, ut cum deessent cætera omnia: numero saltem vincere videretur, proposita depositionis sententia Episcopis Sextam Synodum non damnantibus. Omnes Episcopi, ne Sedibus caderent, turpissimè cedentes, in Sextæ Synodi damnationis sententiam consenserunt: cui an ceteri interfuerint Patriarchæ, ignoratur, Actis eius, ut execrabilibus, perpetuo anathemati subiectis.

*Philippicus
excæcatus,
Imperio pri-
uatur.*

Philippicus autem, abrogata Sexta Synodo dum sibi putat parasse Imperium, ab impostore promissum; post vnum tamen annum, & menses sex (ut est apud Diaconum) Im-

pe-

CONSTANTINOP. 181.

perio, & luce excæcatus, pri-
uatur, creato Imperatore
Artemio, à Secretis, vocato
Anastasio: qui, vt Catholicus,
statim suæ Catholicæ fidei
professionem apud Romanum
Pontificem per Legatos edi-
dit, magna cum totius Occi-
dents exultatione: qua acce-
pta, Constantinus Papa Apo-
crisarium statim mittit Con-
stantinopolim, qui lapsos E-
piscopos, auctoritate Aposto-
lica Ecclesiæ Catholicæ recon-
ciliaret.

*Anast Im-
per. Catho-
licus crea-
tur.*

*Apocrisa-
rius idem
quod Nun-
cius, vel
Legatus.*

De

De Concilio Constantinopolitano sub
Copronymo.Anno
154.

Nno 754. alij 755.

celebratum est Cō
cilium Constanti-
nopolitanum sub

Constantino Copronymo.

Conuenerūt autem Episcopi

*Imagines
Sanctę è tē
plo delētur.*

338. qui in templo S. Marię
Virginis, quod est Blacher-
nis cū conuenissent, deletis
prius, & penitus abrais, pul-
cherrimo artificio factis Ima-
ginibus vitę Domini nostri le-
su Christi, arborum, & ani-
malium formis in earum lo-
cum substitutis, nullo pręsen-
te Patriarcha Catholico. & in
ambonem ipse Imperator Cō-
stantinus progressus, Constan-
tinum Monachum ex Sylei

Pa-

CONSTANTINOP. 183

Patriarcham ipse laicus instituit, & pronunciat Constantinopolitanæ Ecclesiæ: Inde omnes Sacrarum, & venerationum Imaginum cultum damnant; S. Germanum Constantinopolitanum Patriarcham; Gregorium Cypricum, Ioannem Damascenum, & omnes denique Sacrarum Imaginum cultores anathematizant, & Idololatrias vocant; Sanctorum quoque Martyrum Reliquias tum igni, tum aquis, tum aliter perdunt, & propositis in medio, venerando ligno Crucis, vnâ cum diuersis Dominici corporis, & sanguinis mysterijs, per ea vniuersos iureiurando astringunt, nūquā se diuinas Imagines adoratu- ros, quin eas potius idola vocatu- ros. Sed alia etiā deteriora addētes, vocant Apostolos, Martyres, sed & ipsam Deiparam Sanctam ap-
pel-

Imaginum cultores dānantur.

SS. Martyrum reliquias variè perdunt hæretici.

pellendam. & nullo modo in-
uocandum: Catholicos ipsos
vocant Nestorianos, Arianos,
Dioscorianos, Eutychianos,
atque Seuerianos. Denique,
vt nefarium illud Conciliabu-
lum, Septima Synodus Oecu-
menica diceretur, statuunt.
Extat Pseudosynodi definitio
integra recitata, in Act. 7. Ni-
cæni posterioris Concilij. Hęc
ex Theophane, & maximè ex
actis S. Stephani iunioris
Martyris.

*Coprony-
mus Icono-
clasta mise-
rè moritur:
Jeque in
ignem
damnatus
esse fatetur
vel inuitus*

Copronimus autem, tanti
sceleris auctor, die 14. Sept.
anni 775. extinctus est. Sic
autem accidit eius miserabi-
lis interitus. Expeditione in
Bulgaros parata, anthrace in
cruribus diuinitus percussus,
& hinc ardentissima febre
dustus, Archadiopolim re-
iit à subiectis humero in le-
ctum delatus: & tandem in
chelanium deportatus, mise-
rabi-

!CONSTANTINOP. 185
rabiliter obiit, clamans. & di-
cens. *Viuens adhuc, igni sum
inestinguibili traditus.*

Reprobata fuit hæc Syno-
dus, primùm auctoritate Ste-
phani Papæ, vt testatur Adria-
nus, in epist. ad Constantinum
& Ioannem Augustos: deinde
etiam totius Oecumenici
Concilii Nicæni II. Act. 3. vna-
nimi consensu.

Hinc vero obserua cum Bel-
larmino, lib. 1. de Concil. c. 6.
hanc Synodum falsò à nonnul-
lis vocari Tertiam Ephesinã;
vt à Carranza in sua Summa
Conciliorum, in principio
VII. Synodi, & à Sixto Senen-
si, in lib. 5. Bibliothec. San-
ctæ annotat, 147. Nam om-
nes antiqui eam vocant Con-
stantinopolitanam, & idipsū
clarissimè patet ex ipso isto
Concilio quod insertum legi-
tur in VII. Synodo, Act. 6.
Causa erroris videtur fuisse,
quia

*Reprobata
est hæc
Pseudosy-
nodus.*

*Anima t-
uersio ex
Bellarmi-
no.*

186 DE CONCILIO

quia isti prophanae Synodo
praesedit Theodosius Episco-
pus Ephesinus.

Et quia paulò ante dixi-
mus, Ioannem Damascenum
odio habitum, quin & per-
secutum fuisse propter zelum,
quem de venerandis sacris
Imaginibus habebat, referam
hic breuiter, quae anno Dom.
728. ei obtigerunt.

Leo .n. Imperator Orientis
volens ipsum perdere, quia
cultus Sacrarum Imaginum
erat propugnator acerrimus,
talem rethnam commentus
est. Sciebat, illum apud Sara-
cenorum Principem in pretio
esse. Itaq. vt per eundem il-
lum perderet, negotium qui-
busdam dedit, vt scripturae
notas Damasceni assimiles ef-
fingerent, scriberentque quasi
sua ad Imperatorem Leonem
manu, quia Damascenorum
vrbs negligenter omninò cu-
sto li-

stodiretur, atque Agarenorum præsidium exiguum, & infirmum esse. Hanc ille aliena manu scripturam nactus, Saraceno misit. Qui nullam facti defensionem à Damasceno audire volens, manum illi præcidi, eamque in foro suspendi imperavit. Vespertina hora, vix eandem sibi remitti imperavit: qua accepta, ad Oratorium, quod domi habebat, ingressus, pronòque omninò corpore ante diuinam Imaginem, quæ Dei Genetricis effigiem gerebat, prouolutus, excisamque manum pristinae suæ, commissuræ admouēs, intimo pectore ingemuit, ac cum lachrymis exclamans, illam ad misericordiam propensissimam hunc in modum obsecrare cœpit: *Domina, & castissima mater, quæ Deum meum peperisti, diuinarum Imaginum causa dextera mihi*

*Imaginæ
Sacrarum
ob cultum,
manus Da-
masc. præ-
citur. Sed
miraculosè
à Deiparâ,
cui se com-
mendare
erat, ei reslit-
uitur.*

bi manus amputata est. Neq.
 enim te fugit, quid Leonem
 in furorem coniecero. Quare
 quàm celerrimè occurre, &
 manui meæ medicinā adhibe.
 Dexteræ Excelsi, quæ ex te in
 carnata est, per tuam inter-
 cessionem, virtutes multas ef-
 fecit. Tuo itaque rogatu, meā
 quoque dexteram, obsecro, sa-
 net, ut tuas, quemadmodum
 contesseris, Filijque ex te in-
 carnati, laudes modulo con-
 centu, ò Dei Genitrix, litte-
 ris consignet, atque Orthoda-
 xo cultui adiumento sit. Po-
 tes enim quicquid lubet, ut
 Dei mater. Hæc Ioannes cum
 lachrymis dicens, obdormi-
 uit, atque in Somnis Dei Ge-
 tricis Imaginem vidit, placi-
 dis, & lætis oculis ipsum in-
 tuentem, ac dicentem: Ecce,
 Sanitati restituta est manus
 tua. Iam ergo sine ulla, cuncta-
 tionè quemadmodum nunc
 pet-

*Maria ut
 Dei mater
 potest quic-
 quid ei lu-
 bet.*

pollicitus es, eam scribam ve-
lociter scribentis calamum ef-
fice. Experrectus igitur ille,
 qui sanus fuerat, cum exci-
 sam manum contemplaretur.
 eamque sanatam conspexif-
 set, spiritu exultavit in Deo
 salutari suo, atque ipsius Ma-
 tre. Factum istud aliqui Sara-
 ceno retulerunt. Is autem
 Ioannem integra manu exul-
 tantem aspiciens, infontem
 fuisse agnouit, & pristinae di-
 gnitati restituit: erat enim
 Cōsiliarius. At ille altiora me-
 ditans, gratijs actis, faculta-
 tibusque in cognatos, seruos,
 & egentes distributis, Ierosoly-
 mam orationis causa profe-
 ctus, ad D. Sabę Lauram se
 contulit, ibique cum Cosma
 sodali monachum induit. Vi-
 de in nostro Breuiario Chro-
 nologico sub annū Dom. 728.

*Damasceno gradū
 pristinum
 à Saraceno
 restituitur.*

De

De Concilio Nicæno
Secundo, seu de Se-
ptima Syno-
do.Anno
782.Rom. Pöt.
Legati ad
Conciliū.Conciliū
Acta.

Nno 782. alij 781.
alij 786. celebra-
tum est Concilium
Generale Oecume-
nicum, quod VII. Synodus &
Nicæna II. dicitur; illuc enim
conuenerunt vndique Bithy-
niæ Episcopi cum Legatis O-
rientalium Patriarcharum, &
Adriani Romani Pontificis Pe-
tro primo Presbytero, & Pe-
tro Monacho Præfecto, ad ce-
lebrandum Concilium. Nu-
merus Episcoporum, vt Psel-
lus habet, fuit 350. è quibus
Patriarcha vnus fuit Thara-
sius Constantinopolitanus Hi
ergo omnes eos damnarunt,
qui

CONSTANTINOP. 191

qui Sacras Christi, & Sanctorum Imagines omni honore spoliabant. Sed digna sunt, quę de hac re in Act. 2. dicuntur vt hic breuiter ponantur.

Apostolicas autē, inquit traditiones, quibus veneratio, culturaque Sanctorum do cetur recipimus, & veneramur. Eos autem, & ministros, amicos, & filios Dei existētes, honoramus. Honor enim, qui a consensu idem sentientibus inuicem exhibetur, indicium est beneuolentiae erga Dominū. Sunt enim prōptuaria Dei, & pura Christi habitacula, Spiritusq. Sancti immaculata Specula. Sancti enim in Dei manu sunt, ob idque prætiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius. Seruator noster Christus fontes salutare, Sanctorum reliquias nobis reliquit, multis modis beneficia fundentes.

Traditiones Apostolicę recipiuntur.

Sancti ut filii Dei coluntur.

Sancti honorantur, & quare.

Reliquę Sanctorū virtute pol-lentes.

tes Martyrum enim ossa virtutes multas operantur, atque id per Christum qui in ipsis inhabitat, &c.

Templi parietes
series f.
Floris
cris ornant
ajunt.

Decernunt quoque huius Concilij Patres, templa non nugacibus, & vanis picturis ornanda esse, sed historijs veteris, & Noui Testamenti parietes Templi replere conuenit, ut qui literas non norunt, nec sacram Scripturam legere queunt, contemplatione picturæ in memoriam reducant quinā germanè verò illi Deo per fortia facta seruiuerunt: atque incertamen excitentur laudatorum facinorum, per quæ cum Cœlo, terram commutarunt.

Cruci an
debeatur
cultus la-
trig.

In eo Concilio definitum est, Cruci non deberi cultum latriæ, sed minorem. Et tamen S. Thomas, 3. par. quæst. 25. docet, Crucem, & Imaginem Christi colendam esse cultu
la-

CONSTANTINOP. 193

latriæ. Sed dicendum est, Concilium negasse Cruci, & Imagini cultum latriæ, eum videlicet, qui tribuitur alicui propter ipsum, qui soli Deo deferatur propter diuinitatem eius.

Sanctus Thomas verò tribuit *S. Thomas interpretatur.* Cruci, & Imagini Christi eam latriam, quæ scilicet datur

alicui propter aliud, non propter se; nimirum propter id, quod repræsentatur in ipsa; qua ratione coluntur latriæ alia præter Deum, Natura scilicet humana à Verbo diuino assumpta; & species panis, & vini consecrata in altari.

In eodem Concilio recitatum est pariter Symbolum Catholicum: ubi cum ad spiritus Sancti confessionem ventum esset, his est ipsa verbis expressa: *Recitatur Symbolum cum additione particula: si Patre, si liq. procedit.* Et in Spiritu Sancto Dominum, & viuificantem: qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul

I

ado-

adoratur. & conglorificatur.

Leſta ſeptimi Generalis Concilii definitione; Latini quendam vetuſtiſſimum librũ in medium attulere; in quo quidem eadem ipſa definitio, Sanctumque Spiritum ex Patre, Filioque procedere, ſcriptum erat. Vide Baron. anno 787. Ibidem etiam præter Catholica fidei decretum, ab ea-

*Principes
Episcopos
non eligāt.*

dem Sacroſancta Synodo Canones Sanciti ſunt 22. quorum tertius eſt: quòd non oporteat Principes eligere E-

*Episcopos
retici qui
aduerſus
imagines
decreuerūt
in Concilio
Conſtanti
nop. abiz-
rant, fidei
que Catho-
licæ confeſ-
ſionem fa-
ciunt.*

piſcopos. Vide in noſtra Summa Conciliorum.

Sciendum autem, quòd in hac Synodo tres Episcopos af- fuerunt hæretici, qui in adul- terino Cōcilio Conſtanti- nop. abiz- litano ſub Copronymo Imagi- nes dānauerāt, qui tamē erro- rem abiurarunt, & vnusquiſq. confeſſionem Catholicam, ab- iurationem erroris continen- tem

tem

CONSTANTINOP. 195

tem, Patribus præsentarunt. Primus fuit Basilius Anciræ. Secundus, Theodorus Myron, Tertius Episcopus Amorii. Hos postea secuti sunt, & imitati septem alii qui prædictorum trium Episcoporum confessioni subscripserunt. Qui omnes se imperitia errasse confessi sunt, & ignorantia; & propterea se velle secundum fidem à Sanctis Apostolis traditam vivere, & recipi. Horum nomina sunt, Hypatius Nicene, Leo Rhodi, Gregorius Pissidiæ, Gregorius alter Pessuntion, Leo alter Iconii, Nicolaus Hieropoleos, & Leo alter.

At notanda sunt verba Gregorij Episcopi Pessuntion, qui inter cætera hæc dixit: *In Antiochena Synodo Sanctorum Apostolorum dictum est, Senatus non debere amplius ad idola aberrare: sed certandum esse ante columnam Dei,*

Ab Apostoli pro SS. Imaginum cultu Synodum Antiochie celebratur.

I 2 homj-

Canon A-
postolorum
pro Imag-
nibus.

hominis que Iesu Christi Domini nostri. Per quæ verba habemus, quòd ab Apostolis Synodus in Antiochia pro Imaginibus celebrata sit. In qua Canon pro Imaginum cultu, qui est VIII. sic habet. *Ne decipiantur saluati ob idola, sed pingant ex opposito diuinam, humanamq. manu factam, impermixtam effigiem Dei veri, ac Saluatoris nostri Iesu Christi, ipsiusque seruorum, contra Idola, & Iudaos, Neque errent in Idolis, neque similes fiant Iudeis.* Vide quæ de hac re diximus supra in Concilio Antiocheno sub anno 341. versus finem. Et latè in nostra Summa Conciliorum sub anno 54.

De

De Concilio Franco-
fordiensi.

Nno 794. celebra-
tum est Concilium
Francofordiense,
iuxta Rheginonē,
lib. 2. Adriano I. Pontifice, &
Carolo Magno Francorum Re-
ge. Quod quidem alij Prouin-
cialē, alij Oecumenicam Sy-
nodum fuisse scribunt. Ex eo
n. quòd Legati Sedis Aposto-
licę, teste Adone in Chronico,
Concilio interfuerunt: quod-
que Carolus Rex generalem
Synodum cōuocari petiuerit,
existimatum est, hunc Fran-
cofordiensem Conuentum,
vniuersale Concilium fuisse.
Bellarminus, lib. 1. de Conci-
lijs putat eum fuisse Oecume-
nicum, sed ex parte reproba-
tum, quia Nicēnam II. Sy-
nodum

Anno
794

Concilium
Francofor-
diense alij
Prouincia-
le, alij Oe-
cumenicū
fuisse di-
cunt.

198 DE CONCILIO

notum ausum sit condemna-
re: & idem sentit Baronius
sub anno 794. Binius è con-
tra affirmat, ipsum fuisse Pro-
uinciale, & q̃ Acta Conc. Ni-
cæni II. in eo approbata fue-
rint: pluresque pro se citat
Auctores, Alan. dial. 4. c. 18.
& 19. & dialog. 5. c. 12. & 13.
Sander. lib. de Imaginibus, c.
5. & lib. 7. de visibili Monar-
chia. num. 619. Sur. in Præ-
fat. huius Concilij. Vasquez,
lib. 2. de adorat. Imaginum
disp. 7. cap. 5. Suarez, tom. 1.
par. 3. disp. 54. Sect. 3. Et pro-
pterea objectionibus omni-
bus satisfacit. Nec quia in eo
Legati Summi Pontificis in-
terfuerint, ex eo præcipuè Oe-
cumenica censerì debet hæc
Synodus: siquidem Alexandri-
nis, & Toletanis Concilijs plu-
ribus interfuerunt Legati Se-
dis Apostolicæ, quæ tamen nul-
lo vnquam tempore Vniuer-
salia,

*Legati Põ-
tificis in Cõ-
cilio nõ sē-
per docent,
ipsum esse
Oecumeni-
cum.*

salia, & Oecumenica habita-
fuere. Si qui Legati Romani
Pontificis Concilio interfue-
runt, illi non ad præsidendum
sed tantum ad insinuandum,
Acta Concilij, Roma ablega-
ti fuisse videntur. Nos in no-
stra Summa Conciliorum hanc
secundam sententiam tan-
quam probabiliorem secuti
sumus.

Causam celebrandi Concilij
in Germania præbuit, Elipan-
dus Toletanę Ecclesię Archie-
piscopus; qui cum audiisset,
Fœlicem Vrgelitanum Episco-
pum in Concilio, Ratisbonę-
si conuictum, & damnatum
fuisse; eundemque apud Se-
dem Apostolicam post agni-
tionem erroris, & hæresis de-
testationem, ad Ecclesiam, &
Sedem pristinam receptum ef-
se, non destitit acerrimus hæ-
reseos suę defensor, & propa-
gator, neque prius quieuit,

*Causa
celebrandi
Concilium*

*Elipandus
Toletanus
Episcopus
Fœlicem
Virgelita-
num Epif-
copum ab
errore ad
veram fi-
dem reuer-
furo iterũ
redire ad
vomitum
curat, &
ad votum
ei accidit.
Elipãdus,
& Fœlix
damnatur*

quã Fœlicem ad Orthodo-
xos reuersum, ad castra im-
pietatis reuocasset. Imò scri-
ptis ad Carolum magnum, li-
teris priuatis & ad vniuersos
Galliæ, & Germaniæ Episco-
pos patentibus, & publicis, in-
trepidè hoc egit, vt cū Rege
totam Germaniam, & Galliã
in suam sententiã pertraheret.
Itaque cum hac ratione Fœli-
cem, verè infœlicem instar
canis ad vomitum, & lotæ suis
ad volutabrũ luti reduxisset,
ne malum longius serperet, in-
fusumq. venenum sana mem-
bra inficeret, opus erat, vt
vterque ad plenarium indi-
cium citaretur. Quo factò
damnatus est vterque.

De Concilio Constantinopolitano IV.

Nno 869. celebratum est Octauum Concilium Generale, & fuit Con-

Anno
869.

stantinopolitanum IV. Pro quo sciendum, anno salutis 860. Constantinopoli ortam esse inter ciues grauissimam seditionem, alijs Ignatium Patriarcham, alijs Photium tuentibus. Michael eo nomine III. Porphirogenitus Imperator Constantinopolitanus Legatos, & literas ad Pontificem Romanum Nicolaum I. misit, quibus, accusato Ignatio, petijt, vt Pontifex Legatos suos ad se destinaret, quorum opera seditio sedaretur. Addidere etiam Legati, hæresim Iconomachorum recruidisse, &

Ignatio Patriarcha a. moto Constantinopoli seditio orta est.

Imperator Legatus ad Pontificem mittit.

I 5 San-

Sanctas Imagines passim in
 Ciuitate delere. Nicolaus ita
 que, vt tantis Ecclesiæ vul-
 neribus, malisque mederet ur,
 Episcopos duos, Rodoaldum
 Portuensem, & Zachariam
 Anagninum legauit, datis in
 mandatis, vt causas cur Igna-
 tius esset sua Sede deiectus,
 cognoscerent, & cum Photio,
 tanquam cum laico versaren-
 tur: eiusque reprobata ele-
 ctione, Sanctarum Imaginum
 cultum retinendum omnino
 curarent. Per eosdem etiam
 Legatos postulauit, vt Cala-
 briæ & Sicilię Patrimonia Ro-
 mana Ecclesiæ redderentur.
 Datæ extant literæ 7. Kal.
 Octobr. Indictione 9. his ver-
 bis: *Præterea Calabritanum*
Patrimonium, & Siculum,
quæque nostræ Ecclesiæ con-
cessa fuerunt, & ea possi-
denda obtinuit, & disponen-
da per suos familiares regere
studuit

*Nicolaus
 Papa ad
 Imperato-
 rem Lega-
 tos quos po-
 stularat mi-
 sit.*

*Calabria,
 & Sicilia
 S. Roma-
 næ Eccle-
 siæ Patri-
 monium.*

Adruit, concessionibus reddan-
tur: quoniam irrationabile
est, ut Ecclesiastica possessio,
unde luminaria, & concin-
nationes Ecclesie Dei fieri de-
bent, terrena quavis pote-
state subtrahatur: Sed Domui
Dei restituta, meritum red-
dituris multiplicent, & su-
scipientis votum spiritualis de-
siderij lucris exerceatur.

Legati Pontificis proximo
anno Constantinopolim profe-
cti, pecuniis, & muneribus
corrupti, mandata eius tran-
sgressi sunt. Nam qui Igna-
tij causam cognoscere tan-
tummodo iussi fuerant, iudi-
cio suo interposito, Ignatium
iure abdicatum, & Photium
rite substitutum dixere. Bien-
nio post elapso, Leo Legatus
Imperatoris Urbem adueniēs,
duo volumina Pōtifici reddidit
vnum, in quo continebantur
acta abdicationis Ignatii al-
terum.

Legati Pon-
tificis eius
mandata
transgre-
diuntur.

terum, in quo Sanctorum Imaginum honos, & cultus comprobabatur. Reddidit quoq. literas, quibus petebat Imperator, ut Pont. abdicationē Ignatii, & substitutionē Photii sua auctoritate confirmaret.

Anno autem salutis 866.

*Causa con-
gregandi
Conciliū.*

Nicolaus, maledictis Michaelis Imperat. impulsus, Episcopos Donatū Holtiensem, & Stephanū Ephesinum, & Marinū Diaconum ad eum de causa Ignatii per Concilium Episcoporum definiendum misit. Defuncto Nicolao, eisdem Legatos Adrianus II. confirmavit, addito Anastasio Bibliothecario.

*Præides
Concilij
qui.*

His præsidentibus anno D. 870. Adriani Papæ II. & Basilii Imperat. auctoritate celebratum est Concilium Generale VIII. in quo dissidium de Ignatii abdicatione & Photii substitutione sublatum est :

Photio

Photio d. piorum communio-
ne submoto; & Ignatio in pri-
stinum honoris gradum, & lo-
cum restituto.

Redditus est item sanctis
Imaginibus antiquus honos,
& cultus: confirmatae, etiam
septem praecedentes Synodi
generales. Statutum quoque
est, ut consecrationes, & pro-
motiones Episcoporum, Cle-
ricorum electione, & decreto
fierent: neue Laici Principes,
aut Potentes semetipsos im-
miscerent electioni, vel pro-
mo.ioni Patriarchae, aut Me-
tropolitani, aut Episcopi, aut
Abbatis. *Ex quibus patet, o-
cto Concilia Generalia in O-
riente celebrata, agnouisse sem-
per Romani Pontificis aucto-
ritatem, hoc est, Primatum
eius super omnes Ecclesias.*

Ex hoc itidem tempore,
Photij suasu, & opera, Græ-
ci coeperunt manifestè con-

tra

*Octo gene-
ralia Con-
cilio Orien-
talia cogno-
scūt primat-
um Pon-
tificis Ro-
mani su-
per omnes
Ecclesias.*

*Initium
Schismatis
Ecclesie O-
rientalis à
Romana.*

tra Primatum Romani Pontificis sentire, & docere. Cœperunt quoque Latinos odio capitali prosequi, & tanquam anathemate percussos deuigare; eo quòd addidissent Symbolo Nicæno, & Constantinopolitano: *Filioque procedentem*: quare palàm Græci se se à Romanis, & Latinis diuiserunt. Vnde amplius non sunt celebrata Concilia Generalia in Oriēte: quotquot deinceps conuocata, & habita Concilia sunt, in Occidente celebrata fuerunt ex Episcopis, & Abbatibus Occidentalibus, præterquam ea, in quibus Græci, & Orientales se se iterum cum Romana Ecclesia coniunxerunt.

Ex tunc generalia Concilia in Oriente nō sunt celebrata, sed in Occidente.

Animaduersione ex Bellarmino, tres Synodos in causa Photij celebratas fuisse.

Est autem hoc loco cum Bellarmino animaduertendum tres Synodos in causa Photij Constantinopoli celebratas, Vna tempore Nicolai I. Pon-

CONSTANTIN. IV. 107

Pontificis, & Michaelis Imperatoris celebrata est, in qua depositus fuit Ignatius, & ordinatus Photius: cuius Synodi meminit Zonaras in vita Michaelis; nec est dubium, hanc fuisse profanam Synodum, ut patet ex epistolis Nicolai I. & Adriani, II.

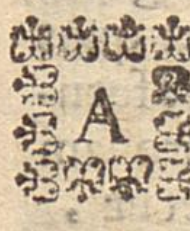
Altera Synodus est ea, quam nos diximus VIII. quæ extat, quamvis imperfecta, in tomis Conciliorum. in qua, deposito Photio, iterum restitutus est Ignatius, atque huius Synodi meminit Zonaras in vita Basilij Imperatoris.

Tertia est ea, quam tempore eiusdem Basilij celebravit per Legatos suos Ioannes VIII. Adriani successor, in qua Synodo, defuncto Ignatio, iterum restitutus est Photius: & si vera sunt, quæ Græci dicunt in Concilio Florentino, sess. 6. & quæ refert ex
hac

hac Synodo Franciscus Turrianus, in lib. de Actis Sextæ, Septimæ, & Octavæ Synodi, rescissa sunt planè acta præcedentis Synodi sub Adriano: quin etiam statutum, ut tollere tur de Symbolo illa particula, *Filioque*: sed id nullam habet verisimilitudinem. Idcirco facile mihi persuadeo, aut esse omnia conficta, quæ dicuntur de Ioanne VIII. ut sanctus Antoninus docet in Sūma histor. par. 3. tit. 22. cap. 13. §. 10. aut certè verum quidem esse, Photium à Ioanne VIII. per Legatos restitutum in Sedem Constantinopolitanā post mortem Ignatij: ac cætèra supposititia, & adulterina esse, & à Græcis conficta, ut ex Manuele Calleca Turrianus ostendit libro citato.

De

De Concilio Lateranenſi I.

 Anno 1123. celebratum eſt Concilium Generale apud Lateranum auctoritate

Anno

1123.

Callixti Papæ : cui interfuere mille ferè Patres, hoc eſt Epiſcopi, & Abbates. Gratia ſunt in eo actæ Deo de concordia inter Pontificem, & Imperatorem. Nam Henricus IV. qui ſucceſſerat patri Henrico tertio conquerebatur, quòd cùm pater ſuus conferret Epiſcopis & Abbatibus Annulum, & Baculum, aliaque inſignia Pontificia, tale ius eſſet ſibi ademptum. Vnde per Legatos monuit Paſchalem de ſuo in Urbem futuro adueni, ut in Concilio generali ſuam cauſam ageret, & ius ſuum tueretur,

Acta Concilij.

Brevis hiſtoria de cauſa inimicitie Imperatoris cū Pap

retur. Et vbi dies protectio-
nis aduenit, exercitum tri-
ginta millium hominum coe-
git, & Alpes superauit. Are-
tium perueniens, Legatos
ad Pontificem misit, per quos
se in ipsius auctoritate futu-
rum ostendit, si ad coronam
Imperialem admitteretur,
Res in Porticu sancti Patri
sub certis conditionibus com-
posita est, obsidibus vtrunque
datis. Hæc ita vtrunque con-
scripta, Legati Imperatorij,
vna cum Pontificijs ad Henri-
cum detulerunt: eaque reci-
tata, Henricus iureiurando
confirmavit.

*Henricus
Romana
versus ten-
dit.*

His actis, Henricus Romã
versus iter intendit, & 3. I-
dus Febr. in quodam monte
Vrbi vicino confedit. Ibi à Ro-
manis rogatus, vt honorem,
ac libertatem Urbis se serua-
turum, sacramento iuraret.
Ille Germanica lingua, non
quod

quod Romani petebant, sed quod ipse voluit, iuravit. Quia fraude cognita, Romani se deceptos fuisse clamantes, redierunt in Urbem.

Iterum obsidibus datis, & acceptis, supra scripta omnia rursus Henricus, Sacramento interposito, confirmavit; nimirum se vitam Pontificis, membra, honorem, libertatem, regalia, Patrimonium Sancti Petri, & nominatim Apuliam, Calabriam, Siciliam, Capuanumque Principatum conservaturum; atque omne ius Ecclesiarum, omnesque eorum res dimissurum.

Postridie ingrediens Urbem, ab omnibus cum floribus, palmis, & arborum ramis, à Pontifice honoris causa obviam missis, exceptus, duobus de more Sacramentis se se populo obstrinxit. Post ab universo Clero, iussu Pontificis

*Honorius
Urbem ingre-
diens le-
tenter acci-
pitur.*

*Henricus
ad pedes
Pontificis
prostratus.*

cis exceptus, ex equo desiliit, ac pedibus ad Vaticanæ Basilicæ gradus, cum populi acclamationibus peruenit. Vbi verò ad superiores gradus cōscendit, in quibus Pontifex cum Cardinalibus, & tota Cātorum schola sedebat, ad eius pedes se venerabūndus proiecit. Deinde surgens, nomine Trinitatis in ore, fronte, & oculis pacis osculum Pontifici obtulit, & de more partes stratoris impleuit. Indè ad dexteram Pontificem habens, magno populi applausu ad postes argenteos pedes processit. Ibi à Chrysolao Archiepiscopo Mediolanēsi de more, Pontifici oblatus, Imperatoriam ex scripto professionem emisit; & eum Pontifex Imperatorem renunciavit.

Introductus inde in ædem, cum insedisset iuxta Pontificem, rogatus est ab eo, vt promissum

missum impleret, nimirum de-
poneret priuilegium, siue ius, *Negotia in*
quod dicebat, se habere de *tee Henri-*
conferendis Ecclesijs: nam se *cum, &*
paratum esse, quæ sponde- *Pontificē.*
rat, seruare, dixit Pontifex.
Tunc Henricus petiit à Pon-
tifice, vt illos confirmaret,
quibus ipse Sedes Episcopales
dederat, licet antea, Sacra-
mento interposito, iurasset, se
nunquam id à Pontifice peti-
turum: Paschalem verò id
facere recusantē, intromissis
militibus, dato signo, vnā cum
Cardinalibus coepit. Capta est
cum Pontifice Clericorum, &
laicorum ingens multitudo:
pueri item, ac iuuenes, viri-
que, qui cum floribus, ac pal-
mis obuiam Henrico proces-
serant, aut spoliati, aut vincti,
aut cæsi sunt.

Post biduum Henricus ca-
stra mouit; Pontificem quem
aduocatis militibus, sacris
vesti-

*Paschalis
Papa si-
mul cum
Cardinali-
bus liga-
tur, & car-
ceri manci-
pantur.*

*Pontifex
Clerus &
celiqui ca-
ptiui ducti
sunt.*

vestibus nudauerat, & Clericos, laicosque captiuos, funibus vinctos secum adduxit in montem Soractem. Ibi promisit, se captiuos omnes liberaturum, si Pontifex postulata concederet. Idq. per Principes suos, ciuesque Romanos à Pontifice constanter petijt.

*Principes Regis & Episcopi Germani-
suadet Pö-
nifici ut Hæ-
rico posiu-
lata cōce-
dat.* Quidam Germani Præsules Pontificem ad euntes, ita locuti sunt: *Oratum te precibus omnium volumus, Summe Pontifex, ut des te ad lenitatem, ac Regi nostro placere velis, eiusque consecrationem absoluas, ut ipse tibi, Clero, & Ciuitati tuæ placetur: atque Ecclesiam post hac omni suo studio complectatur.*

*Pontifex
venit eū
consecrare* Quibus Pontifex: Quid est, quod à me requiritis Fratres? An vos hominem tam iniquū, tam fraudulētū, tam facinorosum à nobis consecrandum censetis? Rite scilicet expiauit.

m 2.

manus suae ad percipiendam
 consecrationem, qui aras Dei
 perfudit cruore Sacerdotum,
 & domum sanctificationis
 cruentavit sanguine interfe-
 ctorum? Ne permittat Deus,
 ut ego hunc hominem conse-
 crem, qui seipsum tantis fla-
 gitijs reddidit execrandum.
 Subijcientibus illis, dignitati
 Pontificiae, & eorum, qui cap-
 ti erant incolumitati condu-
 cere, ut Regis iracundiam mi-
 rigaret; constanter respondit:
 Regem vestrum non metuo: se-
 uiat in caput meum, si audet:
 neque enim durius in me con-
 sulere potest. Vos autem caue-
 te, existimantes, quia ille seue-
 ritate in Christo, & populo
 trucidando modò est usus, ea-
 dem in tota vita sua usurum.
 Neque enim videbit pacem,
 dum viuet, nec stirpem ullam
 Regni relinquet.

Pontifici
 constantia.

Quibus verbis vehementer

Hen-

216 DE CONCILIO

Henricus excanduit, & vt eū
 de proposita sententia dimo-
 neret, captiuos omnes in con-
 spēdum eius produci ad ne-
 cem iussit. Pontifex tanta ani-
 mi fortitudine fuit, vt nihil
 permotus, singulos ad mortem
 pro diuino iure oppetendam
 hortatus sit, vitamque eis e-
 ternam promisit. Cæterum
 captiui omnes prouidē ad pe-
 des Pontificis se se prouoluen-
 tes, vltimi auocationem sup-
 plicij humiliter obsecrarunt.
 Tandem Pontifex doloris, &
 lachrymarum plenus dixit, se
 eo animo esse, vt si sibi subeū-
 da necessitas sit, malit omnia
 acerbam pati, quā de senten-
 tia cedere. Verū, quod
 sua causa non faceret, id alie-
 na esse facturum, id est capti-
 uorum seruandorum gratia
 de suo proposito decessurum,
 & Henrico obsecuturum. Com-
 posirares est. Henricus iura-
 uit,

uit, se Pontificem, Cardinales,
& omnes captiuos dimissu-
rum: & Pontifex se Henrico
priuilegium daturum, vt Epi-
scopatus, & Abbantias confer-
ret. Quæ omnia præstitit.

Cum autem in alio Latera-
nensi Concilio anno 1112. ce-
lebrato, quæreretur Cardina-
les, quod talia fecisset. Respon-
dit Pontifex, se quod fecisset,
necessitate compulsum fecisse.
Quo responso, cuncti ex scrip-
to sic pronunciarunt. *Priui-
legium pro liberatione capti-
uorum Ecclesiæ à Paschali
Pontifice, vi per Henricum
Regem extortum, omnes in
hoc sancto Concilio congrega-
ti, legitima censura, & aucto-
ritate Ecclesiastica, iudicio
Sæcti Spiritus, condemnamus,
& irritum esse iudicamus, eo
nomine, quod in eo scriptum
est, iure electum Episcopum,
vel Abbatem a nemine conse-*

*Priuilegiū
Hērico da-
tum à Cō-
cilio Lathe-
ra nensi re-
uocatur, et
annulla-
tur.*

K

eran-
m

crandum, nisi prius à Rege
inuestiatur. Quod est contra
Canones, & Iura.

Pontifex
ipse annul-
las priuile-
gium.

Idemque Pontifex in alio
Concilio Lateranensi anno
1116. datum priuilegium
annullauit his verbis:

Postquam Dominus me in
manus Regis tradidit, videbā
quotidie fieri rapinas, incen-
dia, adulteria, cædes: eaque ab
Ecclesia Dei auertere cupie-
bam: itaque quæ Henrico tri-
bui, pro liberando Dei populo
tribui: Iniquum priuilegium,
quod in castris Hērici scripsi,
tanquā irritū, perpetuo anathe-
mate damno. Vniuersi respon-
derūt. Ita cuncti damnamus.

Henricus
ipse tale
priuilegiū
refutat, &
sa pacifi-
cat cum
Papa.

Anno postea 1122. ipsemet
Henricus, 9. Kal. Octobris,
omni suo iuri, & priuilegio
de Ecclesijs conferendis, ces-
sit sub Calixto II. Et hæc est
pax, pro qua in hoc Oecume-
nico Concilio Deo gratiæ a-
guntur. Hu-

Huius autem Concilij Canones summam hęc sunt.

1 **N**E quis per pecuniam
ordinetur. Qui verò
aliter ordinatus fuerit, ac-
quisita prorsus careat di-
gnitate.

2 Nullus in Præpositum,
nullus in Archipresbyte-
rum, nullus in Decanum,
nisi Presbyter; nullus in Ar-
chidiaconum, nisi Diacono-
nus ordinetur.

3 Presbyteris, Diaconibus,
& Subdiaconibus concubi-
narum, & vxorum contu-
bernia penitus interdicun-
tur: & similiter aliarum
mulierum cohabitationē,
exceptis matre, sorore, ami-
ta, vel matertera, aut alijs
huiusmodi, de quibus nulla
valeat iuste suspicio ori.

4 Laici, nullam de Eccle-

K 2 fia-

220 DE CONCILIO

siasticis rebus aliquid disponendi habeant facultatem, sed omnium negotiorum Ecclesiasticorum curam Episcopus habeat, & ea, velut Deo contemplante, dispense.

5 Consanguineorum conjunctiones fieri prohibentur.

6 Ordinationes, quæ à Burdino hæresiarcha (*fuit iste Antipapa*) postquam à Romana Ecclesia est damnatus, quæque à Pseudoepiscopis per eum postea ordinatis factæ sunt, irritas esse decernuntur.

7 Cura, & rerum Ecclesiasticarum dispensatio, in Episcopi iudicio, & potestate permaneat. Qui secus faxit, à liminibus Ecclesiæ arceatur.

8 Ne quis sub anathemate Beneventanam Beati Petri, cui-

ciuitatē præsumat inuadere, aut violenter retinere.

9. A suis Episcopis excommunicati, ab alijs Episcopis, & Abbatibus, & Clericis in communionem recipi prohibentur.

10. Nullus in Episcopum, nisi Canonicè electum, ad consecrandum manus immittat.

11. Ierosolymam proficiscen-
tibus ad Christianos defendendos, suorum peccatorum remissio conceditur, domusque, & familia, atque omnia eorum bona in B. Petri, & Romanę Ecclesię protectione suscipiuntur.

12. Porticanorum absq. hæredibus morientium bona, contra eorum deliberationem minimè peruadantur.

13. Ne tregua diffringetur.

14. Oblationes Altaris Sancti Petri, & Saluatoris, &

sancte

1222 DE CONCILIO

sancte Mariæ Rocundæ, ac
de alijs omnium Ecclesia-
rum altaribus, siue Cruci-
bus, à laicis auferri, peni-
tus interdicatur.

15 Monetam falsam faciens,
aut studiosè expendens, à
fidelium consortio separe-
tur.

16 Romipetas, & Peregri-
nos inuadentes, communio-
ne abstineant Christiana.

*Exeat etiam pro hac Bulla
in cena Domini.*

17 Abbatibus, & Monachis
plura, quam pertinent ad
Episcopum, interduntur.

Ea sunt, publicas pœniten-
tias dare, infirmos visitare,
unctiones facere, Missas pu-
blicas cantare, Chrisma, &
Oleum, Consecrationes Al-
tarium, Ordinationes Cle-
ricorum, &c.

18 In Parochialibus Eccle-
sijs Presbyteri per Episco-
pos

pos constituentur. Hi autem decimas, & Ecclesias à Laicis non suscipiant absq. consensu, & voluntate Episcoporum :

19 *Nihil in hoc canone est præcisè vetitum.*

20 Ecclesias cum bonis suis, tam personis, quàm possessionibus, clericos videlicet, ac Monachos, eorumque Conuersos, Oratores quoq. cum suis rebus, quas tulerint, tutos, & sine molestia esse, statuitur.

21 Presbyteris, Diaconibus, Subdiaconibus, & Monachis concubinas habere, seu matrimonia contrahere, penitus interdicitur; Contracta verò matrimonia ab huiusmodi personis, irrita esse decernitur.

22 Alienationes rerum Ecclesiasticarum penitus interdiciuntur.

De Concilio Lateranenſi II.

Anno
1139

Anno 1139. Pontifex Innocentius, cum ad hærefes damnandas, tum ad schismaticos reprimendos, ac deprauatos mores corrigendos, vniuerſale Concilium Roma indixit; conuocatis ex vniuerſis Chriſtiani Orbis partibus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Episcopis, & aliarum Eccleſiarum Prælatiſ ad numerum mille.

Acta Con-
ciliij.Hæretici
damnantur.

Et quia ijs temporibus non ſchismaticorum tantum factionibus Dei Eccleſia perturbabatur, ſed hæreticorum etiam nouis, ac diuerſis dogmatibus oppugnabatur: ideo in hoc Lateranenſi Concilio primò hæretici damnantur. Et

inter

inter ceteros Petrus de Bruis,
cuius hærefes sunt sequentes.

Negat, paruulos infra
intelligibilem ætatē
constitutos, Christi baptis-
mate posse saluari: nec alie-
nam fidem posse illis pro-
desse, qui sua uti non pos-
sunt.

2 Templorum, vel Eccle-
siarum fabricam fieri non
debere: factas insuper sub-
rui oportere: nec esse ne-
cessaria Christianis sacra
loca ad orandum.

3 Cruces sacras confringi
præcipit; & succendi: quia
species illa, vel instrumen-
tum, quo Christus tam
dire tortus, tam crudeliter
occisus est, non adoratione,
non veneratione, vel ali-
qua supplicatione digna
est: sed ad ultionem tormen-
torum, & mortis eius, om-

216 DE CONCILIO

ni dedecore dehonestanda,
gladijs concidenda, ignibus
succendenda est.

4 Non solum veritatem
corporis, & sanguinis Do-
mini quotidie, & assidue
per Sacramentum in Eccle-
sia oblatum negat; sed om-
ninò illud nihil esse, neque
Deo offerri debere decer-
nit.

5 Sacrificia, oblationes,
eleemosynas, & reliqua bo-
na pro defunctis fidelibus
à viuis fidelibus facta, deri-
det; nec ea quempiam mor-
tuorum, vel in modico pos-
se iuuare affirmat.

Narrat etiam Petrus Clu-
niacensis, iure hunc hære-
ticum concrematum; cum
antea impius iste Cruces
Dominicas in vnum conge-
stas concremauerit. Cuius
etiam impias hereses secu-
ti sunt, pœnè omnes, qui
post

post illum fuerunt hæreti-
ci: vt merito hæreticorum
parens dici possit.

Quin etiam Arnaldus de
Brixia illius sectatus est erro-
res. De quo Otho Frisingen-
sis hæc scribit: Is studiosè
è Gallijs in Italiam reuertens,
religiosum habitum, quo am-
plius decipere posset, induit:
omnia lacerans, omnia rodēs,
nemini parcens: Clericorum,
& Episcoporum derogator:
Monachorum persecutor: Lai-
cis tantum adulans. Dicebat
enim, nec Clericos propieta-
tem, nec Episcopos regalia:
nec Monachos possessiones ha-
bentes, aliqua ratione posse
saluari: cunctaque hæc Prin-
cipis esse, ab eiusque benefi-
centia in vsum tantum Laico-
rum cedere oportere. Præter
hæc, de Sacramento Altaris,
de Baptismo paruulorum, non
sanè dicitur sēsisse. Hec Otho.

*Arnaldi d.
Brixia hæ-
resis.*

K 6

Quare

*Causa con-
uocandi Cō-
cilij.*

*Patres qui
ad hoc Cō-
cilium con-
uenerunt.*

*Cōcilij A.
Ea.*

Quare Innocentius Ponti-
fex, tum ad hæreses damnan-
das, tum ad schismaticos re-
primendos, ac deprauatos mo-
res corrigendos, prædecesso-
rum Sanctorum Pontificum
exempla secutus, vniuersale
Romæ indixit Concilium: &
conuocatis, ex vniuersis Chri-
stiani Orbis partibus Patriar-
chis, Archiepiscopis, & Episco-
pis, & aliarum Ecclesiarum
Prælati, mille circiter con-
uenere, & in Lateranensi Ec-
clesia illud celebrandum cu-
rauit. In quo hæretici dam-
nati sunt: & inter cæteros Ar-
naldus de Brixia, qui tum in
Vrbe degebat. Et Petrus de
Bruis, de quibus supra & alij.
Item Petri Leonis, aliorumq.
schismaticorum Acta rescin-
duntur; & ad pristinam Eccle-
siasticam disciplinam restituē-
dam, aliqua statuuntur De-
creta, prout sequitur:

Ca-

*Canones huius Concilij sum-
matim sunt sequentes.*

*Concilio
Canones.*

1 **N**E quis simoniacè or-
dinetur.

2 Si quis dignitatem Ec-
clesiasticam, seu quodlibet
Sacramentum Ecclesiasti-
cum, utpote Chrisma, vel
Oleum Sanctum, Consecra-
tiones Altarium, vel Eccle-
siarum, mediante avaritia,
per pecuniam acquisierit,
honore acquisito careat, &
emptor, atque venditor, &
interuentor, nota infamiae
percellantur.

3 A suis Episcopis excom-
municati, ab alijs suscipi
prohibentur. Qui verò ex-
communicato scienter com-
municauerit, pari litten-
tiae teneatur obnoxius.

4 Episcopi, & Clerici in
statu mensae, & in habitu
cor-

230 DE CONCILIO

corporis, prout decet, sanctitatem præseferant.

5 Episcoporum decedentium bona à nullo hominū diripiantur, sed ad opus Ecclesiæ, & successoris sui, in libera Oeconomi, & Clericorum permaneant potestate. Qui secus faxit, excommunicentur.

6 Qui in ordine subdiaconatus, & supra, uxores duxerint, aut concubinas habuerint, officio, atque Ecclesiastico Beneficio careant.

7 Nullus Missas præfatorum audiat, quos uxores, vel concubinas habere cognouerint.

8 Idipsum quoque de Sanctimonialibus feminis, si, quod absit, nubere attentauerint, obseruari statuunt.

9 Monachi, & Regulares Canonici post inceptum habitum

LATERANEN. II. 231

bitum, & professionem, leges temporales, & Medicinam, gratia lucri temporalis, non addiscant.

10 Decimas Ecclesiarum, quas in usu pietatis concessas esse, Canonica demonstrat auctoritas, à Laicis possideri, Apostolica auctoritate prohibetur.

11 Omnia bona Presbyterorum, Clericorum, & Monachorum, omni tempore secura sint.

12 Tregua ab omnibus servetur.

13 Fœneratorum rapacitas damnatur. Et nisi tales resipiscant, Christiana sepultura priuentur.

17 Duella omninò fieri interdiciuntur. *Extat modò decretum Concil. Trid. sess. 25. cap. 19. ubi quatuor statuit. 1. Excommunicat omnes Imperat. Reges, Marchiones,* *Duellum interdicitur, hic est à Concil. Trid. & à Clem. 8.*

chiones, Duces, & Domi-
nos, qui in suis Terris fauor-
tatem, faciunt duelli. 2. Ex-
communicat ipso iure pa-
trinos. 3. Ipsos pugnantes:
& in pugna occisos, privat
Ecclesiastica sepultura.
4. Spectatores omnes etiam
excommunicat. Et ultimo,
extat Constitutio Clem. 8.
publicata Roma die 2. Sept.
1592. que incipit; Illius
vices.

Cap. si quis
suadente.
17. q. 4.

15 Item placuit, vt si quis
suadente Diabolo huius fa-
crilegij reatu incurrerit,
quod in Clericum, vel in
Monachum violentas ma-
nus iniecerit, anathematis
vinculo subiaceat: & nullus
Episcoporum illum præsū-
mat absoluere, nisi mortis
urgente periculo, donec A-
postolico conspectui præs-
entetur, & eius mandatum
suscipiat.

Præ-

Hic autem animaduerte, ^{Cap. si quis}
quod Canon iste generalis est ^{Suad bre-}
ad utrumque sexum, quamuis ^{uis expli-}
dicatur, Si quis, ut notat ibi ^{catio.}
Glos. & probatur ex cap. mu-
lieres. extr. de sent. excom.

Quatuor autem in hoc Ca-
none ponuntur necessaria, ut
talis excomm. contrahatur.

Primo, ut sit manuum inie-
ctio: & per manuum inie-
ctionem intelligitur quicum-
que effectus violentus in per-
sonam, vel in adhaerentia per-
sonae. ut si quis aquam proj-
ciat, vel puluerem, vel sa-
liuam, per modum iniurie.
Imò, tentio violenta sine ulla
lesione est iniectio manuum,
ut habetur in cap. nuper. de
sent. excommunicat. Et idem
dicendum de his, qui eripiunt
è manibus, aut corpore ali-
quid vi, aut ad frænos equi ma-
nus admouent, aut abscindunt
cingulum episcopii: aut eum

Manu
violenta
iniectio
multiplex

ita

234. DE CONCILIO

ita furiosè persequuntur, ut cogant se precipitare in flumen, aut aliud discrimen ad se liberandum pati, secundum communem text. Nau. in Manuali. cap. 27. num. 77. per text. in d. cap. nuper. S. nos igitur. de sent. excom.

2. Debet esse violenta, ad excludendū casum nā quādo est casualis, etiam si sit homicidium, immò fiat cum peccato mortali, quia forsā non est adhibita diligentia, non inducit hanc excommunicationem, quia non est violenta, aut iniuriosa iniectio.

3. Debet esse suadente Diabolo, idest, notabilis, ita ut sit peccatum mortale, pro solo enim mortali peccato, excommunicatio maior fulminatur ut habetur 1. q. 3. cap. nemo.

4. Debet esse facta in Clericum, vel in Monachum. Et per Clericum intelligimus etiam,

ziam, qui solam habet primam
tonsuram. cap. cum contin-
gat. de atat & qualitat. Immo
etiam si coniugatus sit, gau-
det priuilegio huius Canonis,
dummodo tonsuram, & habi-
tum ferat, & cum virgine cō-
traxerit. cap. 1. de Cler. cōiug.
in 6. Hodie verò per Conci-
lium Trid. sess. 23. cap. 6. re-
quiritur ulterius, quòd ali-
cuius Ecclesie seruitio, vel
ministerio ab Episcopo depu-
tus, Ecclesie deseruiat. Per
Monachum autem intelli-
mus Monachos, & regulares
professos, & conuersos eorum.
cap. non dubium. de sent. ex-
com. & Monachas, & earum
conuersas. cap. de monial. de
sent. excom. Immo nouitios, &
nouitias. cap. religioso. de sent.
excom. in 6. Similiter & Fra-
tres Tertij Ordinis S. Fran-
cis, vel S. Domini, qui gre-
gatiui viuunt, & habitum
por-

requiritur
etiam
ad illam
nonnullam
rationem

236 DE CONCILIO

portant religiosum. Secundū
 Rot. in decis. antiq. 332. in fi-
 ne. Idem dic de heremitis ali-
 cui Regule, vel Superiori su-
 biectis. Syluest. ver. Heremi-
 ta. num. 2. Idem etiam dicen-
 dum de illis, qui se, & sua
 obtulerunt cum delatione ha-
 bitus. Sylu. ver. Ecclesia. 1.
 num. 6. vers. Ad idem. Et
 de militibus S. Ioannis Hie-
 rosolymitani, Sylu. ubi supra
 Et secundum Felinum in cap.
 à nobis. 2. num. 4. de sent. ex-
 com. priuilegium hoc habet lo-
 cum, tum si percutiantur vi-
 ui, tum etiam si mortui.

Clerici per-
 cussor in
 multis ca-
 sibus excu-
 santur.

In multis autem clerico-
 rum percussores excusantur.
 1. quando percussio facta est
 ioco. 2. quando fit fortuito. 3.
 ad repellendam vim sibi à cle-
 rico factam. 4. quando inue-
 nit Clericus in fragrati concubē-
 tem cum uxore, matre, sorore,
 vel filia: non autem cum alijs.

Præ

Præterea in hoc cap. statuitur, ut qui ad Ecclesiam, vel cœmeterium confugerint, inde per vim non extrahantur sub pœna excommunic.

Confugi-
tes, ad Ec-
clesiam,
vel ad Cœ-
meteria, p
vim non
extrahan-
tur.

Circa hoc decretum, nota quod in cap. inter alia de immunit. Eccles. & l. presenti. C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt, cautum est ne liber homo, quantumcunque malefactor confugiens ad Ecclesiam, inde vi abducatur: nec morte, vel pœna corporis pro delicto puniatur, sed ab Ecclesia defendatur. Excipiuntur tamen latrones publici, hoc est, qui palam, & publice prædantur, vel publicas vias obsident, vel castra tenent, ut transeuntes spolient. Item nocturni depopulatores agrorum. Item qui in Cœmeterio, vel Ecclesia committunt delictum enorme, quale est homicidium, spe immunitatis

Eccle-

Ecclesiastica cap. immunitatem. de immunit. Eccles.

Talibus autem ad Ecclesiam sic confugientibus Rectores Ecclesiarum debent seruare vitam, & membra, & tutos eos efficere ab omni corporis tormento, siue pœna corporali, c. reum, & c. id constitui-mus. 17. q. 4. Et non possunt illos Iudici petenti reddere, nisi ille idoneam præstiterit cautionem, videlicet iurando, se illum non puniturum. Item defendendi sunt tales ab Ecclesia contra Iudicem secularē, non solum conantem vi illum abducere, sed etiam ob-sidentem Ecclesiam, vel dene-gantem illi, aut requiem, aut victum, aut vestes con-junctas, aut aliquo alio modo vexantem. l. præsent. supra citata.

Iudices seculares contraue-nientes, iure civili, sunt rei
crimi-

criminis laesa Maiestatis, & ultimo supplicio puniendi. l. 2. & l. presenti. C. de his, qui ad Ecclesiam confug. Iure vero Canonico talis Iudex excommunicari debet, & poena pecuniaria mulctari, & ad publicam poenitentiam adigi: nec ad communionem admitti, nisi restituat eum, quem per vim extraxit, cap. nullus. cap. si quis contumax. cap. quisque. 17. q. 4.

Iudices contravenientes Civili, & Canonico iure mulctantur.

Pro hac eadem immunitate vide Constitut. Gregorij XIV. que incipit: Cum alias. Pro cuius Constit. declaratione, vide Germonium in tract. de immunit. Eccl.

Alii canones sequuntur usque ad XXX. qui ad mores spectant Ecclesiasticorum, & consulto omittuntur.

Papa ut et gatur, du partes elie gentium concordare debent, alioquin electio nulla.

De

De Concilio Lateranensi III.

Anno
1179.

Schisma
in Ecclesia
Dei.

Nno 1179. mortuo
Adriano IV. Cardi-
nales omnes, præ-
ter tres, elegerunt
Alexandrum III. in Pōtificem,
illi verò tres alium, elegerunt
qui Octavianus antea, Victor
postea vocatus est; per quam
electionem factum fuit schis-
ma, non solum dum ille Vi-
ctor vixit, verum etiam eo
mortuo, quidam Guido, & eo
etiam defuncto, alius quidam
Ioannes, sic electi fuerunt. Hos
schismaticos vniuersa Germa-
nia coluit. Alexander verò à
Gallia, Britannia, Hispania,
& à cæteris alijs Prouincijs
pro vero, & legitimo Papa
semper est habitus, excepta
vna Italiâ, in qua aliæ Regio-
nes

LATERANEN. III. 241

nes Alexandro, aliæ verò Vi-
ctori sunt obsecutæ. Frideri-
co autem Imperatore prælio
superato post duos de viginti
annos, quibus apertas cum A-
lexandro Pontifice inimici-
tias gesserat, se ad pedes eius
supplex abiecit, pacemq. cum
illa firmam, & stabilem con-
ciliauit.

Tunc Alexander, vt Eccle-
siæ commodis consulere, at-
que vt alij Pontifices procel-
las, quibus ipse vexatus fue-
rat, deuitarent, in posterum
prospiciens, Concilium gene-
rale conuocauit, formaque e-
lectioni Pontificis præscripsit:
Statuit enim ad futura schis-
mata vitanda, vt non habe-
tur pro Romano Pontifice, qui
non à duabus partibus Cardi-
nalianum esset electus. Rescivit
ordinationes omnes à Schis-
maticis Pseudopontificibus O-
stauiano, Guidone, & Ioan-

*Causa cõ-
uocandi Cõ
cilium.*

*Acta Cõ-
cilij.*

L

ne

ne habitas . Anathematiza-
uit præterea hæreticos om-
nes omnes, atque illos, qui ab
illorum communione non se
separassent, vel auxilium eis
aliquo modo attulissent . Imò
armis comprimendos illos ef-
se decernit . Pluraque alia v-
tilia statuit, prout in nostra
Summa Conciliorum.

In hoc Concilio statuti sunt
plures canones, quorum præci-
puos hic breuiter subnectam.

Papa ut eli-
gatur, duæ
partes eli-
gantium
concorda-
re debent.
alioqui ele-
ctio nulla.

De electione Summi Pon-
tificis hæc dicuntur . *Vide*
in c. licet, de elect. Statuimus,
ut si fortè (inimico homine
superseminante zizaniam)
inter Cardinales de substituē-
do Summo Pontifice non po-
terit esse plena concordia, &
duabus partibus concordan-
tibus, pars tertia concordare
noluerit, aut sibi alium præ-
sumpserit nominare, ille
absque vlla exceptione ab

vni-

vniuersali Ecclesia, Romanus Pontifex habeatur. Siquis
 tamen de tertiæ partis nominatione confusus, quod de
 ratione esse non potest, sibi nomen Episcopi usurpauerit,
 tam ipse, quam ii, qui eum receperint, excommunicatio-
 ni subiaceant, & totius sacri Ordinis priuatione mul-
 dendis, & ut viatici etiam eis (nisi tantum in ultimo vitæ)
 communio denegetur, & si non resipuerint, cum Da-
 chan, & Abyron, quos terra viuos absorbit, accipiant
 portionem. Præterea, si à pau-
 cioribus, quàm à duabus par-
 tibus aliquis electus fuerit: ad
 Apostolatus officium nisi ma-
 ior concordia intercesserit,
 nullatenus adsumatur, & præ-
 dictæ pœnæ subiaceat: si hu-
 militer noluerit abstinere.
 Ex hoc tamen nullum Canoni-
 cis Constitutionibus, & aliis

244 DE CONCILIO

Ecclesiis præiudicium genere-
tur, in quibus maioris, & fa-
nioris debet sententia præ-
ualere: quia quod in eis du-
bium venerit, Superioris po-
terit iudicio definiri. In Ro-
mana vero Ecclesia speciale
aliquid constituitur, quia non
poterit ad Superiorem recur-
sus haberi.

Item in hoc Concilio de
hereticis Albigenfibus, & di-
uerfis eorum appellationibus
latè differtur.

Item ne Patroni, vel qui-
libet laici Ecclesias oppri-
mant, aut Ecclesiasticas per-
sonas.

*Iudæi chri-
stiana mā-
cipia non
permittan-
tur habere*

Item ne Iudæi, vel Saraceni
Christiana mancipia permit-
tantur habere: sed ad fidem
Christi, si conuerti voluerint,
à possessionibus suis nullate-
nus excludantur. *Vide etiam
Constit. Gregor. XIII. contra
Iudæos, quæ incipit: Antiqua
Iu-*

Iudeorum improbitas.

Item in electionibus, vel Ecclesiasticis Ordinationibus consequatur effectum quod à maiori, & saniori Concilij parte fuerit constitutum.

In electionibus maior & sanior pars praeualeat

Item, ut ordinationes à Schismaticis factae, irritae habeantur, & inanes: & Beneficia ab eis collata reuocentur.

Item, ut clerici intra sacros Ordinis constituti continenter viuunt: & si in illa incontinentia, quae contra naturam sit, deprehensi fuerint laborare, excommunicentur, & à Clero eiiciantur.

Sodomiae vitio Clerici siue seculares, siue regulares laborantes grauib. poenis afficiuntur.

Item ut nullus Torneamenta exercere praesumat: & mortui in torneamentis; Christiana careant sepultura. *Vide pro hac Constitut. Pij V. quae incipit: De salute gregis Domini. Vbi omnibus Principibus*

Torneamenta omnino, & cunctis prohibentur.

pibus Christianis, quarumque
 tam Ecclesiastica quam mun-
 dana, etiam Imperiali, & Re-
 gia, vel quavis alia digni-
 tate fulgentibus, vel quibus-
 vis Communitatibus, & Re-
 bus publicis prohibet sub ex-
 communicationis poena ipso-
 facto incurrenda, ne in suis
 Provinciis, Ciuitatibus, Ter-
 ris, Oppidis, & locis, huius-
 modi spectacula, ubi Taurorum
 aliarumq. ferarum, & Bestia-
 rum agitationes exercentur,
 fieri permittant. Militibus
 quoque ceterisque alijs per-
 sonis, ne cum Tauris, & alijs
 bestijs in praefatis spectaculis,
 ipsi tam pedestres, quam eque-
 stres, cōgredi audeant, intendi-
 citur. Quod si quis eorum ibi
 mortuus fuerit, Ecclesiastica
 careat sepultura: Clericis quo-
 que tam secularibus, quam
 regularibus in sacris constitu-
 tis, sub excommunicationis po-
 na

Clerici ad
 torueamē-
 ta ne assi-
 stant.

na

na precipitur, ne eisdem spectaculis interfint. Vide Nau. in Man. cāp. 15. num. 18. & sequentib. & Gutierrez lib. 1. Canonie. quest. cap. 7.

Item vt vnauaque Cathedra-
dralis Ecclesia Magistrum ha-
beat, qui pauperes scholares,
& alios doceat, nec pro licen-
tia docendi aliquis prætium
exigat.

Item vt Prælati vnā tan-
tum regant Ecclesiam.

In hoc eodem Concilio delata
fuit accusatio aduersus scri-
ptum Petri Lombardi Epi-
scopi Parisiensis, & qui vul-
go dicitur, Magister sen-
tententiarum, quod malè
sensisset de Christi humani-
tate, & in alijs articulis Fi-
dei ab Ecclesia Catholica de-
uiasset: & singulariter, quod
asseruerit, Christum secun-
dum quod homo, non esse ali-
quid. Pro quare Papa Alexāder

*Contra Pe-
trum Lom-
bardum.*

præcepit Vuillelmo Senonesi
 Archiepiscopo, vt adscitis
 suffraganeis suis, vnâ cum il-
 lis, & alijs viris Religiosis &
 prudentibus, præscriptam do-
 ctrinam studeret abrogare: &
 à Magistris, & Scholaribus
 idem in Theologia studenti-
 bus, Christum, sicut perfe-
 ctum Deum, sic & perfectum,
 ac verum hominem ex anima,
 & corpore consistentem præ-
 ciperet edoceri: quod & ille
 nauiter impleuit.

In hac eadem Synodo
 damnata est hære-
 sis Catharorum
 Valden-
 sium, & Albigen-
 sium.

†

De

De Concilio Lateranenſi IV.

Anno Domini 1215. Anno D.
celebrata eſt ſan- 1215.
cta Vniuerſalis Sy-
nodus Romę in La-
terano, menſe Nouembris.
Cauſa fuit talis. Urbanus II.
Pontifex in Claromontano ſa-
tis frequenti Concilio ſtatuit
primũ (teſte Sancto Anto-
nino) vt ſeptem horarię pre-
ces B. Virginis, quotidie reci-
tarentur, maximẽ ab Eccle-
ſiaſticis. Et ſabbatis quibuſq.
Miſſę ſacrificium in honore,
& cultu eiũdem Deiparę fie-
ret. Deinde graui oratione
valdẽ conqueſtus eſt, Iero-
ſolymitanam regionem, in
qua Chriſtus Dominus San-
guinem, vitamque noſtra cau-
ſa profudit, cæteraque ſancta

*B. Virg. of-
ficium, &
Miſſa eiũſ-
dem in ſab-
bato dicen-
da conſtitu-
tar.*

L s illa

250 DE CONCILIO

illa loca eiusdem Redemptoris nostri consecrata memoria: magno cum Christiani nominis dedecore, in Saracenorum manus peruenisse. Quare Christianę Reipublicę Reges, Principes, ceterosq. Christianos adhortatus est, vt coniunctis viribus, sanctam illam Prouinciam ex hostium manibus eriperent: & quàm primùm ad sacrum bellum se accingerent. Ita hæc Pontificis oratio illorum animos incendit, vt penè dicto citius, militum vndiq. ad trecenta milia, sub diuersorum Principū ductu coacta sint: ac militari amictu Cruce insignito, vt se ostenderent, pro Christo Domino bellū gerere (vnde *Cruce signati*, & ipsa expeditio *Cruciata* vocata est) Antiochiam primùm: mox finitimas regiones: postremò Ierosolymā ipsam, vt per magno labores, ita ingenti gloria sint adepti.

LATERANEN. IV. 251

a lepro: creato itidem in Iero-
solymitana vrbe ; & ditione
Rege Gottifredo strenuissimo
Duce, omniū qui aderāt Prin-
cipū cōsēsu. Regnatū est Iero-
solymis nonaginta circiter an-
nis : ac per id tēpus Sūmi Ro.
Pont. officio suo, ac muneri in
eo Regno tuēdo, ac Saracenis
procul arcēdis, nō defuere. Ve-
rū tamen effici non potuit,
quominus Guidone Rege cap-
to, Urbano III. Pontifice Iero-
solyma a Saracenis occupare-
tur. Cui, Pontifici, cū Grego-
rius successisset, is impiger Re-
ges, Principes, populosq. Chrit-
stianos omnes excitat, tum li-
teris tum Legatis, atque ad Ie-
rosolymam recuperandam vr-
get. Idem prastiterunt, qui
post eum Pontifices fecerunt :
sed per multa acciderunt,
quæ sacro huic bello impe-
dimenta attulere. Innocen-
tius III. vir doctrina, & mori-
bus insignis, ubi Pontificatum

*Ierosolyma
à Gottifre-
do capitur
ibiq. Rex
creatur.*

*Ierosoly-
ma post
90. annos
à Sarace-
nis occupa-
tur.*

inijt, Ierosolymę recuperationi animum adiecit. Et verò in spem magnam venit, fore, vt voti compos fieret, cū suo tempore Latini aliqui Principes, expugnata Constantino- poli, Graciam ipsam suo Imperio subiecissent, & Balduinus Flandriæ Comes, Constantinopolitanus Imperator esset electus: Idemque curam adhibuit, vt Græci diuturno schismate ab Ecclesia Catholica seiuncti, ad Romanæ Ecclesiæ obedientiam reuerterentur. Quamobrem Pontifex, & literis, & Legatis missis, omnes ad sacrum hoc bellum cohortatus est: eumque magnopere optans Innocentius, tum ob Ierosolymitanæ vrbs recuperationem, tū ob vniuersa Ecclesiæ reformationem, sanctorum Patrum vestigia secutus, Generale indixit Concilium, in quo, & deprauati mores corrigere.

*Innoc. 3.
oēs ad sacrum bellum hortatur.*

LATERANEN. IV. 253

rigerentur, & hæretici dam-
narentur, & Principes, ac po-
puli ad sacram hanc expedi-
tionem adducerentur.

Mense igitur Nou. anno ab
Incarnarione Verbi 1215. ce-
lebrata est Sancta Vniuersa-
lis Synodus Romæ in Ecclesia
S. Ioannis in Laterano, Præ-
sidente ipso Domino Innocen-
tio Papa III. Pontificatus eius
anno 18. in qua fuerunt Epif-
copi 412. inter quos extite-
runt de præcipuis Patriar-
chis duo, videlicet, Constan-
tinopolitanus, & Ierosolimi-
tanus. Antiochenus autem
gravi languore detentus,
venire non potuit, sed misit
pro se Vicarium Antheraden-
sem Episcopum. Alexandri-
nus verò sub Saracenorum
dominio constitutus, fecit
quod potuit, mittens pro
se Diaconum suum Germa-
rium. Primates autem, & Me-

*Synodus
in Latera-
no congre-
gatur.*

tro.

254 DE CONCILIO

tropolitanis 71. Cæterum, Ab-
bates, & Priores ultra octin-
gentos: Archiepiscoporum ve-
rò, & Episcoporum, & Capi-
tulorum absentium Procura-
torum, non fuit certus nume-
rus comprehensus. Legato-
rum verò Regis Sicilię in Ro-
manorum Imperatorem ele-
cti, Imperatoris Constanti-
nopolitani, Regis Francię, Re-
gis Anglię, Regis Vngarię,
Regis Aragonię, nec non &
aliorum Principum, & Ma-
gnatum, Ciuitatum, aliorum-
que locorum ingens fuit mul-
titudo.

In hoc Concilio, primum
explicata est Catholica fides
contra varios hæreticorum
errores, vt patet per totum
titulum de Summa Trinit.
& fide Cathol. Vbi inter cæ-
tera hæc habentur: Vna est
fidelium vniuersalis Ecclesia,
extra quam nullus saluatur.

Ve-

*Ecclesia fi-
delium
vna.*

LATERANEN. IV. 255

Verum Christi Corpus, & Sanguis in Sacramento Altaris sub speciebus panis, & vini veraciter continetur, TRANSVBSTANTIATIS pane in Corpus, & vino in Sanguinem potestate diuina.

Hoc Sacramentum nemo potest conficere, nisi Sacerdos fuerit ritè ordinatus secundum Claves Ecclesiæ, quas ipse concessit Apostolis, & eorum successoribus Iesus Christus.

Sacramentum Baptismi, quod cum inuocatione Trinitatis consecratur in aqua, tam paruulis, quàm adultis, in forma Ecclesiæ à quocunque ritè collatum fuerit, proficit ad salutem. Si tamen post susceptionem Baptismi contingat prolabi in peccatum, per veram pœnitentiam semper potest reparari.

Non solum Virgines, & Cōtinentes

Transubstantiatio in Sacramento Eucharistie asseritur.

Eucharistia nemo potest conficere, nisi sacerdos ritè ordinatus.

Baptismi Sacramentum ritè collatum, cum est prodest ad salutem.

Post Baptismum prolapsi in peccatum, per Pœnitentiam reparari possunt.

*Per fidem & operacū
si merē-
tur ad bea-
titudinem
peruenire.* *tinentes, verum etiam Con-
iugati, per fidem rectam, &
operationem bonam ad æter-
nam merentur beatitudinem
peruenire.*

*Libellus
Ioachim
contra Pe-
trum Lō-
bardum
damna-
tur.*

*In 2. capite damnatur, &
reprobatur libellus Abbatis
Ioachimi contra Petrum Lō-
bardum editus, De vnitate,
seu essentia Trinitatis, Hic
animaduerte, quod libellus,
solus, non ipse auctor fuit
damnatus, maximè, cū idē
Abbas Ioachim omnia scripta
sua Pape assignari mandaue-
rit, Apostolicæ Sedis iudicio
approbanda, seu etiam corri-
genda.*

*Almarici
heretici er-
rores dam-
nātur. sūt
autem plu-
res.*

*Reprobata sunt pariter
peruersissima dogmata Al-
marici, qui plura insaniens
asserbat.*

*I Corpus Christi non ali-
ter esse in pane Altaris,
quam in alio pane, & in
qualibet alia re, Transub-*

stan-

stantiationem denegans.

2 Deum sic loquutum esse in Ouidio, sicut in Augu-
stino.

3 Negabat etiam resurre-
ctionem corporum: Paradi-
sum similiter, & Infernum:
sed qui in se Dei cognitio-
nem haberet, illum habere
quoque in se Paradisum;
qui contra, peccatum mor-
tale, haberet, eundem In-
fernum habere in se, non
aliter quàm dentem putri-
dum in ore.

4 Altaria Sanctis dicata,
& Imagines thurificare, Sā-
ctorūq. inuocationes, ido-
latriā esse asserbat. Hęc
& alia plura impius Alme-
ricus effutiebatur, quæ in
hoc Cōcilio damnata sunt.

In cap. 3. excommunica-
tur, & anathematizatur om-
nis hæresis, extollens se aduer-
sus Sanctam, Orthodoxam,

*Hæretici
omnes ex-
communi-
cantur.*

&

258 DE CONCILIO

& Catholicam fidem, condē-
nantes vniuersos hæreticos:
qui damnati, secularibus Po-
restatibus relinquuntur, de-
bita animaduersione punien-
di.

*Excommu-
nicantur
q sine licē
tia prædi-
cant.*

Excommunicantur pari-
ter, qui sine licentia prædi-
cant.

Deponitur Episcopus, qui
ad expurgandas hæreses ne-
gligens inuenietur.

In cap. 13. statuitur, ne no-
uæ Religiones permittantur.
vide in cap. Ne nimia, de reli-
gios. domibus.

*Religiones
nouæ*

*non per-
mittantur*

*Confessio
annua-
lis præcipi-
tur.*

*Caluini o-
biectio sol-
uitur.*

In cap. 21. decernitur, vt
fideles omnes semel in anno
saltem confiteri teneantur.
Et hoc est cap. *Omnis utrius-
que sexus*. ab omnibus com-
muniter citatum.

Sed contra hoc decretum
insurgit Caluinus lib. 3. In-
stit. cap. 4. §. 7. & ex facto
Nectarii apud Constantino-
polim,

polim, probat, sublatam tunc
fuisse ab eo Confessionem au-
riculari, & priuatam.

At mentitur, vt solet; Ne- *Nectarius*
ctarius enim solummodo con- *confessionē*
fessionem peccatorum publi- *publicam,*
cam (quæ tunc ab illis, qui *non auri-*
in statu pœnitentiæ erant, qui *cularem*
abstulit.

que Pœnitentes dicebantur) *abstulit*: non verò auricula-
rem, & priuatam, quæ eum
iure diuino instituta sit, mi-
nimè potuit ab eo auferri. Id
patet, quia post Nectarii tem-
pora, mansit semper in Eccle-
sia Græca vsus Confessionis
priuatæ, vt perspicuum est
ex Chysost. hom. 30. in Gen.
vbi meminit Confessionis, quæ
in ebdomada Sancta ante fe-
stum Paschæ fieri debet. Idem
docet hom. 33. in Io. & in 2. &
3. lib. de Sacerdotio. Idem ha-
bemus ex Nicephoro Car-
tophilace in epist. ad Theo-
dosium, cuius fragmētū extat

in

260. DE CONCILIO

in 1. Tomo Bibl. SS. Patrum. Et
ex Concilio Trullano. can.

102. Nulla autem historia
refert, ab ullo Episcopo, vel
Concilio reuocatum esse, ac
retractatum id, quod Nectari-
us fecerat: non ergo abro-
gauerat ille priuatam Confes-
sionem, vt ex facto Nectarii
perperam deducit Calvinus.

*Chrysoft.
confessionē
publicam,
non auri-
cularem
abstulit.*

Adde & his, non solum Ne-
ctarium, verum & Chrysosto-
mum eius successorem, eundē
ritū publicē confitendi, iustu-
lisse, vt patet, ex hom. 2. in
Psalm. 50. cum ait: *Non dico
vt confitearis conseruo, qui
exprobret.* & hom. de penit
& confess. sic habet: *Nunc au-
tem neque necessarium, prae-
sentibus testibus confiteri, &c.*
& hom. 5. de incomprehensibi-
li natura Dei: *Non te, inquit,
in theatrum conseruorum
tuorum duco, non hominibus
peccata tua detegere cogo.* Et
hom.

hom. 4. de Lazaro. *Non cogo te, in medium prodire theatrum, ac multos adhibere testes: mihi solum dic peccatum priuatim, &c.* Idem in hom. 31. in epist. ad Hebr. Vide Bellarm. de Pœnit. lib. 3. cap. 14. 15. & seqq. ubi eruditissimè omnia hæreticorum argumenta soluit.

In cap. 29. prohibetur, ne quis habeat duo Beneficia Curæ annexa.

In cap. 46. Ne Clerici, etiam propter communes utilitates grauentur.

In cap. 58. Vt Monachi & clerici tempore interdicti possint celebrare (sed exclusis excommunicatis, & interdictis) ianuis clausis, & suppressa voce, non pulsatis Campanis. Aliaque plura utilia statuuntur, quæ in Gregorij IX. Decretalium collectione videri possunt.

Beneficia curata, duo non habenda.

Clerici à secularib⁹ non grauentur.

Cler. & Mon. tempore interdicti celebrare diuina officia possunt.

De

De Concilio Lugdu-
nensi I.Anno D.
1245.

Nno Dom. 1245.

Innocentius IV. Pa-
pa Lugdunum ve-
niens, data episto-
la ad omnes Episcopos, ac Re-
ges, & Principes Christiani
Orbis, eos ad Synodum Lu-
gduni celebrandam inuitavit:
quamq. post festum S. Ioannis
Baptistæ celebravit. In qua
inter alia, quintam partem
ab Ecclesijs reddituum re-
quisiuit. Imperator Frideri-
cus II. pro se quosdam misit,
inter quos erat quidam Thad-
deus, Doctor legum, qui pro
eo elegantissime allegavit, ita
ut plurimorum audientium
sibi conquireret fauorem. Ni-
hilominus autem Papa in die
S. Iacobi, feria tertia, quæ ter-
tia

tia dies erat Concilij, ipsum Imperatorem excommunicavit. Citatus enim, & non comparens, à Cæsarea Maiestate, & Imperiali culmine, auctoritate propria deposuit: & hanc depositionem per totam Ecclesiam promulgavit, præcipiens sub interminatione excommunicationis, ut nullus eum Imperatorem de cætero nominaret. Qua sententia per mundum volante, quidam Principes cum multis alijs reclamabant, dicentes. ad Papam non pertinere, Imperatorem vel instituere, vel destituere: sed electum à Principibus coronare. Quod quàm à veritate distet, patet tum iure, quia Romanus Pontifex totius Ecclesie, id est, omnium Christianorum Pater, & Pastor est, ut latè in nostra Summa Conciliorum, Præf. X. demonstramus

Inno. Imperatorem excommunicat.

Papa ideo
eccle-
siae Pater,
& Pastor
est.

264 DE CONCILIO

Henric.
IV. Imp.
Papa supe-
rioritatem
agnoscit.

mus, Extat pro hoc epistola
Henrici IV. Imp. Cui primus
ex Germanicis Impp. cum
Rom. Pont. graues inimici-
tias gessit) ad Principes Im-
perij, quam totam refert Ab-
bas Vrspergensis in Chronico
anni 1106. in qua hac habentur:
Præterea Domino Papa
in presentia Legati sui, & ve-
stra obedire parati sumus &
nunc parati sumus ei omnem
debitam reuerentiam, & obe-
dientiam sincero corde, & de-
uotione præsentialiter exhibere.
Patet etiam factum, nam hac po-
testate 4. Reg. 11. & lib. 2. Pa-

Iolada Pöralip. cap. 23. Iolada Ponti-
fex Atia rex Athaliam Reginam tyran-
liam re-
gnō priua-
uit. nidem in populo exercentem,
à regno amouit, & Ioas Re-
gem constituit.

Greg. 2. Le-
onē Imp.
excommu-
nicauit.

Hac potestate Gregorius
Papa II. Leonem Imperatorem
Iconoclastarum hæresi studen-
tem, atque eam in Italiam in-
ducere

ducere molientem, non solum
excommunicauit, sed etiam
uectigalibus Italiae prohibuit,
ut Cedrenus, & Zonaras in
eiusdem Leonis vita scriptum
reliquerunt.

Eadem potestate Pontifex
Zacharias Hilderici regnum,
quod eius socordia Catholica
Religio in Gallijs non modi-
cum detrimentum pateretur,
in Pipinum, & filios translu-
lit.

Zachar. Pa-
pa Hilde-
rico regnū
abstulit.

Eadem potestate Leo III.
Pōtifex, Regem Nordhamum-
brorum, Regno suo inique pul-
sum, atque ad se, tanquam
omnium Christianorum Ca-
put, & Principem fugientem,
per Legatos suos in regnum
restituit, ut Aimonius scribit
lib. 4. de rebus gest. Francor.
c. 96. & Regino lib. 2. Chron.
anno 808.

Leo 3. Pōt.
Regi Nor-
dambum-
brorum
regnum re-
stituit.

Eodem deniq. iure idem Leo
Romanum Imperium à Gre-

Leo idem
Imperium
Romanū
à Grecis
ad Frācos
transiit,

M. eis

*Famina
Romano
Imperio
presedit.*

cis ad Francos trāstulit; quod iam longo usu didicisset, Græcos, aut non posse, aut nolle laboranti Ecclesiæ opem ferre; ac tum metuendum id maxime videretur, cum, Imperatore Constantino, fraude suorum excacato, femina, quod antea nunquam acciderat, Romano Imperio presideret.

Interea, Papa sibi fecit citari Principes, quos ad Imperium regendum credidit idoneos, ut aliquis eorum onus Imperij sumeret, & laborem: promittens ei, quicumque Imperium assumeret, consilium, & auxilium pariter, & fauorem.

Aliqui tamen ipsorum Fridericum sequentes, mandatū Papæ non curauerunt; ceteri autem in vnum conuenientes, Henricum Prouincialem Comitē Hassiæ in Regem contra Fridericum eligentes, partes

tes eius, quantum potuerunt, defendebant. Electus autem Henricus bellum cum Conrado habuit filio Imperatoris in campis iuxta Francofordiā & victor euadens, Conradum superauit.

Annis igitur quinque nomen gerens Regium, nihil memoria dignum patrauit, sed obiit, Imperij coronam minimè consecutus. Quamdiu enim vixit Imperator Fridericus per annos fermè sex, preualere contra eum, nec Papa, nec aliquis Principum potuit: sed non aduertens sententiam Papæ (quam iniustam, & friuolā dicebat) se Imperatorem gessit, magnamque Principum, nobilium, & ciuitatum adhærentiam habuit vsque ad mortem. Hæc ex Abbate Stadense, & Trithemio.

*Frider. Imper. excom.
Papa par-
uipendit.*

Actum fuit etiam in hoc

M a Con-

*S. Ludouicus Rex
Gallie ad
recuperan-
dam Ter-
ram Sanctam
Dux
constitui-
tur.*

Concilio de recuperanda Terra sancta, S. Ludouico Francorum Rege, illius quintæ expeditionis sacræ Duce constituto. Qui Cruce signatus, vbi in Asiam cum ingenti exercitu traiecisset, primo prælio Saracenos fugauit. Sed cum ex pestilentia magna militum multitudo periisset, victus ipse, captusque est. Rebus postea cum Saracenis compositis liber Rex, exercitusque dimittitur. Quinque annis in Oriente commoratus, plurimos Christianos à Barbarorum seruitute redemit: multos etiam infideles ad Christi fidem conuertit: præterea aliquot Christianorum vrbes refecit suis sumptibus. Cum verò mater eius à vita migrasset, redire cogitur in Galliam quinto post anno.

De

De Concilio Lugdu-
nensi II.

Nno 1274. celebra-
tum est Concilium
Gener. Lugdunēse
II. sub Gregorio X.
in quo interfuerunt Episcopi
500. Abbates 60 & alij Præla-
ti minores ferè mille. In hoc
Concilio interfuit S. Bonauen-
tura Cardinalis ex Ordine Mi-
norum, cuius opera Græci cū
Latinis conciliati sunt super
articulo de processione Spiri-
tus Sancti. Definitum est, Spi-
ritum Sanctum ex omni æter-
nitate à Patre, & Filio proce-
dere, sed non tanquam à duo-
bus spiratoribus, sed vt ab v-
no spiratore, & principio: ne-
que duabus spirationibus, sed
vnica dumtaxat spiratione.
Græci enim putabant, Latinos

Anno
1274

S. Bonau.
huic Con-
cilio in-
terfuit. Græ-
cosque cū
Latinis cō-
ciliauit.
Spiritus
Sanctus à
Patre, &
Filio, non
tanquam
à duobus,
sed tanquā
ab vno
principio
procedit.

M 3 asse.

270 DE CONCILIO

asserere, Spiritum Sanctum
procedere à Patre, & Filio, tã-
quam à duobus spiratoribus,
& principijs: duabus quoque
spirationibus, non vna. Sed
audiamus verba ipsa Conci-
lij.

Verba ipsa
Concilij de
Spiritus S.
processione.

Processio
Spiritus Sã
clius à Pa-
tre & filio
proficetur
unica tan-
tum spira-
tione, et ab
aeterno.

Eccles. Ro.
mater, &
magistra
fidelium.

Fideli, & deuota professio-
ne fatemur, quòd Spiritus Sã-
ctus aeternaliter ex Patre, &
ex Filio, non tanquam ex duo-
bus principijs, sed tanquam
ex vno principio, non duabus
inspirationibus, sed unica
inspiratione procedit. Hoc
professa est hætenus, prædi-
cauit, & docuit Sacrosancta
Romana Ecclesia, Mater om-
nium fidelium, & Magistra.
Hoc habet Orthodoxorum Pa-
trum, atque Doctorum Lati-
norum pariter, & Græcorum
incommutabilis, & vera sen-
tentia. Sed quia nonnulli prop-
ter irrefragabilis præmissæ ve-
ritatis ignorantiam, in varios
errores

errores sunt prolapsi. Nos, sacro approbante Concilio, damnamus, & reprobamus omnes qui negare presumpserint, eternaliter Spiritum Sanctum ex Patre, & Filio procedere: siue etiam temerario ausu asserere, quod Spiritus Sanctus ex Patre, & Filio tanquam ex duobus principijs, & non tanquam ex uno procedat.

Habentur hæc verba in 6. de Summa Trin. & fide Cathol.

Præterea in hoc Concilio de electione Summi Pontificis statuuntur ea, quæ habentur in cap. *ubi periculum de elect.* in 6. Vbi determinatur, ut

mortuo Pontifice, Cardinales tantummodo decem dies teneantur expectare, quibus elapsis (siue absentes venerint, siue non) ex tunc omnes conueniant in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, & in Conclauē recludantur, de quo hæc

Pontifice mortuo, Cardinales decem dies expectent.

*Conclauē
quas condi-
tiones habe-
re debet.*

statuuntur . In eodem pa-
latio vnum Conclauē , nul-
lo intermedio pariete, seu alio
velamine , omnes inhabitent
in communi, quod (reſeruato
libero ad ſecretam cameram
aditu) ita claudatur vndique,
vt nullus illud intrare valeat ,
vel exire . Nulli ad eoſdem
Cardinales aditus pateat , vel
facultas ſecretè loquendi cum
eis , nec ipſi aliquos ad ſe ve-
nientes admittant , niſi eos ,
qui de voluntate omnium Car-
dinaliū inibi præſentium, pro
ijs tātū rebus, quæ ad electio-
nis negocium pertinent , vo-
cantur. Nulli etiam fas fit, ip-
ſis Cardinalibus , vel eorum
alicui, nuncium mittere , vel
ſcripturam . Qui verò contra
fecerit, ſcripturam mittendo,
vel nuncium , aut cum aliquo
ipſorum ſecretè loquendo, ip-
ſo facto, ſententiam excommu-
nicationis incurrat . Aliaque
plura

plura in Conclauī existentibus statuuntur, quæ vide in loco citato. Vbi etiam prouisum est, quid faciendum, quando Romanus Pōtifex moritur extra Ciuitatem, in qua erat Curia. vide ibi §. Porro.

Denique in eodem Concilio tractatur de expeditione in Terram Sanctam; vnde pro eius subsidio imposita fuit omnibus Ecclesijs, & Monasterijs, non tamen Xenodochijs, nec Orphanotrophijs, solutio decimarum omnium prouentuum Ecclesiasticorum, per sex annos continuos idem Cōcilium subsequentes.

Decimarū solutio imponitur pro Terræ Sanctæ recuperatione.

De Concilio Vien-
nensi.Anno D.
1311Causa con-
gregandi
Concilium.

Anno 1311. celebra-
tum est Concilium
Oecumenicū Vien-
nense Episcoporum
300. iussu Clem. V. præsen-
tibus tribus Regibus, Franco,
Anglo, & Tarraconensi. Cau-
sa autem congregandi Conci-
liū insinuat a S. Antonino,
3. part. histor. tit. 11. cap. 3.
in his verbis ; Anno Dom.
1311. Kal. Nouembr. cepit
celebrari Concilium Genera-
le Viennæ in Burgundia ,
prout fuerat ante publicatū .
In quo præsentēs fuerunt plus
quam trecenti Episcopi, ultra
alios Prælatos de diuersis
partibus Orbis. Et cum Cle-
mens, ut satisfaceret promif-
sioni in sua promotione Regi
Franciæ

Franciæ factæ scilicet de de-
lenda ex Ecclesia Bonifacij Pa-
pæ memoria, cum Prælati
Concilij tractaret; quia Rex
illum hæreticum fuisse proba-
re intendebat; Concilium nul-
lo modo assentire voluit: sed
contrarium declaravit, scili-
cet, ipsum fuisse Catholicum
& indubitatum Pontificem.
Verum quia ipse fecerat pro-
cessus cōtra Regem Franciæ,
ad quietandum ipsum, non
valentem obtinere quod cu-
piebat iniustum, declaravit,
& decreto Concilij firmavit,
quod quacumque de causa
Rex Bonifacium Papam, seu
Ecclesiā offendisset, nullo vn-
quam tempore posset ipsi Re-
gi, vel eius filiis, & hæredibus
aliquid damni inferri, vel pœ-
næ.

In hoc Concilio editæ sunt *Acta Con-*
Clementinæ constitutiones, *cily.*
quæ in corpore iuris insertæ
unt

sunt. Actum est de Terra Sancta recuperanda.

Begardorum, & Beguinorum errores, in hoc Conc. damnatur.

Damnati sunt quoque errores Begardorum, & Beguinorum mulierum Alemanis.

1 Quod homo in vita præfenti tantum, & talem perfectionis gradum potest acquirere, quod reddetur penitus impeccabilis, & ampliùs in gratia proficere non valebit. Nam (ut dicunt) si quis semper posset proficere, posset aliquis Christo perfectior inveniri.

2 Ieiunare non oportet hominem, nec orare, postquàm gradum perfectionis huiusmodi fuerit affecutus: quia tunc sensualitas est ita perfectè spiritui, & rationi subiecta, quod homo potest liberè corpori concedere quicquid placeat.

3 Quod illi qui sunt in prædicto

dicto gradu perfectionis, &
 spiritu libertatis, non sunt
 humanæ subiecti obedi-
 tiæ: nec ad aliqua præce-
 pta Ecclesiæ obligantur.
 Quia (vt asserunt) vbi Spi-
 ritus Domini, ibi libertas.
 2. Cor. 3.

4 Quod homo potest ita
 finalem beatitudinem se-
 cundum omnem gradum
 perfectionis in præsentī as-
 sequi, sicut eam in vita ob-
 tinebit beata.

5 Quod quælibet intell-
 ectualis creatura in se ipsa
 naturaliter est beata: quod-
 que anima non indiget lu-
 mine gloriæ ipsam eleuan-
 te, ad Deum videndum, &
 eo beatè fruendum.

6 Quod se in actibus exer-
 cere virtutum, est homi-
 nis imperfecti: & perfecta
 anima licentiat à se virtu-
 tes.

7 Quod

7 Quòd mulieris osculum
(cùm ad hoc natura non
inclinat) est mortale pecca-
tum: actus autem carnalis
(cùm ad hoc natura incli-
nat) peccatum non est, ma-
ximè cùm tentatur exer-
cens.

8 Quòd in elevatione Cor-
poris Christi Iesu non de-
bent assurgere, nec eidẽ re-
uerentiã exhibere: asserẽtes,
quòd esset imperfectionis
eisdem, si à puritate, & alti-
tudine suæ contemplatio-
nis tantum descenderent,
quòd circa ministerium,
seu Sacramentum Eucha-
ristiæ, aut circa passionem
humanitatis Christi aliqua
cogitarent.

Habentur hæc in Clement.

Ad nostrum. de hæret.

*Begardi,
& Begui-
nae dam-
nati.*

Reprobata est, etiam in eo-
dem Concilio, & condemna-
ta doctrina, qua traditur, ani-
mam

nam rationis compotem, non
esse corporis humani formā.
Statutū fuit, vt principalibus
Reipublicæ Christianæ Aca-
demijs professores, stipendijs
iustis, & debitis donarentur,
qui Hebraicam, Chaldaicam,
& Arabicam linguam publi-
cè docerent: vt essent qui
apud infideles his linguis
vtentes, fidem propagare pos-
sent.

*Lingua
Hebraica,
Chaldaica
& Arabi-
ca doceat-
ur.*

Item facta est constitutio,
vt festum Corporis Christi
generaliter ab omnibus fide-
libus celebretur fer. V. post
Octauam Pentecostes, conce-
sis indulgentijs ijs, qui in eo
festo, vel sub Octauis, Officio,
vel horis intererint. Vide in
Clem. *Si Dominum*. de reliq.
& venerat. Sanctor. Vbi con-
firmat, & seruari iubet con-
stitutionem hac de eadem re
ab Urbano IV. antea datam,
sed non à cun & is receptam.

*Festum
Corporis
Christi à
cunctis ce-
lebrari mō
datur.*

Vide

280 DE CONCILIO

Vide in nostro Breviario
Chronolog. sub anno Dom.
1261.

*Vsuras
exercere,
& non es-
se peccatū
qui asse-
runt. tan-
quam he-
retici pu-
niuntur.*

Hoc eodem Concilio statui-
tur contra vsurarios sic. Si
quis in illum errorem incide-
rit, vt pertinaciter affirmare
præsumat, exercere vsuras
non esse peccatum; decerni-
mus, eum velut hæreticum
puniendum. Locorum nihilo-
minus Ordinarijs, & hæreti-
cæ prauitatis Inquisitoribus
districtius iniungentes, vt
contra eos, quos de errore
huiusmodi diffamatos inuene-
rint, aut suspectos, tanquam
contra diffamatos, vel suspec-
tos de hæresi, procedere non
omittant. Habentur in Cle-
ment. de vsuris. cap. sanè.

*Templario-
rum Ordo
extinctus.
Quodeorū
fuerit insti-
tutum.*

Templariorū Ordo in hoc
Concilio fuit omnino extin-
ctus. De quo sciendum, quòd
in Hierosolymitana vrbe erat
Religiosorū militum Ordo in-
stitus

stitutus, qui cum iuxta Templum Domini cohabitarent, Templarij dicti sunt. Horum munus, & officium fuit, tueri fines, & vias Hierosolymitanę conditionis ab incursionibus hostium, & latrocinijs: ut aduenæ, & peregrini ad Sancta illa loca inuisenda, tutò possent accedere. Ex hisce militibus multi olim Christi causa, & sanguinem profuderunt, & frequenter vitę discrimen addierunt.

*Templariorum
aliqui sanguinem
Christi profuderunt.*

Verum deinde à sancto hoc instituto recedentes, Patriarchæ Hierosolymitano, à quo prima beneficia acceperant, obedire renuerunt: Ecclesiis decimas, & primitias subtraxerunt, atq. omnibus redditi sunt infesti. Abyssinorum etiam Legatum à Templarijs, contra ius gentium, fuisse occisum, scribit Guillelmus Tyrius. Præterea ad Clemen.

Templariorum scelera.

282 DE CONCILIO

V. summum Pontificem multi Principes viri derulerunt, eos in hæresim, apostasiam, aliaque nefanda vitia incidisse.

Pontifex, an hæc vera essent diligenter inuestigavit, & quibusdam Cardinalibus, ut ipsi quoque inuestigarent præcepit: ac tum Magistrum Ordinis, tum complures alios cõperit, in ea nefanda vitia esse prolapsos. Propterea in hoc Concilio, Templariorum Ordinem extinxit, eorumque bona Hospitalarijs militibus attribuit. Trithemius in Chronico affirmat, totum id factum esse opera Philippi Regis Francorum, qui crimen eis hæreseos falsum impoluit, ut eorum possessiones sibi acquireret. Ioannes verò Marius asseruit, quòd propter hæresim, aliaque facinora nefanda destructi, ac combusti sunt.

Et

Et idem habetur ex sententia à Clem. V. prolata, quam in nostra Conciliorum Summa reperies.

In hoc ipso Concilio, ut ait S. Antoninus, fuit Sanctorum Cathalogo adscriptus S. Ludouicus filius Caroli II. Regis Apuliæ, & Frater Roberti Regis. qui Ludouicus, cum esset primogenitus Caroli, propter quod Regnum Apuliæ ad eum spectabat: mundum contemnens, habitum Ordinis Minorum assumpsit ex humilitate, & deuotione. Postea Archiepiscopus Tholosanus factus, reliquiola, & sanctâ conuersationem usque in finem sectatus, miraculis uiuus, & mortuus, coruscans, requieuit in Domino.

Denique in eodem Concilio, statuitur de electione noui Pontificis, prout refertur in Clem. *Ne Romani. de elect.*

vbi

*Ludouicus
Caroli II.
Regis fi-
lius San-
ctorum
Cathalogo
adscribi-
tur.*

*Cardina-
les, Sede
vacante,
qui in iu-
risdictione
exerceant*

284 DE CONCILIO

ubi determinat Clemens V. vt Cardinalium cœtus, sede vacante, iurisdictionem Papalẽ non exerceat, nisi in quantum permittit Concilium Lugdunense: nec illud, vel eius partem alterare possint. Vide citatum cap. in principio.

*Camerarij
& Pœnitentiariorũ
Officiũ
durat etiã
mortuo
Pont.*

Item statuit, vt officium Camerarij, & Pœnitentiariorũ Papæ duret eo etiã mortuo. quòd si deficient, poterit cœtus Cardinalium pro tempore vacationis alios subrogare. Vide §. Eo tamen prouiso.

*Cardinales è Con-
claue exeũ-
tes, redire
teneantur
si possunt.*

Prouidet etiã casui, quo cõtingeret, Cardin. omnes exire Conclaue in §. Porro, ubi hæc habentur Porro, si Romano non electo Pontifice, Cardinales omnes simul, vel successiue (quod absit) exire cõtingeret Conclaue deputatum eisdem: ij (ad quos pertinet exequutio Constitutionis prædictæ) illos ex ipsis, quibus infir.

VIENNENSI. 285

in firmitas corporis, aut nota debilitas, excusationem non dabit, idem Conclauē (quā cito poterunt) reintrare compellant: pœnas in dicta Constitutione contentas (nisi hoc fecerint) incurfuri. Cardinales autem huiusmodi Conclauē reintrantes, ad electionem iam dictam procedant, & alias constitutionem præfatam obseruent, secundum statum in quo erant in Conclauē, quādo ipsum, vt præmittitur, exiuerunt.

Statuit quoque, Cardinales per exceptionem excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, ab electione non repelli.

Dec hac eadem electionis Pape materia, extat etiam Cōstitutio Clem. VI. edita anno 1351. quæ incipit. *Licet in cōstitutione. vbi in §. Quia tamē dicit, Cardinales in Conclauē posse*

*Excom.
Pape elec-
tionem,
non impe-
dit.*

*Cardd. in
Cōcl. quot
seruōs, &
fercula ha-
bere pos-
sunt.*

posse habere duos seruos cleri-
cos, vel laicos. Et in *§. Ac-
etiam*, vt Cardinales in Con-
clau in prandio & in cœna v-
num ferculum tantum possint
habere cum alijs, quæ ad con-
dimentum, vel saporem per-
tinent: & nullus Cardinalis
possit vesci de alterius fercu-
lo. Et in *§. Liceat*, vt Cardi-
nales in Conclau possint ha-
bere velamina simplicium cor-
tinarum, vt honestius possint
quiescere in suis lectis.

*Papa per
Simoniam
electus nō
est aposto-
licus, sed
Apostati-
cus, & Hæ-
resiarcha.*

Julius quoque Papæ II. in
Constit. quæ incipit, *Cum tam-
diuino*. Edita anno 1405. di-
cit, quod electio Papæ per si-
moniam est nulla: & sic ele-
ctus, quamuis in concordia
Cardinalium, & eorum nemi-
ne discrepante, est Apostaticus,
& vt Simoniacus, & Hæresiar-
cha habeatur: & est priuatus
omnibus officijs, & beneficijs
cuiuscunque generis, atque
etiam

etiam priori Cardinalatus honore, & perpetuò ad omnia predicta inhabilis efficitur: & contra ipsum à quocunq Cardinali potest opponi de Simoniaca labe, & indubitata hæresi: ab eiusque obedientia omnibus Cardinalibus, Clero, & Populo Romano licet impune discedere. Possuntque Cardinales contra electum Papam per Simoniam implorare auxilium brachij sæcularis, si se ingesserit in administratione: nec ob id Schismatici fiunt. Cardinalibus autem sic per Simoniam Papam eligentibus imponitur pœna priuationis beneficiorum, & dignitatum quarumcumque, etiam Cardinalatus. Qui verò Cardinales in tali Simoniaca electione complices non fuerint, alium possunt eligere, & Concilium conuocare.

Pius IV. aliam edidit Constituc.

*Cardd.
per Simo-
niam Pa-
pam eligē-
tes puniū-
tur.*

288 DE CONCILIO

De Papa
futura ele
ctione non
potest tra
ctari viue
re Pont.

stitut.anno sal. 1558. quæ inci
pit. *Cum secundum Aposto
lum:* in qua ponuntur grauif
simæ poenæ contra tractantes
de electione futuri Pontificis
viuente Papa, & eo inconsul
to.

Papæ mor
tui expensæ
in exequiis
nō sint ex
cessiuæ.
Cellæ Cōcl.
sorte distri
buendæ.

Idem, aliam Constitutio
nē dat anno 1562. quæ inci
pit: *In eligendis:* in qua agit
de sumptibus superfluis rese
candis in exequiis demortui
Papæ fieri consuetis, & vt ex
pensam decem millium duca
torum non excedant. Et vt
cellæ Conclauis sorte distri
buantur: aliaque plura ibidem
statuit.

Et deniq. Greg. XV. data Con
stitut.anno 1621. quæ incipit:
Aeterni Patris: Statuit, vt ta
lis electio, siue per scrutiniū,
siue per accessū, fiat secretē cū
schedula clausa: & quod in
vnoquoq. scrutinio, antequām
schedula in calicem mittatur,
a quo.

à quolibet Cardinale iuramen-
tum alta, & intelligibili voce
fiat his verbis: *Testor Chri-
stum Dominum, qui me iudi-
caturus est, me eligere quem
secundum Deum iudico eligi
debere, & quòd idem in accf-
su præstabo.* Et hoc iuramen-
tum à nullo omittatur. Simi-
le iuramentum habetur in Cō-
cilio Basileensi. Sess. 23. non
longè à principio.

De Concilio Pisano.

Anno 1409. celebra-
tum est Concilium
Pisanum indictum
& congregatum à
Cardinalibus Gregorij XII. &
Benedicti XIII. ad schisma tol-
lendum. Res sic gesta est, ut pa-
tet ex Blondo, lib. 10. decad. 2.
et S. Antonino, par. 3. tit. 22. c.
5. §. 2. Cardinales obedientie
Gregorij XII. videntes nego-

N tium

Anno
1409
Concilium
hoc qua oc-
casione cō-
gregatum

tium extirpandi schismatis paulatim ad nihilum reduci, & non solum Gregorium XII. sed etiam Benedictum XIII. concordiam recusare contra iurandum, & fidem in ipsorum electionibus datam; Gregorium quoque contra idem iurandum, & fidem alios Cardinales, absque ulla necessitate, & ipsis inuitis, creare: hac nacti occasione, ab eo tunc Luca commorante recedentes, Pisas petiere. Quod cum plerique eorum, qui Benedictum XIII. sequebantur, vidissent, simili exemplo ipsum Benedictum deferentes, cæteris Cardinalibus Gregorij, qui Pisis erant, se se adiunxerunt. Ibiq; indicto Concilio Generali, & cum maxima Prælatorum frequentia inchoato, uterque Pontifex ab eis damnatus est, & utroque tamquam periuro, schismatico, hæretico, collusore, & schisma.

maticorum fautore, publico
 omnium decreto Nonis Iunij
 anni Domini 1409. è Pontifi-
 catu deiecto, in vtriusq. locū,
 vigesimo post abrogationem
 die, tertium elegerunt Petrum
 Philaretum natione Græcum,
 Prouinciæ Cretensis, instituti,
 & Ordinis Fratrum Minorum
 & Sacræ Theologiæ Doctorem
 eximium, Presbyterum Card.
 Basilicæ Sāctorum Duodecim
 Apostolorum, & Alexandrum
 V. vocarunt. Interfuerunt in eo
 Concilio Cardinales 23. Pa-
 triarchæ tres, Archiepiscopi,
 & Episcopi 300. Monasterio-
 rum Præfecti 280. Theologi,
 & Legati Principum Europæ.

Dubitatum est valde an ca-
 nonicè, & legitimè esset Con-
 cilium conuocatum, eo quod
 sine ylla Romani Pōtificis au-
 thoritate esset indictum. De
 ea re teste S. Antonino, loco ci-
 tato, Florentiæ Laurentius Ro-

*Cardina-
 les in Con-
 cilio Papæ
 Alex. V.
 creant,
 sublati
 Greg XII
 & Benedi-
 cto XIII.
 qui Ponti-
 fices se esse
 asserebāt.*

*An Con-
 cilium hoc
 legitimè cō-
 gregatum
 fuerit, cū
 sine Ponti-
 ficis aucto-
 ritate fue-
 rit indictū*

292 DE CONCILIO

dulphus triduo disputauit, &
 tandem concludit, Concilium
 esse legitimum. Ioannes Ger-
 son in libello; An Papa ex au-
 thorari possit: *Hi Dei Nutu,*
 inquit, *& Spiritus Sancti, si-*
cut credendum est, inspiratione
tacti fuerunt. Item cum
 Alexander V. Bononiæ graui-
 ter ægrotasset, & cognouisset
 sibi mortem imminere; Cardi-
 nales ad se venientes, ad con-
 cordiam, & pacem, & ad tuen-
 dam Ecclesiæ auctoritatem, ac
 dignitatem adhortatus, dixit:
 Per eam mortem, quam se con-
 tinuò subiturum putabat, se
 existimare, & credere, quæ in
 Concilio Pisano acta fuerant,
 rectè, & integrè sine dolo ma-
 lo facta fuisse. Insuper ipse A-
 lexander V. in eo Cōcilio crea-
 tus, in numero Pontificum Ro-
 manorum reponitur; & qui
 multo post tempore secutus
 est, eodem nomine Alexander

V.

VI. dictus est. Antoninus loco citato dicit fuisse Conciliabulum, quia absque Romani Pontificis auctoritate fuit congregatum, & quia Gregorius XII. Concilij conuocationem non recusabat; sed solum restitit, ne Pisis congregaretur.

Denique, quicquid sit, Concilium Pisanum congregatum est à Cardinalibus tempore schismatis, quo duo Pontifices erant dubij, & incerti, & indictum est, non ad res fidei definiendas; sed ad schisma in Ecclesia noxium abscindendum: quamuis reuera sublatum non sit, sed potius auctum, quia Gregorius XII. & Benedictus XIII. Pontificatum deponere noluerunt: verum hoc fuit per accidens; nam primaria intentio congregandi tale Concilium fuit ad schisma tollendum.

Et hæc est vna ex illis causis, quæ à Theologis assignan-

*Concilium
generale
quādo sine
Pontificis
auctorita-
te cōuoca-
ri potest.*

N 3 tur,

294 DE CONCILIO

tur, propter quas licite congregari potest Concilium generale absque Summi Pontificis auctoritate, & consensu, nempe si duo, vel plures de Summo Pontificatu contenderent, itaut vtriusque ius sit incertum, & dubium: tunc enim penes Ecclesiam potestas est, Concilium conuocandi, vt schisma tollatur: ita tamen, vt prius vterque moneatur, velit ne Concilium indicere: vtroque verò renuente, Cardinalium est, & Episcoporum, & aliorum similium Concilium celebrare: vt communi Ecclesiae saluti periclitanti consulatur: ac ita coactum est Concilium hoc Pisianum contra Gregorium XII. & Benedictum XIII. Cuius postea auctoritate conuocatum est Concilium Constantiense, in quo Gregorius XII. Pontificatum sponte deposuit; Benedictus verò XIII. inuitus ab eo deie-

CONSTANTIENSI. 295
deiectus, & Ioannes XXIII. eo
quod occultè fugere conare-
tur, & comprehensus est, & in
carcerem trusus, ac demum
Pontificatu nudatus, vt in seq.
Concilio.

De Concilio Constan- tienti.

Nno. 1414. celebra-
tum est Concilium
Cōstantiense, quod
indictum, & conuo-
catum est auctoritate Ioannis
XXIII. id summopere procu-
rante Sigismundo Imperato-
re. Interfuerunt in eo Conci-
lio Cardinales 29. Archiepi-
scopi 47. Episcopi 270. Ab-
bates, & Priores 164. Coactū
est Cōcilium hoc contra schis-
ma trium Pontificum Roma-
norum Ioannis XXIII. Grego-
rij XII. & Benedicti XIII. Sunt

Anno
1414

*Coactum
est hoc Cō-
cilium oō-
tra Schis-
maticos
Papas.*

N 4 in

296 DE CONCILIO

in ea Synodo priuati Pontificatu Ioannes XXIII & Benedictus XIII. Nam sess. 12. ex totius Synodi sententia, tum ob fugam. tum ob alia crimina, de quibus accusatus, & conuictus fuerat, & ad concordiam sublato schismate, & unionem in Ecclesia Dei faciendam, 4. Kal. Iun. anno Dom. 1415. est Ioanni XXIII. Pontificatus abrogatus, quæ omnia contra se acta, ipse approbavit, & firmavit, Papalibus se exuens vestimentis prid. Non. Iun. illius anni. Et sess. 27. septimo Kal. August. anno salutis 1417. communi consensu totius Concilij Benedictus XIII. tanquam periurus, pertinax, & schismaticus, & rebellis Ecclesiæ, priuatus est Pontificatu. At Gregorius XII. sess. 14 anno Dom. 1414. sponte sua se Pontificatu abdicauit per Procuratorem

Ca-

CONSTANTIENSI. 297

Carolus Malatestam Ariminensem eius rei gratia ad Concilium destinatum. Electus est in eo Concilio Pontifex Martinus V. anno Dom. 1417. cuius auctoritate Concilium est postea confirmatum. Condemnatæ etiam hæreses Ioannis Vuiclefi, & Ioannis Hus. In eodem item Concilio combusti sunt igne Ioannes ille Hus, & Hieronymus Pragensis Hæresiarchæ.

Mentiuntur autem huius temporis hæretici, dicentes, in Concilio Constantiensi editum esse decretum, non esse fidem seruandam hæreticis: unde vehementer reprehendunt huius Concilij Patres, quòd cum Ioannes Hus, & Hieronymus Pragensis sub fide publica ad Concilium venissent, sunt contra fidem publicam capitali sententia damnati. At ex verbis ipsius Concilij, sess. 12.

N 3 con-

*Martinus
V. Papa
eligitur,
cuius au-
thoritate
Concilij
hoc confir-
matum est.
Damnatus
est Vni-
clef. &
Hus, atq.
Hierony-
mus de
Praga hæ-
retici.*

constat hoc esse falsissimum.

Verba Concilij sic habent :

Declarat S. Synodus ex saluo conductu per Imperatorem, aut alios Principes concessio, nullum fidei Christianae, aut iurisdictioni, Ecclesiae praeiudicium generari posse, aut debere, quo minus liceat Iudici Ecclesiastico de huiusmodi personarum erroribus inquirere, eosque punire quantum iustitia iuadebit, si suos errores reuocare pertinaciter noluerint, etiam si de saluo conductu laicorum Principum confisi, ad locum venerint iudicij, alias non venturi. Nec sic promittentes, cum fecerint, quod in ipsis est, ex hoc remanere obligatos. sic ibi.

Hieronymus Pragensis venit ad Concilium sub publica fide Imperatoris, non ipsius Concilij, ut testatur Sanctus Antoninus, par. 3. tit. 22. cap.

6. §. 3. Nec Concilium dicit,
Imperatorem, vel Principem
Christianum non esse obliga-
tum ad fidem publicam da-
tam hæreticis seruandam: ait
enim, promittentem debere
facere quod in ipso est vt fi-
dem seruet ei, cui ipse dedit.
Ex hoc tamen non obligari Iu-
dicem Ecclesiasticum ad eam
fidem hæretico datam à laico
seruandam.

Alij verò (& fortasse veriùs)
asserunt, ipsum Hieronymum
Pragensem furtim venisse Cō-
stantiam, à nemine protectum
qui tamen deprehensus com-
paruit, perorauit, habitus per-
benignè, liberi abiit, quò vo-
luit, sanatus est, hæresim ein-
rauit: relapsus est, exustus
est.

Sed nec in Hussium animad-
uersum fuisset, nisi homo per-
fidiosus, & pestilens retractus
ex fuga, quam ei Sigismundus

Imperator periculo capitis interdixerat : violatis etiam conditionibus , quas scripto pepigerat cum Cæsare , vim omnem illius diplomatis eneruasset . Fefellit Hussium præcipitata malitia . Iussus enim cum barbaras in sua Bohemia tragedias excitasset , semetipsum sistere Constantiæ , despectit prærogatiuam Concilij , securitatem petijt à Cæsare . Cæsar obsignauit , Christianus Orbis resignauit , maior Cæsare : redire ad mentem Hæresiarcha noluit , periit . Repetant hæretici suos Annales .

In hoc eodẽ Concilio cum in nonnullis mundi partibus quidã temerariè asserere præsumerent , populum Christianum debere Sacramentum Eucharistiæ sub vtraque specie , panis , & vini suscipere : & non solum sub specie panis , sed

CONSTANTIENSI. 301

fed etiam sub specie vini populum laicum passim communicent: & post cœnam, vel alias non ieiuni communicandum esse pertinaciter assererent contra laudabilem Ecclesiæ consuetudinem rationabiliter approbatam. Hinc est quòd decernitur, ut huiusmodi Sacramentum nec conficiatur post cœnam; nec sumatur à non ieiunis, nisi in casu infirmitatis, aut alterius necessitatis à iure, vel ab Ecclesia concesso, vel admissio.

Et similiter, quòd licet in primitiua Ecclesia Sacramentum hoc reciperetur à fidelibus sub vtraque specie; hæc tamen consuetudo ad evitanda aliqua pericula, & scandala, est rationabiliter introducta, quòd à conficientibus, sub vtraque specie: à laicis verò, tantummodo sub specie panis suscipiatur.

Qui

Sacramentum Eucharistiæ non nisi à ieiunis (excepta necessitate) sumatur.

Probibetur laicis communio sub vtraque specie.

*Contrariū
asserentes
pertinaci-
ter tan-
quam hæ-
retici
sunt pu-
niendi.*

Qui vero dixerint, hanc consuetudinem, & legem obseruare, esse sacrilegiū aut illicitū, censeri debet erroneū: & pertinaciter asserentes oppositum præmissorum, tanquam hæretici arcendi sunt, & grauiter puniendi per Diocesanos locorum, aut hæreticæ prauitatis Inquisitores.

Item præcipitur sub pœna excommunicationis, vt nullus Presbyter communicet populum sub vtraque specie panis, & vini.

Animaduertendum est autem id, quod in sess. 4. definitur, nempe *Concilium Generale habere à Christo immediatam auctoritatem, cui omnes obedire tenentur, etiam si Papalis dignitatis existat.* Et aliquibus visum est, Martinum V. in vltima sess. id confirmasse, cum omnia confirmauit Decreta circa fidem

huius

CONSTANTIENSI. 303

huius Concilij: hoc autem
Décretum, aiunt, ad fidem per
tinere videtur.

Ad quod breuiter dico, Cō-
cilium hoc non definisse ab-
solutè, Concilia Generalia
habere à Christo potestatem
supra Papam, sed tantum in
casu, idest tempore Schisma-
tis, quando nescitur quis sit
verus Papa: nam dubius Pa-
pa, habetur pro non Papa:
& proinde habere super il-
lum potestatem, non est ha-
bere potestatem in Papam.
Ita Turrecremata, Campe-
gius, & Sanderus.

Quòd verò Concilium non
sit supra Papam, vide in no-
stra Summa Conciliorum, in
Prælud. quinto: vbi latè hoc
demonstramus: hic verò bre-
uiter dico, falsissimum hoc es-
se ex Conciliis ipsis: nam Con-
cilium Sueslanum non est au-
sum in Marcellinum Pontifi-
cem,

*Conciliū
tempore
Schismatis
est supra
Papam.*

*Conc. non
est supra
verum Pa-
pam ex-
tra tem-
pus schis-
matis.*

Concilio-
rum testi-
monia q̄
Papa sit
supra Cō-
cilium.

cem, qui ex timore thus ido-
lis adoleuerat, ac postea Mar-
tyr gloriolus extitit, senten-
tiam dicere, sed illis verbis
vsum esse: *Tuo te ore, non
nostro iudicio iudica: nam
prima Sedes à nemine iudica-
tur.* Si ergo Pontifex à nemi-
ne iudicatur, igitur nec à Cō-
cilio poterit iudicari. Et in
Concilio Lateran. III. & ha-
betur in cap. licet. ext. de
elect. sic habetur: *In Roma-
na Ecclesia aliquid speciale
constituitur, quia non pote-
rit ad superiorem haberi re-
cursus.* Patres etiam Concilii
Romani sub Siluestro, can. ult.
sic statuunt. *Nemo iudicabit
primam Sedem.* Idem colligi-
tur ex Concilio Chalcedonen-
si sub Leone sect. 3. in quo
Dioscorus Patriarcha Con-
stantinopolitanus cum tota
Ephesina Synodo II. damna-
tur: cum ob alias causas, tūm
potissi-

CONSTANTIENSI. 305

potissimum, quia Summum
Pontificem damnare ausus
fuerat. Hoc ipsum habetur
ex altero Concilio Romano
sub Adriano II. cuius verba
refert VIII. Synodus. Act. 7.
hoc modo: *Romanorum Pon-*
tificum Sedem de omnium Ec-
clesiarum Presulibus iudicas-
se legimus; de ea vero quem-
quam iudicasse non legimus.
Id ipsum fatetur Lateranense
Concilium ultimum sub Leo-
ne X. sess. XI. ubi proposita
decreta à Constantiensi, ac Ba-
sileensi Concilio edita repro-
bat: *Solum, inquit, Romanum*
Pontificem tanquam super
omnia Concilia auctoritatem
habentem, Conciliorum fa-
ciendorum, transferendorum,
ac dissoluendorum, plenum
ius, ac potestatem habens, ne-
dum ex Sacra scriptura testi-
monio, dictis Sanctorum Pa-
trum, ac aliorum Romanorū
Pon-

Papa pōt
congregare
et congre-
gata dissol-
uere Con-
cilia.

*Pontificum, sed & propria
eorundem Conciliorum con-
fessione manifestè constat.*

Tandem Concilium Florenti-
num sub Eugenio IV. sess. 7.
hoc ipsum disertè ab vniuer-
sis tenendum statuit, priorum
Conciliorum decreta reno-
uat, & oppositam sententiam
velut temerariam, ac erro-
neam explodit.

*Pontificū
testimonia
quod Pa-
pa sit su-
pra Cōcil.*

Accedunt Pontificum te-
stimonia, quæ idem confir-
mant. Leo Magnus epist. 84.
ad Anastasium Imp. Gelasius
epist. ad Episcopos Dardaniæ
habet hæc verba. *Cuncta per
mundum nouit Ecclesia, quod
Sacrosancta Romana Sedes
fas habeat de omnibus iudicā-
di, nec cuiquā liceat de eius iu-
dicare iudicio.* Nicolaus I. eā-
dem semper fuisse Ecclesiæ
sententiam tradit epistola ad
Michaelem. Idem confirmat
S. Gregorius lib. 9. epist. 38.

Pascha-

CONSTANTIENSI. 307

Paschalis, vt habetur in cap. significasti. extr. de elect. Innoc. III. serm. 2. de consecr. Pontificis, ac plerique alij Patres: qui omnes concludunt, in Concilio statutum non inueniri, quasi Romanæ Ecclesiæ legem Concilia vlla præfixerint: cum omnia Concilia per Romanæ Ecclesiæ auctoritatem & robur acceperint, & in eorum statutis, Romani Pontificis patenter excipiantur auctoritas.

Constantiens igitur Synodus non definit simpliciter, Concilium esse supra Papam, sed eam conditionem apponit, *si Schisma Ecclesiā perturbet*: nam vt supra dicebamus, Schismate regnante, cū ignoratur quis sit verus Papa, ignoratus Papa, pro non Papa habendus est: quapropter Generale Concilium potest tunc in dubios Pontifices senten-

Constantiense decretum declaratur.

308 DE CONCILIO

sententiam ferre, ac vno amoto, alterum verum, & legitimum Pontificem declarare. Hoc pacto Papalis dignitas, dubia, scilicet, ac ignorata, Concilij auctoritati subiicitur: quemadmodum id quoque de Scriptura sentimus, quæ quamdiu dubiæ auctoritatis est, & nū diuina sit ignoratur, Ecclesiæ iudicio submittitur, cuius sententia certa iudicari debet. Porro tunc quidem credendum est, Concilio in hoc iudicio faciendo, & ferendo, Dei potestatem adesse, licet ea extraordinaria sit: neque facile ex Scripturis haberi possit, nisi ex consensu Ecclesiæ: sicut fit cum sede vacante, Sacrum Cardinalium Collegium aliquid circa Ecclesiæ administrationem decernit: tunc enim Apostolica Sedes Pontifice vacare censetur, cum dubium Pontificem habet,

CONSTANTIENSI. 309

habet, ac verum ignorat. Hæc creditur fuisse Constantiensis Concilij definitio, quæ ex illius verbis colligitur, cū ait: *Cui quilibet cuiuscunque status, aut dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire tenetur in his, quæ pertinent ad fidem, & dicti Schismatis extirpationem.* Vide de hac re, Bellarm. lib. 2. de Concil. cap. 19. Sander, de visibili Monarchia lib. 7. Turrecr. lib. 2. cap. 104. Hanc eandem sententiam, quòd Concilium non sit supra Papam docet S. Bon. in 4. dist. 19. dub. 4. S. Antonin. 3. par. Summa. tit. 23 cap. 5. & tit. 24. cap. 2. Palud cum Caiet. in Quodlib. de Papa. lib. 3. cap. 98. & seq. Et de Iuristis; Vltaricus in Summa. lib. 6. tract. 3. cap. 15. & 17. Imola in Clement. Ne Romani. de elect. col. 17. & Panor. mit. in cap. graue de præben. quam

quam

310 DE CONCILIO

quamuis alibi aliter teneat. Item Innoc. in cap. ex parte de verbor. signific. Io. Andreas & Cardinalis, & Hostiensis, & Archidiaconus, et Alexan- drinus ibid. & in cap. si Papa dist. 40. & Glos. in cap. si quis pecunia. dist. 79. Item Iacoba- cius lib. 9. art. 12. Silvester. verbo. Papa. 4. q. 15. & ver- bo. Concilium. q. 3. & alij in- numeri.

Excom-
municati,
qui vitan-
di ex Con-
cilio Con-
stant.

Sciendum est pariter, quod ex hoc Concilio auctoritate Martini Papae circumfertur, & communiter probatur con- stitutio quedam pro euitan- dis excommunicatis, sub his verbis; Ad euitandum scan- dala, & multa pericula, quae conscientijs timoratis cōtingere possunt; Christi fidelibus, te- nore praesentium, misericordi- ter indulgemus, quod nemo deinceps a communione, ali- cuius Sacramentorum admi- nistra.

nistracione, vel receptione,
aut alijs quibuscumque diui-
nis, vel extra, prætectu cu-
iuscumque sententia, aut cen-
sura Ecclesiastica à iure, vel
ab homine generaliter promul-
gata teneatur abstinere, vel
aliquem vitare, aut interdictū
Ecclesiasticum obseruare, nisi
sententia, aut censura huius-
modi fuerit in, vel contra per-
sonam, Collegium, Vniuersi-
tatē, Ecclesiam, vel locum cer-
tum, aut certam à iudice pu-
blicata, vel denunciata specia-
liter, vel expresse: constitu-
tionibus Apostolicis, & alijs
in contrarium facientibus, nō
obstantibus quibuscumque.
Saluo si quem pro sacrilega
manuum iniectiōe in Cleri-
cum sententiam latam à Cano-
ne, adeo notoriē confiterit
incurrisse, quod factum non
possit aliqua tergiversatione
celari, nec aliquo suffragio ex-
cusa.

312 DE CONCILIO

culari: nam à communionem illius, licet denunciatus non fuerit, volumus abstinere, iux-

Constitutio hæc non reperitur in Actis Concilij, probata est tamen ex usu Ecclesie, & communi DD. sententia.

ta canonicas sanctiones. Ita fertur statutum fuisse in hoc Concilio, quamvis inter ipsius Acta, talem Constitutionem, & si attentè & accuratè conquiescerim, non repererim, prout re vera non constat, sicut & alij ante nos testantur. Eam tamen referunt omnes communiter, eaque usu Ecclesie est recepta, atque omninò consuetudine approbata, ut scilicet, nullus alius excommunicatus vitandus sit, nec vitare teneamus, nisi illum, qui nominatim excommunicatus fuerit, & a iudice publicatus, vel denunciatus: & præterea notorius Clerici percussor, ita quòd factum nulla possit tergiversatione celari aut villo suffragio excusari: non verò alius quicumque, etiam notorius

ruius

rius omnino excommunicatus, ante eius publicationem, siue denunciationem,

De Concilio Basileensi.

Nno 1431. celebratum est Concilium generale Basileense, primò quidem à Martino V. indictum Papie: sed ob pestem ibi sequentem, Senas translatum, & ibi inchoatum: deinde tandem Basileæ continuatum, Præsidente Cardinali Iuliano Cæsarino, quem Legatum maxima cum auctoritate Martinus V. miserat. Sed eo defuncto, successor eius Eugenius IV. Concilium ipsum à suo prædecessore indictum, sua auctoritate approbavit, & ut inchoaretur à Legato Iuliano Cæsarino, voluit.

Anno

1431

Causa
dissolutionis
Concilij

314 DE CONCILIO

voluit. Vnde inchoatum est
anno Domini 1431. Sed cum
multa tractari cœpissent, in
quibus prætextu componen-
di mores Reipublice Christia-
næ, pleraque Ecclesiæ Roma-
næ priuilegia omnino tollere,
& antiquare studebant. Id ve-
ritus Eugenius IV. Legato
Sedis Apostolicæ reuocato,
Concilium dissolui iussit, &
Ferrariam transferri. Nihilo-
minus Concilium Basileæ
continuatum est contra eius
auctoritatem, Præsidente Ludoui-
co Cardinali Arelatensi, iuxta
aliquos: At Pius II (antea Ae-
neas Syluius Piccolomineus
dictus, & qui in eodem Basi-
leensi Concilio interfuit, eius-
que partes defendendas, ali-
quando suscepit) in sua Bulla
retractationis habet, quod
ipsemet Cardinalis Cæsarinus
licet iussu Summi Pontificis
Eugenij IV discesserit; reuer-
sus

fus nihilominus paulò post
Basileam, ipsum Conciliabu-
lum, omnibus iuribus recla-
mantibus, profecutus est. Be-
nè verum est, quòd rescipi-
scens postea, erroremq. suum
recognoscens, & se humilia-
uit, & ab Eugenio veniam ob-
tinuit.

In eo tamen Concilio con-
tra Eugenium IV. Amadæus
olim Sabaudia Dux, & qui
tunc in solitudinem se recepe-
rat, Pontifex creatus est, Fœ-
lixque V. dictus: de quo scitè
ab Antonino Florentino Ar-
chiepiscopo dictum est: *Basi-
lea peperit basiliscum.*

Hic deinde Fœlix Pontifi-
catum deposuit, postquam se-
disset annis 9. mensibus sex, &
diebus septem.

Hoc Concilium non est Pon-
tificia auctoritate confirma-
tum, præter illa acta, quæ ad
censuras, & causas beneficia-

*Amadeus
de Sabau-
dia pro
Antipapa
eligitur
Fœlixque
V. appelle-
tur.*

*Antipapa
per nouè
annos &
sex men-
ses pro Pō
tifice se
iactabat.*

316 DE CONCILIO

les attinent, quæ Nicolaus V. confirmavit.

Duravit hoc Concilium per annos 11. menses 9. dies 27. continuatum est vsque ad annum Domini 1442. vt patet ex vltima sessione.

*Conceptio
purissima
Deipara
decernitur*

Item in hoc Concilio in sess. 36. statuitur pro Conceptione purissima Deiparae, & declaratur, doctrinam differentem gloriosam Virginem Mariam, præueniente, & operante diuini numinis gratia singulari, numquam actualiter subiacuiffe Originali peccato, sed immunem semper fuisse ab omni Originali, & actuali culpa, sanctamque, & immaculatam, tanquam piam & consonam cultui Ecclesiastico, fidei Catholicæ, rectæ rationi, & sacrae Scripturae, approbandam fore, tenendam & amplectendam: nullique de cætero licitum esse in con-

tra-

trarium prædicare, seu doce-
re: renouantes præterea in-
stitutionem de celebranda eius
Sancta Conceptione, quæ VI.
Idus Decembr. antiqua, &
laudabile consuetudine cele-
bratur.

*Dies fes-
tus Conce-
ptionis.*

Appendix.

DE hac eadem re
quicquid decreue-
rit Concilium præ-
fatum cum in Cō-
ciliabulum postea declinaue-
rit, extat modò Decretum
Sanctæ, & vniuersalis Inquisi-
tionis iussu S. D. N. Gregorij
Papæ XV. fer. 3. die 24. Maij,
anni 1622. editum, vt in po-
sterum, donec articulus hu-
iusmodi à S. Sede Apostolica
fuerit definitus, vel per San-
ctitatem suam aliter ordina-
tum, non audeat quis in pu-
blicis

*Decretum
iussu Gre-
gorij XV.
editum
pro Conce-
ptione.*

318 DE CONCILIO

blicis concionibus, lectionibus, conclusionibus, & alijs quibuscumque actibus publicis, asserere quòd eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali.

*Amplia-
tur decre-
tum etiam
ad priua-
ta collo-
quia vel
scripta.*

Et quia, vt accepit Sanctitas sua, in aliquibus Regionibus iam ortæ sunt ex sermonibus priuatis, occasione assertionis affirmatiuæ, rixæ, & contentiones: propterea extendit, & ampliavit Sanctitas sua Decretum, etiam ad priuata colloquia, & scripta: mandans, & præcipiens omnibus, & singulis Regularibus, & sæcularibus, vt in posterum, neque etiam in sermonibus, & scriptis priuatis audeant asserere, quòd eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali: nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere, seu tractare: exceptis tamen ijs, quibus à S.

Sede

Sede Apostolica fuerit super hoc specialiter indultum.

Et insuper, eadem Sanctitas suas cum S. Romana Ecclesia de B Virginis Conceptione festum solemniter, & Officium celebret: omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis tam sæcularibus, quam cuiusvis Ordinis, & Instituti Regularibus mandat, ac præcipit, ut in Sacrosancto Missæ sacrificio, ac diuino officio celebrandis, tam publicè quam priuatim, non alio, quàm Conceptionis nomine uti debeant.

Contrauenientes autem Sanctitas sua voluit, & declarauit subiacere debere, & subiecit censuris, & pœnis in Constitutionibus prædecessorū suorum contentis.

*Ampliat-
tur etiam
ut in festo
Conceptionis
tam in
Officio,
quam in
Missa alio
nomine,
quam Cō-
ceptionis
non utan-
tur.*

*Contraue-
nientes pœ-
nis subij-
ciuntur.*

*Animaduersio l. de auctori-
tate, & vi huius
Concilij.*

*Basileense
Concilium
an sit legiti-
mum, nec
ne.*

DE hoc Concilio Basileen-
si, an fuerit Oecumeni-
cum, & legitimum, aliqui sim-
pliciter affirmant, aliqui verò
simpliciter negant: nos partim
approbatum, partim repro-
batum ipsum esse fatemur.
Sciendum ergo, quòd tale
Concilium absque dubio fuit
Oecumenicum, & legitimum,
quoad indictionem, & conuo-
cationem: siquidem à Papa
Martino V. primùm fuit in-
dictum, & congregatum, mis-
so ad eum Cardinale Iuliano
Legato, vt ibi præfideret: &
Martino defuncto, Eugenius
IV. qui ei successit, idem Con-
cilium ratum habuit, eum-
demq. Legatum confirmauit

Ac

At defuit esse Oecumenicum,
 & legitimum, quando illicita
 potestate vsurpata, & Eu-
 genio obedire contempsit, &
 ipsum piū Pontificem, nul-
 lius criminis, nedum herescos
 reum (nisi fortè hærefim di-
 xeris, iura à Christo Pontifi-
 cibus commissa, illæsa, illiba-
 taque feruare) deponere præ-
 sumpsit, atque Amadæum Sa-
 baudia Ducem sub infelici
 Felicis V. nomine, in eius lo-
 cum sufficere non erubuit. Vn-
 de meritò reprobatur fuit,
 primū ab Eugenio Papa, vt
 patet ex eodem Concilio sess.
 38. deinde à Leone X. in Con-
 cilio Lateran. ultimo sess. 22.
 vbi Cōciliabulum Schismatici-
 cum, seditiosum, & nullius
 prorsus auctoritatis appella-
 tur. Nam eo tempore, quo
 Conciliū in Pontificē senten-
 tiam pronunciare ausum est,
 omnes præcipui Episcopi dis-

*Amadeus
 de Sabau-
 dia Antip.*

*Concilium
 legitimum
 Florentie ce-
 lebratur.
 papa.*

322 DE CONCILIO

*Concilium
legitimum
Florentiæ
celebratur.*

cesserant: & quidam Cardina-
lis Arelatensis munus præsi-
dendi sibi assumpserat. Dein-
de eodem tempore agebatur
Florentiæ Concilium legiti-
mum, in quo ipse summus Pon-
tifex Eugenius IV. præsidebat
& cum eo sedebant Episco-
pi Latini, & Græci sine com-
paratione plures, quàm essent
Basileenses: & vnà cum Epis-
copis aderat Imperator Græ-
corum, & Orator Imperato-
ris Latinorum: vt nullo modo
dubitari posset, vtrum ex duo-
bus esset verum Concilium
Ecclesiæ Generale.

Et tandem à tota Ecclesia,
decretum illud, præsertim de
Concilio supra Papam, velut
irritum, ac nullius ponderis
habitum fuit, cùm ea Euge-

*Eug. IV.
ab Eccl. sè-
per habi-
tus est pro
vero Papa*

nium IV. à Concilio Basileen-
si iniustè depositum, pro verò
Pontifice agnouerit. Præterea
quia illius Cōcillij decreta nō
fue-

fuerunt vnanimiter conclusa ,
 neque cum consensu Legato-
 rum Papæ , qui illis interesse
 recusarunt : neque expectatis
 Oratoribus Castellæ , & An-
 glia , quos in via nouerant
 constitutos : nec auditi sunt
 multi sapientes , qui his decre-
 tis reclamauerunt , & ipsum
 Concilium propter hoc exie-
 runt , vt aiunt Turrecremata
 lib. 3. de Potest. Eccles. cap.
 99. & Caietanus in Quodlib.
 de Papa cap. 8. Denique , licet
 Papa Eugenius IV. approbaue-
 rit postea prædictum Conci-
 lium in suis Bullis , quoad eius
 inchoationem , & prosecutio-
 nem ; nunquam tamen eius
 decreta approbavit : imo illa
 expresse reprobauit , & dam-
 nauit in libello , qui incipit :
Moyfes Seruus Dei.

*Eug. IV.
 Cone. Ba-
 sil. decreta
 reproba-
 uit.*

Animaduersion II. de Pragmatica sanctione in hoc, & in Bituricensi Conciliabulo edita.

Pragmatica Sanctione, à Papa, & à Rege ipso fuit abrogata.

Circa Pragmaticam sanctionem sciendum, quod illa ad petitionem Pij II. Pontificis à Ludouico XI. Rege Franciæ abrogata est: quod ex eiusdem Ludouici XI. epistola ad præfatum Pontificem euidentissimè constat, quæ etiam inseritur sess. 4. Concilij Lateran. sub Iulio II. celebrati. ubi sic legitur: *Itaque sicut mandasti, Pragmaticam ipsam à Regno nostro, nostroque Delphinatu Viennensi, & omni ditione nostra per præsentem pellimus, deijcimus, stirpitusque abrogamus.* Idem fecit Iulius II. eadem sess. & Leo X. sess. IX. Vide latè de hac re in nostra

FLORENTINO. 315
stra summa Conciliorum. an-
not. in Conciliab. Bituricense
sub anno 1438.

De Concilio Floren- tino.

Anno 1438. celebra-
tum est Concilium
Generale Floren-
tinum, inchoatum
quidem Ferrariæ V. idus A-
prilis eius anni: sed ingruen-
te peste translatus est Floren-
tiam, ubi præfuit Eugenius IV.
Interfuerunt in eo Iosephus
Patriarcha Constantinopoli-
tanus, qui Florentiæ obiit,
Ioannes Paleologus Impera-
tor Orientis, & multi Latino-
rum, & Græcorum Episco-
pi.

In eo Concilio Græci vlti-
mò cùm Romanis conuene-
runt super quinque fidei arti-
culis,

Anno D.
1438

Græci cum
Latinis u-
niuntur.

326 DE CONCILIO
culis, videlicet.

*De process.
Spiritus
sancti.*

De processione Spiritus sancti, de quo conuenerunt, ut sicut Latini dicunt, *A Patre, Filioque procedit*; Græci more suo dicerent, *Ex Patre per Filium procedentem*: eo quod vnus, idemque esset sensus.

De purgatorio.

Et super articulo de Purgatorio conuenerunt; quia Græci Purgatorium esse post hanc vitam affirmant, sed non in certo loco, & in corporali igne, ut Latini.

*De Primatu Rom.
Pont.*

Et de tertio articulo, nimirum, De Primatu Romani Pontificis super omnem Ecclesiā, consenserunt, Romanum videlicet Pontificem esse Summum totius Catholice Ecclesie Pastorem, & Caput.

Item conuenerunt de quarto articulo, quod Latini merito addidissent Symbolo, *Filioque procedentem*.

Et

Et de quinto articulo, quod Latini iustis de causis in azimo consecrarent; quamvis Græci suo modo in fermentato.

De consecrat. in azimo.

In eodem Concilio Armeni se se ad Ecclesiam Romanam reduxerunt: receperuntque ab Eugenio IV. decretum Fidei, in quo breuiter continetur doctrina illa, quam habet Ecclesia Romana de septem sacramentis: nempe quod omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus, tanquam materia: verbis, tanquam forma, & persona ministri conferentis Sacramentum cum intentione faciendi quod facit Ecclesia. Quorum si aliquid desit non perficitur Sacramentum.

Armeni ad Ecclesiam Lat. nam se se relucant.

Sacramentum tribus perficitur, materia, forma & mini-

Deinde dat doctrinam sigillatim de quolibet Sacramento circa ea, quæ pertinent ad materiam, formam, ministrum, effectum,

stro, quod si unum desit, Sacramentum non perficitur.

fectum, & alia.

*Forma cō-
secrationis
Corporis,
& Sangui-
nis in Ec-
clesia Ro-
mana.*

Et vltimò statuitur, quòd
in cōsecratione corporis Chri-
sti hac vtatur forma Ecclesia
Romana: *Hoc est enim Cor-
pus meum. Sanguinis verò:
Hic est enim Calix Sanguis-
nis mei, noui, & æterni Testa-
menti, mysterium fidei, qui pro
vobis, & pro multis effunde-
tur in remissionem peccato-
rum.*

Durauit hoc Concilium
partim Ferrariæ, partim Flo-
rentiæ anno vno, & mensibus
tribus.

De

De Concilio Pisano
tempore Iulij II.

A Nno 1511. cum Iu-
lius Pontifex iura-
mento promississet,
se infra biennium
sue ordinationis, Vniuersale
Concilium celebraturum, il-
ludque iuste impeditus non
præstitisset, Bernardus Car-
uajal, Guillelmus Brizonet,
Renatus de Bria, Fredericus
de S. Seuerino, (vt constat ex
sess. 3. Concilij Lateran.) alijs-
que Cardinales hæretici, at-
que schismatici, *conuersien-
tes vt locusta* (inquit Iulius
Papa in Bulla Indictionis Con-
cilij Lateran. quæ extat sess. 1.)
*acephali aggressi sunt sine Ro-
mani Pontificis auctoritate*
Oecumenicum, Generale, atq.
Vniuersale Concilium conuo-
care,

Anno
1511

Cardina-
les aliq hæ-
retici Con-
cilium Oe-
cumenicū
conuocā.

*Causa cō-
vocationi:
Concilii.*

care, locum Concilij, & tem-
pus indicere, & valuis Eccle-
siarum, ac alijs publicis locis
indictionem huiusmodi affi-
gere; Nosque, ac venerabiles
fratres nostros eiusdem S. R.
E. Cardinales vocare, & re-
quirere, ut per nos, vel alios
ad huiusmodi eorum Conciliū
accedere vellemus, non formi-
darunt. Et subiungit ibidem
Iulius Ne verò hæc iniuste, &
per tyrannidem agere videren-
tur, asserebant, decennium
post ultimum uniuersale Con-
cilium, contra Constitutionem
Constantiensis Concilij iam
dudum effluxisse, & Nos con-
uocare illud neglexisse, maxi-
mè cum iurauissemus, & vo-
luissemus illud post biennium
à creatione nostra tenere: tem-
pusque pro homine interpel-
lare: neque credendum fore
nostra auctoritate, & volun-
tate Concilium futurum. Et
cum

cum de grauibus criminibus
notarijs durantibus vniuer-
salem Ecclesiam scandalizan-
tibus, in capite agendum foret,
ad Summum Pontificem Con-
cilij congregationem non atti-
nere, sed secundo loco ad Car-
dinales, qui Pontifici in negli-
gentia non adhaeserunt, conuo-
cationem Concilij spectare.

Hæc de causa indicti Conci-
liabuli Iulius Papa in Bulla,
addens, eisdem ad regendam
facti sui turpitudinem, omnia
mandata sua, nomine Maxi-
miliani Imperatoris, & Lu-
douici Regis Francorum pro-
mulgasse; ipsis verò, Regi, &
Imperatori, nihil hac de re
constitisse.

Porro, cum ea temeritas, Iulius Pa-
Surius anno 1511. hæc sub-
iungit, ad horrendum schisma
spectare videretur, Iulius Pon-
tifex, datis ad eos litteris, mo-
nuit perbenignè, vt ad pacem,

*Iulius Pa-
pa præfa-
tos Cardd.
ad melio-
rem fugè
reuocare
contendit.*

&

& unitatem Ecclesiæ se recipere: alioquin fore, vt vel inuitus in ipsos animaduerneret.

*Card. tres
resipiscunt.*

Ea admonitio tres Cardinales permouit, vt cum Pontifice in gratiam redire maturarent, quos Pontifex liberaliter, & clementer accepit, in alios, cū nollent ad sanitatem redire, grauem sanè tulit sententiam, qua illorum audacia nonnihil contusa est. Sed tamen cū

*Rex Frā
corū quia
Card. ob-
stinatos fo-
uerat, ex
communi-
catur.*

Regis Francorum fruerentur patrociniō, in sententia permanserunt. Monitus Gallus à Pontifice, vt ne eos foueret diutius, non magnopere curauit. Itaque à Pontifice excom-

*Imp. Ma-
ximil. mo-
nitus à Pa-
pa, à teme-
ritate disce-
dit.*

municatus est. Nō longè aberat ab hac factione Maximilianus Cæsar, grauer commotus in Pontificem, quòd non bona fide à se recessisset, & cū Venetis fœdus percussisset: Sed vir grauis, & prudens admonitus à viris bonis, sese col-

legit

TEMPORE IVLII II. 333

legit, & celeriter ab hac temeritate discessit. *sic Surius.*

Galli successu rerum elati, Cæsare, & Cardinalibus, qui à Pontifice desciverant auctoribus, Pontificem ad Concilium, quod ad Kalendas Septembris Pisis futurum esset, citant. Papa, cum omnem operam dedisset, ut recepta Bononia, Pisanoque Concilio dimisso pacem cum Francorum Rege faceret, illumque victoria insolentem, & obstinatissime recusantem, animadvertisset, quo Pisanum Conciliū tolleret, Antonij de Monte consilio, Romæ Lateranense Concilium Generale indixit.

Hæc Onuphrius.

Acta huius Conciliabuli ipso iure nulla, adeoque à Concilio Lateranensi reprobata fuerunt, eo vel maxime, quia solius Romani Pontificis sit Generalia, & Oecumenica Concilia indicere. Cum enim Concilio-

Iulius Papa ad Concilium citatur.

Papa Concilium Lateranense indicit.

Acta Conc. reprobata.

Conc. Gen. Oecum. solus Papa indicere potest.

*Conciliorū
auctoritas
à Papæ
auctorita-
te pendet.*

*Pont. Con-
ciliis decre-
ta corrige-
re, & dā-
nare pōt.*

ciliorum auctoritas ab aucto-
ritate Summi Pontificis, velut
à capite pendeat, ipsiusq; de-
creta nullum robur habeant;
nisi sint à Summo Pontifice ap-
probata. Ipseq. Pontifex eius-
modi decreta circa fidei dog-
mata, & corrigere, & damnare
potest, quia Christi Vicarius
est, & quia toti Ecclesiæ præsi-
det: cui cum tota Ecclesia, ve-
lut Christo subiecta sit: utique
sine eo Generalia, & Oecume-
nica Concilia indici, & congre-
gari non possunt. Quod aper-
tè pronūciat Nicolaus I. epist.
ad Michaelē Imperatorem
circa medium, vbi sic dicit:
*Romana Ecclesia collecta Con-
cilia sua auctoritate firmat,
sua moderatione custodit. Vnde
quidam eorum quia consen-
sum Romani Pontificis non
habuerunt, valetudinem per-
diderunt.* Pelagius quoque
II. in epist. 1. ad Episcopos.

qui

qui Constantinopolim cum
Ioanne Constantinopolitano
Episcopo ad Concilium con-
uenerant, idem declarat his
verbis: *Relatum est ad Apo-
stolicam Sedem, Ioannem Con-
stantinopolitanum Episcopum
Vniuersalem se scribere, eosq.
ex hac sua presumptione ad
Synodum conuocare Genera-
lem, cum Generalium Syno-
dorum conuocandi auctoritas
Apostolicae Sedi B. Petri sin-
gulari priuilegio sit tradita:
& nulla vnquam Synodus ra-
ta legatur, quae auctoritate
Apostolica non fuerit facta.*

Videant igitur fautores schis-
maticorum qua ratione hunc
Conuentum malignantium de-
fendant, atq. Pontificem om-
ni planè culpa hac in re caren-
tem, incusent.

Concilium
hoc isan-
Conuen-
tus mali-
gnanti in
fuit.

De

De Concilio Lateranenſi V.

Anno D.

1512

A

Enno 1512. celebra-
tum eſt Concilium
Lateranenſe V. Ge-
nerale, quod indi-
c-
tum eſt à Iulio II. contra Cō-
cilium Piſanum: nam Ludoui-
cus XI. Francorum Rex Iulio
II. grauiter ſuccenſus, eum
Pontificia dignitate ſpoliare
tentans, conciliauit ſibi ami-
citiam Maximiliani Cæſaris,
& vtriuſque opera coactum
eſt Piſis Concilium. Iulio enim
Roma egrediēte, aliquot Car-
dinales à debita Pōtificis fide,
pecunijs, & pollicitationibus
Ludouici Regis ſubducti, Pi-
ſis, quò conuenerant, Gene-
rale Concilium Imperatoris
Maximiliani, Ludouici Regis,
& Cardinalium nomine indi-
xerunt:

xerunt: missisque per Orbem
terrarum literis, Iulium Pon-
tificem ad dicendum in Con-
cilio causam vocarunt, pror-
sus contra Canones, & Iura.

Huius Conciliabuli aucto- *Conciliabu-*
res fuerunt Bernardinus Car *li auctores*
uajal Hispanus, Episcopus
Cardinalis Sabinus: Gulliel-
mus Brissoneta Gallus, Epif-
copus Cardinalis Preneftinus:
Franciscus Borgia Hispanus,
Archiepiscopus Consentinus:
Reginaldus Bria Gallus, Epif-
copus Baiocensis Presbyter
Cardinalis: Federicus Sanseue-
rinus S. Theodori Diaconus
Cardinalis.

Pontifex nihil cunctatus,
Generale Concilium indixit. *Papa Cō-*

In prima Sessione hortatus *cilium ge-*
est Synodum ad Ecclesiæ re- *nerale indi-*
formationem, & Schismatis *cit.*
extinctionem: pacem inter
Christianos Principes com- *Conciliū*
ponendam: & expeditionem *acta.*

P contra

338 DE CONCILIO

contra infideles. Mox annotatae sunt per Pontificum causae non celebrati adhuc Concilij, cum toties ante fuerit promissum, nec tamen usque ad illum diem fuerit inchoatum.

*Pisanum
Concilia-
bulum dam-
natur.*

In 2. sess. legitur Bulla, in qua Pisanum Conciliabulum damnatur, & omnia in eo gesta annullantur, & irritantur.

In 3. sess. legitur Bulla, in qua iterum reprobatur omnia, & singula per Cardinales Schismaticos acta, tam in Transalpinis, quam in Cisalpinis locis.

*Pragmati-
ca Sanctio
annulla-
tur.*

In 4. Sess. legitur Bulla, in qua Pragmatica Sanctio, & gesta per Conciliabulum Pisanum super eadem annullantur.

*Pontificis
electio abs-
que Simo-
nia cele-
branda.*

In 5. Sess. legitur Bulla innovationis, & confirmationis contra Simoniacam pravitatem in electione Pontificis non committenda In qua Sa-
cro

cro approbante Concilio statuitur, quòd electio Romani Pontificis per Simoniam facta, eo ipso nulla existat: & sic electo nulla in spiritualibus, vel temporalibus tribuatur facultas. Et Cardinales, qui Simoniacè aliquem elegerint, à suis Ordinibus, dignitatibus, & beneficijs sint absque alia declaratione priuati. Mediatores etiam tam Clerici, quàm Laici cuiuscumque dignitatis sint, priuantur omnibus beneficijs, honoribus, & bonis eo ipso, & ad similia fiunt inhabiles.

Cardinales per Simoniam Pontificem eligentes puniuntur.

Quatriduo post hanc sessionem Papa Iulius obiit, die scilicet 25. Febr. 1513. & die 11. Martij electus fuit Leo X. qui Concilium continuauit, & absoluit.

In 6. sess. fit electio Prælatorum, qui adsint cum Cardinalibus in his, quæ pertra-

P 2 ctan-

Standa sunt coram Pontifice.

*Cardina-
les duo
schismati-
ci abiura-
to errore,
pristinę di-
gnitati re-
stituuntur.*

In 7. Sess. leguntur literę subscriptę per Bernardinum Carnajal, & Federicum de S. Seuerino, olim Cardinales super materia abiurationis Schismatis, & vnionis Ecclesię, & confessionis erroris ipsorum, & venię petitionis propter suscitatum ab illis schisma. Qui post paucos dies in Palatio Apostolico pristinę dignitati sunt restituti in Cōsistorio secreto, post solemne schismatis abiurationem, venientes ad Palatium tanquā priuati Clerici, & ante pedes Papę, abiurato schismate alta, & intelligibile voce.

*Anima v-
nica in ho-
mine ipsa
que im-
mortalis.*

In 8. Sess. decernitur, quod anima hominis vnica sit, ipsaque immortalis.

*Cardina-
les in Cu-
ria Roma-
na resi-
deant.*

In 9. Sess. can. 6. statuitur, vt Cardinales in Romana Curia resideant, & qui sunt absentes, si in Italia, intra sex men-

LATERANEN. V. 342

mensēs: si extra Italiam infra annum à die publicationis præsentis Constitutionis, reuertantur. Et pro ratione dicitur, quòd eorum officium in primis versatur in frequenti Romani Pontificis assistentia, & Sedis Apostolicæ negotijs. Aliæ sessiones hic non summantur: sed pertinent ad mores.

In eadem Synodo statuitur ut in posterum libri non imprimantur, nisi prius examinati fuerint per eos, ad quos spectat.

*Libri abj-
que præ-
uia exam;
ne non im-
priman-
tur.*

Item prolata est Decretalis cū césura excómmunicationis maioris contra inuadentes domos Cardinalium in noua Electione Romani Pontificis. Aliaque plura utilia statuuntur.

*Cōcilium
hoc Late-
ranense,
an fuerit
Oecumeni-
cum.*

Obijciunt aduersarij, hoc Concilium non fuisse Oecumenicum, eo quòd Galliæ

P 3 Episco.

342 DE CONCILIO

Episcopi non interfuerint, impediti propter bellum quod tunc erat inter Iulium II. qui Concilium cogebat, & Regem Galliarum. Vel (vt referunt ipsi in literis ad Leonē, quæ habētur sess. 9.) impediti per Duces Mediolanensem, & Genuensem.

Illud diffiteri nō possumus, desideratos in hoc Concilio fuisse plures Episcopos Hispanos, Germanos, & præsertim Gallos qui in Conuentu Pisano adiuti ab aliquot Cardinalibus, Imperatore, & Rege Galliarum, Pragmaticę iniquæ in Sedem Apostolicam subscripserunt. Videtur autem eo nomine nonnullis displicuisse, tamquam præmaturationem Concilij dissolutionem ac dimissionem, vt patet ex sess. vltima, quod maluissent plenius Episcopos prius conuenisse. Illud certum est, quod

LATERANEN. V. 343

quod definitum est in illo Concilio, Pontificem esse supra Concilium, Montes pietatis esse licitos, nescio qua tergiversatione à Catholicis quibusdam non ea veneratione fuisse receptum, qua Generalis Concilij à Pontifice habiti & confirmati Decreta suscipienda erant.

At non rectè vocatur in dubium huius Lateranensis Synodi auctoritas propter absentiam Gallorum: vocati enim fuerunt: & non satis iustam habuisse excusationem, apparet; quia Pontifex sess. 10. Oratori Regis Galliarum obiecit, Episcopos Gallos facile potuisse venire Romam per Prouinciam, & Ianuam.

Itaq. vt Concilium sit Oecumenicum, sufficit, vt omnes Episcopi aduocentur, & unicuique ipsorum licitus sit ad ipsum accessus: nec quis-

*Concilium
vt sit Oecumenicum,
quid requirat.*

P 4 quam

344 DE CONCILIO
quam ipsorum excludatur: &
vt reipsa ex maiori parte
Christianarum Prouinciarū
aliqui conueniant: sicuti in
præsenti Lateranensi factum
est.

De Concilio Triden- tino.

Anno
1545

Nno 1545. celebra-
tum est Conciliū
Generale Triden-
tinum a Paulo III.
hoc anno inchoatum, tribus
Apostolicæ Sedis Legatis præ-
sidentibus. Sed ingruentibus
bellis, pesteque grassante, po-
stea Bononiam anno 1547.
translatum. Deinde sub Iulio
III. è Bononia Tridentum: sed
post octo menses, quàm con-
tinuari cœperat, bello Ger-
manico imminente, anno Do-
mini 1551. dissolutum. Tan-
dem

TRIDENTINO. 345

dem sub Pio IV. anno salutis
1562. continuatum est, præ-
sidentibus quatuor Legatis
Sedis Apostolicæ, & præsen-
tibus duobus alijs Cardina-
libus: tribus Patriarchis: nu-
mero vno, & viginti Archie-
piscopis: centum viginti E-
piscopis: septem Abbatibus, &
septem Generalibus Religio-
sorum Ordinum Præfectis:
Triginta nouem Procurato-
ribus absentium cum legiti-
mo mandato.

In eo, statim in principio fa-
cta (ex laudabili antiquorum
Conciliorum consuetudine)
sue fidei professione, vt quod-
dam quasi fundamentum fu-
turis actionibus poneretur,
& quibus testimonijs atque
præfidijs in dogmatibus fan-
ciendis nitendum esset, osten-
deretur; Veteris ac noui Te-
stamenti libros, qui essent fi-
ne vlla dubitatione recipien-

*Acta Con-
cilij.*

*Libri Ca-
nonici Sa-
cre scriptu-
re, qui.*

P 5 di

346 DE CONCILIO

di antiquorum Conciliorum
probatissimorum exemplo
piè, & prudenter Sancta Syno-
dus enumeravit: ac ne de ver-
bis quidem vlla ex varijs in-
uersionibus oriri posset diffi-
cultas, certam, ac definitam
de Græcis, & Hebræis trans-
lationem, *Vulgatam* scilicet
approbavit.

Vulgata
Editio pro-
batur.

Hinc omnium hæresum ca-
put, atque arcem aggrediens
de humanæ naturæ corruptis
initijs ea statuit, quæ veri-
tas ipsa, si loqui posset, expri-
meret.

De peccato
originali.

De iusti-
ficatione

De iustificatione deinceps
(res magna, & cum ab anti-
quis; tum à nostris temporis
hæreticis mirum in modum
oppugnata) ea definiunt, qui-
bus & perniciosissimis eo in
genere opinionibus occurre-
retur, & rectè sentiendi ra-
tio, miro quodam ordine, at-
que admirabili sapientia (ut
in

in illis Dei Spiritum facile agnoscas) demonstrantur . Præstantissimo hoc post hominum memoriam decreto hæreses ferè vniuersæ iugulantur , & quæ caligo sole discutiuntur ac dispelluntur , eaque claritas , isque splendor veritatis apparet , vt tantum lumen quin videat , dissimulare iam nemo possit.

Subsecuta est postea septē *De septem Sacramē- tis.* diuinorum Ecclesiæ Sacramentorum tractatio , primùm simul de omnibus : post de vnoquoque separatim ; sed distinctè vere tota cælestium horum mysteriorum ratio continetur . Vbi in tam magna , multiplicique doctrina quid aut sequendum , aut fugiendum sit , nemo potest quicquam desiderare : nemo de Sacramentorum horum vi , atque virtute dubitare in posterum poterit.

P 6

Accef-

*De Missæ
Sacrificio,
& de com-
munionem
sub utraq.
specie.*

Accesserunt ad hæc de Sa-
cro Missæ Sacrificio, & de cō-
munionem sub utraq. specie; &
parvulorum decreta, quibus
quidem nihil sanctius, nihil
utilius, ut de cœlo lapsa non
ab hominibus composita vi-
deantur.

*De Indul-
gentijs,
Purgato-
rio Sancto-
rum, Ima-
ginibus, et
Reliquijs.*

Adiungitur his certa de
Indulgentijs, de Purgatorio
de Sanctorum veneratione, in-
uocatione, Imaginibus, & Re-
liquijs doctrina, qua non so-
lum hereticorum fraudibus,
& calumnijs obfistitur, sed pio-
rum etiam Catholicorum con-
scientijs planè fit fatis. Hæc
de rebus ad salutem nostram
pertinentibus, quæ dogmata
appellantur, faustè, ac foelici-
citer sunt peracta; neq. aliud
quidquam præterea eo in ge-
nere à nobis hoc tempore ex-
pectatur.

In eorum autem quibusdam
ministrandis, cum nonnulla
essent,

essent, quæ non ritè omnino,
ac rectè seruarentur, accu-
ratissimè Sancta Synodus cu-
rauit, vt purè illa, & castè,
atque ex more, institutoque
maiorum tractarentur. Ita
omnem superstitionem, om-
nem quæstum, omnem, vt di-
cunt, irreuerentiam à diuina
Missarum celebratione abstu-
lerunt. Vagis, ignotis, & cri-
minosis Sacerdotibus, Sanctū
hoc offerre sacrificium, inter-
dixerunt. Rei huius sacratif-
simæ vsus à priuatis domi-
bus, & profanis, in sacra,
& religiosa loca renocarunt:
molliores cantus, & sympho-
nias, deambulationes, collo-
quia, negotiationes à templo
Domini submouerunt. Ita Ec-
clesiastico vnicuique gradui
leges illæ ab eis præscriptæ
sunt, vt tradiro illis diuini-
tus ordine abutendi, nullus
vtique locus relinquatur.

Ita

*De Sacra-
mentorū
admini-
stratione.*

*De Ma-
trimonij
impedimē-
tis.*

Ita nonnullis Matrimonij impedimentis, quæ ansam quasi quandam ad violanda Ecclesiæ præcepta dare videbantur, remotis, facilè veniæ consequendæ viam minus legitimè connubij fœdus ineuntibus intercluserunt.

*De Matri-
monij clā
destinis.*

Quid de fortuitis, tenebri-
cosisque matrimoniis com-
memorem? Et quidem ita
sentio, si alia nulla causa con-
vocandi Concilium fuisset
(quæ multæ, & maxime fue-
runt) propter vnā hanc id
omnino fuisset faciendum.
Nam cū res hæc ad omnes
spectet, neque vllus in Orbe
terrarum vniuerso, angulus
reperiatur, quem labes hæc
non inuasit, curandum me-
ritò fuisset, vt communi huic
malo, communi etiam con-
silio prouideretur. Innume-
rabilium vtique, & grauissi-
morum delictorum, & scele-
rum

rum occasio prudentissima,
ac propè diuina hac sãctione
penitus ablata est, & Christia-
næ Reipublicæ gubernationi
sapientissimè consultum.

Accedat ad hæc utilis in
primis, ac necessaria multo-
rum in Purgatorij, Sancto-
rum venerationis, innuocatio-
nis, Imaginum, & Reliquia-
rum, atque etiam Indulgen-
tiarum ratione abusuum in-
terdictio, qui rerum ipsarum
pulcherrimam faciem inqui-
nare, atque turpare, mirum
in modum videbantur.

Altera verò pars, quæ de
labenti, ac prope cadenti Ec-
clesiastica disciplina fulcien-
da erat agendum, diligenter
etiam absoluta est, atque per-
fecta scilicet, vt eligantur in
posterum ad Ecclesiastica
munera obeunda, qui virtu-
te, non ambitione præstent;
quique populi commodi, non

*Abusus
omnes tol-
luntur.*

*De Eccke-
siastica di-
sciplina re-
stituenda.*

*Ministra-
rum Dei
qualitates*

suo inferuiant, & profint potius quàm præsint.

*De verbo
Dei.*

Vt enuncietur, atque explanetur frequentius, & studiosius Verbum Domini, accipi gladio penetrantius.

*De vigilā-
tia, & resi-
dentia Pa-
storum.*

Vt adsint suis gregibus, & inuigilent Episcopi, ceteriq. quibus animarum cura commissa est: neque extra creditam sibi custodiam vagent.

*Privilegia
contraria
Concilio
Trid. tol-
luntur.
De sacer-
dotib. pau-
peribus.*

Nihil cuiquam profint, aut ad impurè, & flagitiosè viuendum: aut ad malè, & perniciosè docendum, privilegia. Nullum sine pœna crimen, nulla sine præmio virtus relinquatur.

Pauperum, & Mendicantium Sacerdotum multitudi- ni optimè prouisum est: cer- tè vnusquisque Ecclesiæ, sta- tutoque operi, vnde ali possit adscribatur.

*Auaritia
estatur.*

Auaritia quo nullum vi- tium est tetrius, præsertim in do-

in domo Dei ab eo omnino tol-
latur: gratis Sacramenta om-
nia, vt par est, conferantur.

Ex vna Ecclesia plures: ex
pluribus vna, vt populi com-
modum, & ratio postulabit,
constituatur.

*De vnioue
Ecclesiarum.*

Quæstores (vt appellant)
qui sua, non quæ Iesu Chri-
sti quærentes, magnum no-
stræ Religionis damnum, ma-
gnam infamiam afferebant, ex
omni hominū memoria (quod
summæ felicitatis loco po-
nendū est,) penitus euellātur.

*De Quæ-
storibus*

Deo optimo maximo cul-
tus tribuatur purius, & accu-
ratiū: atque ita, qui ferunt
vasa Domini mudentur, vt
ad sui imitationē alios tra-
hant. In quo illud præclarè
est excogitatum, vt qui Sa-
cris essent initiandi, ijs mo-
ribus, atque literis in vna-
qua. Ecclesia à prima ætate
instituantur, vt quoddam
quasi

*De cultu
diuino.*

354 DE CONCILIO

quasi virtutum omnium seminarium illud existat.

De prouincialibus Synodis, & visitatione

Iam verò Prouincialibus Synodis restitutis; Visitationibus ad populorum utilitatem, non ad quærelam, & sumptum renouatis, tradita, Pastoribus regendi suos, atq. pascendi commodius facultate.

De hospitalitate.

Pœnitentia publicum in vsum reuocata. Hospitalitatem Ecclesiasticis hominibus, tum pijs locis indicta

De Curatis Ecclesiis prouincialibus.

In Curatis Sacerdotijs conferendis memorabilibus, ac pene cælesti ratione constituta. Beneficiorum (vt aiunt) pluralitate sublata. Hæreditaria Sæctuarij Dei possessione prohibita. Modo excommunicationibus imposito, ac terminato. Primis iudicijs ijs in locis, vbi lites oriuntur, assignatis. singularibus certaminibus interdictis. Omnium

nium, hominum, ac Sacrorum in primis, luxuriæ, cupiditati, atque licentiæ, fræno, quasi quodam; quod excuti non facile possit, iniecto.

Regibus, ac Principibus sui muneris diligenter admonitis: aliisque rebus huiusmodi prudentissimè sancitis, finem sacro, & Oecumenico Tridentino Concilio ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ exaltationem, Principum Christianorum unionem, morum pravorum emendationem, heresumq. omnium extirpationem Patres gloriosè dederunt.

Vnde talis Synodus omnium præcedentium Oecumenicorum Synodorum medulla, merito dici debet, & quò magis inueterascet, eo magis in dies, eoque perennius efflorescet.

Bone Deus, quæ gentium varie-

De Regibus, & Principibus.

Concilium Trid. omnium præcedentium medulla.

356 DE CONCILIO

Qualitas tas, qui totius Orbis Episco-
eorum, q porum delectus : qui Regum
ad Trid & Rerum publicarum splen-
Concilium dor, quæ medulla Theolo-
celebradæ gorum, quæ sanctitas, quæ
conuenerūt. lachrimæ, quæ ieiunia, qui
 Flores Academici, quæ lin-
 guæ, quanta subtilitas, quan-
 tus labor, quam infinita le-
 ctio, quæ virtutū, & studio-
 rum diuitiæ, augustum illud
 Sacrarium impleuerunt.

Intellexit hoc Cæsar, qui
 reuersis, ita gratulatus est.
Aluimus vos in schola opti-
ma.

De

De Concilijs Genera-
libus non Oecume-
nicis, sed Nationa-
libus tantum.

Expediti utcumque
de Concilijs Gene-
ralibus Oecumeni-
cis, de Nationa-
libus, quę, & quando celebra-
ta sint, hic breuiter disserere-
mus. Sunt autem quę sequun-
tur.

*Nationa-
lia Conci-
lia quę, &
quę celebra-
ta sunt.*

Anno 1059. Nicolaus Pa-
pa II. Conuentum Episcopo-
rum 113. apud Lateranum,
habuit, in quo editus est Ca-
non de eligendo Summo Pon-
tifice, qui est apud Gratia-
num cap. *In nomine Domini*,
distin. 23. ubi dicitur:
*In primis Cardinales Epif-
copi diligentissime simul de*
Ponti-

*De Pont.
eligendo.*

*Pontificis electione consul-
tent, mox Clericos Cardina-
les adhibeant, sicque reliquus
Clerus, & populus ad con-
sensionem nouæ electionis ac-
cedat, cauentes, ne venalitatis
morbis aliqua occasione sub-
repat. Eligatur autem de
ipsis Ecclesiæ gremio, si re-
peritur idoneus: sin minus,
ex alio sumatur. Et postea
subiungitur. Electus autem
sicut verus Papa, obtineat
auctoritatem regendi Roma-
nam Ecclesiam, & disponen-
di omnes facultates illius:
quod B. Gregorius ante suam
consecrationem cognouimus
fecisse. In eodem Concilio
statutum est de Clericorum
castitate, & de Ordinatis
Simoniacè. Ibique etiam Be-
rengarius hæresiarcha con-
uictus, secundò condemna-
tus est.*

Anno 1066. Alexander II.
apud

NON OFCVM. 359

apud Melphim Generale Cō
cilium convocauit, fortassis
ex omnibus Calabriae, &
Apuliae Episcopis. Actum est
in eo de causa Nortmanno-
rum. Pontifex Roberto Guis-
cardo Ducatum Calabriae, &
Apuliae, atq. Siciliae Comita-
tum confirmauit: quod ante
eecerat Nicolaus II.

Anno 1072. apud Latera-
num, Conuentum etiam Ge-
neralem Episcoporum Idem
Pontifex habuit contra Sy-
moniacos.

Anno 1095. Urbanus II.
Placentinum Generale Con-
cilium celebrauit: & ibi Gre-
gorij VII. & Victoris 3. ad-
uersus Henricum III. Imp. &
Clementem Antipapam, ana-
themata renouauit: Aliqua
de Clericorum ordinatione
fanciuit. Et nouem Plæfatio-
nibus, quibus Ecclesia in Mis-
sarum Sacrificijs utitur, de-
cimam

cimam de B. Virgine addidit. *Et te in veneratione B. Virginis collaudare &c.*

Anno 1101. Paschalis II. Concilium Generale apud Lateranum coegit ex multis Occidentis Episcopis. Causa fuit controuersia, quæ fuerat inter Gregorium VII. & Victorem III. & inter Henricum II. Imper. qui contra Canones, & Iura usurpauerat sibi ius conferendi Episcopis, & Abbatibus annulum, & baculum, & alia insignia Pontificia.

Anno 1116. idem Paschalis Generalem Conuentum apud Lateranum habuit: vbi Pontifex retractauit concessionem Henrico datam, in his verbis: *Quæ Henrico tribui pro liberando Dei populo tribui: Iniquum privilegium, quod in castris Henrici scripsi, tanquam irritum perpe-*

NON OECVM. 168

tno anathemate damno. Vni-
uersi responderunt: Ita cun-
cti damnamus.

Anno 1119. Callixtus II.
Conuentum Generalē habuit
Rhemensem; Patrum 426. vi-
delicet Episcoporum, & Ab-
batum, & inter cetera, prae-
cepit Henrico III. vt Ius, quo
Sacerdotia conferebat, omni-
no dimitteret, quia erat con-
tra Canones, & iura, & ante-
cessorum suorum decreta, su-
per ea re facta, renouauit.

Anno 1131. Innocentius II.
Rhemis Concilium Generale,
ex Episcopis Transalpinis con-
gregauit; in quo Anacletum
Antipapam de integro con-
demnauit: & Ludouicum iu-
uenem, Ludouici Regis filium,
Regia Franciæ corona 8. Kal.
Novembris ornauit.

Anno 1133. idem Pontifex
habuit alium Conuentum Ge-
neralem, ex multis Episcopis,

Q &

162 DE CONC. GENER.

& Abbatibus Occidentis, ubi
Anacleto Antipapa reiecto,
Innocentius II. vt verus, &
Catholicus est ab omnibus re-
ceptus: deinde repudiato Con-
rado, Lotharius vt verus Ro-
manorum Imperator Augu-
stus est approbatus.

Anno 1163. Alexander III.
Concilium frequentissimum
Episcoporum, & Abbatum,
apud Turones in Gallia cele-
brauit, in quo interfuerunt
150. Episcopi, Abbates 400.
Ibi acta Concilij Papiensis ir-
rita facta sunt, & seuerissimis
legibus Clerus, ab effusa licen-
tia ad Ecclesiasticam discipli-
nam reuocatus est: renouata
anathemata contra Victorem
III. Antipapam, & Fridericum
I. Imperatorem.

Anno 1177. Idem Alexan-
der III. Venetijs Concilium
Generale ex cunctis Episcopis,
& Abbatibus Occidentis con-
uoca-

uocauit, in quo pax est com-
posita inter ipsum Alex. III. &
Federicum Imperatorem I.
quem, vt Catholicum Ponti-
fex recepit, & eius filium Hen-
ricum electum in Regem Ro-
manorum, & Imperatorem Au-
gustum futurum.

Sunt, & aliqua alia Con-
cilia, quæ licet Prouin-
cialia fuerint, auctorita-
te tamen Romani Pon-
tificis, vel vsu Ecclesiæ
sunt comprobata.

DE his Conciliis sic
comprobatis Leo
IV. scribens Epi-
scopis Britannia,
vt habetur c. de libellis. dist.
20. sic ait: *De libellis, &
Commentarijs aliorum non
conuenit laicos iudicare, &
sanctorum Conciliorum Ca-*

nona Q 2 *nona*

ones relinquere, vel Decretalium regulas, quæ habentur quod nos simul cum Canonibus Ecclesiasticis utimur iudicijs, idest Apostolorum, Nicænorum, Ancyranorum, Neocæsariensium, Gangrensiū Sardicensium, Africanensium, Carthaginensium.

Anno 314. celebrata est Ancyrana Synodus, in qua Patres decem, & octo statuerunt Canones 24. quorum Auctor maximè Vitalis Antiochenus Episcopus extitit.

Eodem anno, sed post, celebrata est Synodus Neocæsariensis: in qua Patres 17. statuerunt Canones 14. quorum auctor maximè fuit Vitalis Episcopus Salonitanus.

Anno 321 habita est Synodus Laodicensis, in qua Patres 32. statuerunt Canones 59. quorum auctor Theodorus Episcopus extitit.

Anno

PROVINCIALIBVS. 365

Anno 324. vel circiter habita est Synodus Gangrensis: in qua Patres 16. statuerunt Canones viginti.

Anno 340. celebrata est Synodus Antiochena, quæ à Gratiano can. 11. dist. 16. inter Concilia Catholica recensetur; sed gravi errore lapsus est, cum ab Eusebianis, & Arianis ea coacta sit. Vide, quæ de hac re diximus supra in Concilio Generali Antiocheno, immediate post Nicænum I. posito.

Anno 393. Synodus Carthagenensis VI. coacta est, in qua Patres 228. statuerunt Canones 13. quorum auctor fuit Aurelius Carthagenensis Episcopus, in qua Synodo sanctus Augustinus Hypponenſis Episcopus legitur interfuisse, disputasseque, licet adhuc Presbyter esset.

Anno 397. congregata est

Q 3

Syno.

366 DE CONCILIIS

Synodus Africana, seu Carthaginensis IV. in qua Patres 229 recitauerunt, & firmauerunt Canones 104. qui per diuersa Concilia Africanæ Prouinciæ tempore Aurelij Carthaginensis Episcopi leguntur esse conscripti.

Anno 314. Arelatensis Synodus coacta est sub Siluestro Papa, in qua Patres 200. statuerunt Canones 23. In qua quidem Synodo nomine Siluestri Papæ præfuerunt Claudius, & Vitus Presbyteri, Eugenius, & Cyriacus Diaconi.

Anno 389. alia item Synodus Arelatensis coacta sub Siricio, in qua Patres statuerunt Canones, quorum Auctor fuit Cæsarius Episcopus Arelatensis.

Anno 524. alia item Arelatensis Synodus sub Ioanne in qua Patres plura vetula decre

creuerunt.

Anno 813. alia item Synodus Arelatensis habita est sub Leone III. Papa, in qua Patres 26. canones ediderunt ad Ecclesiasticam disciplinam reparandam.

Anno 506. Agathensem Synodum celebrarunt Patres 35 sub Præside Casario Arelatensi Episcopo, prout euincitur, & ex prima subscriptione & pariter ex Canone 73 Concilij Meldensis. Hic statuti sunt Canones 71.

Anno 529. Arausicana Synodus celebrata est sub Felice Papa IV. in qua Patres multa statuerunt contra Pelagium de gratia, & libero arbitrio.

Anno 540. Aurelianense Concilium congregatum est 25. Episcoporum, tempore Vigilij Papæ, in quo 26. canones habiti sunt.

Q 4

Anno

368 DE CONCILIIS

Aurelianense item aliud eodem tempore habitum est, in quo 38. Canones editi sunt.

Anno 552. Aurelianense aliud sub eodem Vigilio, in quo 23. Canones statuti sunt.

Anno 588. Matisconensis Synodus coacta est, in qua omnes Metropolitani Episcopi, quotquot erant in Regno Guntheramni, conuenerunt, & plura utilia statuta sunt.

Anno 1095. sub Urbano II. Aluernense, seu Claromontanum Concilium celebratum est, ubi expeditio pro Terra sancta recuperanda facta est: & multi Canones ad disciplinam Ecclesiasticam, sanciti sunt.

Item Lugdunense, in quo Patres 18. statuerunt Canones, quorum Auctor maximè fuit Philippus Viennensis Episcopus.

Item

PROVINCIALIB. 369

Item Lugdunense, in quo
Patres 34. statuerunt Cano-
nes, quorum auctor maximè
fuit Priscus Lugdunensis Epi-
scopus.

Ex his constat, Canones
Ancyranos, Neocasarienses,
Gangrenses, Africanos, &
Carthaginenses in Romana
Ecclesia Canonicam auctori-
tatem habere. cap. de libellis.
dist. 20. item Canones Laodi-
censes auctoritatem habent,
quia communi Ecclesiastico
vfu approbati sunt. Item Mi-
leuitana Synodus confirma-
ta est auctoritate Innocentij.
Arausicana II. auctoritate Fe-
licis Papæ IV.

Arelatenses Synodi prima,
secunda, & tertia, communi
Ecclesiastico vfu receptæ sunt,
vt etiam Aurelianenses. Sic
etiam Aluernensis, seu Claro-
montana Synodus. Insuper
Bracarense Synodi prima, se-
cunda,

Q 3

cunda, & Tertia. Septem Carthaginenses. Duodecim Toletanae. Hispalensis prima, & secunda. Lugdunensis prima, & secunda. Marisconensis prima, & secunda. Antifiodorensis, in qua Canones 45. editi sunt. Agathensis, in qua Canones 71. conditi sunt. Valentina, in qua Canones sex editi in Hispania, communi usu Ecclesiastico receptae sunt.

Præterea multi summi Pontifices Romani Synodos celebrarunt, tum in Vrbe, tum etiam extra Urbem in Italia, Gallia, Germania, quibus ipsi præfuerunt: quæ cum ipsorum præsentia, & auctoritate coactæ, & absolutæ fuerint, Canonicam habent auctoritatem.

Et hæc de Concilijs compendiosè dicta sint.

Omnia

PROVINCIALIB. 371
Omnia iudicio sanctæ Ro-
manæ Ecclesiæ sunt.

*Deo Iesu Christo aeterno Dei
Patris Filio
Laus, & gloria in æternum.*

FINIS.

PROVINCIALE

Omnia iudicio Landis Ro-

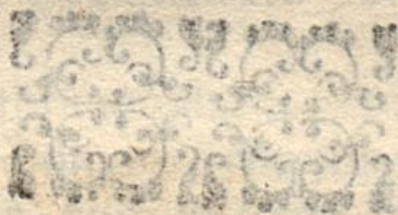
manus Bechtel luno.

Die 10te Christi anno 1511

Patris Ribo

Landis O. gloriosus stantur.

FINIS.

B V L L A E

IN COENA

DOMINI.

BREVIS EXPLICATIO.

AVCTORE

F. Francisco Longo à Coriolano
Capuccino.

ROMAE, Apud Andræam Phæum. 1624.

Sumptibus Io. Pauli Gely.

SVPERIORVM PERMISSV.

BVLAE

IN COENA

DOMINI.

BREVIS EXPLICATIO.

AUCTORE

F. Francisco Longo à Conzelano
Capuccino.

ROMAE, Apud Andream Phœnum. 1634.

Imprimatur Jo. Pazzi Geli.

PAPERIOXVI. FERREXV.

GREGORIUS

EPISCOPVS

Seruus Seruorum Dei,

Ad futuram rei memoriam.

PASTORALIS. Ro-
mani Pontificis vi-
gilantia, & sollici-
tudo, cum in omni
Christianæ Reipublicæ pace,
& tranquillitate procuranda,
pro sui muneris officio assidue
versatur, tum potissimum in
Catholicæ fidei, sine qua im-
possibile est placere Deo, vni-
tate, atque integritate reti-
nenda, & conseruanda, maxi-
mè elucet: Nimirum, vt fideles
Christi non sint paruuli flu-
tuantes, neque circumferantur
omni vento doctrinæ in nequi-
tia hominum, ad circumuen-
tionem erroris; sed omnes
occurrant in vnitatem fidei, &
agni-

agni-

cognitionis filij Dei, in virum
perfectum, neque se in huius
vitæ societate, & communio-
ne ledant, aut inter se alter al-
teri offensionem præbeat: sed
potius in vinculo charitatis
coniuncti, tanquam vnius cor-
poris membra sub Christo ca-
pite, eiusque in terris Vica-
rio Romano Pontifice Beatissi-
mi Petri successore, à quo to-
tius Ecclesiæ vnitas dimanat,
augeantur, in ædificationem,
atque ita diuina gratia adiu-
trice, sic præsentis vitæ quiete
gaudeant, vt futura quoque
Beatitudine perfruantur. Ob
quas sanè causas Romani Pon-
tifices Prædecessores nostri
hodierna die, quæ anniuersa-
ria Dominicæ Ccenæ com-
memoratione sollemnis est,
spiritualem Ecclesiasticæ disci-
plinæ gladium, & salutaria iu-
stitiæ arma per ministerium
summi Apostolatus, ad Dei
gloriam

gloriam, & animarum salutem
solemniter exercere consueve-
runt. Nos igitur, quibus nihil
optabilius est, quam fidei in-
violatam integritatem, publi-
cam pacem & iustitiam, Deo
auctore, tueri, vetustum, & so-
lemnem hunc morem sequen-
tes.

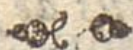
Excommunicantur Hæretici
*cuiuscunque Sectæ, eorum-
demque fautores, libros le-
gentes, tenentes, aut impri-
mentes, & Schismatici.*

**Excommunicamus, & ana-
thematisamus, ex parte Dei**
Omnipotentis, Patris, & Filij,
& Spiritus Sancti, Auctoritate
quoq; Beatorum Apostolorum
Petri, & Pauli, ac nostra quos-
cunq; Hussitas, Vviclephistas,
Lutheranos, Zuinglianos, Cal-
uinistas, Vgonottos, Anaba-
ptistas, Trinitarios, & a Chri-
stia.

Christianam fidem Apostatas, ac omnes
 & singulos alios Hereticos
 quocumq. nomine censeantur,
 & cuiuscunque sectę existāt, ac
 eis credentes, eorumq; recepta
 tores, fautores, & generaliter
 quoslibet illorum defensores,
 ac eorundem libros Hæresim
 continentes, vel de religione
 tractantes, sine auctoritate no
 stra & Sedis Apostolicę, scien
 ter legentes, aut retinentes,
 imprimentes, seu quomodoli
 ber defendentes ex quavis cau
 sa publicę, vel occultę, quouis
 ingenio vel colore, necnon
 Schismaticos, & eos, qui se à
 nostra, & Romani Pontificis
 p̄tore tempore existentis, obe
 dientia, pertinaciter subtra
 hunt, vel recedunt, eos p̄p̄
 ter Petri & Pauli, de nostra quol
 cundq. leges, Vnde p̄p̄ter
 d. 20. m. 1. g. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Ex-

EXPLICATIO

H Aereticos quocumque nomine &c. *Hæreticus est ille, qui errorem habet aliquem contra fidem cum pertinacia.*

Ad effectum incurrendi hęc censuram, debet esse talis interiorius, & exteriorius, idest exteriori signo aliquo debet hæresim manifestare, quam mente, & animo intus retineat. Et sic unum sine alio non satisfaceret ad hanc censuram incurrendam. Vnde, qui hæreticus est tantum in mente sua, nec ullo signo, vel verbo, vel facto expressit errorem, non est excommunicatus: potestque absolui à quolibet confessorio.

Triplex ergo conditio requiritur, ut excommunicatio hæc incur-

incur-

incurratur. Primo ut verbum, vel signum haresim satis exprimat. Secundò ut exterior actus sit malus de se, & lethalis. Tercio, ut actus ille exterior haresis confessio sit.

Cathecumenus non sufficitur huic censuræ, cum solemniter fidem Catholicam, non sit professus in baptismo. Et ideo Ecclesia non potest in eum directè tanquam in membrum suum, iurisdictionem exercere. Vgol. Suar.

Credentes &c. Per hæc verba comprehenduntur omnes, qui credunt eorum doctrinis: qui licet explicitè errorem non habeant tamen implicitè: exempli gratia. Vnus habebat multos errores, & dicebatur Lutherus, alter erat rusticus, & nihil in particulari sciebat, sed dicebat, se velle mori in fide Lutheri: prior erat hereticus, posterior dicebatur credēs.

Vcl

Vel fauorem præstant, aut
receptant hæreticos; idest, in
ordine ad suam hæresim do-
cendam, defendendam, & hu-
iusmodi.

Libros. Hic comprehendun-
tur etiam legentes partem li-
bri non continentem hæresim,
puta Indicem, vel epistolam
ad Lectorem, & huiusmodi.
Etiam paruus libellus. Etiam
nondum typis excussus. Etiam
in locis, in quibus hæresis im-
punè grassatur, quia Bulla hæc
ligat omnes absque exceptione
Etiam quod legens non intelli-
gat sensum. Etiam si quis legat
inspiciendo tantum, & non
proferendo verba. Non tamen
qui audit legentem; nisi eius
auctoritate legeret.

Qui verò legunt ceteros
libros ab hæreticis compo-
sitos, non contrahunt huius
Bulle excommunicationem;
pro-

Sciendum est etiam, quòd aliud est legerelibros prohibitos tantum, aliud libros hereticorum. Qui legunt libros primi generis, non in excommunicatione, sed in peccatum mortale, et in alias pœnas ab Episcopo infligendas incurrunt. Qui vero hereticorum libros legunt, in hanc excommunicationem incedunt.

Retinentes. Aromatarii, & Lanij, qui cartis eiusmodi librorum involuunt obsonia, & comestibilia, quæ apud se habent venalia, incurrunt: non enim Bulla considerat quamente tales libri retineantur.

Nec nō Schismaticos. Schisma est rehellis separatio ab Ecclesiæ capite, & Vicario Christi. Sunt autem duo necessaria ad peccatum hoc contrahendum. Alterum, ut homo se separet ab Ecclesiæ capite per inobe-

inobedientiā. Alterum, ut hoc cum rebellionē quadā faciat, nimirum pertinaciter ipsius iudicium subire nolendo, eiusque praeceptum contemnendo.

Est autem aliquando Schisma coniunctum cum haeresi, quando homo opinatur, Pontificem Rom. non esse Christi Vicarium, nec Caput totius Ecclesiae. Sine haeresi autem est, quando interius quidem non negat, eum esse Caput, tamen malitia non vult ipsum recognoscere. Vnde omnis haereticus est etiam schismaticus: sed non ē contra.

Et eos, qui se à nostra &c. Personae illae hic comprehenduntur, quae ab obedientia Romani Pont. pro tempore existentis, pertinaciter se subtrahunt, aut ab ea recedunt. Non significantur hinc Schismatici, cum de talibus pauld ante dixisset, sed significantur, qui mandato

dato Romani Pont. pertinaciter idest, scientes esse tale mandatum, nolunt obedire. Nec hoc ad schisma satis est: nam schisma est quando homo in totum à iudicio, & obedientia Romani Pont. se subtrahit, opere ipso non recognoscendo eum superiorem. Hac ergo censuræ ligantur pertinaciter inobedientes, licet Schismatici non sint.

S. 2.

Appellantes à Pont. ad futurum Concilium, eorumque fautores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos cuiuscunq; status, gradus, seu cōditionis fuerint; Vniuersitates verò, Collegia, & Capitula, quocunq; nomine nuncupentur, interdiciamus ab ordinationibus, seu mandatis nostris, ac Romanorum
Pon-

Pontificum pro tempore existentium, ad vniuersale futurum Concilium appellantes, nec non eos, quorum auxilio, consilio vel fauore appellatum fuerit.

AD hanc censuram incurrendam, necessaria est appellatio ipsa actu secuta. Non incurritur autem per fauorem, aut auxilium prestitum post appellationem. Neque sat est, quod interponeretur appellatio fiducia talis auxilij, vel fauoris futuri, nisi prius aliqua promissio de ipsis prestandis facta fuisset. Suar. Non incurritur per consulentes appellationem istam, ut sentit Suarez contra Vgolinum; cum in grauissimis poenis non sit facienda extensio de casu ad casum.

Duo verba sunt in hoc S. scilicet excommunicamus, &

R inter-

interdicimus. Prius refertur ad personas: posterius ad universitates, Collegia, & Capitula; quæ non possunt excommunicari, ut habetur in cap. Romana, de sent. excom. in 6.

§. 3.

Pirata, atque eorum receptatores, & fautores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Cursarios, ac Latrunculos maritimos discurrentes mare nostrum præcipuè à Monte Argentario usque ad Terracina: ac omnes eorum fautores, receptatores, & defensores.

P*iratam faciunt tria. Primum quando indifferenter, omnes spoliatur, nec restringit ad unam aliquam nationem. Secundum, Intentio principalis hoc scelus exercendi. Ali-*
qui

qui verò dicunt, hoc non esse
necessarium. Tercium, quod
indictum non sit bellum con-
tra eos, quos spoliare intendit.

Non omnes piratae hinc cō-
prehendantur, sed discurren-
tes mare Romani Pont. Nec
afficiuntur hac censura qui in
terris depradantur: etiam si
postea in mari se abscondant
in nauibus suis. Nec afficiun-
tur nostri, depradantes Infi-
deles.

Receptatores, fautores, &
Defensores. Hanc non inclu-
duntur nostri remigare coacti
in triremibus infidelium spo-
liando Christianos. Vgol. Nec
consulentes, cum ipsi non sint
proprie fautores.

S. 4.

Naufragorum Christiano-
rum cuiuscunque generis
bona, etiam in littoribus in-
uenta surripientes.

R

2

Item

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui Christianorum quorumcunq; nauibus, tempestate, seu in transuersum (ut dici solet) iactatis. vel quomodo naufragium passis, siue in ipsis nauibus, siue ex eisdem eiecta in mari, vel in littore inuenta cuiuscunq; generis bona, tam in nostris Tyrreni, & Adriatici, quam in cæteris cuiusq; maris Regionibus, & littoribus surripuerint. Ita ut nec ob quodcunq; priuilegium, consuetudinem, aut longissimi etiam immemorabilis temporis possessionem, seu aliū quemcunq; prætextum excusari possint.

I Necurrit hanc censuram, qui animo bono, scilicet, ut ea seruet Domino suo, sibi accipit: sed postea mutato ani-

mo

mo, ea retinet uti propria.
Suar. Sicut eadem non euadit,
 qui malo animo ea auferit: li-
 cèt postea ea restituat.

Non incurrit surripieus res
 hostium, cum quibus bellum
 gerit. Vgol Nec surripieus res
 Christianorum, quæ portan-
 tur ad hostes nominis Chri-
 stiani contra prohibitionem
 Ecclesiæ. Neque consulentes,
 mandantes, fautores, recepta-
 tores, aut defensores. Nec sur-
 ripieus bona derelicta, quæ
 Dominus non fuisset amplius
 repetiturus. Ea tamen resti-
 tuere tenetur domino suo.

§. 5.

Imponentes noua pedagia, &
 gabellas, vel eas augentes

Item excommunicamus, &
 anathematizamus omnes qui
 in terris suis noua Pedagja
 seu Gabellas, præterquam in

R 3 cali-

casibus sibi à iure, seu ex speciali Sedis Apostolicæ licentia, permisis imponunt, vel augent, seu imponi, vel augeri prohibita exigunt.

Incurritur hæc censura, etiam si in territorijs suis, & ipso rum quacumque parte imponantur talia pedagia. V. gol. Et incurritur statim ac fuerit imposta, etiam nondum exacta.

Non incurritur, si imponens non recognoscit Superiorem in temporalibus. Etiam si iniustas gabellas imponat. V. gol.

Exigentem. Hoc verbum importat etiam petentem ea, tanquam debita ab eo, qui nollit ea solvere, si posset. Si quis acciperet huiusmodi gabellas, seu pedagia à sponte soluentibus, non esset excommunicatus, quia non exigit. Nam. cap. 27. num. 61. In his verò, qui
sine

sine auctoritate imponunt gabellas, sunt excommunicati exigentes, & accipientes à spontè soluentibus. Tol. Non prohibentur autem hic onera & tributa, quatenus essent stipendium iustum pro aliquo negotio: utpote, si indigeret Clericus, vel duce via, vel nauicula ad transeundum, in flumine, tunc iustè exigere- tur merces, & stipendium ducatus via, vel nauta. Caict. hic. cap. 39.

§. 6.

Falsificantes litteras Apostolicas, aut supplicationes à quocunque auctoritatem habente signatas falsò fabricatas.

Item excommunicamus, & anathematizamus, omnes falsarios litterarum Apostolicarum, etiam in forma Brevis,

R 4

ac

ac Supplicationum gratiam,
vel iusticiam, concernentium,
per Romanum Pontificem,
vel S.R.E. Vicecancellarios,
seu gerentes vices eorū, aut
de mandato eiusdem Romani
Pontificis signatarum: necnon
falsò fabricātes litteras Apo-
stolicas, etiam in forma Bre-
uis, & etiam falsò signantes,
Supplicationes huiusmodi
sub nomine Romani Pontifi-
cis, seu Vicecancellarij, aut
gerentium vices prædictorū.

*Forma brevis. Communiter
dicitur, has esse litteras, quæ
à solis secretarijs conficiun-
tur, & per Papam signan-
tur in cera rubea annulo pis-
catoris.*

*Hanc censuram incurrunt
quicumque falsauerint, etiam
si non utantur. Incurrunt e-
tiam, qui falsificant supplica-
tiones, gratiam, vel iusti-
tiam*

tiam concernentes, per Romanum Pont. aut per Vicecancellarium, aut per eorum Locumtenentes, aut de Romani Pont. auctoritate signatas.

Item, falsò fabricantes litteras Apostolicas, etiam in forma Brevis.

Item, falsò signantes supplicationes huiusmodi, sub nomine Romani Pont. seu Vicecancellarij, aut eorum Vicesgerentium. Qui verò habent tales litteras falsas, eis tamen non utuntur, non incidunt in hanc excommunicationem: nisi tamen intra viginti dies, postquam sciuerint esse falsas, eas lacerauerint, aut resignauerint, sunt excoicandi per Ordinarium (et semel excommunicati, non possunt nisi à Papa absolui.) non autem sunt ipso facto excommunicati. Ita habetur in cap. duca. de crim. falsi. in quo capi-

R S te

te excommunicati sunt ipso iure, qui litteras Apostolicas accipiunt ab alio, quàm à manibus Papæ, vel Officialium: nisi sint magnates, qui per interdictum possunt accipere. Tol.

§. 7.

Deferentes arma, & alia vsui belli idonea ad Turcas, vel alios Christiani nominis inimicos: & ad Reip. Christianæ statum pertinentia ipsdem in damnum Christianorum nunciantes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Saracenos, Turcas, & alios Christiani nominis hostes, & inimicos, vel Hæreticos per nostras, siue huius Sanctæ Sedis sententias expressè & nominatim declaratos, deferunt, seu transmittunt equos, arma, ferrum, filii ferri, stannum, chalybem, omniaque alia

alia metallorum genera, atq. bellica instrumenta, lignamina, canapem, funes, tam ex ipso canape, quàm alia quacunque materia, & ipsam materiam, aliaq; huiusmodi, quib. Christianos, & Catholicos impugnant: necnon illos, qui per se, vel alios de rebus statum Christianæ Reip. concernentibus, in Christianorum perniciem & damnum, ipsos Turcas & Christianæ Religionis inimicos, necnon hæreticos, in damnum Catholicæ Religionis, certiores faciunt, illisq; ad id auxilium, vel fauorē quomodolibet præstāt. Non obstantibus quibuscunque privilegijs, quibusvis personis, Principibus, Rebus publicis, per nos & Sedem prædictam, hætenus concessis, de huiusmodi prohibitione expressam mentionem non facientibus.

R 6

Chris-

Christiani subditi Turcarum fabricantes arma in terris ipsorum infidelium, eaque nec non equos illis vendentes eo fine, ut ad licitos usus eis utantur, in hac censura regulariter non comprehenduntur. Dixi, regulariter, quia secus esset, si ea expressè fabricarent, vel venderent, tanquam ea futura ad bellum iniustum contra Christianos.

Non incurrunt deferentes causa redimendi captivos de manibus ipsorum infidelium, per cap. significavit. de Iudeis. Una enim lex aliam declarat. Hoc autem non procedit, ubi alia ratione posset fieri redemptio captivorum. Et similiter quod tunc temporis non sit bellum inter nos, & infideles. Et tandem in parva quantitate.

Excommunicantur pariter hic, qui de rebus ad statum
Reipu-

Reipublica Christiana pertinentibus, certiores, faciunt predictos haereticos, aut infideles in perniciem, & damnum Christianorum.

Auxilium. Christiani remigantes in triremibus Turcarum contra Christianos, non incurrunt hanc censuram, cū per vim id faciant, & mortis necessitate ducti; incurrunt bene peccatum mortale, iuxta Nau. & Suar. Sed verius videtur eos, nec mortaliter peccare quia actio illa indifferens est. Petr. de Nau Lopez. Azor post Adrian. & Cordubam, Insuper si contingat, praefatos remigantes accipere bona Christianorum ob eundem metum, excusat eos à mortali. Molina de iust. tract. 2. disput. 95.

§. 8.

*Impedientes eos, qui victua-
lia, & alia necessaria Ro-
mam conuehant.*

Item excommunicamus, &
anathematizamus omnes im-
pendentes, seu inuadentes eos
qui victualia, seu alia ad vſu
Romanæ Curie necessaria
adducunt: ac etiam eos qui
ne ad Romanam Curiam ad-
ducantur vel afferantur, pro-
hibent, impediunt, seu pertur-
bant, seu hæc facientes defen-
dunt per se, vel alios, cuius-
cunq; fuerint ordinis, præe-
minentie, conditionis, & sta-
tus, etiam si Pontificali, seu
Regali, aut alia quauis Eccle-
siastica, vel mundana præful-
geant dignitate.

*Hec censura non afficit
Principem, vel Rempubli-
cam*

eam iuste sibi prospicientem,
ac propterea inhibentem, ne
victualia è suis finibus ex-
trahantur, vt Romanam de-
portentur; non enim malè a-
gerent.

Romanam uria Cm. Intel-
lige, ubicunque illa sit. Et
Rom. Curia continet omnes,
etiam infimos famulos, Cu-
rie inservientes.

Non afficit clàm furantes
aliquid his, qui Romam defe-
runt huiusmodi victualia.
cùm aliud sit furari, aliud
inuadere, vel impedire. secus
tamen, si itinera obsiderent,
apertaque vi eos spoliarent.
Vgol.

S. 9.

Ad sedem Apost. venientes,
vel ab ea recedentes, sua
aut aliorum opera ladentes
& sine iurisdictione ve-
xando in Curia commo-
rantes.

Item

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apostolicā venientes, & recedentes ab eadem, sua, vel a horum opera, interficiunt, mutilant, spoliunt, capiunt, detinēt. Necnō illos omnes, qui iurisdictionem ordinariam, vel delegatam à Nobis, vel nostris iudicibus non habentes, illam sibi temerē vendicantes, similia contra morantes in eadē Curia audent perpetrare.

Hanc censuram incurrūt offendentes, eos qui ad Sedem Apostolicam accedunt, vel recedunt ab ea, causa cuiuscumque negotii cum sede Apostolica siue cum Romano Pontifice petrandi. Etiā si sic accedentes sint Infideles. Et tot censuræ incurruntur, quot persone, offenduntur.

§. 10.

§. 10.

Romipetas, ac peregrinos etiam in urbe morantes, abeuntes ludentes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, seu depradantes Romipetas, seu peregrinos ad Urbem causa deuotionis, seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel ab ipsa recedentes, & in his dantes auxilium, consilium, vel fauorem

Incurrunt hanc censuram. offendentes Romanos ciues, qui extra Urbem in proprijs Oppidis morantes, aliquando deuotionis causa ad Urbem se transferunt, etiam si non sint peregrini, cum verè sint Romipetæ. Etiam si Curia Ro-
ma-

mana, vel Romanus Pontifex ibi non sit. hæc. n. censura considerat accessum ad Urbem. non etiam ad eius Curiam.

Peccurrunt pariter, qui clam accipiunt bona ipsorum Romipetarum.

Et etiam incurrunt, depredantes mortuum Romipetam. Nald. contra Vgolinum. Vnde etiam Felinus in capitulo d nobis. 2. de sent. excom. tenet, percussorem Clerici mortui, affici pena excommunicationis, lata in Can. si quis suadente. 17. q. 4.

S. II.

Offendentes S. R. E. Cardes,
& alios Praelatos.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulneran.

merantes, percutientes, capiē-
tes, carcerantes, detinētes,
vel hostiliter insequentes S.
R. E. Cardinales, Patriarchas,
Archiepiscopos, Episcopos,
Sedisq; Apostolicæ Legatos,
vel Nuncios, aut eos à suis
dioccesibus, territorijs, ter-
ris, seu dominijs eijcientes.
Necnon ea mandantes, vel ra-
ta habentes, seu præstantes in
eis auxilium, consilium, vel
favorem.

*Hostiliter insequētes. Per
quæ verba; punitur sola
insecutio hostilis, etiam
non secuto opere alicuius of-
fensionis corporalis: quam-
vis non satis essent verba in-
iuriosa.*

*Episcopus. intellige, con-
secratus, non electus solum,
qui simpliciter non dicitur
Episcopus.*

*E suis locis eijcientes: in-
tellige*

tellige loca, tam dignitatum
Ecclesiarum, puta in quibus
Legationem habent, aut do-
minium; quàm etiam ab il-
lis, in quibus nati sunt, aut
domicilium habent. *Suar.
contra Vgol.*

§. 12.

*Ad Rom. Curiam pro nego-
tijs suis recurrentes per se
vel per alios ledentes.*

Item excommunicamus, &
anathematizamus omnes il-
los, qui per se, vel per alios,
personas Ecclesiasticas quas-
cunque, vel seculares ad Ro-
manam Curiam super eorum
causis, & negocijs recurren-
tes, ac illa in eadem Curia
prosequentes, aut procuran-
tes, negotiorumq; gestores, ad-
uocatos, procuratores, & agē-
tes, seu etiam Auditores, vel
Iudices super dictis causis,
vel

IN COENA DOM. 405

vel negocijs deputatos, occasione causarum, vel negotiorum huiusmodi, occidunt, seu quoquomodo percutiunt, bonis spoliant, seu qui per se, vel per alios directè, vel indirectè delicta huiusmodi committere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxiliū, consilium, vel fauorem præstare non verentur cuiuscunque præminentie & dignitatis fuerint.

Hic adeo vniuersalis est personarū qualitates, quæ offendi prohibetur, ut etiā infidelis; & Iudeus hoc priuilegio gaudeat. Punitur autem hic illa offensio solum, si pro occasione causarum, & negotiorum Curia Romana fieret. Incurritur autem hæc censura ubi cumque essent Iudices, vel Auditores deputati super negocijs, & causis Curia Roma-

na

na cum sæpè extra ipsam
cause cognoscenda committi
soleant.

S. 13.

Appellantes à grauiamine
vel futura executione lit-
terarum Apostolicarum
ad laicam potestatem.

Item excommunicamus, &
anathematizamus omnes, tã
Ecclesiasticos, quàm seculares
cuiuscunq; dignitatis, qui prę
texentes friuolam quandam
appellationem à grauiamine,
vel futura executione littera-
rum Apostolicarum, etiam in
forma Breuis, tam gratiam,
quàm iustitiam concernētū;
necnon citationum, inhibito-
rum, sequestrorum, monito-
riorum, processuum, executo-
rialium & aliorum decreto-
rum à nobis & à Sede prædi-
cta, seu Legatis, Nuncijs, Præ-
fiden-

IN COENA DOM. 407

fidentibus, Palatij nostri & Camera Apostolicæ Auditoribus, Commissarijs, alijsque iudicibus, & delegatis Apostolicis emanatorum, & quæ pro tempore emanauerint, aut alias, ad Curias seculares & laicam potestatem recurrunt, & ab ea, instante etiam Fisci procuratore, vel aduocato, appellationes huiusmodi admitti ac literas, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt: quinè illa simpliciter, vel sine eorū beneplacito & consensu, vel examine executioni demandari; aut ne tabelliones, & notarij super huiusmodi literarum, & processuum executione instrumenta, vel acta conficere, aut confecta parti, cuius interest, tradere debeant; ac etiam partes seu eorum agentes, consanguineos, affi-

nes

nes, familiares, notarios, executores & subexecutores literarum citationum, monitoriorum, & aliorum prædictorum, capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex ciuitatibus, locis, & regnis eijciunt, bonis spoliunt, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur, per se, vel aliū, seu alios, publicè, vel occultè, quicquid aliās quibuscunq; personis in genere, vel in specie, ne pro quibuscunq; eorum negotijs prosequendis, seu gratijs, vel literis impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas, vel literas à dicta Sede impetrent, seu impetratis utantur, directè, vel indirectè prohibere, statuere seu mandare; ve eas apud se, aut notarios, seu tabelliones vel alias quomodolibet retinere præsumunt.

230

Hanc

Hanc censuram incurrunt
tam seculares, quàm Eccle-
siastici eam violantes, & tam
publica, quàm priuata aucto-
ritate impediētes. Etiam in-
directè impediētes executio-
nem, recursum, & cetera
hic expressa.

Non incurrerent, qui offen-
derent hic nominatos, alia
ratione, vel occasione quàm
causarum, aut negotiorum in
Curia Romana: puta, si quis
eos verberaret ex priuata ini-
micitia: vel ex auaritia eos
bonis spoliaret.

S. 14.

Executionem liter. Apostolic.
aut aliorum expeditionum
impediētes, & prohibentes
ad gratias impetrandas ac-
cedentes.

Item excommunicamus, &
anathematizamus omnes, &

S fin.

singulos, qui per se, vel alios
auctoritate propria, ac de fa-
cto, quorumcunque exemptio-
num, vel aliarum gratiarum
& litterarum Apostolicarum
prætextu, beneficiales, & deci-
marum, ac alias causas spiri-
tuales, & spiritualibus anne-
xas ab Auditoribus, & Com-
missarijs nostris, alijsq; Iudi-
cibus Ecclesiasticis auocant
illarumvè cursum, & audien-
tiam, ac personas, Capitula,
Conuentus, Collegia causas
iplas prosequi volentes impe-
diunt, ac se de illarum cogni-
tione tanquã iudices interpo-
nunt. Quivæ partes actrices,
quæ illas committi facerunt
& faciunt, ad reuocandum, &
reuocari faciendum, citatio-
nes, vel inhibitiones, aut alias
litteras in eis decretas, & ad
faciendum, vel consentiendũ,
eos, contra quos tales inhibi-
tiones emanarunt, à censuris
&

&

IN COENA DOM. 411

& poenis in illis contentis
absolui, per statutū, vel alias
compellunt, vel executionem
litterarum Apostolicarū, seu
executorialium processuum,
ac decretorum prædictorum
quomodolibet impediunt, vel
faum ad id fauorem, consiliū,
aut assensum præstant, etiam
prætextu violentiæ prohibē-
dæ, vel aliarum prætensionū,
seu etiam donec ipsi ad Nos
informandos, vt dicunt, sup-
plicauerint, aut supplicari fe-
cerint, nisi supplicationes hu-
iusmodi corā Nobis, & Sede
Apostolica legitimè prose-
quantur, etiam si talia cōmit-
tentes fuerint Præsidentes
Cancellariarum, Consilio-
rum, Parlamentorum, Can-
cellarij, Vicecancellarij, Con-
siliarij ordinarij, vel ex-
traordinarij quorumcunque
Principum secularium, etiā
si Imperiali, Regali, Ducali,

S 2 vel

vel alia quacunque præful-
geant dignitate, aut Archie-
piscopi, Episcopi, Abbates,
Commendatarij, seu Vicarij,
fuerint.

Comprehenduntur hic tã
laici, quàm Ecclesiastici con-
trafacientes. Si enim Eccle-
siastica persona præset ali-
cui foro laico, & ad suum tri-
bunal euocaret causam spiri-
tualem à Iudicibus Romanæ
Curia, hanc censuram incur-
reret; non enim tunc, ut per-
sona Ecclesiastica id ageret,
sed ut laica.

Alijsque Iudicibus Eccle-
siasticis. Hic includuntur
omnes Iudices Ecclesiastici e-
tiam Romanæ Curia.

Auocant. Scilicet auctori-
tate iudiciaria, simulque præ
textu litterarum Apostolica-
rum. Et sic hac censura sup-
ponit, eiusmodi litteras præ-
ten-

tenfas, esse nullas.

§. 15.

Judices saeculares, qui Ecclesiasticas personas trahunt ad sua Tribunalia: quique Ecclesiasticam libertatem tollunt, aut in aliquo perturbant.

Quia ex eorum praetenso officio, vel ad instantiam partis, aut aliorum quorumcunque, personas Ecclesiasticas, Capitula, Cōventus, Collegia Ecclesiarum quorumcunque, coram se ad suum tribunal, Audientiam, Cancellariam, Consilium, vel Parlamentum, praeter Iuris Canonici dispositionem, trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant directe vel indirecte, quouis quaesito colore; Necnō qui statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, seu quavis

S ; alia

alia decreta in genere, vel in specie, ex quavis causa, & quouis quæsito colore, ac etiam prætexu cuiusvis consuetudinis, aut privilegij, vel alias quomodolibet fecerint, ordinauerint, & publicauerint, vel factis, & ordinatis vfi fuerint, unde libertas Ecclesiastica tollitur, seu in aliquo læditur, vel deprimatur, aut alias quouis modo restringitur, seu Nostri & dictæ Sedis, ac quarumcumque Ecclesiarum iuribus quomodolibet directè, vel indirectè, tacitè, vel expresse præiudicatur.

Quiuè. Hoc verbum comprehendit etiam Ecclesiasticos contravenientes.

Vel indirectè. Satis largè possunt intelligi.

Præter iuris Canonici iurisdictionem. Secundum quã Clericus potest ad forum sæculare

lare trahi. 1. ubi clericus succedit in causam, iam coeptam coram iudice seculari. 2. quando clericus habet feudum a laico, nam tunc coram ipso conveniri potest in causis pertinentibus ad feudum. 3. quando ob reconventionem trahitur in causa civili: in qua tamen reconventionem, si clericus condemnatus fuerit, executio fiat per Ecclesiasticum. 4. quando clericus esset degradatus. 5. Et tandem, quando agitur causa publicationis testamenti a laico facti; in quo clericus institutus est heres: illa enim publicatio proculdubio fieri debet coram iudice seculari. Non incurrit autem hanc censuram trahens, seu ad cuius instantiam trahit. Iudex laicus personam Ecclesiasticam ad suum tribunal.

Necnon, qui statuta. Com.

S 4 pre.

prehendunt etiam Notariū,
scribentem eiusmodi statuta.
Suar. præstat enim auxilium.

Incurrunt hanc censuram
personæ particulares i illius
Communicatis, quæ huiusmo-
di statuta fecerit.

Libertas Ecclesiastica. Il-
lud dicitur cōtra libertatē ali-
cuius, per quod ille efficitur
timidior. Et ideo statuta illa,
per quæ efficiuntur Clerici ti-
midiores, non nisi manifestè
aduersari videntur ipsorum
libertati.

§. 16.

Impedientes Prælatos, ne sua
iurisdictione utantur qui-
que illorum, & delegat. iu-
dicia eludentes, ad Curiam
sacul. recurrunt, aut con-
tra illos decernunt, præ-
stantque auxilium.

Necnō qui Archiepiscopos
Epis-

IN COENA DOM. 417

Episcopos, aliosq; superiores,
& inferiores Prælatos, & om-
nes alios quoscunq; iudices Ec-
clesiasticos ordinarios quomo-
do libet hac de causa directè,
vel indirectè carcerando, vel
molestando, eorum agētes, pro-
curatores, familiares, nec non
consanguineos, & affines, aut
aliās impediunt, quo minus
sua iurisdictione Ecclesiastica
contra quoscunq; utantur, se-
cundum quòd Canones, & sa-
cræ Constitutiones Ecclesiasti-
cæ, & decreta Conciliorum ge-
neralium, & præsertim Tridē-
tini, statuūt; ac etiam eos qui
post ipsorum Ordinariorum,
vel etiam ab eis delegatorum
quorumcunque sententias, &
decreta, aut aliās fori Ecclesia-
stici iudicium eludentes, ad
Cancellarias & alias Curias se-
culares recurrunt, & ab illis
prohibitiones, & mandata, etiā
penalia Ordinarijs, aut dele-

S 5 gatis

gatis prædictis decerni, & cōtra illos exequi procurant, eos quoq; qui hæc decernunt, & exequuntur, seu dant auxilium, consilium, patrociniū, & fauorem in eisdem.

Incurrunt hanc censuram quicumque impediunt Prælatos omnes Ecclesiasticos, & Vicarios Episcoporum: nec non Priores, ac Superiores Regulares iurisdictionem fori exterioris gaudentes. Non incurrunt, si tantum premio vel præcibus suadeant, ne sua iurisdictione Ecclesiastica utantur: cum hoc verè non sit impedire.

Exequi procurant. Ad incurrendam hanc censuram necesse est, ut qui recurrunt ad Iudices seculares, procurent etiam mandata: & postremò eadem etiam exequi procurent. hæc. n. copulatiuè requiruntur

*runtur ad effectum incurren-
di hanc censuram.*

§. 17.

*Vsurpantes Sedis Apostolicæ,
& quorumcunque Eccle-
siar. iurisdictiones, vel e-
tiam fructus sequestrantes.*

Quiuè iurisdictiones, seu
fructus, redditus, & prouentus
ad Nos, & Sedem Apostolicam
& quascunque Ecclesiasticas
personas ratione Ecclesiarum,
Monasteriorum, & aliorum bene-
ficiorum Ecclesiasticorum per-
tinentes vsurpant, vel etiam
quauis occasione, vel causa, si-
ne Romani Pontificis, vel alio-
rum ad id legitimam faculta-
tem habentium, expressa licen-
tia, sequestrant.

*Incurrit omnis contrafa-
ciens huic censura, etiam si sit
Imperator, vel Cardinalis*

S 6 Ib-

*Incurrit usurpans bona etiā
Ecclesie vacantis, siue Roma-
na, per illa verba, Ad sedem
Apostolicam, quæ nunquam
moritur; siue ad alias spe-
ctent Ecclesias.*

§. 18.

*Imponentes decimas, & alia
onera personis Ecclesiasti-
cis, Monasterijs, aut eorum
fructibus.*

*Quiuè Collectas, Decimas,
Talleas, Præstantias, & alia one-
ra Clericis, Prælatiis, & alijs per-
sonis Ecclesiasticis, ac eorum,
& Ecclesiarum, Monasteriorū,
& aliorum beneficiorum Ec-
clesiasticorum bonis, illorūq;
fructibus, redditibus, & prouē-
tibus huiusmodi absque simi-
li Romani Pontificis speciali
& expressa licentia imponunt,
& diuersis etiam exquisitis mo-
dis exigunt, aut sic imposita,
etiam*

IN COENA DOM. 421

etiam à sponte dantibus, & cōcedentibus, recipiunt; Nec non qui per se, vel alios directè, vel indirectè, prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdē auxilium, consilium, vel fauorem præstare non verentur, cuiuscunque sint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam si Imperiali, aut Regali præfulgeāt dignitate, seu Principes, Duces Comites, Barones, alii Potentatus quicūque, etiā Regnis, Provinciis, Ciuitatibus, & Terris quoquomodo Præsidentes, Cōsiliarij, & Senatores, aut quauis etiam Pontificali dignitate insigniti; Innouantes decreta quæ super his, per sacros Canones, tã in Lateranensi nouissimè celebrato, quàm alijs Concilijs generalibus edita, etiam cum censuris, & pœnis in eis contentis.

In-

Incurrunt hanc imponen-
tes. Accipientes quoque etiam
à sponte dantibus. Illud dici-
tur sponte datum ad effectum
incurrendi hanc censuram,
quod sine alia speciali vi, aut
coactione, præter exactionem
seu impositionem communem
datur. Hæc enim dicitur suf-
ficiens vis, & coactio ad in-
currendam hanc censuram.
Si autem omnino absoluta, &
libera voluntate donandi ali-
quid daretur, non diceretur
vetitum hic accipi. Quod ta-
men in praxi raro contingit.

S. 19.

Judices seculares, qui se in-
terponunt in causis capita-
libus, seu criminal. contra
Ecclesiasticas personas.

Item excommunicamus, &
anathematizamus omnes, &
quoscunque Magistratus, & Ju-
dices

IN COENA DOM. 423

dicēs, Notarios, Scribas, Executores, Subexecutores quomodolibet se interponentes in causis capitalibus, seu criminalibus, contra personas Ecclesiasticas, illas processando, banniendo, capiendo, seu sententias contra illas proferendo, vel exequendo, sine speciali, specifica, & expressa huius S^{ae} Sedis Apostolicae licentia quicq; eiusmodi licentiam ad personas, & casus non expressos extendunt vel alias illa perperam abutuntur, etiam si talia committentes fuerint Consiliarij, Senatores, Praesidentes Cancellarij, Vicecancellarij aut quouis alio nomine nuncupati.

Quomodolibet. Per hoc verbum, incurritur hac censura, etiam si civiliter agatur seu procedatur in causis capitalibus contra Ecclesiasticos.

Non

Non incurrunt, quando in
ciuilibus se interponerent .
quia Bulla loquitur tantum
in criminalibus. Vnde, si
Iudex laicus iubeat, Clericū
debitorem fugientem capi. vel
si in fragranti crimine inue-
nitur, detineretur ab eius sa-
tellitibus ad sistendum eum
suo Prelato, non incurreret
hanc censuram. Nec, qui
procederet contra Clericum
in minoribus, qui dimisso ha-
bitu, deliquisset enormiter.

Caueant tamen Indices sæ-
culares ab excommunicatione,
quæ supra fertur contra
eos qui trahunt ad suum tri-
bunal Ecclesiasticas personas
præter casus à iure concessos.

§. 20.

Occupantes bona, aut terras
Ecclesiæ Romanæ & illius iu-
risdictionem vsurpantes.

Item

Item excommunicamus, & anathematizamus oēs illos, qui per se, seu alios directè, vel indirectè sub quocunq; titulo, vel colore inuadere, destruere, occupare, ac detinere præsumpserint in totum, vel in partem Almam Urbem, Regnū Siciliæ, Insulas Sardinia, & Corsicæ, Terras citra Pharum, Patrimonium Beati Petri in Tuscia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venusinum, Sabinensem, Marchiæ Anconitanæ, Massæ Træbariæ, Romandiola, Campania, & maritimas Provincias, illarumque Terras, & Loca, ac Terras specialis commissionis Arnulforum, Ciuitatesq; nostras Bononiam, Cæsenam, Ariminum, Beneuentum, Perusiū, Auinionem, Ciuitatem castelli, Tudertum, Ferrariam, Comaclum, & alias Ciuitates, Terras, & Loca vel iura ad ipsam Romanā

Ec-

Ecclesiam pertinentia, dictæ-
que Romanæ Ecclesiæ media-
tè, vel immediatè subiecta, su-
premam iurisdictionem in il-
lis, Nobis, & eidem Romanæ
Ecclesiæ competentem de fa-
cto usurpare, perturbare, reti-
nere, & vexare varijs modis
præsumunt, necnon adhæren-
tes, fautores, defensores eorū
seu illis auxilium, consilium,
vel fauorem quomodolibet præ-
stantes.

Mediatè, vel immediatè.
*Illæ loca dicuntur immediatè
subiecta Eccl. Romanæ in-
quibus Rom. Pontifex imme-
diatè iudices, ac Magistra-
tus constituit, ut ibidem ius
dicant. Mediatè verò sunt il-
la, quæ non immediatè regū-
tur, ac iudicantur à prædictis
Magistratibus, sed à Iudi-
cibus, qui ad ea destinantur
à Ciuitatibus immediatè su-
biectis*

biectis ipsi Romani Pontifici.
Intelligunt et alij terras me-
diatè Romanæ Ecclesiæ subie-
ctas, quæ iure feudi alijs
Principibus subduntur, &
ab ipsis reguntur, ut sunt Vr-
binum, Parma, & similes.

Cæterû à præsentibus &c.
Nec Collegium Cardinalium
nec Concilium Generale pos-
set absolvere ab his censuris,
cùm neutrum horum sit Ro-
manus Pontifex: & sic sine
speciali facultate, ab eodem
Romano Pontifice obtenta, nō
possent absolvere.

Nisi in mortis articulo. Et-
iam in mortis periculo.

*Absolutio soli Pont. reserva-
tur.*

Volentes præsentibus nostros
processus, ac omnia; & quæcū-
que his literis cōtenta, quous-
que alijs huiusmodi processus
à No-

ad Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore existente fiat aut publicentur, durare suosque effectus omnino sortiri.

Volentes praesentes nostros &c. Per quae verba satis liquet, censuras istas cum Auctore non expirare, & idem perpetuas esse: donec ab Auctore eodem, vel ab alio successore reuocentur, Per quae verba determinata relinquatur quaestio illa, An scilicet, excommunicationes in hac Bulla posita, à iure, vel ab homine censendae sint. Nam si ab homine simpliciter essent, utique, auctore expirato, & ipse expiraret. At qui a perpetuas sunt, donec reuocantur. à iure, esse, fateri debemus.

Absolvere praesumentes excommunicantur.

Cæterum

IN COENA D OM. 419

Cæterum à prædictis sententijs nullus per alium, quã per Romanum, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiã tunc, nisi de stãdo Ecclesiæ mãdatis, & satisfaciendo, cautione præstita, absolui possit, etiã prætextu quarumvis facultatum, & indultorum, quibuscũque personis Ecclesiasticis sæcularibus, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militiarum Regularibus, etiã Episcopali, vel alia maiori dignitate præditis ipsisq; Ordinibus, & eorum Monasterijs, Conuentibus, & Domibus, ac Capitulis, Collegijs, Confraternitatibus, Congregationibus, Hospitalib. & locis, etiã Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus per Nos & dictam Sedem, ac cu iussu Concilij decreta, verbo, litteris, aut alia quacunque scriptura, in genere, & in specie,

430 B V L L A
specie, concessorum & inno-
uatorum, ac concedendorum,
& innouandorum.

Quòd si fortè aliqui contra
tenorem præsentium talibus,
excommunicatione, & anathe-
mate laqueatis, vel eorum ali-
cui absolutionis beneficium
impèdere de facto præsumpse-
rint, eos excommunicationis
sententia innodamus, grauius
contra eos spiritualiter, & tē-
poraliter, prout expedire no-
uerimus, processuri.

*Papa absolutio non compre-
hendit eos, qui à præmis-
sis destiterint.*

Declarantes, ac protestan-
tes quamcunque absolutio-
nem, etiam solemniter per
nos faciendam, prædictos ex-
communicatos sub præsentibus
comprehensos, nisi prius
à præmissis, cum vero propo-
sito

IN COENA DOM. 431

sito vlt erius similia non com-
mittēdi, destiterint; Ac quoq.
eos, qui contra Ecclesiasti-
cam libertatem, vt pramitti-
tur, statuta fecerint, nisi prius
statuta, ordinationes, consti-
tutiones, pragmaticas, & de-
creta huiusmodi, publicè re-
uocauerint, & ex Archiuijs;
seu capitularibus locis, aut li-
bris, in quibus annotata repe-
riuntur, deleri, & castari, ac
Nos de reuocatione huiusmo-
di certiores fecerint, eos non
comprehendere, nec eis ali-
ter suffragari, quin etiam per
huiusmodi absolutionum, aut
quoscunq; alios actus contra-
rios, tacitos, vel expressos, ac
etiam per patientiam, & tole-
rantiam nostram, vel successo-
rum nostrorum, quantocunq;
tempore continuatam, in præ-
missis omnibus, & singulis, ac
quibuscunq; iuribus Sedis
Apostolicæ, ac S. R. E. vnde-

cun-

cunque, & quandocunq. querendis, nullatenus præiudicari posse aut debere.

Non obstantibus priuilegijs, indulgentijs, indultis, & literis Apostolicis generalibus, & specialibus, supradictis, vel eorum alicui, seu aliquibus alijs cuiuscunque ordinis, status, vel conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, etiamsi, ut præmittitur Pontificali, Imperiali, Regali, seu quauis Ecclesiastica, & mundana præfulgeant dignitate, vel eorum Regnis, Prouincijs, Ciuitatib. seu Locis à prædicta Sede, ex quauis causa, etiam per viam contractus, aut remunerationis, & sub quauis alia forma, & tenore, ac cum quibuscunque clausulis, etiam derogatorijs, derogatorijs concessis, etiam continentibus, quod excommunicari, anathematis-

thematizari, vel interdici non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de privilegijs indulgentijs, & indultis huiusmodi, ac de ordinibus, locis, nominib. proprijs, cognominibus, & dignitatibus, eorum, mentionē, necnon consuetudinibus, etiā immemorabilibus, ac præscriptionibus quantumcunq; longissimis, & alijs quibuslibet obseruantijs scriptis, vel non scriptis, per quæ contra hos nostros processus, ac sententias quominus includantur, in eis se iuuare valeant, vel tueri.

Quæ omnia quo ad hoc, eorum omnium tenores, ac si ad verbum, nihil penitus omisso, infererentur, præsentibus pro expressis habentes, penitus tollimus, & omnino reuocamus, cæterisq; contrarijs

T qui-

quibuscunque.

Vt verò præsentis nostri
Processus ad publicam om-
nium notitiam facilius dedu-
cantur; chartas, seu membra-
nas Processus ipsos continen-
tes valuis Ecclesiæ Sancti Io-
annis Lateranensis, & Basilicę
Principis Apostolorum de Vr-
be appendi facimus. Ut ij,
quos, processus huiusmodi
concernunt, quòd ad ipsos nò
peruenerint, aut quòd ipsos
ignorauerint, nullam possint
excusationem prætereundere aut
ignorantiam allegare, cum
non sit verisimile, si remanere
incognitum, quod tam paten-
ter omnibus publicatur. Insu-
per, vt processus ipsi & præse-
tes literæ, ac omnia, & singu-
la in eis contenta eò fiant no-
tiora, quò in plerisque Ciui-
tatibus & locis fuerint publi-
cata: Vniuersis, & singulis Pa-
triarchis, Primatibus, Archie-
pis.

IN C OENA DOM. 435
piscopis, Episcopis, & locorū
Ordinarijs, & Prælatib; ubili-
bet constitutis, per hæc scri-
pta committimus, & in virtu-
te sanctæ obedientiæ districtè
præcipiendo mandamus, vt
per se, vel alium, seu alios, præ-
sentes litteras, postquam eas
receperint, seu earum habue-
rint notitiam, semel in anno,
aut si expedire viderint, e-
tiam pluries in Ecclesijs suis,
dum in eis maior populi mul-
tudo ad diuina conuene-
rit, solemniter publicent,
& ad Christifidelium mentes
reducant, nuncient, & decla-
rent.

*Quicumque audiunt confes-
siones, apud se has litteras
habeant.*

Cæterum Patriarchæ, Ar-
chiepiscopi, Episcopi, alijque
locorum Ordinarij, & Eccle-

T 2 siarum

fiarum Prælati, necnon Rectores, cæteri; curam animarum exercentes, ac presbyteri seculares & quorumvis ordinum regulares ad audiendas peccatorum confessiones, quavis auctoritate deputati, transumptum præsentium literarum penes se habeant, easq; diligenter legere, & percipere studeant. Volentes earumdem præsentium transumptis, etiã impressis, Notarij publici manu subscriptis, & sigillo iudicis ordinarij Romanæ Curie vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fidem in iudicio, & extra illud, ubiq; locorum adhibendam fore, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ excommunicationis, anathematizationis, interdicti,

IN COENA DOM. 437

cti, innouationis, declaratio-
nis; protestationis, sublatio-
nis, commissionis, mandati, &
voluntatis infringere, vel ei
ausu temerario contraire. Si
quis autem hoc attētare prę-
sumpserit, indignationē Om-
nipotentis Dei, ac Beatorum
Petri, & Pauli Apostolorum
eius, se nouerit incurfurū. Da-
tum Romæ apud Sanctum Pe-
trum Anno Incarnationis Do-
minicæ Millesimo sexcentesi-
mo vigesimo primo, Sexto
Idus Aprilis, Pontificatus no-
stri Anno Primo.

Errata sic corrige.

- P. 38. lin. 13. iudicate. iudicare.
P. 8. lin. 11. agenda. agenda.
P. 38. lin. 1. eundam. eundum.
P. 77. lin. 13. Patholicorum. Catholicorum.
P. 88. lin. 23. mysterij. misterijs.
P. 95. lin. 16. vocarunt. vocarint.
P. 145. lin. 23. petitionem. petitionum.
P. 171. lin. 23. nona. noua.
P. 232. in fine. Pra. Hic
P. 239. postilla in margine verus finem postilla superfluit.
P. 250. lin. vlt. labores. labore.
P. 264. lin. 2. Cui. Qui.
P. 293. lin. 1. VI. V.

HAERETICORVM

Qui in his Conciliis
damnantur,

ELENCHVS.

Abigenfes. in Concilio
Lateran. III. pag. 248
Almaricus, eiusque er-
rores. in Concilio. La-

ter. IV. 256

Appollinaris, eiusque fequaces in
Conc. Constantinop. I. 87.

Arius, eiusque fequaces in Conci-
lio Nicæno I. 25. & 28.

Arnaldus de Brixia in Conc. Late-
ran. II. 227

Begardorum, & Beguinarum erro-
res damnantur in Concilio Vien-
nenfi. 276. & 278.

Catharorum hærefis damnatur in
Concilio Later. III. 248

Dioscorus in Conc. Rom. sub Leo-
ne. 128

T 4

Eli-

I N D E X.

Elipandus in Concilio Franco-	
fordiensi	200
Eudoxiani . in Concil. Constanti-	
nop. I.	84
Eunomiani. ibidem.	83
Eusebius Emissenus Arianorum	
Antesignanus, ex D. Hierony-	
mo.	43
Eutyches, & sequaces in Concilio	
Chalcedon.	134
Felix Vrgelitanus in Conc. Fran-	
cofordiensi.	200
Gnapheus.	137
Heretici omnes damnantur in	
Conc. Lateran.	224
Hieronymus Pragensis in Concilio	
Constantiensi,	297
Iconoclastæ damnati in VII. Syno-	
do.	191
Ioannes Hus, & Ioannes Viclef in	
Conc. Constantiensi.	297
Macedonius in Conc. constantino-	
politano I.	82
Marcelliani ibi.	
Monothelitæ, in Concilio Constan-	
tino.	

I N D E X.

tinopolitano III.	160
Nestorius in Concilio Ephesino I.	
pag.	117
Origenistæ in Concilio Constanti-	
nop. II.	143
Paulus Samosatenus in Conc. Con-	
stant. I.	86
Petrus Gnaphæus.	137
Petrus de Breuis in Concilio La-	
ter. II.	225
Photius & sequaces in Conc. Con-	
stantinop. I.	85
Quartadecimani in Concil. Nicæ-	
no I.	29
Sabellius in Concilio Constanti-	
nop. I.	85
Semiariani	ibidem
Templarij in Conc. Viennensi.	281
Valdenses Conc. Later. III.	248

T 5 IN-

INDEX RERVM,

Quæ in hoc Conciliorum
Compendio conti-
nentur.

Absolutio Papæ non com-
prehendit eos, qui à
prædictis non destite-
rint. pag. 430

Absolutio à Bulla in Cena domi-
ni, Papæ reservatur, nisi in mer-
itis articulo. 427

Aditamentum illud, Filioque cur
Ecclesia Romana diu non re-
ceperit. pag. 100

Additio particule, Sancta Maria
Mater Dei ora pro nobis, &c.
quando in salutatione Angelica
addita fuit. 118

Albigenſium hæreſis in Concilio
Lateran. III. damnatur. 248

Alexander Alexandria Episco-
pus Arianae hæreſis maximus
impugnator. 26

Al-

I N D E X.

- Almerici haeretici errores dam-
nantur.* 256
- Amadeus de Sabaudia pro Anti-
papa eligitur, Felixque appella-
tur. p. 315. qui per nouem an-
nos, & sex menses pro Pontifi-
ce se iactabat.* 161
- Anastasius Imperator Catholicus
creatus.* 151
- Anima unica in homine, ipsaque
immortalis.* 340
- Antiochenum Concilium pro Imma-
ginibus tempore Apostolorum.
45. 195. & 196.*
- Antiochena Concilia septem.* 45
- Antiocheno Concilio Episcopi quot
et quales interfuerint. p. 40. Eius
canones ab Ecclesia reiecti.* 47
- Appellantes à Papa ad futurum
Conc. eorumque fautores ex-
communicantur.* 384
- Appellantes à Papa ad futurum
Conciliū excommunicantur.* 385
- Appellantes à grauamine, vel fu-
tura executione literarum Apo-
stolicarum ad laicam potesta-*

I N D E X.

- tem, excommunicantur. 406
- Apocrisarius, idem quod Nuncius,*
vel Legatus. 181
- Arj vita. p. 25. eius error, quàm*
latè diffusus. ibid. Ariani Epif-
copi centum & quinque. pag. 26.
Arj horrenda mors. pag. 28.
eius hæresis damnatur. ibi. Aria-
ni se esse Arianos negant. 41
- Arianorum Legati de calumnijs*
convicti, ad Concilium prouo-
cant. pag. 40. Ipsorum fraus, ut
se Catholicos ostendant. 64
- Arianorum Episcoporum petitio*
in Ariminensi Concilio, ibi rej-
citur. 78
- Ariminense Concilium quare Bel-*
larminus inter reprobata enu-
merat. 76
- Ad Ariminense Concilium Episco-*
porum numerus, qui venerunt.
pag. 77.
- Ariminensia Concilia duo fuerant,*
legitimum vnum, alterum spu-
rium. 75
- Arma ad Turcas deferentes, excom-*
muni-

I N D E X.

<i>municantur. pag. 394. qui ex-</i>	
<i>cusentur.</i>	396
<i>Armeni ad Ecclesiam Latinam se</i>	
<i>reducunt.</i>	327
<i>Arnoldi de Brixia hereses</i>	227
<i>Athanasius Sede Alexandrina de-</i>	
<i>ponitur</i>	47
<i>Athanasii de damnatione populi</i>	
<i>tumultus. p. 60. In eius damna-</i>	
<i>tionem Episcopi nolentes sub-</i>	
<i>scribere, exulare iubentur</i>	61
<i>Athanasius auditur, & absoluitur,</i>	
<i>sedique restituitur.</i>	52
<i>Athalia regno priuatur.</i>	264
<i>Augustinus Sardicense Concilium</i>	
<i>quare Concilium Arianorum</i>	
<i>appellat.</i>	58
<i>Aureus numerus constituitur in</i>	
<i>Concilio Nicæno.</i>	30

B

Baptismi Sacramentum ritè
collatum cunctis prodest ad
salutem. Post baptismum prola-
psi in peccatū, per pœnitētiæ Sa-
cramen-

I N D E X.

- eramētum reparari possunt.* 255
- Basileense Concilium.* p. 313. *causa*
deuolutionis Concilij. ibi. an sit
legitimum. 320
- Begardorum, & Beguinarum er-*
rores damnantur in Concilio
Viennensi 276. & 278.
- Beneficia curata duo non habenda.* 261
- S. Bonaventura Card. Concilio*
Lugdun. II. interfuit. p. 269.
Græcos cum Latinis concilia-
uit. 161
- S. Bonaventura responsio ad Græ-*
cos, pro illo additamento, Filio-
que. 96
- Bulle in Cœna Domini brevis ex-*
plicatio pag. 377. & seqq. usque
in finem.

C

- Alabria, & Sicilia S. R. E.*
patrimonium. 202
- Chalcedonensis ciuitas eligitur pro*
Concilio Generali celebrando.
pag.

I N D E X.

pag. 131. ad eam mittit Papa
suos Legatos. ibi. Interfuerunt
Imperatoris Vicarij cum mili-
tibus, ne tumultus fierent. pag.

133. Patres Concilij confirma-
tionem à Papa petunt. 139

Camerarij, & Pœnitentiariorum
officium durat, etiam mortuo
Pontifice. 284

Cardinales, Sede vacante, quam
iurisdictionem exerceant. 283

Cardinales è Conclavi exeuntes, re-
dire teneantur, si possunt. 284

Cardinales in Conclawe quot ser-
uos, & fercula habere possunt.
286.

Cardinales per Simoniam Papam
eligentes puniuntur 287

Cardinales per Simoniam Ponti-
ficem eligentes, puniuntur. 339

Cardinales in Curia Romana re-
sideant, & cur. 340

Cardinales duo Schismatici, abiu-
rato errore, pristina dignitati
restituuntur. 340

Cardinales, & alios Prelatos of-
fen-

I N D E X.

fendentes, excommunicantur. 302

Catharorum heresis damnatur in Concilio Lateranen. III. 248

Causæ cur in primis temporibus Conc. Generalia absque Imperatoris consensu non celebrabantur. pag. 20. Prima propter legem, quæ id vetabat. pag. 21.

Secunda, quia Imp tunc in magna parte Orbis terræ imperabat. *ibid.* Tertia, quia tunc Concilia Generalia fiebant sumptibus publicis. p. 22. Quarta, quia tunc Pontifex in temporalibus Imperatori subijciebatur. pag. 23.

Certiores facientes Turcas de rebus ad statum Christianæ Reipublicæ pertinentibus, in damnum Catholicæ religionis, excommunicantur. 395

Chrysostomus confessionem publicam, non auricularem abstulit. 260.

Clericorum delicta secreta, melius est non punire, quam publicare. 38. &

I N D E X.

38. & 39.

Clericum percutiens excommunicatur per cap. si quis Snadente. pag. 232. In multis excusatur 236.

Clerici à secularibus non grauentur. 261

Clerici, & Monaci, tempore interdicti, celebrare diuina officia possunt. 261

Clericus multis in casibus conueniri potest coram iudice seculari. 415.

Coelestinus Papa ad Imp. pro Cōc. celebrando scribit. 112

Conceptio B. Mariæ ut sancta, & immaculata decernitur in Concilio Basileensi. pag. 316. Eius dies festus statuitur. p. 317. Decretum, Gregorij XV. iussu editum Conceptione. ibid.

Ampliatur decretum, etiam ad priuata colloquia, vel scripta. p. 318. Ampliatur etiam, ut in festo Conceptionis tam in officium, quā in Missa alio nomine, quam

I N D E X.

quam Conceptionis non utan-
tur. p. 3 19. contravenientes, pa-
nis subijciuntur. ibi.

Concilia, ut sint Oecumenica con-
ditiones quatuor requirunt. p. 2:
Prima, ut euocatio Episcopo-
rum sit generalis. ibi. Secunda,
ut nullus Episcopus excludatur
ibi. Tertia, ut Patriarcha, siue
per se, siue per alios interueniāt.
pag. 3. Quarta, ut ex maiori
parte Christiani Orbis aliqui
adueniant.

Concilia Generalia à cæteris, in
duobus differunt. p. 10. Primò,
quia generalia errare non pos-
sunt. ibi. Secundò, quia Genera-
lia Concilia res fidei definiunt,
non sic Nationalia. 12

Concilia particularia iudicare de
heresi possunt, quando res est
facilis. pag. 14. Ex commissione
Sedis Apostolicæ dogmata dubia
definire possunt. p. 15. Idem fa-
cere valent, si à Papa confirman-
tur. ibid.

Con-

I N D E X.

- 1- Concilia bis in anno celebrantur .
 pag. 32
- i. Concilia Prouincialia, auctoritate
 2- Romani Pontificis, vel vsu
 2: Ecclesie comprobata. 363
- 7- Concilia, quæ tum in Vrbe, tum
 1, alibi, cum presentia, vel au-
 r- thoritate Rom. Pontificis sūt coa-
 ce- ctæ, et confirmata, canonicam ha-
 t. bent auctoritatem. 370
- ri Concilium Generale quando sine
 i Pontificis auctoritate congrega-
 ri potest. 293
- 1 Conciliorum testimonia quod Pa-
 2 pa sit supra Concilium. p. 304.
 - Pontificum testimonia. 306
- Cœc. Nic. causa cōuocādi quæ. 25.
- 3 Concilium generale Oecumenicum
 2 solus Papa indicare potest. p. 333
 e eorum auctoritas à Papa aucto-
 t- ritate pendet 334
- e Conciliorum omnium partitio .
 2 Quadam sunt Oecumenica; quæ-
 - dam Nationalia; quædam Pro-
 - uincialia, quædā Diocesana. 1
- 1 Conciliorum generalium inuen-
 tum

INDEX.

- tum non Imp. Constantini, sed
 Summi Pontificis fuit. 20*
*Concilium generale potest erra-
 re in questione de facto. 164*
*Concilium Ephesinum I. celebra-
 tur aduersus Nestorium. 112*
*Concilium nullam Oecumenicum
 legitimum fore absque Romani
 Pontificis auctoritate congrega-
 tum, etiam ipse Imperator no-
 uit. 122*
*Concilium tempore schismatis est
 supra Papam. p. 303. Extra
 tempus schismatis minime. ibi.*
*Conciliabulum Constantinopolita-
 num sub Copronymo. p. 182. Co-
 pronymus Iconoclasta miserè mo-
 ritur: seque in ignem damna-
 tum esse fatetur, vel inuitus. p.
 184. Reprobatur Synodus hac.
 p. 185. Falsò vocatur à multis
 Tertia Ephesina. 185*
*Concilia Generalia à quo tempore
 desierint celebrari in Oriente.
 206*
*Concilia octo. Generalia agnoscunt
 Prima-*

I N D E X.

Primatum Pont. Romani super omnes Ecclesias.

Concilium Tridentinum. pag. 344.

Acta Concilij pag. 345. omnium Conciliorum precedentium medulla. p. 355. Qualitas eorum, qui ad illud celebrandum conueniunt. 356

Conclane quas conditiones habere debet. p. 272. Cella sorte distribuenda. 288

Confessio annualis precipitur. pag. 258. Caluini obiectio soluitur. ibid.

Constantiense Concilium contra Schismaticos Papas. pag. 295.

Martinus Papa eligitur, cuius auctoritate Concilium confirmatur. pag. 297. Dammati sunt

Vuicles, Hus, & Hieronymus Pragensis. ibi. Quo iure Conci-

lium non seruandum duxerit saluum conductum ab Imp. hæ-

reticis datum. pag. 298. & 296.

Determinatur in hoc Concilio ut fideles laici sub unica specie

su.

I N D E X.

- sumant Sacramentum Eucharistiae. pag. 300. Et non nisi ieiunio excepta necessitate. 301
- Constantiensis Concilij decretum, quod Concilium sit supra Papam declaratur. 307
- Constantiensis Concilij decretum declaratur. 303
- Constantinopolit. Concilij qui praesides fuerit. pag. 103. Vnde nomen Generalis acceperit. pag. 106. Illi S. Hieronymus interfuit. p. 111. Oecumenicum fuit. 104
- Constantini admirandum exemplum, & à cunctis Principibus imitandum, dum de quærimonijs contra Ecclesiasticos noluit iudicare, sed potius se ab illis relictum iudicari fassus est. 37
- Constantinopolitana Synodi acta, quo ordine contigerunt. 88
- Constantinopolitanum Concilium IV. Oecumenicum. p. 101. Constantinopoli Seditio orta ob amotionem Ignatij Patriarchæ. ibi.
- Constantinopolitanum Concil. III cur

I N D E X.

our damnauit Honorium Papā.
pag. 162. Plures responsiones
adhibentur. ibi. & deinceps.

Constantinop. Concilium II. quare
Oecumenici nomen obtinuerit. p.
150. Eiusdem Concilij Praeses
quis? p. 151. A pluribus Pon-
tificibus haec Synodus probatur.
152.

Constantinopolitana Ecclesia non
habet secundum locum post Ro-
manā, ita quod ei aequetur. 139.

Constantinopolitanum Conc. III.
seu Sexta Synodus congregatur
contra haeresim Monothelita-
rum. 153

Constantinopolit. Concilium sub
Philippico. 177

Constantinus Imperator iussu Sil-
uestri Papae Concilium Nicae-
num congregauit. 17

Constantinus Imp. Pogonatus pe-
sit à Papa Legatos, ut Concilio
praesideant. pag. 154. Imperato-
ris verba digna. ibi. Qui etiam
naues, & sumptus suppeditat
Epis-

I N D E X.

Episcopis ad Concilium euntib.
 pag. 155. Legati mittuntur. p.
 156. Spiritus Sancti gratia in-
 uocatur. pag. 157. Macharius,
 & sequaces heretici Monotheli-
 te damnantur. p. 159. Macha-
 rio detrabitur è collo Orarium.
 ibi. Prodigium apparet. ibi. He-
 retici ibi damnantur. pag. 160.
 Missa solemniter, & Latine ibi
 celebratur. ibi. Decretis Con-
 ciliij omnes subscribunt. ibi. Leo
 II. Papa Concilii acta confirmat
 pag. 161. Huius Concilii acta
 deprauata fuerunt. ibi.
 Corporis Christi festum à cunctis
 celebrari mandatur. 279
 Credo, quare Romani Presbyteri
 post Euangelium olim non ca-
 nebant. 101
 Cruce signati tercentum millia ex-
 pediuntur pro Terra Sancta re-
 cuperanda. 250
 Cruci an debeatur cultus latria.
 p. 192. S. Thomas interpretatur.
 193.

Cyrillus

I N D E X.

*Cyrillus aduersus Nestorium se
opponit, librosque tres contra
suam haeresim euulgat. pag. 116.
Ei totum negotium à Papa de-
mandatur in Oriente.*

*Cyrus Patriarcha Constantinopo-
litanus à Philippico Imperatore
deponitur. 179*

D

D *Amasceno pro Imaginum.
cultu manus amputatur, sed
miraculose ei restituitur à B-
Virgine, cui ex corde se com-
mendauerat. pag. 187. In gra-
dum pristinum à Saraceno re-
stituitur. pag. 189. sed ipse, gra-
tiis actis, facultatibusque distri-
butis, Ierosolymam Profectus.
monachum induit. ibi.*

*Decimarum solutio imponitur
pro Terra Sancta recuperanda.
272.*

*Decimas, & alia onera Ecclesiasti-
cis personis imponentes, excom-
muni-*

I N D E X.

- municantur.* 420
Definitio pro Spiritus Sancti di-
uinitate, & equalitate cum Pa-
tre, & Filio. 30
Diocesana Concilia quæ. 8
Dioscorus in Concilio Romano
damnatur. pag. 128. Congrega-
to conuenta audet in Summum
Pontificem excommunicatio-
nem ferre. *ibid.*
Duellum interdicitur in Concilio
Lateran. II. & à Concilio Tri-
dent. & à Clemente VIII. 231

B

- E** *Cclesia Romana semper ha-*
buit primatum. 241
Ecclesia Romana mater, & magi-
stra fidelium. 270
Ecclesia Romana primatum ha-
buit non ab hominibus, sed à
Christo p. 141. semper prima-
tum habuit. 141
Ecclesia latina quare in fer. 6. Pa-
rasceues canit Trisagium. 137
Eccle-

I N D E X.

- Ecclesia fidelium una.* 254
- ad Ecclesiam confugientes, siue ad*
Cœmeteria, per vim non extra-
bantur. p. 237. Ecclesiarum im-
munitas. ibi. Iudices talem im-
munitatem non seruantes, pu-
niuntur. pag. 239. Rectores Ec-
clesiarum tales confugientes de-
fendere, & protegere debent.
Victumq. eis præbere. 238
- pro Ecclesiæ quiete quicquid labo-*
ratur ab Imp. pro salute Imperij
geritur. 113
- Ecclesiæ res non secundum prag-*
maticas, sed secundum Canones
iudicanda sunt. 138
- Ecclesiarum maiores quæstiones*
ad Romanam Ecclesiam, tanquã
ad caput referenda sunt. 141
- Egredientes Episcopi à Concilio à*
mulieribus thurificantur. ibi.
in Electionibus maior, & sanior
pars præualeat.
- Elipandus Episcopus Toletanus,*
Fœlicem Vrgelitanum Episco-
pum ad fidẽ conuersum iterum
V 2 redire

I N D E X.

- redire ad vomitum curat, & ad votum ei accidit.* 200
- Encaniorum occasione Episcopi Antiochie congregati.* 40
- Epbesini Concilij Patres ad Papam pro decretorum confirmatione mittunt.* 119
- Episcopi Catholici, ut Concilio Ephesino II. subscribant, per vim impelluntur.* 125
- Episcopi heretici Iconoclaste resistunt, & fidei confessionem emittunt.* 194
- Episcopi non damnandi absq. summi Pontificis auctoritate.* 31
- Episcopos è suis locis eijcientes excommunicantur.* 403
- Euangeliorum liber in medio consessu Concilii cum dignitate collocatur.* 25
- Eucharistiam nemo potest conficere, nisi Sacerdos rite ordinatus.* 255.
- Eucharistie Sacramentum non nisi à ieiunis, nisi in articulo mortis sumatur. pag. 301. non sume.*

I N D E X.

sumatur à laicis sub utraque specie. ibi. Contrarium asserentes pertinaciter, tanquam hæretici sunt puniendi. 302

Eugenius Papa Concilium Basileense dissoluit. p. 313. Florentiæ Generale Concilium celebrat. 322. Ab Ecclesia semper habitus est pro vero Papa. ibi. Conc. Basil. decreta reprobavit. 323

Eusebius Emisenus Arianorum Antesignanus, ex D. Hieronymo. 43

Eutychetis hæresis damnatur. 134

Eutychiana hæresis conelamatur. pag. 124. Eutyches absoluitur. ibi.

Eudoxiani, quare sic dicti. 84

Eunomiani quare sic dicti. 83

Eusebiani novam fidei formulam edunt, quam Catholici reiciunt. 44

Excommunicati ab uno, ab altero Episcopo non recipiantur. 52

Excommunicati qui vitandi ex Concilio Constantiensi. pag. 310
Con-

I N D E X.

Constitutio, quæ ex Concilio
Constantiensi pro hoc circumfer-
tur, discutitur; an scilicet re-
periatur nec ne in Actis Conci-
lii. ibi. Pars negativa probatur.
ibid. nihilominus ex usu Eccle-
siae, & placitis Doctorum vim
habet talis Constitutio. 312
Excommunicatio Papæ electionem
non impedit. 285

F

Falsificantes litteras Apostoli-
cas excommunicantur. p. 391.
etiam si eis non utantur. p. 392.
Item falsò fabricantes easdem,
etiam in forma Brevis. pag. 393
Item falsò tales litteras signan-
tes. ibi.
Fidei novam formulam Arian-
i Episcopi componunt, & eam sub-
scribendam tum Legati Adria-
nopolis, tum Episcopi Arimini
detenti per vim inducti sunt.
39.

per

I N D E X.

per Fidem, & opera cuncti meren-
tur ad beatitudinem peruenire.

256.

S. Flavianus deponitur; sicut &
ceteri sequaces. pag. 124. Qui
post appellationem casus, &
multis iniuriis affectus, migrat
ad Dominum. 126

Florentia Concilium Generale à
Papa Eugenio IV. celebratur.
p. 321. & 322. & 325.

Felix Papa, eius & Liberii Pa-
pe brevis historia. pag. 66. in
locum Liberii Pontifex suffici-
tur ab Ariaris, & fit schisma.
pag. 63. Felix in Conc. Con-
stantium Imperatorem, & E-
piscopos Vrsatum, & Valen-
tem tanquam hereticos damnat
pag. 68. Felix Papa, & Mar-
tyr. pag. 69. Eius corpus in ca-
pta marmorea inuenitur. ibi.

Fœmina Romano Imperio præse-
dit. 266

Forma consecrationis corporis, &
sanguinis ab Ecclesia Romana
V 4 seruan-

I N D E X.

seruanda.

*Francfordiense Concilium an
fuerit generale, an vero. Prouin-
ciale. p. 197. Causa illum cele-
brandi. 197*

*Fridericus Imperator excommu-
nicatur. pag. 263. Papæ exco m-
municationem paruipendit. 267*

G

G*eorgius Patriarcha hereticus
Monothelita, & eius sequa-
ces ad verā fidem redeunt. 158*

*Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Sancto. dicitur Hymnus glori-
ficationis. 28*

*Gottifredus Buglionis Dux cru-
cesignatorum destinatur pro re-
cuperanda Terra Sancta, p. 250.
Hierosolymam obsedit, & capit.
p. 251. Ibiq; Rex ab omnibus
constituitur. ibi.*

*Gratiani, & Carranzæ lapsus.
gag. 43*

*Gratianus falsò citat canones
Trul-*

I N D E X.

Trullanos pro Canoniciis. 175
Graci cum Latinis coniunguntur in
Florentino Concilio. p. 325. *Con-*
uenerunt, in articulis de proces-
sione Spiritus Sancti. p. 326.
De purgatorio. ibi *De prima-*
tu Rom. Pontificis. ibi *Quod La-*
tini merito addidissent symbolo,
Filioque procedentem. ibi. *De*
consecratione in azimo. ibid.
Gregorius Cappadox Athanasio
suspectus quis, & qualis. 44
Gregorius II. Leonem Imperato-
rem excommunicauit. 264

H

Henricus Imperator Romam
versus tendit p. 210 *Vrbem*
ingrediens letanter accipitur. p.
 211. *Ad pedes Pontificis prouo-*
luitur. 212. *Negotia inter Hen-*
ricum, & Pont. p. 213. *Ligari*
iubet Pontificem Paschalem, &
Cardinales, & eos carceri man-
cipari. ibidem. *Captiuos se-*
cum

I N D E X.

- cum ducit. ibid.
- Henricus IV. Imperator Papa superioritatem agnoscit. 264
- de Heresi duobus modis potest iudicari, & de heresi secundum se, & in ordine ad hominem hereticum. 13
- Heretici damnantur in Conc. Lateran. p. 224. omnes excommunicantur. 257
- Heretici damnantur in Concilio Constantiensi. 297
- Heretici cuiuscunque sectæ, eorundemque fautores, libros legentæ, tenentes, aut imprimen-
tes, & Schismatici, excommunicantur. 377
- Hereticus quis. pag. 379. quid requiritur, ut quis sit hereticus.
ibi. Triplex conditio requiritur
ut quis in primam excommunicationem bullæ incidat.
ibi. Credentes, qui dicantur. p.
380. fauorem præstantes, qui
381
- Honorius Papa I. à Sexta Synodo
dam-

I N D E X.

natus an fuerit hereticus. pag.
162. Parsque negativa sustine-
tur, & obiectionib. fit satis. ibid.

I

Ibe Episcopi Edesseni epistola, in
qua Nestorum, & Theodorum
Mopsuestenum, eorumque im-
pia dogmata defendit, damna-
tur. 149

Ierosolymitana Ecclesia Patriar-
chalem dignitatem obtineat.
139.

Ierosolyma à Gottifredo obsidetur,
& capitur. pag. 251. Eadem
post annos 90. à Saracenis occu-
patur. ibid.

Imagines sanctæ à Templo delen-
tur. p. 382. Imaginum cultores
damnantur, p. 183. Ob earum
cultum manus Damasceno præ-
ciditur. sed miraculose à Dei-
para, cui se commendauerat, ei
restituitur. 178

Imaginum cultus in Concilio An-

V 6 tiocbe-

I N D E X.

- tiocheno ab Apostolis celebrato, statuitur.* 195
- Innocentius II. omnes ad sacram bellum hortatur.* 252
- Innocentius III. citat aliquos Trullanos Canones pro Canonicis, vulgi opinionem secutus.* 176
- Innocent. IV. Imperatorem Fridericum excommunicat.* 263
- Ioachimi libellus aduersus Petrum Lombardum damnatur in Concilio Lateran. IV.* 256
- Ioiada Pontifex Athalias regno gno priuauit.* 264
- Iudei Christiana mancipia non permittantur habere.* 244
- Iudices seculares de causis Ecclesiasticis propria auctoritate iudicare non possunt.*
- Iudices seculares, qui Ecclesiasticas personas trahunt ad sua Tribunalia; quique Ecclesiasticam libertatem tollunt, excommunicantur.* 413, *Comprehenduntur hic etiam personæ Ecclesiasticae contraueniētes, & quando*

I N D E X.

- quando. 414
- Iudices seculare, qui se interponunt in causis capitalibus contra Ecclesiasticas personas excommunicantur.* 422
- Iurisdictionem Ecclesiasticam usurpantes, vel fructus sequestrantes, excommunicantur.* 419
- Iuramentum in electione Pontificis Cardinalibus faciendum.* 289

L

- L** *ateranense Concilium Generale Primum* p. 209. *Acta Concilij . ibi Brevis historia de causa inimicitie Imperatoris cum Papa. ibid. Hius Concilij decreta.* 219
- Lateranense Concilium II. p. 224. eius acta. ibid. Hæretici damnantur. ibid. Causa conuocandi Concilium. pag. 228. Patres, qui ad eum Concilium conuenerunt ibid. Concilij Acta. ibid. Canones.* 229

Late-

I N D E X.

Lateranense Conc. III. pag. 240.

Causa convocandi Concilium.

241. Acta Concilij. ibid.

Lateranense Conc. IV. sub Inn. III.

249.

Lateranense Conc V. p. 336. Cau-

sa congregandi Concilium. ibi.

Concilij acta. p. 337. Pisanum

Conciliabulum damnatur. pag.

336. Pragmatica sanctio. ibid.

An hoc Concilium Later. fue-

rit. Oecumenicum .341. Ut sit

Oecumenicum Concilium, quid

requiritur. 343

Legati Apostolicæ sedis Dioscoro in

faciem resistunt. 125

Legati summi Pontifici ad Consi-

lium missi, non semper arguunt

ipsum Concilium esse Oecumeni-

cum. 198

Legati summi Pontificis Nicolai

eius mandata transgrediuntur

Constantinopoli pecunijs. & mu-

neribus corrupti. 203

Legentes libros prohibitos qua pœ-

na puniuntur. 382

Leo

I N D E X.

Leo III. Regi Nordambrorum
regnum restituit. 265

Leo idem Imperium Romanum a
Græcis ad Francos transtulit.
265.

Liberij, & Fælicis Papæ brevis hi-
storia. 66

Liberius licet novæ esset hæreticus,
pro tali tamen habebatur. p. 67.

Eius lapsus miserabilis. 65

Liberius Papa Episcopos in exi-
lium actos per epistolam consola-
tur. p. 62. Infractio animo ipsi
Constantio resistit, unde in exi-
lium mittitur. ibi. oblatâ à Con-
stantio pecuniam refutat. p. 63.
In eius locum Pontifex suffici-
tur ab Arianis. ibi.

Libertas Ecclesiastica quando vio-
latur. 416

Libri absq. pravi examine non
imprimantur. 341

Libri Canonici sacra scripturæ
qui. 345

Libri hæreticorum legi prohiben-
tur. pag. 381. etiam eorum par-
tem

I N D E X.

tem non continentem haresim.
ibi. Etiam parvū libellū, etiam
nondum typis excussum. ibi. Azo-
matarij tales libros, tenentes.
382.

Libri qui legi prohibentur in pri-
ma excommunicatione bullæ
qui sint. p. 381. Aliud est legere
libros prohibitos tantum, aliud
libros hæreticorum. 382

Literarum Apostolicarum, aut alia-
rum expeditionum executionem
impedientes excommunicantur.
409. Comprehenduntur hic tam
laici, quam Ecclesiastici contra-
facientes. 412

Lingua Hebraica, Chaldaica, &
Arabica doceantur. 279

S. Ludouicus Rex Gallie ad recu-
perandam Terram Sanctam
Dux constituitur. 268

Ludouicus Caroli II. Regis filius.
Sanctorum Catalogo adscribi-
tur. 283

Mace-

I N D E X.

M

Macedoniani quare Semia-
riani appellantur. 82

Marcianus Imp. à Summo Pont.
impetrat celebrationem Concilij
Generalis. pag. 130. Sedit in

Concilio, sed non praesedit. 132

Manuum violenta iniectio multi-
plex. 233

Maria Dei mater potest quicquid
ei lubet. 188

Maria verè Theotocus, idest Dei
mater est, quia Deum genuit. p.
118. & in Concilio Epbesino I.
damnatur Nestorius, qui eam
Christotocon tantum appellabat.
p. 115. Dam nato Nestorio in
eo Consilio sunt acclamations.
Patres Concilii egredientes mi-
rè honorantur, & thurribulis e-
tiam incensantur à mulieribus.
119.

S. Maria mater Dei, ora pro no-
bis &c. quando in Salutatione
Ange-

I N D E X.

- Angelicae additum.* 118
B. Mariae officium, & missa eius-
dem in Sabbatho dicenda consti-
tuitur. 249
Martinus V. Papa in Concilio
Constantiensi eligitur. 297
Michael Imp. Legatos ad Pontifi-
cem mittit. ut Pontifex Legatos
suos ad se dirigat. 201
Monotheitarum haeresis Romae in
Concilio damnatur. 155
Monotheita quidam Monachus,
Astronomus Philippico praedicat
Imperium, & facit eum iurare,
quod deleteret V. L. Synodum. 177
Mulieres extraneae in domibus
Clericorum versari prohiben-
tur. 32

N

Nationalia Concilia à Genera-
 libus in quibus differunt. 12
 Nationalia Concilia cum prae-
 sentia Papae, vel ab eo confirmata
 errare non possunt. quae verò si-

ne

I N D E X.

- ne Papa, errare potuerunt. 12
- Nationalia Concilia quæ. p. 6. sæpe Generalia vocantur. ibid.
- Nationalia Concilia quæ, & quando celebrata sunt. 357
- Nationalia Concilia de per se errare possunt & de facto aliqua errarunt. 11
- Naufragantium bona surripientes excommunicantur. 388
- Nectarius confessionem publicam non auricularem, abstulit. 259.
- Nestorius damnatur. p. 118. Fiunt pro hoc acclamationes. ibi. Eius hæretica doctrina excitatur tumultus apud omnes. pag. 115. Eiusdem hæresis progressus, brevis historia. 114
- Nestorius in exilium mittitur, & putredine consumptus, vitam cum inferno commutavit. 121
- Nicanum Concilium quando celebratur. p. 17. à Papa indictum. pag. 48. quæ causa pag. 25. Quot Patres ad illud conuenerunt. pag.

I N D E X.

- pag. 24. *Fidei Symbolum in eo
statuitur.* 28
- Nicena Synodus etiam miraculo-
se firmatur.* pag. 35. *Patres
Concilii à Papa confirmationem
petunt.* 34
- Nicena Synodus à Papa Silvestro
confirmatur.* p. 34. & 35. *Con-
cilii huius auctoritas quanta.*
ibid.
- Nicena II. Synodus prædatoria
vocata est. & quare.* pag. 127.
reprobatur. 126
- Nicena II. Synodus vera, seu VI.
Synodus.* pag. 19. *Ad eam Papa
suos Legatos mittit.* ibid.
- Nicolaus Papa ad Michaelem Im-
peratorem Legatos, quos postu-
larat, mittit.* 202

O

- O**ccupantes bona, aut Terras
Romane Ecclesie, & illius
iurisdictionem usurpantes, ex-
communicantur. 414

Occu-

I N D E X.

Oecumenica Concilia, quæ.	1
Orarium quod nam sit.	159
Orientales Episcopi ad Concilium Generale Romæ congregatum venire renunt.	106
Origenes, & sequaces damnantur in Quinta Synodo, seu in Con- stantinopolitano Conc. II. p.	143
Origenis errores.	144
Origenes pater, fons, & origo Aria- norum.	145
Osius Cordubensis ad Constanti- num Imperatorem mittitur p.	18.
Concilii Nicæni Præses, ex parte Pontificis, pag.	19.
Symbolum Nicænum composuit. p.	20.
Osius Corduben. Semiariani sue secundæ formulæ fidei sub- scribere compellunt. p. 71. Eius lapsus omnium maximè mise- randus. ibid. Resipiscit; pœ- nitentiamq. agit. pag. 72. Mori- bundus Arianam hæresim dete- statur.	73

Papa

I N D E X . I

P

*Papa Concilii decreta corrigere ,
& damnare potest.* 334

*Papa est supra Concilium . pag.
303. è conuerso verò in tempore
Schismatis. ibi. Conciliorum te-
stimonia , quod Papa sit supra
Concilium p. 304. Pontificum
testimonia .* 306

*Papæ de futura electione non po-
test tractari, viuentis Pontifice.
pag. 288. Papæ mortui expensæ
in exequiis non sint excessivæ .
ibid.*

*Papa per simoniam electus, non est
Apostolicus, sed Apostaticus, &
Hæresiarcha.* 286

*Papa totius Ecclesiæ Pater, & Pa-
stor.* 263

*Papa ut eligatur, duæ partes eli-
gentium concordare debent, alio-
quin electio nulla.* 242

*Papa potest congregare, & congre-
gata dissolvere Concilia.* 305

Ad

INDEX.

Ad Papam pertinet congregare Cō-
cilium Generale, & sine eius au-
thoritate à nullo potest legitimè
congregari. pag. 130. Ad illum
pertinet Concilii locum eligere.
Et quæ definiēda ibi sunt, prius
ab eo definiri debent. pag. 131.
Patriarchæ omnes Primatum
Romane Ecclesiae profitentur.
134.

Pascha die Dominico post 14. Ju-
nam Martii celebranda. 29

Paschalis Papa simul cum Cardi-
nalibus iussu Henrici Imp. ligā-
tur, & carceri mancipantur.
pag. 213. captivi ducuntur. ibi.
Pontifex renuit eum consecrare
pag. 214. Pontificis constantia.
pag. 215 tandem cedit. ibid

Pauli Samosatensis errores. 86

Pedagia nova, & gabellas im-
ponentes, vel eas augentes ex-
communicantur. pag. 389. Non
incurrunt qui superiorem non
agnoscunt. 390

Petri Gnaphæi hæresis. 137

Petri

I N D E X.

- Petri de Bruis hæreses.* 225
- Petrus Lombardus in Concilio Lateranensi III. censuratur.* 247
- Philippicus Imp. hæreticus. p. 178.*
Eius fidei confessionem hæreticam, Populus Romanus respuit
ibid. Crudelis, & hæreticus. pag.
179. Conciliabulum congregat
aduersus legitimam VI. Synodum. pag. 180. Excoecatus Imperio priuatur. *ibid.*
in Photii causa tres Synodi celebratae fuere. 206
- Piræ faciunt tria. p. 386. Qui*
piræ in hac bulla comprehendantur. pag. 387. Remigare coacti in triremibus infidelium spoliando Christianos, non incur-
runt. 387
- Pisanum Concilium, qua occasione congregatum pag. 289. Alexandrum V. in Papam Cardinales creant, depositis duobus aliis, qui Pontifices se esse asseriebant. pag. 292. An concilium hoc fuerit legitimum, cum sine auctoritate.*

I N D E X.

- ritate Papa fuerit indictū. ibid.*
Pisanum Concilium tempore Iulii
II. pag. 329. Cardinales, qui eum
conuocarunt. ibi. Causa conuo-
cationis Concilii. p. 33. Iulius
Papa prefatos Cardinales ad me-
liorem frugem reuocare conten-
dit p. 331. Cardinales tres resi-
piscunt. p. 332. Rex Francie,
quia Cardinales obtinatos foue-
bat, excommunicatur. ibi. Im-
perator Massimilianus monitus
à Papa, à temeritate discedit.
ibi. Iulius Papa ad Conci-
lium Pisanum citatur. pag. 333
Papa Concilium Lateranense in-
dicat. ibi. Acta Concilij Pisani
reprobata. ibi. Conuentus ma-
lignantium fuit. 135
Pisanum Conciliabulum damna-
tur. 1338
Pontifices legitimi duo simul esse
non possunt. 67
Pontifice mortuo Cardinales de-
cem dies expectent. 271
Pontificis electio absque Simonia
X cele bran-

I N D E X.

- celebranda. 338
- Pragmatica sanctio à Papa, & à Rege ipso Francia fuit abrogata. 324
- Præceptum ut abstineamus à sanguine, & suffocato, fuit ad breue tempus, non in perpetuum datum. 175
- Prædicantes sine licentia excommunicantur. 258
- Prelatos impediētes ne sua iurisdictione utantur, excommunicantur. 416. Non incurrunt, qui tantū suadent. ibi.
- Principes Episcopos non eligant. 149.
- Privilegium à Paschali Papa Henrico Imp. datum à Conc. Lateranensi reuocatur, & annullatur. p. 217. Pontifex ipse eum annullat. pag. 218. Henricus ipse tale privilegium refutat, & se pacificat cum Papa. ibid.
- Provincialia Concilia, quæ. 8
- Provincialia Concilia iudicare possunt, an qd inciderit in heresim. 13
- Pro-

I N D E X.

Processio Spiritus sancti à Patre,
& Filio proficitur syriacica tan-
tū spiratione, & ab aeterno. 270

Q

Quadragesimali tempore, per
Sabbathum, & Dominicam
ex Graecanico ritu nouae
hostiae non consecrantur, sed fit
praesantificationum Sacrificiū,
ut apud Latinos fit in die Pa-
rasceues. pag. 173. eodem etiam
tempore, & iuxta eundem ri-
tum in die Sabbathi non ieiuna-
tur. Quod contra fit in Ecclesia
Latina. 174

Quartadecimanorum haeresis dam-
natur. 29

Quae per vim, & metum extor-
quentur, nullius roboris sunt.
126.

Quinisextum Concilium, seu Trul-
lanum, quando celebratum, &
qua occasione. p. 167. fuit Syno-
dus erratica. pag. 168. Quae vel
X 2 non

I N D E X.

non fuit generalis, vel non legitima. ibid.

Quinta Synodus quando celebrata. p. 142. Animadversio pro V. Synodo. ibi. Episcopi in ea congregati. pag. 143. Eius acta. ibid.

R

R *Ecurrentes per se, vel per alios ad Romanam Curiam, qui ledunt, excommunicantur. 404.*

Religiones novae non permittendae. 258.

Reliquias Sanctorum Martyrum haeretici variè perdunt à Christo nobis relictae. pag. 183. Ipsae tamen virtute pollent. p. 191. Sunt fontes salutare, multis modis beneficia fundentes. ibid.

Remigantes Christiani, in triremibus Turcarum contra Christianos, non incurrunt censuram. Sed nec peccatum mortale. iuxta
ta

I N D E X.

- ta veriore sententia n.* 397
Romana sedes à nullo Concilio ,
sed à Christo in Petro primatum
habuit . pag. 30. Eiusdem pri-
masus proficentur Patres Nica-
ni Concilij. *ibid.*
Romipetas , ac peregrinos in urbe
morantes, vel abeuntes, qui la-
dunt, excommunicantur. p. 401.
Etiam si mortuum Romipetam
offendant. 402
Romana Respublica per Duces ali-
quando gubernabatur. unde Du-
catus Romanus dicebatur. 179
Romani Presbyteri cur post Euan-
gelium, Credo, non cecinerent.
 101.
Romanus Populus Imper. fidei con-
fessionem hæreticam respuit. 178.

S

- S** *Abellius, distinctionem inter*
prsonas diuinas nō ponebat. 85
Sacramentum tribus perficitur ,
materia, forma, & ministro ,
 X 3 *quo-*

I N D E X

- quorum si unus defit, Sacramen-
tum non perficitur. 327
- Sancti ut filij Dei coluntur. p. 291
- Honorantur, & quare. ibid.
- Sardicensia Concilia duo fuerunt
pag. 49. Sardicense Concilium
Catholicum, Oecumenicum fuit.
pag. 50. Sardicensis Concilii Ca-
nones sub nomine Nicæna Syno-
di allegantur, & cur. 54
- Sardicense Conciliabulum, & eius
acta. 55
- Schismatis Ecclesie Orientalis à
Romana initium. 205
- Schisma in Ecclesia Dei. 240
- Schisma quid. pag. 382. duo ne-
cessaria ad schisma requiruntur
ibi. aliquando coniunctum est
cum hæresi: aliquando non. 383
- Semiariani quintam fidei formu-
lam fabricant. pag. 56. quæ e-
tiam ab Hilario explicatur. p.
65. Semiarianorum genus alte-
rum. 62
- Si quis suadente Diabolo, &c. Ca-
non iste est in Concilio Later. II.
pag.

I N D E X.

pag. 232. eius brevis explicatio.

233.

Sirmiensi Concilii auctoritas
quanta. 72

Sodomie vitio Clerici, siue secula-
res, siue regulares laborantes,
grauibus poenis afficiuntur. 245

Spiritum sanctum seruum esse im-
pie asseriebant heretici. 91

Spiritus Sanctus à Patre, & Filio
non tanquam à duobus, sed tan-
quam ab uno principio procedit
pag. 269. Verba ipsa Concilij
Lugdun. II. de Spiritus sancti
processione. 270

Symbolum fidei in Concilio Con-
stantinopolitano recitatur. pag.
91. Symbolum hoc à pluribus
Patribus probatur. pag. 93. Sym-
bolum Constantinopolitanum
idem est quod Nicenum. pag. 95.
Symbolum hoc libellus fidei vo-
catur. pag. 94. A S. Gregorio
Nisseno fuit compositum. ibid.
Scutum fidei à Concilio Trid.
vocatur. 99

X 4 Sym-

I N D E X.

*Symbolum cum additione, Filioq;
recitatur in Concilio Constanti-
nopolitano.* 193

*Symbolum, quod ab Ecclesia Ro-
mana proponitur.* 98

*Symbolum Constantinop. in Ec-
clesia Occidentali à Papa non est
inuectum.* 102

*Synodi robur, & auctoritas ab
Apostolica sede emanat.* 105

*Synodus vera, & legitima ubi, &
qua auctoritate coacta.* 142

Synodus in Laterano congregatur.
253.

T

T Empli parietes historijs San-
ctorum ornandi sunt. 192

*Templariorum Ordo quomodo
cepit, & quod eorum institu-
tum. p. 281. Eorum aliqui san-
guinem pro Christo fuderunt.
ibi. Eorum scelera. ibid. Eorum
extinctio.* 280. & 282.

*Theodorus Mopsuestenus, & eius
hære.*

I N D E X.

- hereses damnantur.* 147
- Theodoreti scripta contra duode-
cim S. Cyrilli Capitula dam-
nantur.* 148
- Theodosius Imp. usurpata iurisdic-
tione Concilium Oecumenicum
indicit.* 122
- S. Thomas circa id, quod docet de
adoratione Crucis cultu latriæ,
interpretatur.* 193
- Torneamenta omnino, & cunctis
prohibentur. pag. 245. Clerici
ad ea non assistant.* 246
- Traditiones Apostolica recipiun-
tur.* 191
- Transubstantiatio in Sacramento
Eucharistiæ asseritur.* 255
- Trisagij Sanctus Deus, Sanctus
fortis &c. brevis historia.* 135
- Terremotus magnus, qualis nun-
quam antea Constantinopoli
fuit.* 135
- Puer in Cælum diuina vi rapi-
tur. pag. 136. Audit Angelos
cantare Trisagium. ibi. de Cœ-
lo demissus, reuelat Trisagium.*

X 5 pag.

I N D E X.

pag. 137. *Trisagium canitur, & terremotus quiescit.* ibi.
Trullani Canones qua occasione editi. p. 167. *Non sunt ab Ecclesia Romana recepti.* 169

V

V *Aldensium heresis damna-*
tur in Concilio Later. III.
248.

Venientes ad Sedem Apost. vel ab ea recedentes, qui laedunt, excommunicantur. 399

Viſtualia, & alia necessaria Romanam conuehentes, qui impediunt, excommunicantur. pag. 398. *qui excusentur.* ibid.

Viennense Concilium celebratur. p. 274. *Causa congregandi Concilium.* ibid. *Eius acta* 275

Vniuersitates, Collegia, & Capitula interdiciuntur, non excommunicantur. 386

Vsuras exercere, & non esse peccatum, qui asserunt, tanquam here-

I N D E X.

<i>hæretici puniuntur.</i>	280
<i>Vulgata editio probatur.</i>	346

Z

Z <i>Acharias Papa Hilderico regnum abstulit.</i>	265
--	-----

F I N I S.

ROMAE, Ex Typographia Andreae Phæi. MDCXXIII.

Superiorum permissu.

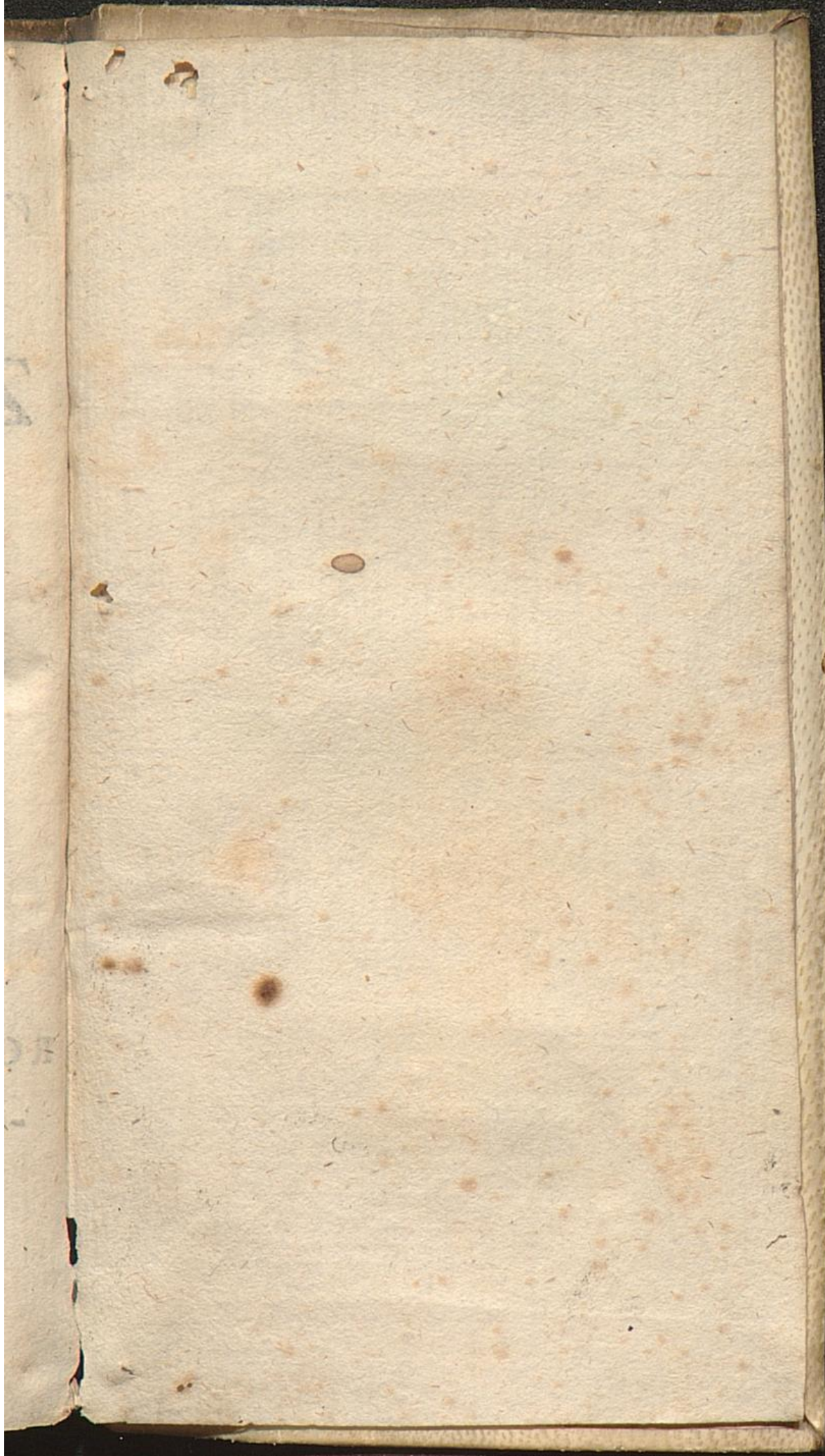
I N D E X
380
386

Abraham Pappe Historiographus
387

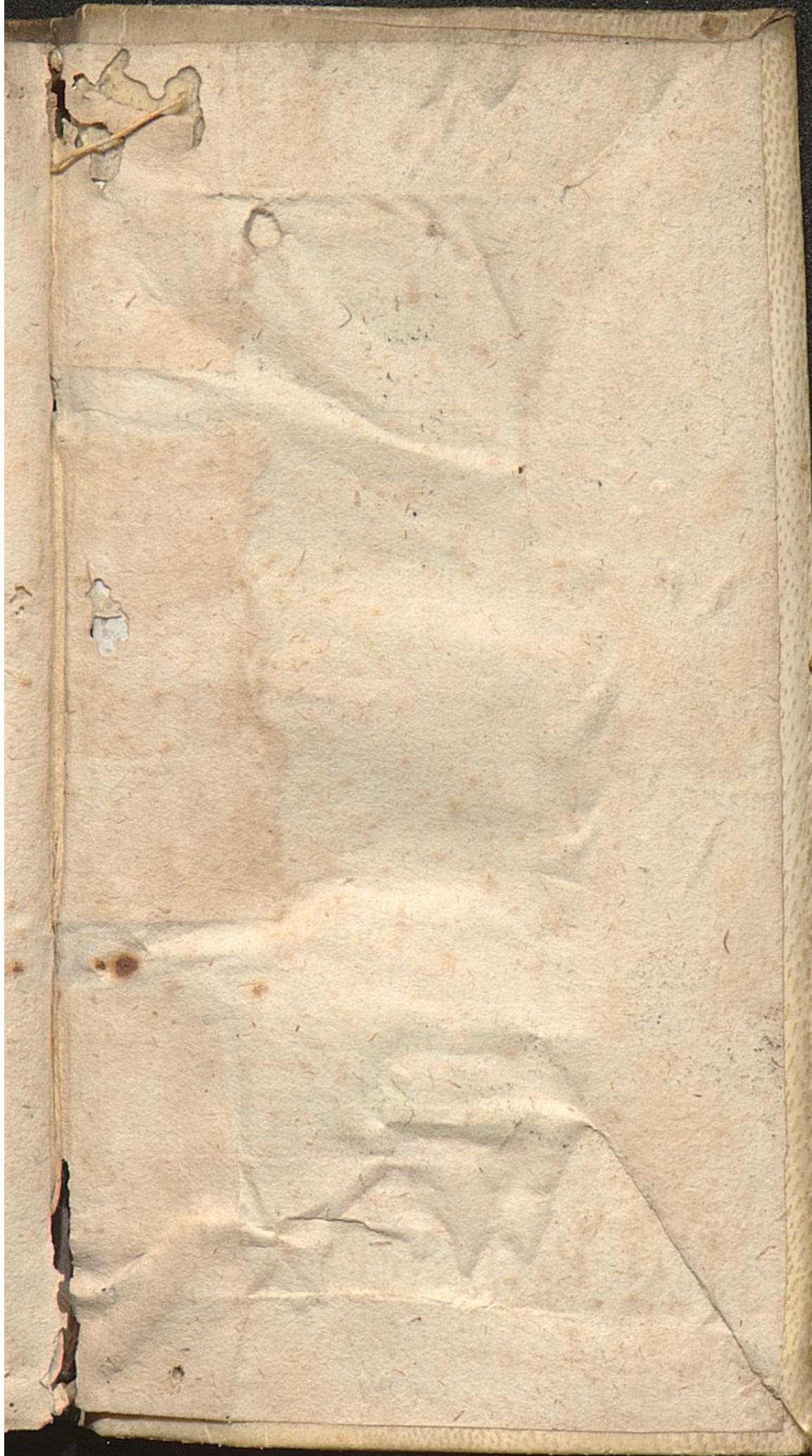
F I N I S

HOMAR, Ex Typographia
Paderborniensi
1784

DE CONCILIO
GENERALIUM
LONGUS & COR
OLANO.

Roma 1624.

Th
2240